

Izdavač:
Univerzitet u Sarajevu
Sarajevo, Obala Kulina bana 7/I

Glavni i odgovorni urednik:
Prof. dr. Faruk Čaklović, rektor

Priredio:
Prof. dr. Jusuf Žiga

Konsultanti / recenzenti:
Prof. dr. Ibrahim Arnautović, prof. dr. Josip Baotić,
prof. dr. Enver Imamović i prof. dr. Fahrudin Šebić

Lektorica:
Zinaida Lakić

Sekretar Redakcijskog odbora:
Fuada Muslić

Tehnički urednik:
Muriz Redžović

DTP:
Karmel Sokanović i Samir Bogunić
Prvo elektronsko izdanje

ISBN 978-9958-600-90-6

CIP zapis dostupan u COBISS sistemu
Nacionalne i univerzitetske biblioteke BiH pod
ID brojem 53746182

**60 GODINA
UNIVERZITETA
U SARAJEVU**

(1949-2009)

Sarajevo, 2023.

Redakcijski odbor:

Senatori i dekani visokoškolskih ustanova:

Prof. dr. *SAMIR ARNAUTOVIĆ*, prorektor,
Prof. dr. *HAZIM BAŠIĆ*, prorektor,
Prof. dr. *SLAVENKA VOBORNIK*, prorektor,
Prof. *NUSRET PAŠIĆ*, Akademija likovnih umjetnosti,
Prof. *ZIJAD MEHIĆ*, Akademija scenskih umjetnosti,
Prof. dr. *AHMET HADROVIĆ*, Arhitektonski fakultet,
Prof. dr. *VELJKO TRIVUN*, Ekonomski fakultet,
Prof. dr. *KEMO SOKOLIJA*, Elektrotehnički fakultet,
Prof. dr. *ISMET BUŠATLIĆ*, Fakultet islamskih nauka,
Prof. dr. *MIRKO PEJANOVIĆ*, Fakultet političkih nauka,
Prof. dr. *IZET RAĐO*, Fakultet sporta i tjelesnog odgoja,
Prof. dr. *MUNIR TALOVIĆ*, Fakultet sporta i tjelesnog odgoja,
Prof. dr. *RAMO MASLEŠA*, Fakultet za kriminalistiku, kriminologiju i sigurnosne studije,
Prof. dr. *SAMIR ČAUŠEVIĆ*, Fakultet za saobraćaj i komunikacije,
Prof. dr. *HAMDİJA RAMIĆ*, Fakultet zdravstvenih studija,
Prof. dr. *ELVIRA KOVAČ-BEŠOVIĆ*, Farmaceutski fakultet,
Prof. dr. *SREBREN DIZDAR*, Filozofski fakultet,
Prof. dr. *HAŠIM MUMINOVIĆ*, Filozofski fakultet,
Prof. dr. *DUBRAVKO LOVRENOVIĆ*, Filozofski fakultet,
Prof. dr. *MUHAMED ZLATAR*, Građevinski fakultet,
Prof. dr. *EJUB DŽAFEROVIĆ*, Mašinski fakultet,
Prof. dr. *BAKIR MEHIĆ*, Medicinski fakultet,
Prof. dr. *IVAN ČAVLOVIĆ*, Muzička akademija,
Prof. dr. *UZEIR BAVČIĆ*, Pedagoški fakultet,
Prof. dr. *MIRSAD KURTOVIĆ*, Poljoprivredno-prehrambeni fakultet,
Prof. dr. *BORISLAV PETROVIĆ*, Pravni fakultet,
Prof. dr. *FIKRET KARČIĆ*, Pravni fakultet,
Prof. dr. *MURIZ SPAHIĆ*, Prirodno-matematički fakultet,
Prof. dr. *RIFAT ŠKRIJELJ*, Prirodno-matematički fakultet,
Prof. dr. *MERZUK CACAN*, Prirodno-matematički fakultet,
Prof. dr. *HAJRIJA KONJHODŽIĆ-RAŠČIĆ*, Stomatološki fakultet sa klinikama,
Prof. dr. *FARUK MEKIĆ*, Šumarski fakultet,
Prof. dr. *SAFET GURDA*, Šumarski fakultet,
Prof. dr. *ALMEDINA ZUKO*, Veterinarski fakultet,
Prof. dr. *FARIS GAVRANKAPETANOVIĆ*, Klinički centar Univerziteta,
Dr. *ISMET OVČINA*, Nacionalna i univerzitetska biblioteka BiH,

Direktori instituta:

Prof. dr. *HUSNIJA KAMBEROVIĆ*, Institut za istoriju,
Dr. *KASIM BAJROVIĆ*, Institut za genetičko inženjerstvo i biotehnologiju,
Prof. dr. *SMAIL ČEKIĆ*, Institut za istraživanje zločina protiv čovječnosti i međunarodnog prava,
Dr. *BEHIJA ZLATAR*, Orijentalni institut,
ADI DŽAMALIJA, Studentski parlament Univerziteta u Sarajevu,
ZORAN SELESKOVIĆ, generalni sekretar Univerziteta

60 GODINA Unsa
UNIVERZITET U SARAJEVU 1949 - 2009.

SADRŽAJ

PREDGOVOR	13
AKT O OSNIVANJU UNIVERZITETA U SARAJEVU	
MAGNA KARTA	19
BOSNA I HERCEGOVINA – SVJEDOČANSTVO PROŽIMANJA RAZLIČITIH DUHOVNO-KULTURNIH SADRŽAJA	21
I Uvodni kontekst	21
II Prahistorijsko doba	23
III Kasnoantički period	25
IV Srednjovjekovni period	26
V Osmanski period	30
VI Austrougarski period	32
VII Period jugoslavenskih integracija i dezintegracija	33
GRAD SARAJEVO	35
UNIVERZITET JUČER, DANAS, SUTRA	43
I Historijski kontekst	43
II Kako je nastao Univerzitet u Sarajevu	46
III Univerzitet u Sarajevu u periodu 1992-1995 godina	52
IV Univerzitet u Sarajevu danas i sutra	56
DOSADAŠNJI REKTORI UNIVERZITETA	61
DOSADAŠNJI PROREKTORI UNIVERZITETA	62
PREDSJEDNICI SAVJETA/UPRAVNIH ODBORA	66
GENERALNI SEKRETARI	67
POČASNI DOKTORI NAUKA	67
SARADNJA UNIVERZITETA NA INTERNACIONALNOM PLANU	69
Erasmus Mundus External Cooperation Window	71
BASILEUS	73
CEEPUS – Central European Exchange Programme of University Studies	73
TEMPUS Projects	74
SPORAZUMI O SARADNJI	77
Članstva u organizacijama i mrežama	82
IZDAVAČKA DJELATNOST UNIVERZITETA	83
Pregled (časopis za društvena pitanja)	85
NAJZNAČAJNIJE AKTIVNOSTI	87

VISOKOŠKOLSKE USTANOVE UNIVERZITETA U SARAJEVU

GRUPACIJA DRUŠTVENIH NAUKA

Ekonomski fakultet	95
Fakultet političkih nauka	103
Fakultet za kriminalistiku, kriminologiju i sigurnosne studije	113
Pravni fakultet	119

GRUPACIJA MEDICINSKIH NAUKA

Fakultet zdravstvenih studija	135
Farmaceutski fakultet	143
Medicinski fakultet	151
Stomatološki fakultet sa klinikama	157
Veterinarski fakultet	

GRUPACIJA HUMANISTIČKIH NAUKA

Fakultet sporta i tjelesnog odgoja	175
Filozofski fakultet	185
Pedagoški fakultet	

GRUPACIJA TEHNIČKIH NAUKA

Arhitektonski fakultet	201
Elektrotehnički fakultet	209
Fakultet za saobraćaj i komunikacije	215
Građevinski fakultet	223
Mašinski fakultet	

GRUPACIJA PRIRODNO-MATEMATIČKIH I BIOTEHNIČKIH NAUKA

Poljoprivredno-prehrambeni fakultet	235
Prirodno-matematički fakultet	243
Šumarski fakultet	253

GRUPACIJA UMJETNOSTI

Akademija likovnih umjetnosti	263
Akademija scenskih umjetnosti	269
Muzička akademija	275

JAVNE USTANOVE I USTANOVE SA SJEDIŠTEM NA PODRUČJU KANTONA SARAJEVO ČIJA JE DJELATNOST U NEPOSREDNOJ VEZI SA VISOKOŠKOLSKIM OBRAZOVANJEM

Klinički centar Univerziteta u Sarajevu	283
Nacionalna i univerzitetska biblioteka BiH	293

PRIDRUŽENE ČLANICE UNIVERZITETA

Fakultet islamskih nauka	301
Institut za istoriju	307
Institut za istraživanje zločina protiv čovječnosti i međunarodnog prava	311
Institut za genetičko inženjerstvo i biotehnologiju	323
Orijentalni institut	329

USTANOVE ČIJA JE DJELATNOST NEPOSREDNO VEZANA ZA OBAVLJANJE POSLOVA IZ OBLASTI STUDENTSKOG STANDARDARDA

Studentski centar Univerziteta u Sarajevu	337
Zavod za zaštitu zdravlja studenata Univerziteta u Sarajevu	341

UNIVERZITETSKI CENTRI

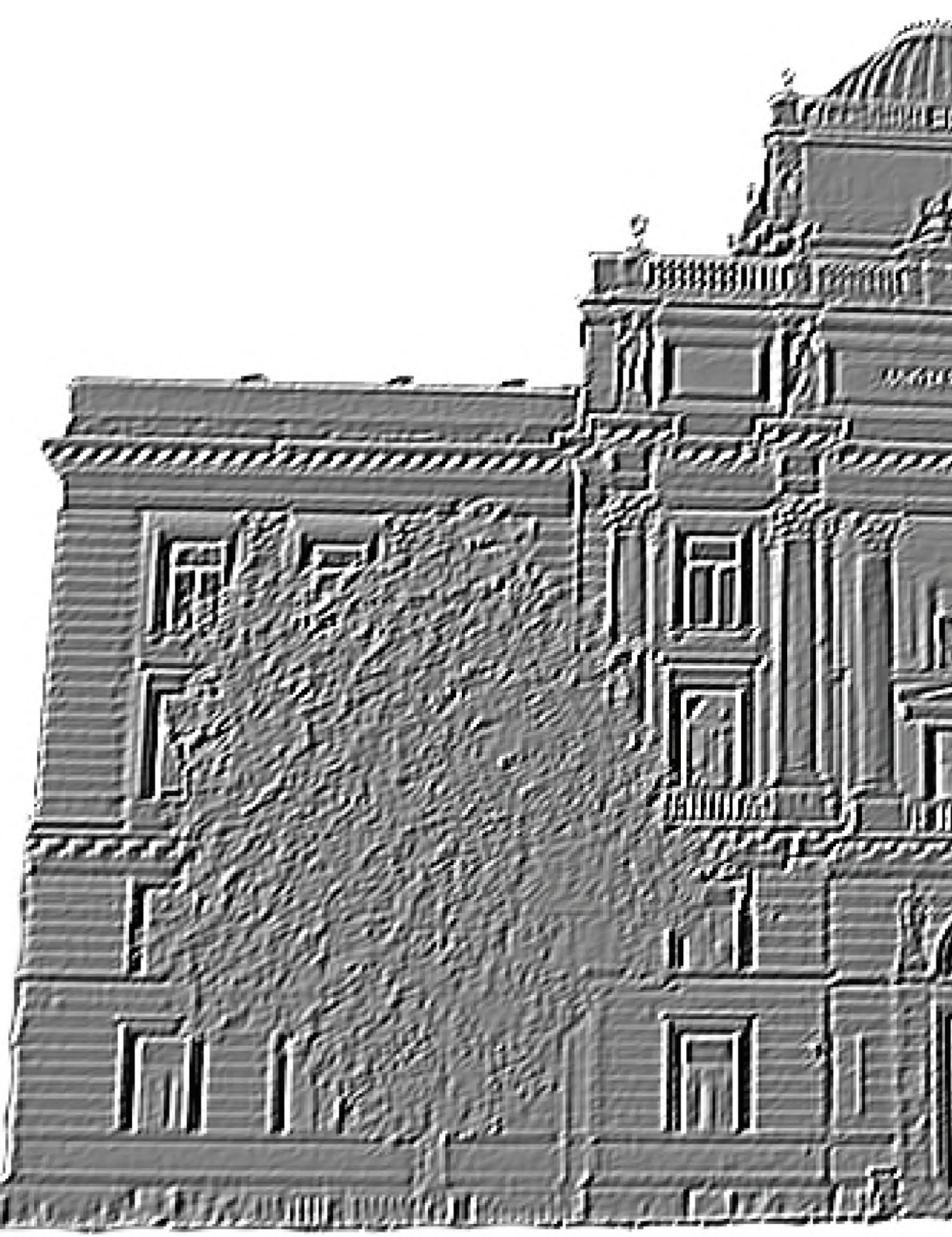
Univerzitetski tele-informatički centar	347
Centar za ljudska prava	353
Centar za interdisciplinarne postdiplomske studije	359

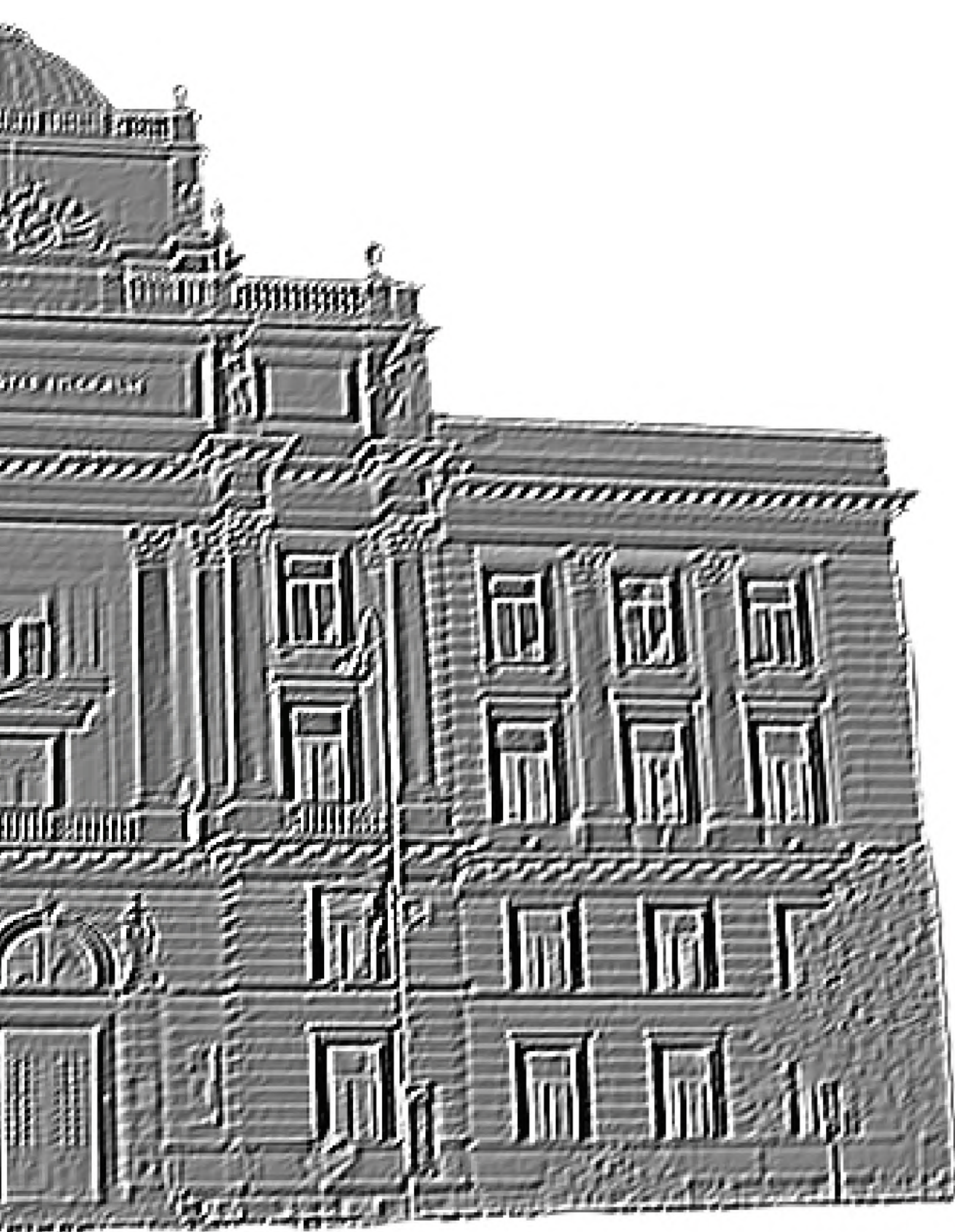
STUDENTSKA ORGANIZACIJA

Studentski parlament Univerziteta u Sarajevu	369
--	-----

SPORTSKE I KULTURNE ORGANIZACIJE

Univerzitetsko sportsko društvo "Bosna"	375
Akademski kulturni centar Univerziteta u Sarajevu "Seljo"	379

PREDGOVOR

Obilježavanje 60. godišnjice kontinuiranog djelovanja Univerziteta u Sarajevu prilika je da se predstavi svijetla razvojna putanja ove najveće i najstarije univerzitetske institucije u Bosni i Hercegovini.

Univerzitet u Sarajevu baštini tradiciju visokog obrazovanja u Bosni i Hercegovini i Sarajevu koja ima stoljećima dugu historiju. Korijeni visokog obrazovanja sežu u 14. stoljeće, što potvrđuju i dokumenti inkvizicijskog suda u Torinu.

Osnivanje Univerziteta u Sarajevu 1949. godine predstavlja svjedočanstvo općeg društvenog i kulturnog razvoja Bosne i Hercegovine, nakon njenog višedecenijskog tavanja unutar Kraljevine Jugoslavije i pustošenja tokom svjetskih ratova. Kompozitnost Univerziteta dala je priliku da po uzoru na čuvene svjetske univerzitete rehabilitira stoljećima dugu i bogatu obrazovnu i kulturnu tradiciju Bosne i Hercegovine, razvijanu i njegovanu u krugu velikih svjetskih religija i civilizacija.

Univerzitet u Sarajevu slijedi evropsku humanističku tradiciju, neprekidno brine o postizanju sveopćih znanja i na taj način jača i oplemenjuje bosansku akademsku zajednicu. Kako bi ispunio svoju misiju, on nadilazi geografske i političke granice, zalaže se za respektiranje različitih kultura, za međusobno upoznavanje i saradnju.

U sastavu Univerziteta u Sarajevu danas se nalazi dvadeset fakulteta, tri akademije, Fakultet islamskih nauka kao pridružena članica, četiri instituta, tri univerzitetska centra, Nacionalna i univerzitetska biblioteka BiH, Klinički centar Univerziteta u Sarajevu i Studentski parlament. U proceduri je pridruživanje Univerzitetu Vrhbosanske katoličke bogoslovije.

Ovaj grad i Univerzitet su nadahnuti savršenstvom življenja, olimpizmom i željom za uspjehom. Treba se prisjetiti da i u najtežem vremenu, u periodu agresije na Bosnu i Hercegovinu 1992-1995. godine, odnosno tokom 1.479 dana totalne, najduže opsade grada i Univerziteta u historiji čovječanstva, profesori, saradnici i studenti nisu prestali s radom. To je bilo vrijeme velikih žrtava i stradanja, gaženja ljudskog dostojanstva i vrijeme ogromnih uništavanja kulturnih i materijalnih dobara. U tom periodu Univerzitet je napustilo 992 profesora i drugih zaposlenika, ubijena su 143 studenta, 53 nastavnika i saradnika i 61 pripadnik tehničkog i administrativnog osoblja.

Žrtva agresije, Univerzitet u Sarajevu se uzdigao do heroja odbrane akademskog dostojanstva i svoje duhovne i društvene misije. Uprkos strašnom ratu, Univerzitet u Sarajevu je ostao u višenacionalnom sastavu i po nastavnoj i studentskoj strukturi, na što smo izuzetno ponosni, a što je dio bosanskohercegovačke kulture, vjere i tradicije.

Univerzitet u Sarajevu je, i pored niza poteškoća, tokom proteklih 60 godina konstantno nastojao usmjeriti svoju cjelokupnu aktivnost na ključna pitanja razvoja obrazovnog i naučnog procesa, te je dozrijevao i stasao do reprezentativne nastavno-naučne institucije.

Univerzitet u Sarajevu je odlučno zakoračio u reforme, mijenjajući svoju organizaciju, usvajajući nove nastavne planove i programe, prilagođene savremenim obrazovnim trendovima u Evropi i svijetu. Uveli smo Evropski sistem transfera bodova (ECTS), sisteme i procedure za osiguranje kvaliteta, oživljavamo naučnoistraživački rad, snažno obnavljamo kontakte s privredom i lokalnim zajednicama, kao i s međunarodnim nastavno-naučno-umjetničkim institucijama. Stvaramo novu viziju univerziteta sposobnog za sve buduće transformacije koje će biti u funkciji progressa društva, s elementima liderstva i poduzetničkog mentaliteta zasnovanog na ekonomiji i znanju.

Pred Univerzitetom u Sarajevu, svakim njegovim članom, stoji borba za kvalitet nastave i dosljednu primjenu odredaba Bolonjske deklaracije u smislu osavremenjivanja nastavnog procesa i njegove harmonizacije s evropskim akademskim okruženjem.

Danas je Univerzitet i pored mnogih evidentnih problema dostigao zavidan naučni i edukativni nivo, koji mu omogućava dominiranje ne samo unutar akademske zajednice Bosne i Hercegovine nego ga čini i značajnim faktorom progressa i dinamizma obrazovne i naučnoistraživačke djelatnosti u regiji.

Izuzetno smo ponosni na postignute rezultate jer smo nauči, privredi, ekonomiji, državnoj upravi i kulturnim institucijama dali značajne stručnjake, istaknute naučnike, profesore i diplomate. Na Univerzitetu je do sada diplomiralo preko 140.000 studenata, 4.100 magistriralo i 2.400 doktoriralo. Publicirano je više desetaka hiljada udžbenika, knjiga, časopisa i naučnih radova i realizirani su brojni međunarodni i domaći naučni projekti. Univerzitet je uvijek bio generator brzog i uspješnijeg privrednog razvoja Bosne i Hercegovine.

Na tragu evropske humanističke tradicije, Univerzitet u Sarajevu je bio i bit će jedan od oslonaca mira, prosperiteta i progresa na prostoru Bosne i Hercegovine. Potrebno je uložiti još mnogo napora i truda kako bi naš univerzitet, kao i ostali bosanskohercegovački univerziteti, ostvario trenutno primarni cilj, a to je implementacija Bolonjskih principa studiranja i integracija u evropski prostor znanja i akademizma.

Orijentacija Univerziteta u Sarajevu po kojoj se i dalje želimo prepoznati jest integracija u svjetske akademske tokove i kontinuiran rad na unapređenju naše međunarodne reputacije. Kao rezultat takvih nastojanja, Univerzitet u Sarajevu je danas u partnerskim odnosima s više od devedeset univerziteta iz Evrope, Sjeverne Amerike, Afrike, Bliskog i Dalekog istoka.

Prof. dr. *FARUK ČAKLOVICA*

the 1990s, the number of people in the UK who are employed in the public sector has increased by 1.5 million (from 2.5 million in 1980 to 4 million in 1998) and the number of people in the public sector who are employed in health care has increased by 1.2 million (from 1.3 million in 1980 to 2.5 million in 1998) (Department of Health 1999).

There is a growing emphasis on the need to improve the quality of health care and to ensure that the health care system is able to meet the needs of the population. This has led to a number of initiatives, including the introduction of the Health Care Act 1999, which sets out the framework for the regulation of health care. The Act requires health care providers to ensure that they meet certain standards of quality and safety, and to be subject to external regulation.

One of the key areas of focus for the Health Care Act 1999 is the need to improve the quality of patient care. This includes ensuring that patients are treated with respect and dignity, and that their needs are met. It also includes ensuring that health care providers are able to provide a safe and effective service, and that they are able to meet the needs of the population.

Another key area of focus for the Health Care Act 1999 is the need to improve the efficiency of the health care system. This includes ensuring that resources are used effectively, and that the system is able to provide a high quality of care at a reasonable cost. It also includes ensuring that the system is able to meet the needs of the population in a timely and effective manner.

The Health Care Act 1999 has led to a number of changes in the way that health care is provided in the UK. These changes include the introduction of new regulations, the establishment of new regulatory bodies, and the implementation of new standards of care. These changes are intended to ensure that the health care system is able to provide a high quality of care, and that it is able to meet the needs of the population.

One of the key challenges facing the health care system in the UK is the need to ensure that it is able to provide a high quality of care, and that it is able to meet the needs of the population. This is a challenge that is being met through a number of initiatives, including the introduction of the Health Care Act 1999, and the implementation of new standards of care.

The Health Care Act 1999 has led to a number of changes in the way that health care is provided in the UK. These changes include the introduction of new regulations, the establishment of new regulatory bodies, and the implementation of new standards of care. These changes are intended to ensure that the health care system is able to provide a high quality of care, and that it is able to meet the needs of the population.

One of the key challenges facing the health care system in the UK is the need to ensure that it is able to provide a high quality of care, and that it is able to meet the needs of the population. This is a challenge that is being met through a number of initiatives, including the introduction of the Health Care Act 1999, and the implementation of new standards of care.

The Health Care Act 1999 has led to a number of changes in the way that health care is provided in the UK. These changes include the introduction of new regulations, the establishment of new regulatory bodies, and the implementation of new standards of care. These changes are intended to ensure that the health care system is able to provide a high quality of care, and that it is able to meet the needs of the population.

MAGNA CHARTA UNIVERSITATUM

PREDGOVOR

Rektori potpisnici sa evropskih univerziteta koji su se sastali u Bologni 1988. godine, na devetstotu godišnjicu najstarijeg univerziteta u Evropi, četiri godine prije ukidanja granica između zemalja Evropske zajednice, nadajući se dalekosežnoj saradnji između svih evropskih nacija i vjerujući da će narodi i države više nego ikada prije postati svjesni uloge koju će univerziteti imati u promjenjivom i sve više internacionalnom društvu, smatraju:

1. da približavanjem kraju tisućljeća budućnost čovječanstva sve više zavisi od kulturnog, naučnog i tehničkog razvoja, koji se stvara u središtima kulture, znanja i istraživanja kao što su univerziteti;
2. da zadatak univerziteta da šire znanje mlađim naraštajima podrazumijeva kako u savremenom svijetu ona moraju služiti društvu kao cjelini; te da kulturna, društvena i privredna budućnost društva osobito zahtijeva znatna ulaganja u neprekidno obrazovanje;
3. da univerziteti moraju pružiti budućim naraštajima obrazovanje koje će ih naučiti – a preko njih i druge ljude – da poštuju sklad prirodnog okoliša i život sam po sebi.

Rektori potpisnici sa evropskih univerziteta objavljuju svim državama i na savjest svim narodima temeljna načela koja moraju, sada i zauvijek, podržavati ostvarivanje poziva univerziteta.

TEMELJNA NAČELA

1. Univerzitet predstavlja autonomnu instituciju u srcu društva koja je različito organizirana zbog geografskog i historijskog naslijeđa; ona proizvodi, preispituje, procjenjuje i prenosi kulturu putem istraživanja i poučavanja. Kako bi zadovoljilo potrebe svijeta koji ga okružuje, istraživanje i poučavanje na univerzitetu mora biti moralno i intelektualno nezavisno od svakog političkog autoriteta te intelektualno nezavisno od svakog političkog autoriteta i ekonomske moći.
2. Nastava i istraživanje na univerzitetima moraju biti međusobno neodvojivi kako nastava ne bi zaostala za potrebama koje se mijenjaju sa zahtjevima društva i napretkom nauke.
3. Sloboda istraživanja i nastava primarna su načela univerzitetskog života, te vlade i univerziteti moraju – koliko god je svakome od njih moguće – osigurati poštivanje ovog temeljnog zahtjeva. Odbacujući netoleranciju i afirmirajući neprekidnu otvorenost prema dijalogu, univerzitet je idealno mjesto susreta nastavnika, koji su sposobni prenijeti svoje znanje i dalje ga razvijati istraživanjem i inoviranjem, i studenata, voljnih i sposobnih da se tim znanjem obogate.
4. Univerzitet slijedi evropsku humanističku tradiciju; njegova je neprekidna briga postizanje sveopćih znanja; kako bi ispunio svoj poziv, on nadilazi geografske i političke granice te potvrđuje životnu potrebu različitih kultura za međusobnim upoznavanjem i utjecajem.

BOSNA I HERCEGOVINA – SVJEDOČANSTVO PROŽIMANJA RAZNOLIKIH DUHOVNO-KULTURNIH SADRŽAJA

I

Uvodni kontekst

Rijetki su primjeri u kojima je na tako malom prostoru kakav je bosanskohercegovački nastalo i razvilo se toliko povijesno dragocjenih sadržaja života, etnološki raskošnog šarenila i šarma življenja. Za detaljniju elaboraciju tog povijesno nesvakidašnjeg iskustva valjalo bi ispisati tomove knjiga. Respektirajući karakter ove publikacije, mi ćemo se usredotočiti na samo djelić ove prebogate, dugovremeno sedimentirane, bosanskohercegovačke mozaičnosti.

Milenijski profiliranu i nadasve osebujnu multilateralnost bosanskohercegovačkog društva valja prepoznati i uvažiti kao općeljudsku dragocjenost. Riječ je o „planetarnom čvorištu“ gdje su se različiti kulturno-civilizacijski krakovi odnosno duhovno raznolike sadržajnosti i stilovi življenja plodonosno stoljećima susretali, prožimali i uvezali poput snopa duginih boja, u kome se dovoljno jasno dalo prepoznati i ono pojedinačno i ono opće – zajedničko.

Drugačije kazano, Bosna i Hercegovina nije parče planete na kome su se susrele i „sukobile“ različite civilizacije, vjere i kulture. Ona nije, kako se to danas nerijetko želi nedobronamjerno predstaviti, puki zbir različitih duhovno-kulturnih, civilizacijskih odnosno etničkih sadržaja koji, stjecajem povijesnih okolnosti, (ko)egzistiraju jedni pored drugih „jedva trpeći se“ i tome slično. Naprotiv.

Od poznatog Edikta o toleranciji cara Konstantina, kojim je „kršćanstvo priznato i izjednačeno sa rimskim Panteonom, vladala je u Bosni, baš kao i u cijeloj tadašnjoj Evropi pod upravom Rima, atmosfera vjerske tolerancije i multilateralizma. To je bila ona prvobitna Evropa, utemeljena na multilateralizmu, koja je, možemo danas reći, jedino u Bosni nekako preživjela pred naletom vjerskog unilateralizma koji se rađa na zapadu Evrope“ (M. Filipović).

Brojna su duhovno-kulturna ishodišta ovdašnjeg multilateralizma. Spomenut ćemo samo neka: Uz ranije, milenijski sedimentirane duhovno-kulturne sadržajnosti, na ovim prostorima je više stoljeća prisutno katoli-

čanstvo, gdje posebno valja naglasiti zasluge bosanskih franjevac, koji su predano prosvjećivali svoje pučanstvo, neumorno sakupljali i od zaborava čuvali kulturne dragocjenosti koje su ovdje kreirane. S druge strane, do tjecala je duhovnost i kultura Bizantije, odnosno ortodoksno hrišćanstvo, ostavljajući također prepoznatljivi trag u fizionomiji Bosne i Hercegovine. Sa osmanskim osvajanjima ovdje je, u svojoj punini, zasjala i islamska civilizacija, koja plodonosno traje i danas, kao što traju i prethodno spomenute duhovno-kulturne tradicije. Nešto kasnije pristigli su i prognani Jevreji iz Španije i Portugala, donoseći dodatne duhovno-kulturne dragocjenosti ovom prostoru.

A onda je, potkraj 19. i početkom 20. stoljeća, Bosna i Hercegovina potpala pod vlast Austro-Ugarske, koja je respektirala ovdašnju multilateralnost življenja. Nakon toga, ova zemlja je preživjela i sve jugoslavenske režime, odnosno njene integracije i dezintegracije.

Povijesnu vertikalnu bosanskohercegovačkog društva pratili su česti nemiri, u pravno-političkom smislu – fizionomijski diskontinuiteti, ali čije trajanje nikada nije napuštala konstanta kohezijskog multietnikuma ma koliko da su izvana, spram njega, poticane centrifugalne sile. Otuda je ovdje moglo da preživi odveć prepoznatljivo duhovno-kulturno različenje

I dok se i danas, uz evidentne frustracije i paranoje, Evropa odnosno cijeli svijet pokušava navići na drugo i drugačije, u Bosni se religijska, kulturna, tradicijska i svaka druga multilateralnost stoljećima njegovala i štitila, što, u civilizacijskom smislu, zavrjeđuje svaku pažnju. Uprkos tome, ovovremeni rušitelji bosanskohercegovačkog društva i „progonitelji Bosne“ iz Bosne i Hercegovine nastoje „uvjeriti“ sve oko sebe kako bosanska multilateralnost nije nikad postojala, niti funkcionirala. Na bazi predrasuda o tome da su odnosi među narodima Bosne i Hercegovine „predodređeni mržnjom“ formiran je ne samo pogrešan nego i poguban stav određenog broja zemalja, odnosno svjetskih centara moći, spram onoga što se dešavalo na ovom prostoru. Unatoč nespornoj historijskoj činjenici da sukobi između ovdašnjih katolika, pravoslavaca, muslimana i hebreja nikada nisu izrazitije poticali iznutra, o čemu postoje brojni znanstveno verificirani dokazi, izostala je blagovremena i učinkovita reakcija spomenutih svjetskih centara moći u odbrani bosanskog multilateralizma, pogotovo u prošlom vremenu, što je krajnje zabrinjavajuće.

Doista, u pravu su oni koji potenciraju paradigmatičnost ovog društva i države. Ako se, unatoč dugovremenom pozitivnom iskustvu koje je baštiniła, ovoj zemlji oduzme pravo na njenu multilateralnu sadržajnost života, kako, onda, takvu matricu odnosa i suradnje među narodima, vjerama i kulturama zagovarati na nekoj široj odnosno globalnoj razini? A svjedoci

smo brutalnog ataka na multilateralnost bosanskohercegovačkog društva, i to ne samo kroz nedavnu agresiju nego i poratni pravno-politički preustroj ovog društva i države, što se „opravdava“ karakterom Dejtonskog mirovnog ugovora.

II

Prahistorijsko doba

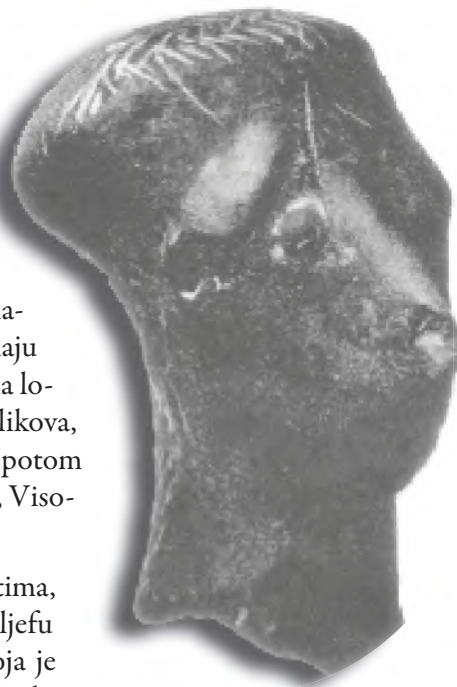
Tragovi života na prostoru Bosne i Hercegovine sežu u daleku prošlost, čak do paleolitika. Primjera radi, ustanovljeno je da urezane gravure u pećini Badanj, kod Stoca, pripadaju toj epohi. Utvrđeno je također da čitav niz otkrivenih ostataka naselja, naročito u dolinama rijeka Neretve i Bosne, uključujući i pronađene keramičke proizvode sa zadivljujućim dekoracijama, pripadaju neolitskom periodu. Posebno su dragocjeni otkriveni predmeti na lokalitetu Butmir, među kojima se nalaze i čuvene figure ljudskih likova, kao i jedinstveno dekorirano zemljano posuđe specifičnih oblika, potom pronađeni predmeti na lokalitetu Gornja Tuzla, u blizini Kaknja, Visokog, Mostara, Konjica i nekih drugih mjesta.

Skladno komponirane dekoracije na pronađenim predmetima, najčešće u formi vertikalno postavljenih spirala, „izvedenih u reljefu tehnikom izrezivanja“, slične su kasnije nastaloj ornamentici koja je otkrivena u monumentalnim grobnicama mikenskog perioda u Grčkoj.

Iz metalnog doba, vremena eneolitske kulture, imamo ostatke gradina, specifičnog načina sahranjivanja u tulumima, i slično, pronađenih na Glasi-načkoj visoravni, u blizini Sarajeva i na nekim drugim lokalitetima. Isto tako, u sjevernim i istočnim dijelovima Bosne pronađeni su brojni tragovi specifične materijalne kulture iz navedenog razdoblja koja je karakterizirala tadašnji zapadnobalkanski prostor. O tome svjedoče gradine, odnosno ostaci utvrđenih staroilirskih naselja, pogotovo na romanijskom platou (područje Gučeva, Rosanovića, Osova...), pa otkriće grobnica plemenskih glavara, pronađeno oružje i oruđe, nakit i slično, koja pripadaju čuvenoj glasi-načkoj kulturi. Ona, opet, prepoznatljivo spada u tzv. zapadnobalkanski geometrijski stil, koji je, u umjetničkom smislu, preferirao pravolinijske motive, najčešće trouglove, što upečatljivo ilustrira pronađena ogrlica na lokalitetu Živaljevići.

Naselja (gradine) su podizana na uzvisinama, najčešće zaštićena suhozidnim kamenim bedemima. U grobnicama, uz umrle, nerijetko su pohranjivane i njihove dragocjenosti, poput oružja kojim su se služili, nakita, posuđa i slično.

Južnija područja, to jest današnja Hercegovina, odnosno dolina Neretve, bila su pod snažnim utjecajem helenskog svijeta, pri čemu je dolazilo do duhovno-kulturnih prožimanja sa sadržajima domicilnog ilirskog stanovništva.

*Lokalitet Butmir:
Figura ljudskog lika*

*Lokalitet Živaljevići:
Ilustracija ogrlice*

Reljef boga Silvana

O tome također svjedoče brojna nalazišta keramike, novac, amfore i slično. I danas su prisutni tragovi rimskih kastela, gradi- na, odnosno ostaci urbanizacije tog prostora po rimskom uzoru, gdje su, uz vojne logore, podizana civilna naselja prepoznatljive arhitekture iz tog doba, dekoracije, stilskih elementa, tehnike građenja i slično.

Kad je riječ o utjecaju u duhovnoj sferi, to ne znači da su na- puštana vlastita vrhovna božanstva, poput boga Silvana, koga su čak i Rimljani, nakon definitivnog prodora i zauzimanja ovog područja, uvažavali, izjednačavajući ga sa svojim Silvanom koji je odgovoran grčkom bogu Panu, „zaštitniku šuma, stada, pri- rode, i pratiocem u lovu“. Prikazivan je u liku „pola jarac, a pola čovjek“.

Sa istoka su, opet, na ova područja pristizala vjerovanja poput kulta boga Mitre, „nepobjedivog boga sunca“, boga svjetlosti, prirode i čistoće, utemeljenog na staroperzijskom dualizmu, to jest „vjerovanju u dva suprotna principa: dobro i zlo, svjetlo i tama“. Svetišta boga Mitre bila su prisutna širom današnjeg bosanskohercegovačkog terito- rija, a sjećanja na neka od njih su preživjela i do ovog vremena.

Stjecajem povijesnih okolnosti, ovo područje je veoma rano postalo ne samo planetarno važnim „čvorištem“, to jest mjestom susretanja i među- sobnog prožimanja različitih duhovno-kulturnih supstancijaliteta, o čemu je prethodno bilo govora, nego i dijelom linije raskola najprije unutar ve- likog Rimskog carstva (395) na Istočno rim- sko carstvo i Zapadno rimsko carstvo, a onda, sredinom 11. stoljeća (1054), i unutar kršćan- stva, podjele na kato- ličanstvo, ca centrom u Rimu, i ortodoksno hrišćanstvo, sa sjedištem u Konstantinopolju, ka- snije Carigradu, a što se danas popularno naziva granicom između Zapa- da i Istoka.

Jajce - kasnoantički i srednjovjekovni centar i grad gdje je održano II zasjedanje AVNOJ-a

III

Kasnoantički period

Nakon što je, negdje na razmeđu stare i nove ere, konačno slomljen dvjestogodišnji otpor ovdašnjih domicilnih ilirskih plemena, prostor današnje Bosne i Hercegovine bio je inkorporiran u administrativno-političke, kulturne i ekonomske tokove Rimskog carstva. Dotadašnji Ilirik se, u naredna tri stoljeća, razvio u respektabilnu pokrajinu Carstva. Njegovi starosjedioci ne samo da su bili prihvaćeni kao ravnopravni građani nego su, neki od njih, dosegali i visoke carske počasti, respektirana im je autohtona kultura i duhovnost.

Iz vremena ranog kršćanstva, odnosno kasne antike, potječe niz veoma zanimljivih duhovno-kulturnih spomenika, poput crkava, koje su građene u specifičnom stilu. Bile su po obimu male, ali sa ukrašenim kamenim namještajem, te sa posebnim oltarskim pregradama, dekorirane u kombinaciji ranokršćanskih i domicilnih simbola i motiva. Postoji dosta lokaliteta u Bosni i Hercegovini na kojima su pronađeni tragovi kasnoantičkih građevina, kao što su oni u Homolju (Lepenica), u blizini Mostara, Zenice, u Založju, Dabravini. Na stelama također nalazimo tragove ne samo rimskih nego i lokalnih kultova.

A onda su uslijedili sve češći i žešći ataci na ova područja, najprije Gota, Avara, potom Slavena, koji su konačno zaposjeli ove prostore krajem šestog i početkom sedmog stoljeća. Iz tih odveć burnih vremena pronađeni su ostaci najstarijih slavenских naselja koja su bila poluzemuničkog tipa, gradine, nekropole...

Prevladavajuće je mišljenje da se najveći dio tadašnjeg domicilnog romanolirskog stanovništva asimilirao sa Slavenima, koji su, po svemu sudeći, bili znatno brojniji, dok se jedan dio povukao u brda, odnosno u teže pristupačna područja. Nema pouzdanih podataka šta se kasnije desilo s tim stanovništvom, odnosno kako i kada se isto asimiliralo sa novopristiglim Slavenima.

Upravo od tog i tako amalgamiranog etnološkog supstrata nastalo je prvotno stanovništvo ove zemlje, koje prepoznatljivo traje u svom multilateralizmu evo do danas.

Mozaik u rimskom kupatilu na Ilidži

IV

Srednjovjekovni period

Iako postoji dovoljno znanstvenih argumenata o milenijskom trajanju Bosne, ne može se precizno reći kada je ona nastala. Koliko se do sada zna, prvi ju je spomenuo sredinom 10. stoljeća bizantski car Konstantin Porfirogenet u svom djelu „De Administrando imperio“, geografski je locirajući upravo gdje se i sada nalazi. Istina, ima analitičara koji smatraju da je još u osmom stoljeću nastala ova slavenska zemlja, i to na području oko gornjeg i središnjeg dijela rijeke Bosne, koje se kasnije postepeno širilo kao teritorij istoimene države. O širenju prvotnog teritorija bosanske države svjedoči sredinom 12. stoljeća i pop Dukljanin u svom čuvenom Ljetopisu, navodeći kako se država Bosna „prostire od Drine do Jadranskog razvoda“. Isto tako, bizantski pisac Ivan Kinamos bilježi kako, upravo u tom vremenu, odnosno za vladavine bosanskog bana Borića, ta zemlja (Bosna) „nije podložna..., nego je sama za se; narod koji svojim zasebnim životom živi i sobom upravlja“.

Postoje pisani tragovi i o kratkotrajnom osvajanju Bosne od zetskog kralja Bodina u 11. stoljeću. Ali već početkom narednog stoljeća Bosna je vratila svoju samostalnost, dobila vlastite, nerijetko vrlo moćne vladare, poput Kulina bana (1180-1204) ili, kasnije, kralja Tvrtka I (1353-1391), kada ova ze-

mlja dostiže „vrhunac političke snage i teritorijalne veličine prostirući se od Jadrana na dugom potezu od Kotora do Biograda na moru, s otocima Korčulom, Bračom, Hvarom, pa do Save i Drine“. Tada je to bila najrespektabilnija južnoslavenska zemlja.

Poznato je također da je bosanskog vladara Kulina bana uvažavao čak i rimski papa, šaljući mu specijalne izaslanike radi provjeravanja istinitosti optužbi na njegov račun koje su pristizale iz okolnih zemalja. Riječ je o naklonosti Kulina bana prema neomanihejcima u Bosni, odnosno prema tzv. bosanskoj herezi.

Karta srednjovjekovne Bosne

Postoji niz dokaza o višestoljetnoj otvorenosti Bosne spram drugog i drugačijeg, o pružanju utočišta onima koji su bili proganjani zbog svojih pogleda, religijskih uvjerenja i slično, poput navoda iz pisma pape Ivana XXII (1327) gdje se konstatira da je Bosna postala „stjecištem heretika s raznih strana svijeta“ ili u arhivima sačuvanih svjedočenja o dolasku ljudi iz drugih zemalja u Bosnu „radi naukovanja“ i slično.

Brojni stećci razasuti Bosnom i Hercegovinom svjedoče da je na ovim prostorima živjela i još uvijek živi autentična bosanska kultura. Ti „kameni spavači“, kako ih je imenovao znameniti pjesnik Mehmedalija Mak Dizdar, ne daju da iščezne jedan veoma važan segment društveno-kulturne sadržajnosti iz prošlosti Bosne i Hercegovine. Posebna je priča o karakteru i smislu simbola uklesanih na njima, pred kojima zastaje dah svakome ko ih može i želi razumjeti.

Nalazeći se pred tim reljefnim prizorima, „čovjek ima osjećaj da stoji na ruševinama jedne davno potonule Atlantide koja progovara kroz nejasnu koprenu tajanstvenih doživljaja o stvarima danas potpuno nepoznatim“ (M. Krleža).

Riječ je o jedinstvenim nadgrobnim spomenicima koji se odlikuju ne samo monumentalnošću nego i fascinantno osmišljenom plastikom, sa uklesanim prizorima iz prirode, poput sunca, mjeseca i slično, pa scenama iz lova, sa svetkovina, iz ratnih sukoba, ljudskim figurama uzdignutih ruku, otvorenih šaka itd. Brojne su nekropole širom Bosne i Hercegovine, nerijetko sa prekrasnim stećcima, poput sarkofaga pronađenih na grobovima Vlatka Vladevića te vojvode Mitoša i njegovog sina Stjepka, koji su, kao kulturno-historijske dragocjenosti, 1914. godine preneseni u baštu Zemaljskog muzeja u Sarajevu, gdje se i sada nalaze. Isti prostor, između ostalog, ukrašavaju i primjerci nadgrobnih spomenika u formi obeliska, koji pripadaju evo-

Nekropola Radimlja kod Stoca

lutivnoj „transformaciji stečka u kasniji nišan“, pronađenih na grobovima Mahmuta Brankovića i Radivoja Oprašića, vlastelinskih porodica koje su živjele u istoimenim naseljima (Brankovići i Oprašići) u istočnoj Bosni.

A šta tek kazati o poveljama, ugovorima i drugim aktima državnog karaktera koje su bosanski banovi, kraljevi i ostala vlastela izdavali, ali i primali od stranih država? Ovdje ćemo spomenuti samo neke.

Iako Povelja Kulina bana, koja potječe čak iz 1189. godine, nije najstariji pisani dokument u državi Bosni (Humačka ploča se vezuje za kraj 10. i početak 11. stoljeća), za nju se, bez sumnje, može kazati da predstavlja „svojevrsni rodni list bosanske državnosti“ u kojoj se spominju granice Bosne. “Tim dokumentom ban bosanski Kulin garantirao je dubrovačkim trgovcima sigurnost života, imovine i časti.“ To su, uistinu, „autentični dokumenti našeg neovisnog i originalnog sveukupnog državnog i kulturnog samobitka. Koliko je jezički i duhovni razvoj Bosne bio homogen i jedinstven, dokazuje upravo činjenica da je taj divni jezik, kojim su bile pisane prve naše povijesne listine i isprave, pa i čuvena Povelja Kulina bana Dubrovčanima, čiju smo 800. godišnjicu nedavno (1989) slavili, i sada razumljiv...“ (M. Filipović).

Spomenuta Humačka ploča, pronađena na lokalitetu Humac kod Ljubuškog, ispisana je ćirilskim pismom, a ono nije bilo jedino kojim su se služili daleki preci današnjih Bosanaca i Hercegovaca. Na ovim prostorima dugo je korištena i glagoljica, na kojoj je ispisan i čuveni Hrvojev misal (1403/04), jedan od najljepših srednjovjekovnih kodeksa, a urađen je za potrebe Hrvoja Vukšića Hrvatinića. Dugo je bila u upotrebi bosančica, kojom je napisan poznati Hvalov Zbornik (1404), kao i niz drugih značajnih dokumenata odnosno književnih sadržaja.

Budući da je pismenost u srednjovjekovnoj bosanskoj državi uglavnom bila koncentrirana oko samostana, odnosno dvorova vladara, kada je došlo do uništenja Crkve bosanske i tadašnje vlastele, s njima je nestao i najveći dio književnosti, odnosno pisanih dokumenata vezanih za to razdoblje. Nema nikakve sumnje da je Crkva bosanska imala odlučujuće važnu ulogu ne samo u artikulaciji duhovnog identiteta bosanskog društva nego i u njegovom otporu spram osvajačkih pretenzija bližih i nekih daljnjih susjeda. S druge strane, o povjerenju bosanske vlastele prema toj crkvi svjedoči činjenica da „su se njeni

Faksimil Povelje Kulina bana

Faksimil iz Hrvojevog misala

odnosno Crkva bosanska. Ništa bolje nisu prošla ni druga neomanihejska vjerovanja, kojih je tada bilo na prostorima današnje Italije, Francuske i nekih drugih zemalja.

Nekoliko stoljeća nakon spomenute Povelje Kulina bana, odnosno, posve precizno, 1463. godine, sultan Mehmed II Fatih, osvajač srednjovjekovne države Bosne, dodjeljuje Ahdnamu (povelju) tadašnjem vođi franjevac koji su živjeli i djelovali na ovom prostoru, fra Anđelu Zvizdoviću, u kojoj im jamči sigurnost i slobodu vjere. Autentični prijepis ove Ahdname, taj povijesno izuzetno značajni dokument koji svjedoči o dugovremenom suživotu i međusobnom uvažavanju pripadnika različitih vjera na ovim prostorima, i danas se čuva u franjevačkom samostanu u Fojnici. Iako je moćno Osmansko carstvo vladalo ovim područjima više od četiri stoljeća, na njemu su opstali i katolici i ortodoksni hrišćani, kao i iz Španije i Portugala prognani hebreji, a ne samo muslimani.

predstavници veoma rano počeli pojavljivati kao svjedoci u brojnim ugovorima, poveljama i drugim državnim i diplomatskim aktima“, uključujući i vršenje uloge diplomata, o čemu zorno svjedoči poznati Testament Gosta Radina. Posebno su bili cijenjeni u susjednom Dubrovniku, sa kojim je Bosna imala veoma razvijenu saradnju, kako ekonomsku tako i diplomatsku.

Ono što posebno treba naglasiti je činjenica da su pripadnici Crkve bosanske bili tolerantni prema sljedbenicima drugih vjera. U obrnutom smjeru, to nije bilo tako. Sljedbenici Crkve bosanske su bili nemilosrdno progonjeni i od katolika i od ortodoksnih hrišćana. Dovoljno je prisjetiti se višekratnih križarskih pohoda iniciranih od Vatikana kako bi se definitivno uništila tzv. bosanska „hereza“,

Prijepis Ahdname

Stari most u Mostaru

*Prikaz kulturološke i duhovne različitosti
u Bosni i Hercegovini*

V

Osmanski period

Trebala su puna dva stoljeća moćnom Osmanskom carstvu da konačno osvoji Bosnu. Najčešće se navodi 1463. godina kao kraj bosanskog kraljevstva. Te godine je ubijen posljednji bosanski kralj Stjepan Tomašević i formiran Bosanski sandžak. Međutim, treba imati u vidu da su pojedini dijelovi današnje Bosne i Hercegovine osvojeni znatno kasnije, a Bihaćki kraj tek krajem 16. stoljeća (1592).

Sa osmanskim osvajanjem Bosne ne samo da se na ovom području formalno promijenila vlast nego su zamijenjeni i njeni nosioci. Umjesto dotadašnje kraljevske porodice i visokog plemstva, dolazi do promoviranja novih vladajućih slojeva u društvu (spahijskog staleža, aga i begova kao vojnog plemstva), a provedene su i radikalne promjene u organizaciji društvenog života u cjelini.

Ne samo da je promijenjen karakter društvenog uređenja nego je promijenjena i konfesionalna i kulturološka slika. Najprije je došlo do jačanja utjecaja katoličanstva, u čemu posebna zasluga pripada franjevačkom redu, dok je u istočnim i jugoistočnim dijelovima zemlje narastao utjecaj ortodoksnog hrišćanstva. Uslijedilo je potiskivanje i konačno nestajanje Crkve bosanske, koja je bila značajan oslonac srednjovjekovnog bosanskog kraljevstva, o čemu je prethodno bilo govora. Sve veći broj pripadnika bosanskog društva primao je islam, naročito u gradskim sredinama. Sa islamom ovdje je plodonosno zaživjela jedna nova kulturno-civilizacijska sadržajnost, i to u svim segmentima društvenog života.

Formirani su brojni gradovi kao kulturni, obrazovni, zanatski i trgovinski centri. U nekima od njih podignuti su monumentalni sakralni objekti, poput džamija, crkava, sinagoga, škola i slično, ali i druga znamenita kulturna zdanja, kao što su mostovi, hamami, bezistani, biblioteke itd. Jedan dio tih kulturnih dragocjenosti uspio je preživjeti i do danas unatoč brojnim ratovima i razaranjima koja su se dešavala na ovom prostoru tokom minulih stoljeća.

Kroz četiri stoljeća osmanske vladavine na ovim prostorima razvila se, između ostalog, osebujna narodna književnost, kao i intelektualno-stručna ostvarenja u nizu oblasti, kao što su filozofija, pravo, teologija, historija..., i to ne samo unutar muslimanskog življa nego i ostalih ovdašnjih etničkih grupacija. Spomenut ćemo samo neka od poznatih imena, poput Matije Divkovića (1563-1631), čija su djela štampana bosančicom u Veneciji, Stjepana Matijevića, Ivana Ančića, Ivana Frane Jukića, slikara Longina i Georgija Mitrofanovića..., muslimanske autore koji su se služili orijentalnim jezicima jednako uspješno kao i maternjim, među kojima su Hasan Kafija Pruščak, koji je još tada preveden na druge evropske jezike, Mustafa Ejubović, Ali-dede Bošnjak, Muhamed Hevai Uskufi..., pa jevrejske autore koji su na ove prostore donijeli svoju tradicionalnu talmudsku književnost i specifičnu duhovnost, među kojima se nalaze Nehemija Hija Kajon, David Pardo, Moša Danon...

Kako sve ima svoj vijek trajanja, desilo se to i moćnom Osmanskom carstvu. Nakon neuspjelog pokušaja reformacije unutar Carstva, što se odnosilo i na Bosnu, sedamdesetih godina 19. stoljeća ovdje je došlo do serije ustanaka pravoslavnog stanovništva, posebno u pograničnim područjima prema Crnoj Gori i u Krajini. Ustanike su direktno pomagale i susjedne zemlje, posebno Srbija, kao što je to činjeno i kasnije, tokom austrougarske vladavine na ovim prostorima, i to zbog teritorijalnih pretenzija spram ove zemlje. Slično se desilo i tokom nedavne agresije na Bosnu i Hercegovinu.

Početni zahtjevi ustanika, koji su se odnosili na uvođenje socijalne pravde i drugačije uređenje zemlje, ubrzo su poprimili rušilačku dimenziju, posebno usmjerenu prema muslimanskom življu i njegovoj imovini, koje je brutalno ubijano i progonjeno sa svojih posjeda, baš kao i u nedavnim ratnim događanjima na ovim prostorima (1992-1995).

Onemoćalo Osmansko carstvo je uspjelo ugušiti spomenute ustanke tek 1876. godine. Međutim, to je za Austro-Ugarsku bio dobrodošao povod da zatraži od tadašnjih evropskih zemalja odobrenje za privremenu okupaciju Bosne, a pod izgovorom nužnog sređivanja stanja te zaštite kršćanskog življa u njoj. Odobrenje je dobila na Berlinskom kongresu 1878. godine.

Zemaljski muzej u Sarajevu

VI

Austrougarski period

Na osnovu odluke koju je usvojio Berlinski kongres Austro-Ugarska je dobila pravo da privremeno zaposjedne Bosnu i Hercegovinu. Međutim, tokom okupacije desio se neočekivano jak otpor austrougarskoj vojsci, naročito od bošnjačkog stanovništva, koji je na kraju ipak ugušen jer su okupacijske snage bile neuporedivo brojnije i naoružanije. Za razliku od katolika, novim okupatorima se nije radovalo ni pravoslavno stanovništvo Bosne.

Tokom 40-ak godina austrougarske vladavine ovim prostorima bosanskohercegovačko društvo je doživjelo radikalan preobražaj, kako u pravno-političkom smislu tako i u domenu ekonomskih odnosa, u obrazovnoj, kulturnoj i drugim djelatnostima. Bio je to, zapravo, prelazak iz feudalnog ka kapitalističkom društvenom uređenju. Bitno se promijenila dotadašnja orijentalna fizionomija bosanskih gradova. Došlo je do unošenja novih arhitektonskih formi i stilova gradnje, pri čemu su postizani zanimljivi kontrasti dvaju stilova, koji su, na određen način, i danas vidljivi u nekim gradovima kao što su Sarajevo, Mostar, Travnik i dr. Formirane su moderne znanstvene institucije, štamparije, škole različitih profila, od gimnazija, preko učiteljskih, tehničkih, zanatskih..., pa do bogoslovija i Šerijatsko-sudačke škole. Pokrenuti su časopisi, formirana prosvjetno-kulturna društva, otvorene brojne čitaonice...

Inicirana je i izmjena organizacije vjerskih zajednica s ciljem da se osigura državna kontrola nad njihovim radom. To će ubrzo rezultirati pokretom za crkveno-prosvjetnu autonomiju unutar pravoslavnog stanovništva te vakufsko-mearifsku autonomiju unutar muslimanskog življa. Jedino Katolička crkva nije osjećala potrebu izražavanja nezadovoljstva prema Austro-Ugarskoj, koja joj je evidentno bila naklonjena.

Zahvaljujući dugovremenoj otvorenosti spram drugog i drugačijeg, bosanskohercegovačko društvo je u svoje multilateralno biće uspješno ugradilo duhovno-kulturne sadržaje pristigle sa Austro-Ugarskom.

S obzirom na to da je Austro-Ugarska carevina imala namjeru trajno okupirati područje Bosne i Hercegovine i učiniti ga dijelom vlastitog teritorija, što je konačno obznanjeno i kroz čin aneksije 1908. godine, ona je nastojala izgraditi kvalitetnu saobraćajnu infrastrukturu na ovom području, oformiti brojna preduzeća, prije svega za eksploatiranje ovdašnjih bogatih prirodnih resursa, naročito šumskog i rudnog. Ali, to nije dugo trajalo. Austro-Ugarsko carstvo se ubrzano primicalo svome kraju, koji se konačno dogodio tokom Prvog svjetskog rata.

VII

Period jugoslavenskih integracija i dezintegracija

Tada su po Bosnu i Hercegovinu uslijedila odveć burna vremena, i to ne samo vezana za Prvi svjetski rat, a potom i za Drugi svjetski rat, u kojima je došlo do velikog stradanja njenog stanovništva, te uništenja materijalnih dobara, nego i za nastajanje jugoslavenskih integracija i dezintegracija, počevši od Kraljevine SHS, pa do SFRJ (1918-1991). U njima je, izuzimajući tzv. socijalistički period, kada se snažnije razvojno počela uzdizati, Bosna i Hercegovina stalno bila marginalizirana i osporavana, uključujući i znanstveno-obrazovnu djelatnost, o čemu će kasnije biti više govora.

Kulminacija velikodržavnih pretenzija i osporavanja od njenih susjeda dogodila se tokom najnovije agresije (1992-1995), u kojoj je izvršen genocid nad bošnjačkim narodom, verificiran i od Međunarodnog suda u Haagu (Srebrenica).

Unatoč svim poteškoćama i dramatičnim iskušenjima koja su je tokom duge historije pratila, Bosna i Hercegovina je danas samostalna i međunarodno priznata zemlja, sa nizom mogućih komparativnih prednosti za razvoj, kao što su, uz ljudske, prirodni resursi (vode, šume, obradivo tlo, rudni potencijali, klima...). Nažalost, zbog nesredene pravno-političke situacije, još uvijek joj je uskraćena šansa za prosperitetan razvoj, a tome su, uz lokalne, uveliko kumovali međunarodni centri moći svojom inercijom i neadekvatnim rješenjima, naročito u najnovijem, Dejtonskom mirovnom ugovoru.

Gazi Husrev-begova džamija

Grad Sarajevo

Iako po broju stanovnika koji u njemu danas žive Sarajevo ne spada u velike svjetske metropole, ono, po onome što simbolizira i u sebi povijesno sublimira, bez sumnje spada u planetarno dragocjene gradove.

U geografskom smislu, Sarajevo je smješteno podno Trebevića, u Sarajevskom polju, opasanom sa tri strane velikim planinama (Igman, Bjelašnica, Romanija), ispod kojih izviru rijeke Bosna, Miljacka, Željeznica, Mošćanica, Tilava, koje odatle nastavljaju svoje tokove, neke kroz centralni, a druge kroz periferne dijelove grada.

Ovaj grad je utemeljen na području koje su naseljavali razni narodi još od neolitika, gdje je nastala i dugo trajala čuvena butmirska kultura. Među onima koji su ovdje pristizali i svoje graditeljske tragove ostavili bili su i drevni Rimljani. Oko sedmog stoljeća u ove prostore su stigli i trajno se u njima naselili Slaveni.

Upravo na ovom području nekada su se nalazili Vrhbosna i Hodidjed, koji su, najprije, osmanski osvajači pretvorili u vojno uporište, a potom, šireći se niz istočni rub polja koje je dobilo svoje ime po imenu ovog grada (Sarajevsko polje), podigli današnje Sarajevo sredinom 15. stoljeća.

Za nastanak ovoga grada i nadasve njegovih kulturnih znamenitosti, od kojih su neke i danas „zaštitni znakovi Sarajeva“, poput veleljepnih džamija, kakva je Begova džamija, Kuršumli medresa, Sahat-kula, Bezistan, Hamam..., posebno su zaslužne dvije povijesne ličnosti, vojskovođe i velike mecene: Isabeg Ishaković i Gazi Husrev-beg. Uz prvog se direktno vezuje nastanak i ime ovoga grada. Naime, on je, između ostalog, podigao svoj dvor (Saray) u polju (Ovasi), iz čega je kasnije, simbiozom tih dvaju naziva (Saray Ovasi – Dvor u polju), nastalo današnje ime grada – Sarajevo. A šta tek kazati o sakralnim i drugim kulturno-historijskim znamenitostima koje je podario Sarajevu Gazi Husrev-beg, o njegovoj džamiji, medresi, sahat-kuli, bezistanu, hamamu...?

Iz tih davnih i nešto kasnijih vremena potječu brojna sakralna i kulturno-historijska znamenja ne samo sljedbenika islamske vjere, od kojih smo neka prethodno spomenuli, nego i pripadnika drugih konfesija, poput Stare pravoslavne crkve, katoličke Katedrale, jevrejske Sinagoge... Cijelo vrijeme, od njegovog nastanka do današnjeg dana, to je bio grad različja, tolerancije, dobrosusjedstva, multikulturalnosti, multilateralizma, bez obzira ko je njime vladao: Osmanlije, Austro-Ugarska, Jugoslavija. Najkraće kazano, sve „etničko-konfesionalne zajednice ostavile su na fizionomiji Sarajeva jak duhovni i kulturni pečat“.

Još od 1537. godine, kada je osnovana, pa do danas, u kontinuitetu djeluje Gazi Husrev-begova medresa, koja je ime dobila po svom osnivaču, a predstavljala je „najznačajnije bosanskohercegovačko učilište iz osmanskog

Katedrala

perioda“ i bila „po profesorskom kadru na nivou nekih carskih učilišta“, baš kao i Biblioteka (Gazi Husrev-begova), koja je iste godine ustanovljena od istog utemeljitelja i jedna je „od najstarijih i najdragocjenijih knjižnica jugoistočne Evrope“.

U duhovno-kulturnu mozaičnost ovoga grada plodonosno je ugrađen i „katoličko-hrvatski milje“, ne samo sa svojim sakralnim objektima nego i izuzetno dragocjenom arhivskom građom, u čemu su poseban doprinos dali bosanski franjevci.

Isto tako, u multilateralnu sadržajnost ovoga grada plodonosno je ugrađena i „pravoslavno-srpska tradicija“, gdje posebno valja naglasiti značaj ne samo spomenute Stare pravoslavne crkve, smještene u najužem drevnom jezgru, nego i otvaranje škole još daleke 1539. godine, pa brojna dragocjena dokumentarna i umjetnička ostvarenja.

U okviru „sefardske zajednice stoljećima je njegovana vlastita kultura i pismenost“. Zahvaljujući tome, ovaj grad, između ostalog, i danas može biti ponosan na čuvenu Sarajevsku Hagadu, djelo koje spada u nultu kategoriju ukupne svjetske kulturne baštine.

Sarajevska Hagada

U 16. stoljeću, zahvaljujući svojim veleljepnim sakralnim i drugim kulturnim zdanjima, sjaju i raskoši života koji je u njemu trajao, Sarajevo je uspoređivano sa tadašnjim Damaskom, koji je važio za najljepši grad na cijelom Istoku. O ljepoti i značaju Sarajeva kroz vjekove svjedoči i zapis jednog poznatog putopisca iz 17. stoljeća koji glasi: „Tako sjajnog grada, tako velikog grada, punog trgovina, bazara i magacina, tako veleljepnog i moćnog grada nema na cijelom putu od Mletaka do Stambola.“

Dramatičan prijelom u svojoj povijesti Sarajevo je doživjelo 1697. godine sa provalom austrougarskog vojskovođe Eugena Savojskog, koji ga je do temelja spalio i opljačkao. Nakon toga uslijedila je djelomična obnova Sarajeva, ali je to bilo nedovoljno da se dosegne raniji sjaj. Tek sa austrougarskom oku-

Pravoslavna crkva

Sinagoga

pacijom grad će biti značajno inoviran, dakako u evropskom graditeljskom duhu.

Šta je zatekla Austro-Ugarska u Sarajevu kada je na osnovu odluke Berlin-skog kongresa 1878. godine okupirala ovu zemlju? Prema pedantnim hroničarima zatekla je „brojne mektebe i medrese muslimanskog stanovništva, kao i organizovane škole drugih vjerskih grupacija. Srbi su ovdje imali od 1855. neku vrstu građanske škole, koja od 1864. djeluje kao četverorazredna realka. Hadži Staka Skenderova 1858. otvorila je žensku stručnu školu, koju je po- hađala i kćerka tadašnjeg valije Osman-paše. Od 1866. sve do 1911. radila je i čuvena škola Mis Irbi-jeve. Godine 1865., zauzimanjem fra Grge Martića, osnovana je moderna hrvatska škola, koja je po opsegu nastave prevazilazila okvire tadašnjih osnovnih škola, a 1871. milosrdne sestre su otvorile svoju žensku školu. I Jevreji krajem osmanske vladavine imaju svoju srednju školu. Dvije ruždije i još neke srednje škole bila je otvorila država s pravom upisa djece bez razlike vjeroispovijesti“ (Univerzitet u Sarajevu, 1949-1989).

Istovremeno, osnivanje su i bogoslovije, Pravoslavna (1882), Rimokato- lička, privremeno sa sjedištem u Travniku, a od 1893. godine u Sarajevu, Še- rijatsko-sudačka škola (1887), koja će kasnije prerasti u petogodišnju višu školu.

Potkraj osamdesetih i početkom devedesetih godina 19. stoljeća nove vla- sti su otvorile niz drugih škola, kako za mušku tako i za žensku populaciju, uključujući i gimnazije za sve vjeroispovijesti, učiteljske škole, razne tečajeve za opismenjavanje i stručno osposobljavanje domicilnog stanovništva. Osno- vana je i Niža trgovačka škola na Marindvoru (1886), Znanstvena škola (1893), Srednja tehnička škola sa odjeljenjima za građevinarstvo i šumarstvo (1889), Realna (1905), Trgovačka akademija (1912). Bilo je „stručnih škola različitih djelatnosti oko pedeset“.

Pokrenuto je izdavanje brojnih listova i časopisa, štamparija, a 1888. godi- ne otvoren je i Zemaljski muzej sa dva odjeljenja: za proučavanje arheologije, historije i umjetnosti te za izučavanje biologije, mineralogije i geologije. Već naredne godine Muzej je pokrenuo izdavanje svog Glasnika, a u njegovom okrilju kasnije će nastati Bosansko-hercegovački institut za istraživanje Bal- kana (1908) te Zemaljski geološki zavod za Bosnu i Hercegovinu (1912).

Ironijom slučaja, upravo u ovom gradu je 1914. godine Gavrilo Princip izvršio atentat na austrougarskog nadvojvodu Franza Ferdinanda, što će biti iskorišteno kao povod za otpočinjanje Prvog svjetskog rata, koji će, između ostalog, rezultirati raspadom Austro-Ugarske carevine i stvaranjem Kraljevi- ne SHS, u koju je bila inkorporirana i Bosna i Hercegovina.

U narednih nekoliko decenija grad Sarajevo je uglavnom tavorio, da bi tek nakon Drugog svjetskog rata počeo da stasa u istinsku prijestolnicu, odnosno administrativno-upravno, kulturno, obrazovno, znanstveno i ekonomsko središte Republike Bosne i Hercegovine.

Sarajevo

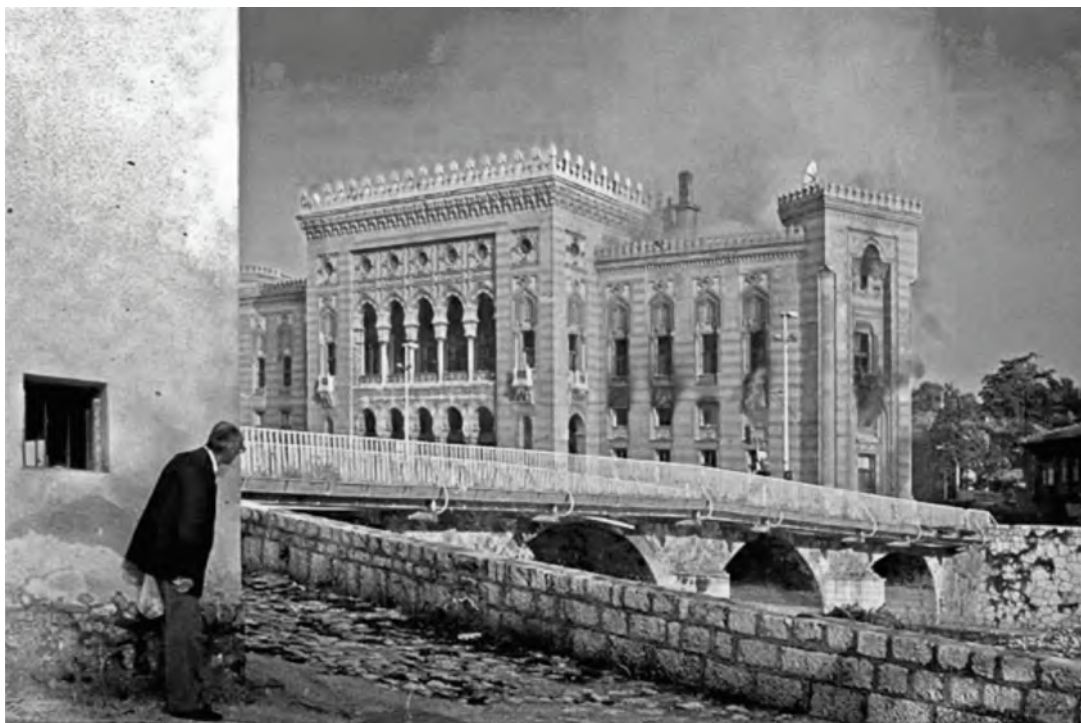

Nažalost, spomenuto razaranje ovoga grada nije bilo jedino. Desit će mu se to i tokom oba svjetska rata, a naročito u nedavnoj agresiji na Bosnu i Hercegovinu (1992-1995), kada su uništene njegove brojne sakralne i kulturno-historijske znamenitosti, muzeji, biblioteke, džamije..., kada mu se, uz svakodnevno ubijanje i ranjavanje nedužnih ljudi (žena, djece, starih i bolesnih), desila u planetarnoj razmjeri rekordna opsada u kojoj je sprječavana dostava hrane, vode, energenata i drugih elementarnih uvjeta za život.

Prema popisu stanovništva iz 1991. godine u širem području ovoga grada živjelo je 527.059 stanovnika, od čega Muslimana (Bošnjaka) 259.470, Srba 151.143, Hrvata 34.837 i ostalih 81.563, među kojima su bili najbrojniji Jugoslaveni. Navedeni brojevi upečatljivo svjedoče o etnološkoj šarolikosti ovoga grada.

Sarajevo je glavni grad Bosne i Hercegovine i u njemu se nalaze najznačajniji sakralni objekti svih vjerskih zajednica koje djeluju u ovoj zemlji, znanstvene, kulturne i obrazovne institucije, sjedište je državnih organa vlasti, poslovnih i finansijskih institucija.

Upravo u ovom gradu osnovan je prvi Univerzitet u Bosni i Hercegovini. Ovo je godina u kojoj se obilježava punih šest decenija njegovog plodonosnog rada.

Agresorski napad na Vijećnicu 1992.

Proslava 25 godina Univerziteta u Sarajevu

UNIVERZITET

JUČER, DANAS, SUTRA

I

Historijski kontekst

U kompariranju s višestoljetnim trajanjima brojnih univerzitetskih učilišta u svijetu, šezdesetogodišnjicu djelovanja Univerziteta u Sarajevu, koju obilježavamo ove godine, moguće je okvalificirati skromnim jubilejom. Ali za Bosnu i Hercegovinu, pa i cijelu regiju kojoj ova zemlja pripada (zapadni Balkan), takva odrednica ne bi bila adekvatna. Pogotovo bi to bilo pogrešno ako imamo u vidu polumilenijsku okupaciju ovih prostora, najprije od Osmanskog carstva, a potom i Austro-Ugarske, koja je okončana tek sa Prvim svjetskim ratom 1918. godine.

Osim toga, Univerzitet u Sarajevu je prvo moderno univerzitetsko učilište u Bosni i Hercegovini. Utemeljen je u sudbinski važnom prijelomu po ovu zemlju (1949) koja je, samo nekoliko godina ranije (1943), što će reći dok je još uveliko trajao Drugi svjetski rat, obnovila pet stoljeća ranije nasilno prekinutu državnost.

Istina, preteče Univerziteta u Sarajevu, kako je to elaborirano i u prethodnim monografijama koje su publicirane u povodu obilježavanja njegovih jubileja (30, 40 i 45 godina), moguće je prepoznati kako u onim „here tičkim školama kojima se bavila čak i Inkvizicija još u drugoj polovini 14. vijeka“ (dokumenti inkvizicijskog suda u Torinu iz tog perioda potvrđuju „postojanje univerziteta u Bosni“ na kome su „stjecali znanja onovremeni dijaci, skriptori...“, čije se sjedište nalazilo u Moštru, nedaleko od grada Visoko, odnosno na lokalitetu gdje je bio smješten vladarski dvor i druge institucije srednjovjekovne države Bosne), tako i u Hanikahu, visokoj školi sufijske filozofije (1531), odnosno u Gazi Husrev-begovoj medresi, koja u kontinuitetu djeluje još od 1537. godine, a „usmjerenoj na filozofiju, pravo i teologiju na najvišem za ono doba i dato okruženje mogućem nivou“, baš kao i „u najstarijim franjevačkim samostanima, u kojima je prvenstveno naučni rad na lingvistici i istoriografiji bilježio značajne rezultate tokom 17. i 18. vijeka“, te u djelovanju jednog broja pravoslavnih manastira, kakav je bio onaj u Žitomislićima kod Mostara, „čija je prepisivačka škola oko 150 godina bila najznačajnija u Bosni i Hercegovini“ (Univerzitet u Sarajevu, 1949-1989).

Treba spomenuti i višekratne najave formiranja Univerziteta u Sarajevu od Austro-Ugarske tokom njene okupacije Bosne i Hercegovine, ali do toga nažalost nije došlo. Jedino što se desilo bilo je iniciranje (1882), a po-

tom i otvaranje Mektebi-nuvaba (1887), škole za šerijatske sudije, uključujući i podizanje zgrade za istu u Sarajevu, koja je 1937. godine prevedena u fakultetski edukacijski rang.

Iz toga perioda ostala je registrirana u publikaciji „Bosnische Post“ (ljetu 1913) zanimljiva najava tadašnjih vlasti kako će se „već u budžetu iduće godine unijeti kredit za obrazovanje profesora univerziteta. Najprije bi se imao osnovati filozofski fakultet“.

A onda je, već naredne godine, otpočeo Prvi svjetski rat, u kome je skončalo i Austro-Ugarsko carstvo, baš kao i obećanja da će Bosna i Hercegovina konačno dobiti svoj univerzitet.

Uzaludno ga je ova zemlja čekala i u Kraljevini SHS, formiranoj 1918., a kasnije preimenovanoj u Kraljevinu Jugoslaviju (1929), u koju je bila involvirana i Bosna i Hercegovina, unatoč nekoliko inicijativa. Spomenut ćemo samo neke. Već 1921. godine inicirano je formiranje univerziteta, sedam godina kasnije (1928) zagovaranje otvaranje šumarskog i rudarskog fakulteta, da bi tek 1941. godine došlo do formiranja Poljoprivredno-šumarskog fakulteta u Sarajevu. O kakvom se interesu za ovaj fakultet radilo svjedoči podatak da je odmah u prvu godinu bilo upisano 127 studenata, od kojih preko 20 posto djevojaka. Nažalost, rat je ubrzo prekinuo rad tog fakulteta.

Bosna i Hercegovina je naprosto vapila za školovanim i stručnim kadrovima, naročito tokom poslijeratne obnove. Bez stručno osposobljenih ljudi teško je bilo zamisliti izlaženje iz svekolike devastiranosti i zaostalosti u kojoj se zemlja nalazila.

Pored nedostatka vlastitih stručnih kadrova, za bosanskohercegovačko društvo su dodatnu otežavajuću okolnost predstavljali paternalističko ponašanje i nadasve teritorijalne pretenzije Srbije i Hrvatske. Iz njihovih administrativnih i obrazovno-znanstvenih centara – Beograda i Zagreba, preferirana je politika kako su tamošnji kapaciteti u domenu nauke, kulture, zdravstva, obrazovanja, informiranja i slično dovoljni za sve koji žive u Jugoslaviji, te da je nepotrebno i neracionalno istovrsnu infrastrukturu širiti u centre drugih federalnih jedinica, a u koje je spadala i Bosna i Hercegovina sa Sarajevom kao njenim glavnim gradom.

Pa ipak, odlukom Predsjedništva Narodne skupštine NR Bosne i Hercegovine ubrzo po oslobođenju zemlje osnovana je Viša pedagoška škola (1946), u čijem rukovodstvu i nastavnom kadru su bili domaći kadrovi, s profesorom Ilijom Kecmanovićem na čelu. U analima ove škole ostao je registriran fascinirajući elan i entuzijazam ne samo nastavnika nego i prvih generacija studenata, „duboko svjesnih svoje uloge i značaja u tadašnjoj nezavidnoj situaciji u kojoj se nalazilo školstvo u ovoj republici“.

Već naredne godine, dr. Nedo Zec, kasnije ugledni univerzitetski profesor i medicinski stručnjak, upućuje memorandum Federalnoj vladi u Beogradu u kome obrazlaže potrebu osnivanja medicinskog fakulteta, naglašavajući da u Bosni i Hercegovini „nema liječnika ni za izvršavanje najosnovnijih zadataka zdravstvene službe“, te da se, u tom smislu, ne može oslanjati samo na medicinske fakultete u Beogradu, Zagrebu i Ljubljani, jer i u republikama u kojima se nalaze ti centri „postoje velike potrebe za liječničkim kadrovima“.

Spomenuti memorandum je prihvaćen pozitivno od tadašnjeg ministra zdravlja Jugoslavije koji je ocijenio potrebnim da se otvori medicinski fakultet u Sarajevu, te da se „cijela država angažira“ u tom poslu.

Te iste godine (1946) donesen je Zakon o Medicinskom fakultetu u Sarajevu (Službeni list NRBiH, broj 42/1946), da bi već u novembru te godine fakultet počeo s radom. Njegov prvi dekan bio je prof. dr. Aleksandar Sabovljević. Istina, određene aktivnosti oko otvaranja Medicinskog fakulteta poduzimane su i tokom 1944. godine. Gotovo paralelno odvijala se procedura formiranja Pravnog fakulteta u Sarajevu, koji je otpočeo s radom u februaru 1947. godine. Njegov prvi dekan bio je poznati profesor dr. Aleksandar Solovjević. Iste godine (1947) u novembru je otpočela s radom i savezna Visoka poljoprivredna škola za planinsko gazdovanje, koja je godinu dana kasnije prerasla u Poljoprivredno-šumarski fakultet. Prvi dekan škole bio je prof. dr. Dragomir Čosić. U proljeće 1949. godine osnovan je u Sarajevu i Tehnički fakultet sa dva odsjeka: arhitektonskim i građevinskim, s prof. ing. Aleksandrom Trumićem na čelu. Iste godine formiran je i Veterinarski fakultet. Time su, zapravo, osigurane pretpostavke za konačno formiranje Univerziteta u Sarajevu.

O spomenutim i drugim, kasnije nastalim fakultetima Univerziteta u Sarajevu, bit će detaljnije govora u nastavku teksta.

II

Kako je nastao Univerzitet u Sarajevu

Univerzitet u Sarajevu formiran je na osnovu Zakona o Univerzitetu koji je usvojila Skupština Narodne Republike Bosne i Hercegovine 11. novembra 1949. godine, što, bez sumnje, spada u povijesno značajne događaje u ovoj zemlji. Bio je to prvi univerzitet koji je osnovan u Bosni i Hercegovini. Predstavljao je svojevrsnu prijelomnicu u napuštanju dugovremene stagnacije i zapuštenosti te otvaranju perspektive za brži društveno-ekonomski i općekulturni preobražaj bosanskohercegovačkog društva. Toga su bili svjesni i studenti koji su na dan formiranja univerziteta organizirali veliki miting

podrške na kome je istaknuto da 2. decembra 1949. godine, kao dan održavanja osnivačke Skupštine Univerziteta, „predstavlja jedan od najznačajnijih datuma u kulturnoj istoriji naroda Bosne i Hercegovine“.

I doista, po okončanju Drugog svjetskog rata, na ovim prostorima u preko 60 posto naseljenih mjesta nije uopće bilo osnovnih škola, a kamoli onih višeg ranga, gotovo 50 posto stanovništva je pripadalo kategoriji nepismenih, dok je s fakultetskom diplomom bilo svega oko 1.000 ljudi.

U radu spomenute Skupštine Univerziteta sudjelovali su, pored tadašnjih brojnih državnih i partijskih dužnosnika, rektori Beogradskog univerziteta dr. Stevan Jakovljević, Univerziteta u Ljubljani dr. Anton Melik, prorektor Univerziteta u Skoplju dr. Marin Katalinić te predsjednik Saveza književnika i poslanik u Skupštini NR BiH, kasniji dobitnik Nobelove nagrade za književnost – Ivo Andrić. Za prvog rektora tajnim glasanjem je izabran dr. Vaso Butozan, profesor Veterinarskog fakulteta, te prorektor dr. Drago Krndija, profesor Pravnog fakulteta.

U proteklih šest decenija, obilježenih kako blistavim usponima tako i povremenim stagnacijama, Univerzitet u Sarajevu se afirmirao u respektabilnu znanstveno-obrazovnu ustanovu. Proteklo razdoblje u djelovanju Univerziteta analitičari su obično dijelili u četiri faze, mada nam se čini da bi, imajući u vidu najnovije iskustvo, bilo primjerenije govoriti o pet prepoznatljivih etapa u njegovom razvoju, i to:

Prva faza obuhvata aktivnosti oko formiranja Univerziteta i, pored spomenutih fakulteta koji su ranije osnovani, konstituiranje još nekoliko vrlo značajnih njegovih članica, među kojima su se nalazili Ekonomski i Filozofski fakultet, iz koga će kasnije nastati Prirodno-matematički fakultet, te konačno statusno pozicioniranje Sarajevskog univerziteta u društveno-relevantne faktore razvoja zemlje u cjelini. U vremenskom smislu to je trajalo od 1949. do 1954. godine.

U tom periodu teološke visokoškolske ustanove su imale pravo rada, ali prema inauguriranom načelu „odvojenosti škole i vjerskih zajednica u socijalističkoj državi“, kako je to bilo određeno i Ustavom ondašnje Jugoslavije (1946) te Zakonom o vjerskim zajednicama iz 1953. godine.

Treba spomenuti i osnivanje Naučnog društva Narodne Republike Bosne i Hercegovine, kao preteče Akademije nauka i umjetnosti BiH 1951. godine, koje je u početku imalo tri odjeljenja, u okviru kojih je djelovalo 15 članova, uglavnom univerzitetskih profesora.

Druga faza razvoja Univerziteta vezuje se za 1954. godinu, kada je na saveznom (jugoslavenskom) nivou donesen Opći zakon o univerzitetima, i trajala je sve do sredine osamdesetih godina prošlog stoljeća. Na osnovu spome-

nutog zakona Skupština Republike Bosne i Hercegovine usvojila je Zakon o visokom školstvu i zakone o osnivanju pojedinih visokoškolskih ustanova.

Tada je došlo ne samo do širenja visokoškolskih ustanova u Bosni i Hercegovini (formiranje Prirodno-matematičkog fakulteta, Mašinskog, iz koga se kasnije razvio i Elektrotehnički fakultet, Fakultet političkih nauka, Akademija likovnih umjetnosti, Stomatološki i Farmaceutski fakultet, Fakultet za fizičku kulturu i drugi, o čemu će kasnije biti više riječi) nego i do izgradnje smještajnih kapaciteta studenata te naglog porasta njihovog broja na već formiranim fakultetima u zemlji. Uslijedila je i reforma obrazovanja, uključujući inoviranje nastavnih planova i programa., te osavremenjivanje nastavno-naučnog procesa na Univerzitetu u cjelini. Učinjeni su prvi koraci „u samoupravnom organiziranju fakulteta, sa željom da se smanji utjecaj centara moći izvan univerzitetskih krugova“, kako je to naglašeno i u prethodnoj monografiji (45 godina rada Univerziteta), pri čemu su i studenti prvi put involvirani u univerzitetske organe upravljanja. Dobijanje mladih i školovanih kadrova značilo je osiguravanje ključne pretpostavke za nadilaženje ekonomske i drugih zapuštenosti ovih prostora, odnosno za ubrzani razvoj bosanskohercegovačkog društva.

Primjera radi, u školskoj 1959/60. godini na fakultetima Sarajevskog univerziteta studiralo je oko 6.000 studenata, sa oko 530 profesora i saradnika, visokokvalificiranih stručnjaka koji su bili uključeni ne samo u nastavni proces nego i u razna naučna istraživanja.

To je period u kome se unutar univerzitetske infrastrukture osnivaju naučni instituti i istraživačko-razvojni centri. Razvojem naučnoistraživačke djelat-

Svečana akademija u Rektoratu na kojoj je prisustvovao Džemal Bijedić, predsjednik SIV-a Jugoslavije

*Sastanak jugoslovenskih rektora u Novom Sadu 17. marta 1973. godine
Beograd: prof. dr. Jovan Gligorijević, Zagreb: prof. dr. Predrag Vranicki, Ljubljana: prof.
dr. Mirjan Gruden, Skopje: prof. dr. Stevan Gaber, Novi Sad: prof. dr. Petar Drezgić, Niš:
prof. dr. Branislav Grbeša, Priština: prof. dr. Derviš Rožaja,
Sarajevo: prof. dr. Zdravko Besarović,*

nosti osigurani su preduvjeti za prerastanje tadašnjeg Naučnog društva u Akademiju nauka i umjetnosti, to jest njeno konačno osnivanje, a do čega je došlo 1956. godine.

Osnivanjem Akademije, kao najrespektabilnije naučne i umjetničke institucije u Bosni i Hercegovini, u koju su od samog početka najvećim dijelom bili uključeni profesori Sarajevskog univerziteta, proširene su mogućnosti za daljnji napredak naučnoistraživačkog poduzetništva u ovoj zemlji.

Istovremeno, uz odlučujuću zaslugu Sarajevskog univerziteta, uslijedilo je osnivanje još nekoliko univerziteta u Bosni i Hercegovini – Banja Luka (1975), Tuzla (1976), Mostar (1977), te za ovdašnje prilike fascinantno porast broja studenata.

Treća faza razvoja Univerziteta se uglavnom vezuje za sredinu osamdesetih godina prošlog stoljeća, kada broj studenata na ovom univerzitetu dostiže brojku od 38.272, koliko ih je studiralo na 24 njegove članice (fakultetima i akademijama) u školskoj 1975/76. godini. Tada dolazi ne samo do daljnjeg razvoja naučnoistraživačke djelatnosti, naročito u okviru naučnoistraživačkih instituta, nego i do donošenja novih nastavnih planova i programa, podizanja kvaliteta studija općenito, širenja međuuniverzitetske saradnje, kako u zemlji tako i na internacionalnom planu, unapređenja društveno statusnog pozicioniranja studenata itd. Istovremeno, uz smanjivanje operativnog involviranja državnih organa u rad univerziteta, odvijao se proces njegovog pretvaranja u „samoupravnu zajednicu fakulteta i visokih škola“, što je posebno došlo do izražaja sa ustavnim promjenama iz 1963. godine u tadašnjoj Jugoslaviji, kada su iste definirane kao „samostalne i samoupravne radne organizacija od posebnog društvenog interesa“.

Početkom devedesetih godina prošlog stoljeća Univerzitet u Sarajevu je ušao u **četvrtu fazu** svoga djelovanja, i to sa 24 članice, uključujući i 12 naučnoistraživačkih instituta iz oblasti privrede. Na Univerzitetu je bilo u stalnom radnom odnosu preko 1.500 nastavnika i saradnika. Afirmaciji ovog univerziteta na najširem planu uveliko su doprinosili brojni njegovi bivši stu-

denti koji su u raznim znanstveno-stručnim i umjetničkim područjima dosegali svjetska priznanja i uvažavanja. Unutar Univerziteta i njegovih članica, odnosno naučnoistraživačkih instituta, realizirani su brojni naučnoistraživački projekti, uključujući i aplikativno-razvojne projekte u društvu, u velikim firmama poput Energoinvesta i drugih. Izdavačka djelatnost je bila

dosegla zavidan nivo, počevši od udžbeničke i pomoćne literature za studiranje, preko brojnih stručnih časopisa, pa do publikacija različitog znanstvenostručnog spektra.

Treba naglasiti da je do tog perioda, odnosno u 45 godina djelovanja ovog univerziteta, na njemu diplomiralo 118.760 studenata te doktoriralo 1.759 kandidata. Zbirni podaci za šest decenija bit će navedeni kasnije.

A onda je uslijedila brutalna agresija na Bosnu i Hercegovinu i njeno svekoliko devastiranje, koje se, na dramatičan način, prelomilo i preko Univerziteta u Sarajevu. Time je, zapravo, ovaj univerzitet ušao u svoju novu, **petu fazu**, koja je vezana za djelatnost u ratnim te u uvjetima poratne, odveć turbulentne tranzicije bosanskohercegovačkog društva i države, artikulirane na odrednicama Dejtonskog mirovnog ugovora.

Budući da je Bosna i Hercegovina potpisala Bolonjsku deklaraciju u septembru 2003. godine, izražavajući na taj način svoju spremnost u pogledu priključivanja ranije započetom procesu izgrađivanja harmoniziranog Evropskog prostora visokog obrazovanja (1999), Univerzitet u Sarajevu je odmah pristupio pripremama za njenu implementaciju. Već u školskoj 2005/2006. godini upisana je prva generacija studenata sa novim nastavnim planovima i programima, inoviranim standardima i normativima, odnosno na tzv. Bolonjskim principima studiranja, čime je otvorena nova, **šesta faza**, u razvoju ovog univer-

Nastup Folklornog ansambla Akademskog kulturnog centra „Seljo“ prilikom obilježavanja 25 godina Univerziteta u Sarajevu

Predsjednik Skupštine SR BiH Hamdija Pozderac svečano otvara novu zgradu Stomatološkog fakulteta 1973. godine

Proslava 25 godina Univerziteta u Sarajevu

Prijem predstavnika Univerzitetskog sportskog društva - KK „Bosna“ u povodu osvajanja titule evropskog šampiona u košarci u aprilu 1979. godine

ziteta. U oktobru 2008. godine promovirano je 1.225 diplomiranih studenata prve „bolonjske generacije“.

U međuvremenu je usvojen i novi Zakon o visokom obrazovanju (2008), na osnovu kojeg se pristupilo izradi Statuta integriranog Univerziteta u Sarajevu. Uz ranije usvojena Pravila studiranja za prvi (dodiplomski) i drugi (master) ciklus, to je učinjeno i za treći (doktorski) nivo studiranja. Usvojen je i Pravilnik o korištenju akademskih titula i stjecanju naučnih i stručnih znanja na visokoškolskim ustanovama. Trenutno su, uz samoevaluaciju, prisutne aktivnosti na Univerzitetu usmjerene na uspostavljanje sistema upravljanja kvalitetom u skladu s odredbama Bolonjske deklaracije i uspješno rukovođenje istim.

Promocija diplomanata na Skenderiji 2005.

III

Univerzitet u Sarajevu u periodu 1992-1995. godina

Agresija na Bosnu i Hercegovinu, kako je to detaljnije opisano u objavljenoj knjizi pod naslovom „1479 dana opsade Univerziteta u Sarajevu“ (2007), „zatekla“ je ovaj univerzitet u procesu njegovog transformiranja i inoviranja nastavnih sadržaja, u iznalaženju i uvođenju efikasnijih organizacionih oblika upravljanja. Planetarno rekordna opsada i bezočno razaranje grada Sarajeva ne samo da su započete aktivnosti na Univerzitetu zaustavili nego su i cjelokupnu njegovu infrastrukturu, stvaranu gotovo pola stoljeća, u velikoj mjeri uništili. Nestali su u plamenu ili pak u neobarbarskom razaranju uništeni brojni univerzitetski objekti, oprema, bibliotečki fondovi, a što je, nerijetko, zahvaljujući TV-kamerama, mogao pratiti i cijeli svijet. Ovdje ćemo, zbog prostorne ograničenosti, spomenuti samo djelić faktografije:

Četiri fakulteta u sastavu Univerziteta u Sarajevu ostala su bez svojih zgrada i opreme (Poljoprivredni, Šumarski, Saobraćajni, kojima su poslovni objekti potpuno uništeni, i Elektrotehnički, kome je oteta zgrada, a nalazi se u istočnom dijelu grada). Zgrade Filozofskog, Prirodno-matematičkog, Mašinskog i Fakulteta za fizičku kulturu su granatiranjem teško oštećene i devastirane, a preostalih petnaestak fakulteta i akademija u sastavu Sarajevskog univerziteta doživjeli su velika razaranja i uništavanje dragocjene opreme, uključujući i onu koja je, za to doba, bila najsavremenija i tek stavljena u funkciju. Zapaljena je Univerzitetska biblioteka, sa enormno velikim i dragocjenim fondom, uključujući i arhivske sadržaje, koja je bila smještena u kulturno-historijskom spomeniku, zgradi podignutoj u pseudomaurskom stilu u 19. stoljeću – poznatoj Vijećnici, odakle je „krenuo“ i Sarajevski univerzitet u svom razvoju. Potpuno je spaljen Orijentalni institut, u kome su bile pohranjene izuzetno dragocjene knjige i rukopisi vezani za historiju Bosne i Hercegovine i naročito duhovno-kulturno stvaralaštvo bošnjačkog naroda. Uništeni su i devastirani studentski domovi, restorani u kojima se hranilo preko 3.000 studenata. Teško je stradao Klinički centar Univerziteta, Zavod za zaštitu studenata itd. Grube procjene, koje su sačinile Stručne službe Rektorata Univerziteta u Sarajevu, kazuju da šteta koju je pretrpio Univerzitet u Sarajevu iznosi oko 90 miliona američkih dolara.

No, nije šteta samo u materijalnom razaranju. Desetkovana je i kadrovska baza ovog univerziteta. Od predratnih 1.449 nastavnika i saradnika koji su bili angažirani na Univerzitetu ostalo ih je oko polovine (786). Mnogi su ubijeni (53 nastavnika, i saradnika, 61 iz reda vannastavnog osoblja, a strada-

la su i 143 studenta). Veliki je broj ranjenih (19 nastavnika, osam saradnika, 59 iz reda ostalih uposlenika. Nažalost, ne postoji precizan broj o povrijeđenim studentima).

Rektorat i stručne službe Univerziteta također su pretrpjeli velike gubitke i materijalne štete tokom gotovo četverogodišnje agresorske opsade i razaranja. Od predratna 23 uposlenika, u 1992. godini ih je ostalo samo šest, neki su poginuli, da bi tokom naredne tri godine taj broj bio povećan na devet.

Rukovodstvo Univerziteta, zajedno sa ostalim uposlenicima, zahvaljujući enormnom entuzijazmu i zalaganju, uspijevalo je održati kontinuitet i dignitet rada Univerziteta unatoč svekolikoj oskudici i izuzetno rizičnim uvjetima djelovanja. Iako su svi bili izloženi životnim opasnostima, uključujući ne samo nastavno osoblje nego i studente koji su kroz snajperski „pokrivene“ ulice, granatiranja i slično odlazili na predavanja, snalazili se oko pronalaska literature itd. U školskoj 1992/93. godini oko dvije trećine članica Univerziteta, a već u narednoj školskoj godini (1993/94) sve njegove visokoškolske ustanove, uspjele su organizirati nastavni proces. Istina, broj studenata je bio drastično smanjen u odnosu na predratni period, što je i logično, pogotovo ako se ima u vidu potpuna blokada Sarajeva od agresorskih snaga (u školskoj 1991/92. godini bilo je 32.000, a 1994/95. svega 9.000 studenata!). Vezano za ratne uvjete djelovanja, vrijedni pažnje su i podaci o osnivanju dvije nove visokoškolske ustanove unutar Sarajevskog univerziteta (Kriminalistički fakultet i Pedagoška akademija u Zenici), te pokretanje postdiplomskih studija na nekoliko fakulteta ovog univerziteta.

1479

DANA

opsade

Univerziteta

u Sarajevo

IV

Univerzitet u Sarajevu danas i sutra

Nakon zaustavljanja ratnih djelovanja uslijedila je fizička obnova Univerziteta odnosno njegovih članica. Ne radi se samo o saniranju zgrada, nego i o osiguravanju neophodne opreme za nastavno-naučnu djelatnost. Omogućeno je to zahvaljujući donatorskim sredstvima koja su pristizala iz niza prijateljskih zemalja, među kojima su se posebno isticale Austrija, Kanada, Italija, te Evropska unija i Ujedinjene nacije. U periodu od 1995. do 2000. godine kandidiran je i na bazi donatorskih sredstava podržan niz projekata vezanih za rekonstrukciju i nabavku opreme, čija je vrijednost preko 20 miliona KM.

Univerzitet je u saradnji sa Zavodom za školsku izgradnju izvršio klasifikaciju svih ratnih razaranja, kako na objektima tako i u pogledu opreme (četiri kategorije: lakša, teža, teška i potpuna), te sačinio prioritete sanacije univerzitetskih odnosno fakultetskih zgrada gdje je to bilo moguće. U saniranju tih objekata poseban doprinos su dali Direkcija za obnovu i razvoj Grada, te Zavod za izgradnju Kantona Sarajevo.

Treba također posebno naglasiti značaj Odluke Vlade Republike Bosne i Hercegovine kojom je preneseno pravo korištenja bivše kasarne „Maršal Tito“ na Univerzitet u Sarajevu, sa ciljem da se na tom lokalitetu izgradi moderan univerzitetski kampus. U tu svrhu, a zahvaljujući donatorskim sredstvima koja je osigurala Islamska banka za razvoj (IDB), već je urađen dio projektne dokumentacije (Master plan kampusa, s projekcijom potreba za narednih 50 godina, a što je zasnovano na evropskim standardima za visoko obrazovanje). Osim navedenog, Univerzitet je osigurao idejni i glavni projekt Poljoprivredno-prehrambenog fakulteta, idejni projekt garaže-skloništa, te idejni projekt Muzičke akademije.

Jedan dio objekata spomenute kasarne bilo je moguće odmah adaptirati i u njih smjestiti nekoliko fakulteta (Fakultet za saobraćaj, Fakultet kriminalističkih nauka, Elektrotehnički fakultet, Poljoprivredni fakultet, te Univerzitetska biblioteka).

Izgradnja fakultetskih objekata, infrastrukture i vanjskih prostora Kampusa gradit će se u *tri faze*: U okviru *prve faze* predviđena je izgradnja objekata za one fakultete koji nemaju svoje prostore. Uz već spomenute – Poljoprivredni fakultet, Muzičku akademiju, garažu-sklonište (I faza) i infrastrukturu Kampusa, to su: Ekonomski fakultet, Univerzitetski toranj i sportski tereni. U okviru *druge faze* predviđena je izgradnja poslovnih prostora za četiri fakulteta, i to Fakulteta kriminalističkih nauka, Fakulteta za saobraćaj i komunikacije, Fakulteta političkih nauka, te garaža-sklonište (II faza). U *trećoj fazi*

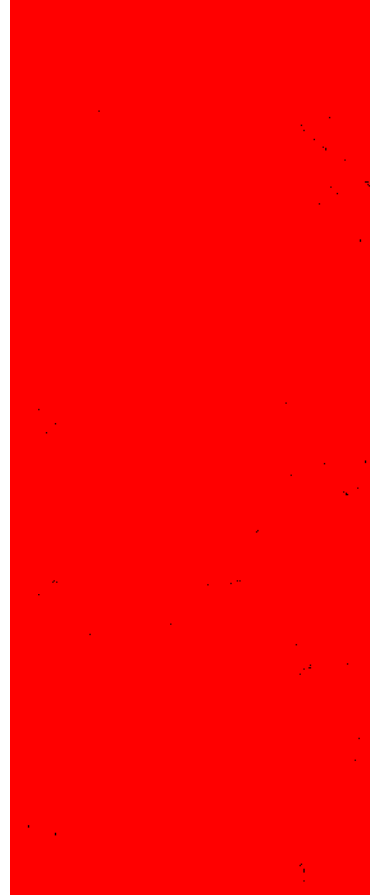
kompletiranja Kampusa predviđena je izgradnja poslovnih prostora za sljedeće fakultete: Šumarski, Farmaceutski (kome se trenutno adaptira prostor za privremeni smještaj), Pravni, te Rektorat Univerziteta, Nacionalnu i univerzitetsku biblioteku, Društveni i kulturni centar, Sportska hala sa bazenom i Botanička bašta.

Izgradnja ovako ambiciozno zamišljenog Kampusa trebala bi osigurati ne samo dugoročne i kvalitetne pretpostavke sa studiranje i ugodan boravak studenata u tim prostorima nego i razvoj znanja, bez kojih je nemoguće adekvatno odgovoriti na izazove savremenog načina življenja.

Uporedo sa urađenim, obnavljani su i kadrovski potencijali Univerziteta, uključujući i njegovo osavremenjavanje i priključivanje tekućim reformskim procesima visokog obrazovanja u Evropi i svijetu. Osnovni cilj tih reformskih aktivnosti vezan je za unapređenje kvaliteta i efikasnosti naučnoistraživačke djelatnosti Univerziteta. Slijedom temeljnih principa Velike povelje evropskih univerziteta, koja preferira autonomiju univerzitetske djelatnosti, od izuzetnog je značaja da i ovaj univerzitet funkcioniра na moralnim načelima, da unutar njega edukacijska djelatnost bude povezana s naučnoistraživačkom, koja će počivati na slobodi istraživanja, zaštiti od bilo kog vida netrpeljivosti i zatvaranja, ideološkog „kontaminiranja“ i slično. Bez toga je iluzorno očekivati dosezanje stvarnog kvaliteta nastavnog procesa.

Trenutno Sarajevski univerzitet čini šest grupacija fakulteta i akademija, i to: *Grupacija društvenih nauka* (Ekonomski fakultet, Fakultet kriminalističkih nauka, Fakultet političkih nauka, Pravni fakultet); *Grupacija medicinskih nauka* (Fakultet zdravstvenih studija, Farmaceutski fakultet, Medicinski fakultet, Stomatološki fakultet sa klinikama, Veterinarski fakultet); *Grupacija humanističkih nauka* (Fakultet sporta i tjelesnog odgoja, Filozofski fakultet, Pedagoška akademija); *Grupacija tehničkih nauka* (Arhitektonski fakultet, Elektrotehnički fakultet, Fakultet za saobraćaj i komunikacije, Građevinski fakultet, Mašinski fakultet); *Grupacija prirodno-matematičkih i biotehničkih nauka* (Poljoprivredno-prehrambeni fakultet, Prirodno-matematički fakultet, Šumarski fakultet); *Grupacija umjetnosti* (Akademija likovnih umjetnosti, Akademija scenskih umjetnosti, Muzička akademija).

U okviru Univerziteta nalaze se i sljedeće *pridružene* i ostale članice: Nacionalna i univerzitetska biblioteka, Klinički centar Univerziteta u Sarajevu, Fakultet islamskih nauka, Institut za istoriju, Institut za genetičko inženjerstvo i biotehnologiju, Institut za istraživanje zločina protiv čovječnosti i međunarodnog prava, Orijentalni institut, Centar za interdisciplinarne postdiplomske studije, Centar za ljudska prava, Univerzitetski tele-informatički centar, Studentski parlament, Studentski centar, Zavod za zaštitu zdravlja

studenata Univerziteta u Sarajevu, Akademski kulturni centar “Slobodan Princip Seljo”.

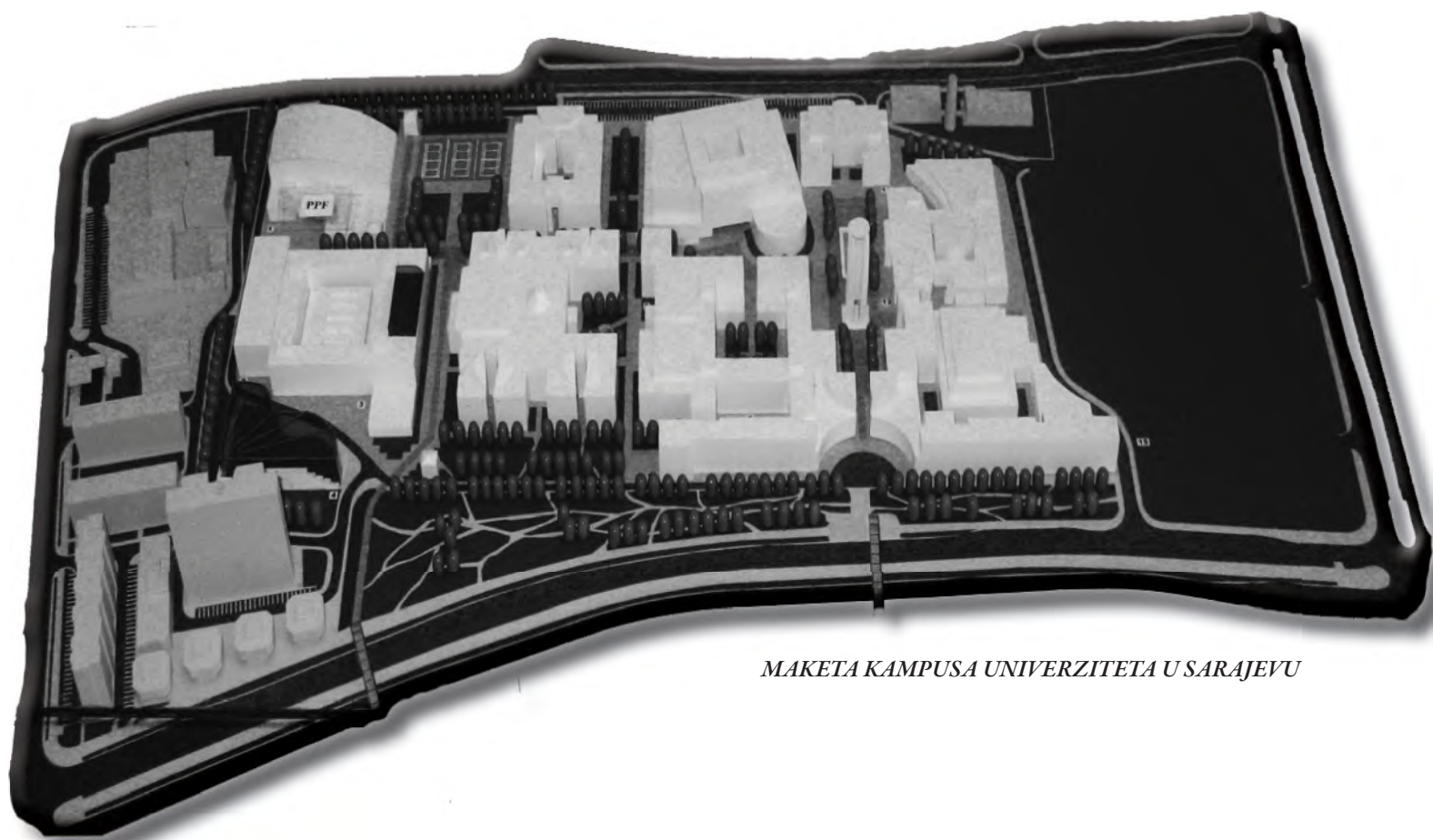
U toku šest decenija djelovanja ovog univerziteta, na njegovim članicama je diplomiralo preko 140.000 studenata, naučni stepen magistra nauka stekao je preko 4.100 magistrant te doktorirala 2.400 doktoranta, i to iz 43 naučne oblasti.

Trenutno je na Univerzitetu zaposleno 1.302 nastavnika i saradnika, a školuje se oko 40.000 studenata, od kojih 22.000 redovnih. Univerzitet teži da se u svakom pogledu pridruži modernim evropskim univerzitetima, da aktivno sudjeluje u izgrađivanju zajedničkog akademskog prostora Evrope. U tom smilu se odvija njegova aktualna reorganizacija kako bi zaživio kao integrirani univerzitet, umjesto dosadašnje asocijacije fakulteta i akademija (njegovih članica), koje su imale gotovo samostalan status.

60 GODINA Unsa

UNIVERZITET U SARAJEVU 1949 - 2009.

MAKETA KAMPUSA UNIVERZITETA U SARAJEVU

Dodjela počasnog doktorata Prof. Dr. Wolfgangu Benedeku

DOSADAŠNJI REKTORI UNIVERZITETA

Dr. <i>VASO BUTOZAN</i>	redovni profesor Veterinarskog fakulteta: 1949/50, 1952/53, 1955/56;
<i>DRAGO KRNDIJA</i>	redovni profesor Pravnog fakulteta: 1950/51, 1951/52;
Dr. <i>EDHEM ČAMO</i>	redovni profesor Veterinarskog fakulteta: 1956/57, 1959/60;
<i>ALEKSANDAR TRUMIĆ</i>	redovni profesor Građevinskog fakulteta: 1960/61, 1964/65;
<i>FAZLIJA ALIKALFIĆ</i>	redovni profesor Šumarskog fakulteta: 1965/66, 1968/69;
Dr. <i>HAMDİJA ČEMERLIĆ</i>	redovni profesor Pravnog fakulteta: 1969/70, 1972/73;
Dr. <i>ZDRAVKO BESAROVIĆ</i>	redovni profesor Medicinskog fakulteta: 1972/73, 1976/77;
Dr. <i>ARIF TANOVIĆ</i>	redovni profesor Filozofskog fakulteta: 1977/78, 1980/81;
Dr. <i>BOŽIDAR MATIĆ</i>	redovni profesor Elektrotehničkog fakulteta: 1981/82, 1985/86;
Dr. <i>LJUBOMIR BERBEROVIĆ</i>	redovni profesor Prirodno matematičkog fakulteta: 1985/86, 1988/89;
Dr. <i>NENAD KECMANOVIĆ</i>	redovni profesor Fakulteta političkih nauka: 1988/89, 1990/91;
Dr. <i>JUSUF MULIĆ</i>	redovni profesor Poljoprivrednog fakulteta: 1991/92, 1992/93;
Dr. <i>FARUK SELESKOVIĆ</i>	redovni profesor Građevinskog fakulteta: 1993/94, 1994/95;
Dr. <i>NEDŽAD MULABEGOVIĆ</i>	redovni profesor Medicinskog fakulteta: 1995/96, 1996/97, 1997/98, 1998/99, 1999/2000;
Dr. <i>BORIS TIHI</i>	redovni profesor Ekonomskog fakulteta: 2000/01, 2001/02, 2002/03, 2003/04;
Dr. <i>HASAN MURATOVIĆ</i>	redovni profesor Ekonomskog fakulteta 2004/05, 2005/06
Dr. <i>FARUK ČAKLOVIĆ</i>	redovni profesor Veterinarskog fakulteta 2006/07, 2007/08, 2008/09

DOSADAŠNJI PROREKTORI UNIVERZITETA

<i>DRAGO KRNDIJA</i>	redovni profesor Pravnog fakulteta: 1949/50;
Dr. <i>MILIVOJE SARVAN</i>	redovni profesor Medicinskog fakulteta: 1950/51;
Dr. <i>DRAGOMIR ĆOSIĆ</i>	redovni profesor Poljoprivredno- šumarskog fakulteta: 1952/53-1953/54;
Dr. <i>ALEKSANDAR SABOVLJEV</i>	redovni profesor Medicinskog fakulteta: 1954/55-1955/56;
<i>MILAN POTKONJAK</i>	redovni profesor Poljoprivredno- šumarskog fakulteta: 1956/57-1957/58;
Dr. <i>SAMUEL KAMHI</i>	redovni profesor Pravnog fakulteta: 1958/59-1959/60;
<i>FAZLIJA ALIKALFIĆ</i>	redovni profesor Šumarskog fakulteta: 1960/61-1962/63;
Dr. <i>MILAN BEVANDIĆ</i>	redovni profesor Veterinarskog fakulteta: 1962/63;
Dr. <i>LJUBOMIR BAKIĆ</i>	redovni profesor Ekonomskog fakulteta: 1963/64-1964/65;
Dr. <i>JAKOB GAON</i>	redovni profesor Medicinskog fakulteta: 1963/64-1964/65;
Dr. <i>SMILJA MUČIBABIĆ</i>	redovni profesor Prirodno-matematičkog fakulteta: 1965/66-1968/69;
<i>DRAGOSLAV MIRKOVIĆ</i>	redovni profesor Mašinskog fakulteta: 1966/67-1968/69;
<i>BOŽO BENDELJA</i>	redovni profesor Mašinskog fakulteta: 1969/70-1972/73;
Dr. <i>VOJISLAV MAGAZINVIĆ</i>	redovni profesor Veterinarskog fakulteta: 1969/70-1972/73;
Dr. <i>NIKOLA FILIPOVIĆ</i>	redovni profesor Filozofskog fakulteta: 1972/73-1973/74;
Dr. <i>EMIR HUMO</i>	redovni profesor Elektrotehničkog fakulteta: 1972/73-1976/77;
<i>MARKO ŠARČEVIĆ</i>	student Ekonomskog fakulteta: 1972/73;

<i>RATKO SLADOJEVIĆ</i>	student Građevinskog fakulteta: 1973/74;
Dr. <i>FRANJO KOŽUL</i>	vanredni profesor Pravnog fakulteta: 1974/75-1976/77;
<i>MUSTAFA MUSIĆ</i>	student Veterinarskog fakulteta: 1975/76;
<i>ADIL KULENOVIĆ</i>	student Filozofskog fakulteta: 1976/77;
Dr. <i>PETAR DRINIĆ</i>	redovni profesor Šumarskog fakulteta: 1977/78-1980/81;
Dr. <i>ZDRAVKO PUJIĆ</i>	redovni profesor Prirodno- matematičkog fakulteta: 1977/78- 1980/81;
<i>MATIJA DOBRINIĆ</i>	student Fakulteta političkih nauka: 1977/78;
<i>ĐENANA MUMINOVIĆ</i>	student Elektrotehničkog fakulteta: 1978/79;
<i>IRENA KLJUČEVIĆ</i>	student Medicinskog fakulteta: 1979/80;
<i>DRAGO MILOŠEVIĆ</i>	student Poljoprivrednog fakulteta: 1980/81;
Dr. <i>SEID HUKOVIĆ</i>	redovni profesor Medicinskog fakulteta: 1981/82-1985/86;
Dr. <i>OLGA VIDOVIĆ</i>	redovni profesor Poljoprivrednog fakulteta: 1981/82-1985/86;
Dr. <i>STOJAN TOMIĆ</i>	redovni profesor Fakulteta političkih nauka: 1981/82-1985/86;
<i>MIODRAG IVANIŠEVIĆ</i>	student Akademije likovnih umjetnosti: 1982/84;
<i>ANDELKO MARIĆ</i>	student Prirodno-matematičkog fakulteta: 1982/84;
<i>GORAN DURIĆ</i>	student Mašinskog fakulteta u Sarajevu: 1984/85;
<i>AIDA SEMIĆ</i>	student Veterinarskog fakulteta: 1985/86-1987/88;
Dr. <i>HANIFA KAPIDŽIĆ-OSMANAGIĆ</i>	redovni profesor Filozofskog fakulteta: 1985/86-1987/88;
Dr. <i>BERISLAV TOPIĆ</i>	redovni profesor Stomatološkog fakulteta: 1985/86,1987/88;

Dr. <i>BRANISLAV VERBIĆ</i>	redovni profesor Građevinskog fakulteta: 1985/86-1987/88;
Dr. <i>SLOBODAN LOGA</i>	redovni profesor Medicinskog fakulteta: 1988/89;
Dr. <i>SUAD ALAGIĆ</i>	redovni profesor Elektrotehničkog fakulteta: 1988/89;
<i>RADOJE BOGDANOVIĆ</i>	student Ekonomskog fakulteta: 1988/98;
Dr. <i>MIRJANA VUKOVIĆ</i>	redovni profesor Prirodno-matematičkog fakulteta: 1988/89-1992/93;
Dr. <i>FARUK SELESKOVIĆ</i>	redovni profesor Građevinskog fakulteta: 1991/92-1993;
Dr. <i>FAHRUDIN ŠEBIĆ</i>	redovni profesor Ekonomskog fakulteta: 1991/92-1993;
Dr. <i>AMIR PLEHO</i>	redovni profesor Medicinskog fakulteta: 1993/94-1994/95;
Dr. <i>NEDŽAD KURTO</i>	redovni profesor Arhitektonskog fakulteta: 1993/94-1994/95;
Dr. <i>MILENKO VRANEŠIĆ</i>	redovni profesor Fakulteta za fizičku kulturu: 1993/94-1994/95-1995/96-1996/97;
Dr. <i>SRETO TOMAŠEVIĆ</i>	redovni profesor Metalurškog fakulteta u Zenici: 1993/94-1994/95-1995/96-1996/97;
Mr. <i>FARUK SIJARIĆ</i>	redovni profesor Muzičke akademije: 1994/95-1995/96-1996/97;
Dr. <i>MUHAREM AVDISPAHIĆ</i>	redovni profesor Prirodno-matematičkog fakulteta: 1995/96-1996/97-1997/98-1998/99-1999/2000;
Dr. <i>BORIS TIHI</i>	redovni profesor Ekonomskog fakulteta: 1997/98-1998/99-1999/2000;
Dr. <i>MIRKO PEJANOVIĆ</i>	redovni profesor Fakulteta političkih nauka: 1997/98-1998/99-1999/2000;
Dr. <i>SAFET BRDAREVIĆ</i>	redovni profesor Mašinskog fakulteta u Zenici: 1997/98-1998/99-1999/2000;
Dr. <i>SALIH FOČO</i>	redovni profesor Filozofskog fakulteta: 2000/01-2003/04
Dr. <i>TATJANA LJUJIĆ-MIJATOVIĆ</i>	redovni profesor Poljoprivrednog fakulteta: 2000/01-2003/04;

Dr. <i>JUSUF ŽIGA</i>	redovni profesor Farmaceutskog fakulteta: 2000/01-2003/04;
Dr. <i>LJERKA BABIĆ</i>	redovni profesor Veterinarskog fakulteta: 2004/05-2005/06-2006/07;
Dr. <i>MENSUR HAJRO</i>	redovni profesor Elektrotehničkog fakulteta: 2004/05- 2005/06;
Dr. <i>NIKOLA KOVAČ</i>	redovni profesor Filozofskog fakulteta: 2004/05-2005/06;
Dr. <i>IZET BIJELONJA</i>	vanredni profesor Mašinskog fakulteta 2005/06-2006/07;
Dr. <i>SAMIR ARNAUTOVIĆ</i>	redovni profesor Filozofskog fakulteta: 2006/07-2007/08-2008/09-
Dr. <i>SLAVENKA VOBORNIK</i>	vanredni profesor Medicinskog fakulteta 2006/07-2007/08-2008/09-
Dr. <i>VELJKO TRIVUN</i>	redovni profesor Ekonomskog fakulteta 2006/07-2007/08;
Dr. <i>HAZIM BAŠIĆ</i>	vanredni profesor Mašinskog fakulteta 2008/09-

PREDSJEDNICI SAVJETA/UPRAVNIH ODBORA

<i>BLAŽO ĐURIČIĆ</i>	poslanik Savezne narodne skupštine 1954/55-1955/56;
<i>GRUJO NOVAKOVIĆ</i>	član Izvršnog vijeća Skupštine NRBiH 1956/57-1957/58;
<i>DŽEMAL BIJEDIĆ</i>	član Izvršnog vijeća Skupštine SRBiH 1958/59-1959/60;
Dr. <i>EDHEM ČAMO</i>	član Izvršnog vijeća Skupštine SRBiH 1960/61-1962/63;
<i>MUHIDIN BEGIĆ</i>	član Izvršnog vijeća Skupštine SRBiH 1963/64-1964/65;
<i>DUŠANKA KOVAČEVIĆ</i>	republički poslanik 1965/66-1966/67;
<i>TODO KURTOVIĆ</i>	potpredsjednik Izvršnog vijeća Skupštine SRBiH 1967/68;
<i>JAHIEL FINCI</i>	redovni profesor Arhitektonsko- urbanističkog fakulteta 1968/69;
Dr. <i>LJUBO BOŽIĆ</i>	redovni profesor Poljoprivrednog fakulteta 1969/70-1971/72;
<i>BOŽO BENDELJA</i>	redovni profesor Mašinskog fakulteta 1972/73-1973/74;
Dr. <i>IBRAHIM ARNAUTOVIĆ</i>	redovni profesor Veterinarskog fakulteta 1974/75-1975/76;
Dr. <i>BRANKO VELJKOVIĆ</i>	redovni profesor Građevinskog fakulteta 1974/75-1975/76;
Dr. <i>MARKO CIGLAR</i>	redovni profesor Medicinskog fakulteta 1978/79-1979/80;
Dr. <i>ZLATA GREBO</i>	redovni profesor Fakulteta političkih nauka 1980/81;
<i>DŽEVAD HOZO</i>	vanredni profesor Akademije likovnih umjetnosti 1983/84-1985/86;
Dr. <i>BOŽIDAR MATIĆ</i>	redovni profesor Elektrotehničkog fakulteta 1985/86-1987/88;
Dr. <i>ALEKSANDAR KALMAR</i>	redovni profesor Ekonomskog fakulteta 1988/89;
Dr. <i>MUHAMED ZLATAR</i>	vanredni profesor Građevinskog fakulteta 1999/00-2004/05;
Dr. <i>SEAD REDŽEPAGIĆ</i>	redovni profesor Stomatološkog fakulteta 2005/06-

GENERALNI SEKRETARI

- Dr. *SMILJANA KRŠIĆ* 1949/50-1963/64;
- Dr. *SULEJMAN RESULović* 1964/65-1978/79;
- *BRANIMIR LJUBIČIĆ* 1978/79-1988/89;
- *MILORAD BAŠIĆ* 1989/90-1992/93;
- *BRANIMIR LJUBIČIĆ* 1993/94-1995/96;
- *ZORAN SELESKOVIĆ* 1997/98-

POČASNI DOKTORI NAUKA

1. Akademik *IVO ANDRIĆ* – književnik, dobitnik Nobelove nagrade za književnost (1961);
2. Akademik dr. *VASO BUTOZAN* – redovni profesor Veterinarskog fakulteta u Sarajevu (1967);
3. Dr. *LEOPOLD ESCANDE* – predsjednik Politehničkog instituta u Toulouseu (1971);
4. *EMERIK BLUM* – glavni direktor firme „Energoinvest“ (1971);
5. Akademik *MEHMED MEŠA SELIMOVIĆ* – književnik (1974);
6. Dr. *DRAGOMIR KRNDIJA* – redovni profesor Pravnog fakulteta u Splitu (1974);
7. Akademik dr. *EDHEM ČAMO* – predsjednik ANUBiH-a (1974);
8. Akademik *ALEKSANDAR TRUMIĆ* – redovni profesor Građevinskog fakulteta u Sarajevu (1974);

Dodjela počasnog doktorata akademiku Ivi Andriću 1961. godine

9. Dr. *FAZLIJA ALIKALFIĆ* – redovni profesor Šumarskog fakulteta u Sarajevu (1974);
10. Akademik dr. *HAMDIJA ČEMERLIĆ* – redovni profesor Pravnog fakulteta u Sarajevu (1974);
11. Akademik *JAHIEL FINCI* – redovni profesor Arhitektonsko-urbanističkog fakulteta u Sarajevu (1975);
12. Dr. *NIKOLAJ NIKOLAJEVIČ ABRAMOV* – redovni profesor Moskovskog inženjerno-stroiteljskog instituta (1975);
13. *JOSIP BROZ TITO* – predsjednik SFRJ (1977);
14. *VLADIMIR IVANOVIČ UTKIN* – redovni profesor Metalurškog fakulteta Georges Washington, SAD (1978);
15. *JAMES ALFRED LEE* – redovni profesor Medicinskog fakulteta Georges Washington, SAD (1978);
16. *RODOLJUB ČOLAKOVIĆ* – književnik (1980);
17. *RAFAEL SALAS* – Izvršni direktor fonda UN-a za populacione aktivnosti (1981);
18. *SHRI NEELAM SANJIVA REDDY* – predsjednik Republike Indije;
19. *LENART JOHANSSON* – predsjednik i generalni direktor Međunarodnog koncerna SKF u Getteborgu (1983);
20. Dr. *ARREND D. LUBBERS* – predsjednik Državnog koledža Velike doline Allendale, SAD (1989);
21. *BERNARD KOUCHNER* – ministar u Vladi Francuske (1992);
22. *BERNARD HENRY-LEVY* – profesor Univerziteta u Parizu (1992);
23. *CAMILO JOSE CELA* – španski književnik i akademik, dobitnik Nobelove nagrade za književnost 1989. godine (1993);
24. *ALOIS MOCK* – ministar vanjskih poslova u Vladi Republike Austrije (1993);
25. *SIMON WIESENTHAL* – borac za ljudska prava (1996);
26. Dr. *VLADIMIR PRELOG* – dobitnik Nobelove nagrade za hemiju 1975. godine (1996);
27. Dr. *MIHAEL HENERS* – direktor Akademije za postdiplomske studije iz oblasti stomatologije – Karlsruhe, Njemačka (1999);
28. Dr. *FRANZ DURST* – redovni profesor Friedrich-Alexander Univerziteta Erlangen u Nürnbergu, Njemačka (1999);
29. Dr. *ZDENO PUHAN* – redovni profesor na Eidgenossische Technische Hochschule u Zürichu, Švicarska (2001);

30. Dr. *EKMELEDDIN IHSANOGLU* – redovni profesor Filozofskog fakulteta Univerziteta u Istanbulu, Turska (2001);
31. Dr. *ROLAND HETZER* – redovni profesor Free Univerziteta u Berlinu i Humboldt Univerziteta u Berlinu i direktor Deutches Herzzentruma, Berlin, Njemačka (2002);
32. Dr. *WOLFGANG BENEDEK* – redovni profesor Pravnog fakulteta Karl-Franzens Univerziteta u Grazu, Austrija (2004);
33. Recep *TAYYIP ERDOĞAN* – premijer Republike Turske (2008)
34. Prof. dr. *HERMANN KUPPE*, direktor Instituta za anesteziju u Njemačkom centru za srce u Berlinu i redovni profesor kardioanestezije na Charite Univerzitetskoj bolnici u Berlinu (2009)

SARADNJA UNIVERZITETA NA INTERNACIONALNOM PLANU

Razvoj međunarodne saradnje primarni je zadatak razvojne politike na Univerzitetu u Sarajevu. Mobilnost studenata, nastavnika i saradnika jača kvalitet programa i izvrsnost istraživanja, jača akademsku i kulturnu internacionalizaciju evropskog visokog obrazovanja, saradnju i natjecanje među visokoškolskim institucijama. Mobilnost je simbol Evropskog prostora visokog obrazovanja. Jačanje horizontalne i vertikalne prohodnosti je vrlo značajna strategija, koja je ukazala na nove pravce daljnjeg djelovanja i saradnje u oblasti razmjene studenata, nastavnika i saradnika.

Internacionalizacija je važan element globalizacije i stvaranja „globalnog univerziteta“ za svaki univerzitet. Univerzitet u Sarajevu, po svojoj tradiciji i kulturi djelovanja, otvoren je ka svijetu i teži uzajamnom obogaćivanju, razmjenjujući ljude, znanja i vještine. Međunarodne aktivnosti uvijek su kompliciranije od domaćih aktivnosti. Internacionalizacija nije moguća bez široke palete usluga. Institucije variraju, u zavisnosti od toga šta poduzimaju u pogledu stranih jezika, smještaja za strane studente i nastavnike, informacijske i administracijske podrške, savjetovanja itd. Programi mobilnosti uglavnom su finansirani od Evropske unije, bilo kroz programske pakete (Erasmus, FP People) ili kroz mrežu vladinih i nevladinih predstavništava, diplomatsko-konzularnih predstavništava i u manjoj mjeri domaćih poslovnih organizacija.

Univerzitet u Sarajevu akcent stavlja na jačanje međunarodnih istraživačkih projekata. Vjerujući u to da zemlje mogu učiti jedne od drugih razmjenjujući praksu o vrlo kompleksnim pitanjima kao što su akademski programi, članice univerziteta učestvuju u većem broju zajedničkih studijskih programa, kao i međunarodnih istraživačkih projekata, kao što je formiranje centra za nauku i istraživanje.

Val internacionalnosti i internacionalizacije zahvatio je sve razine univerziteta – studente, nastavnike i saradnike. Neophodno je pružiti mogućnost studentima i nastavnicima da steknu lingvistička, kulturološka i obrazovna iskustva tokom studija u inostranstvu, raditi na poboljšanju transparentnosti i priznavanju studija i kvalifikacija te na izgradnji kapaciteta ljudskih resursa i zaposlenika u vannastavnim procesima.

Stoga Univerzitet kroz svoje stručne službe ulaže kontinuirane napore ka jačanju:

Mobilnosti studenata, nastavnika i saradnika kroz sporazume o međunarodnoj saradnji;

Učešća u evropskim i drugim internacionalnim programima;

Razvoja internacionalnih kurikuluma – joint degree;

Razvoja međunarodnih istraživačkih projekata;

Podrške gostujućim nastavnicima, studentima i saradnicima;

Zajedničkih studijskih programa s inostranim institucijama;

Modula na engleskom jeziku;

Ljetne škole;

Učešća univerziteta u univerzitetskim mrežama;

Stvaranju mreže s naučnom dijasporom;

Razvijanju mreže sačinjene od brojnih individualnih kontakata ostvarenih kroz brojne posjete nama i posjete drugim univerzitetima.

Erasmus Mundus External Cooperation Window

Imajući u vidu da vlastita sredstva nisu dovoljna da se razvijaju programi razmjene ili realiziraju već predloženi postojećim memorandumima o razumijevanju i saradnji, u kontaktima s partnerskim univerzitetima izražena je namjera i spremnost za uključanje u programe Evropske komisije dostupne za razmjenu studenata i nastavnika. Evropska komisija je 2007. godine otvorila prvi poziv za projekt stipendiranja akademske mobilnosti studenata i nastavnika iz zemalja zapadnog Balkana ka zemljama Evropske unije, i obratno. Program Erasmus Mundus External Cooperation Window podrazumijeva međunarodnu saradnju kroz mobilnost studenata, nastavnika i saradnika u oblasti visokog obrazovanja te postizanje boljeg razumijevanja i uzajamnog obogaćivanja između Evropske unije i trećih zemalja u oblasti visokog obrazovanja.

Iz aktivnosti Univerziteta

BASILEUS

Univerzitet je član projekta 'Basileus' iz programa Erasmus Mundus External Cooperation Window prema ugovoru broj 2008-1799/001-001-MUN ECW, potpisanom 12. septembra 2008. godine između Izvršne agencije za obrazovanje, audiovizuelnu politiku i kulturu, koja zastupa Evropsku komisiju, i rektora Univerziteta u Gentu kao predstavnika 20 partnera članova konzorcija. Rektor Univerziteta u Sarajevu, u svojstvu predstavnika člana konzorcija, potpisao je ugovor s rektorom Univerziteta u Gentu, u svojstvu predstavnika koordinatora projekta.

Naziv projekta je BASILEUS (Balkan Academic Scheme for the Internationalisation of Learning together with EU Universities), a koordinator projekta je Univerzitet u Gentu, Belgija.

U prvoj projektnoj godini 22 osobe s Univerziteta u Sarajevu korisnici su stipendija i borave ili su boravile na univerzitetima Evropske unije. Naš univerzitet ugostio je 18 osoba s univerziteta iz Evropske unije. BASILEUS predstavlja prvu strukturiranu mobilnost kroz sva tri ciklusa studija, uz upotrebu bolonjskih dokumenata o mobilnosti.

CEEPUS – Srednjoevropski program razmjene za univerzitetske studije

Ministarstvo civilnih poslova je u 2008. godini okončalo proceduru za pristupanje Bosne i Hercegovine Srednjoevropskom programu razmjene za univerzitetske studije (CEEPUS) kroz koji se ostvaruje razmjena studenata, podržava mobilnost nastavnog osoblja u cilju promoviranja saradnje, kao i stvaranje mreže univerziteta.

U 2008. godini odobreno je pet mreža:

Mreža CII-AT-0068-04-0809 – „Amadeus“, u kojoj učestvuje Ekonomski fakultet Univerziteta u Sarajevu;

Mreža CII-AT-0042-04-0809 – „Medical Imaging & Medical Information Processing“, u kojoj učestvuje Institut za radiologiju Univerziteta u Sarajevu;

Mreža CII-AT-0107-03-0809 – „VetNEST“, u kojoj učestvuje Veterinarski fakultet Univerziteta u Sarajevu;

Mreža CII-SI-0113-02-0809 – „Arheoped 2“, u kojoj učestvuje Filozofski fakultet Univerziteta u Sarajevu;

Mreža CII-CZ-0301-01-0809 – „Partnership between Universities in Czech Republic, Slovenia and Bosnia-Herzegovina in area of Science teaching“, u kojoj učestvuje Prirodno-matematički fakultet Univerziteta u Sarajevu.

U 2009. godini odobrene su tri mreže u kojima učestvuju Institut za radiologiju Kliničkog centra Univerziteta u Sarajevu, Ekonomski fakultet, Filozofski fakultet i Pedagoški fakultet Univerziteta u Sarajevu.

TEMPUS projekti

Značajno je učešće Univerziteta u Tempus projektima, čime se nastoji pridonijeti razvoju sistema visokoškolskog obrazovanja, reformi upravljanja visokoobrazovnim ustanovama, povećanju povezanosti s lokalnom i regionalnom privredom, razvoju nastavnog programa, povećanju mobilnosti studenata i nastavnika, razvoju nastavnog programa, povećanju mobilnosti studenata i nastavnika, razvoju administrativne i institucionalne strukture usavršavanja saradnika.

Univerzitet u Sarajevu je u saradnji s WUS Austria i Univerzitetom u Loebenu (Austrija) razvio Tempus projekt „Kreiranje R & D kapaciteta i instrumenata za unapređenje saradnje između ekonomije i visokog obrazovanja“. Osnovni cilj projekta je uspostavljanje i jačanje istraživačkih i razvojnih (R & D) kapaciteta na univerzitetima u jugoistočnoj Evropi, kao i postavljanje boljih istraživačkih infrastruktura, s jedne, i omogućavanje transfera tehnologije, s druge strane.

U sklopu Tempus IV projekta pod nazivom „Example of excellence for Joint (Degree) Programme Development in South-Eastern Europe“ Univerzitet u Sarajevu je aplicirao na dva zajednička master programa. Jedan je **Cultural Sociology**, a partneri Univerziteta u Sarajevu u ovom programu su Univerzitet u Grazu, Univerzitet u Bologni i Univerzitet u Zadru. Drugi, interdisciplinarni zajednički master program je **South Eastern European Studies**, a partneri Univerziteta u Sarajevu su: Univerzitet u Grazu, Univerzitet u Bologni, Univerzitet u Ljubljani, Univerzitet u Zagrebu, Univerzitet u Beogradu, Univerzitet u Novom Sadu, Univerzitet u Bambergu, Univerzitet u Skoplju, Univerzitet u Zadru, Univerzitet Škodra, South Eastern University of Tetovo, Univerzitet u Barceloni, Univerzitet u Groningenu, Univerzitet Leuven, Univerzitet u Münchenu, Univerzitet Poitiers, Austrian Quality Assurance Agency i WUS Austria.

Pregled QA Tempus i drugih projekata koje implementira Rektorat Univerziteta u Sarajevu

R. br.	Naziv projekta	Period trajanja	Budžet	Izvor finansiranja
1.	Jačanje osiguranja kvaliteta na bh. univerzitetima	2005-2008	286.000 EUR	Tempus
2.	Strukturalni razvoj osiguranja kvaliteta na bh. univerzitetima	2006-2008	143.520 EUR	ADA i Vlada Lihtenštajna
3.	Osiguranje kvaliteta informatičkih studija kroz akreditiranje	2005-2008	oko 500.000 EUR	Tempus
4.	Procedure izrade izvještaja o samoevaluaciji na bh. univerzitetima po modelu EU	2007-2008	130.000 EUR	Tempus
5.	Kvalifikacijski okviri za visokoškolski prostor u BiH	2007-2008	oko 150.000 EUR	Tempus
6.	Od osiguranja kvaliteta do razvoja strategije	2007-2009	318.065 EUR	Tempus
7.	Monitoring Bolonjskog procesa na UNSA	2006-2008	oko 150.000 EUR	Tempus
8.	Jačanje visokog obrazovanja u BiH (Projekt Vijeća Evrope i Evropske komisije)	2006-2008	Podatak nije raspoloživ	Evropska komisija
9.	Strateški i strukturalni razvoj osiguranja kvaliteta u visokom obrazovanju u BiH	2008-2010	445.000 EUR	ADA i Vlada Lihtenštajna
10.	EU standardi za akreditaciju studijskih programa na univerzitetima u BiH	2009/10-2012	1.001.766 EUR	Tempus

Dodjela počasnog doktorata N.J.E. Redžepu Taippu Erdoganu

SPORAZUMI O SARADNJI

U periodu nakon 1995. godine Univerzitet ulaže napore da uspostavi pokidane veze s partnerima i da nakon višegodišnje izolacije ponovo postane partner univerzitetima u zemlji i u svijetu. Manji broj sporazuma potpisan je još u toku rata. Uspostavlja se saradnja s univerzitetima regije i cijele Evrope, a zatim i s univerzitetima s drugih kontinenata, tako da je 2009. godine taj broj dostigao 85 sporazuma o saradnji. Iako saradnja nije u zadovoljavajućem obimu i u razmjeri s brojem sporazuma, ona postepeno raste s povećanjem dostupnosti Bosni i Hercegovini sredstava namijenjenih visokom obrazovanju i istraživanju od strane Evropske unije kroz različite vidove projekata iz oblasti obrazovanja, istraživanja i mobilnosti. Tabela koja slijedi daje presjek stanja sporazuma.

VAŽEĆI SPORAZUMI O SARADNJI, MEMORANDUMI, PROTOKOLI I PISMA NAMJERE

Br.	Kont.	Država	Univerzitet	Datum potpisivanja	Web stranica	Legenda:
1	AM	SAD	Univerzitet u Daytonu	10.6.1999.	www.udayton.edu	E - Evropa AF - Afrika AM - Amerika
2	AM	SAD	Univerziteti Ohia: Dayton, Sinclair Community College, Write State University, Central State University	11.1.2008.	www.sinclair.edu; www.wright.edu; www.centralstate.edu	AUS - Australija AZ - Azija
3	AM	SAD	Loyola Univerzitet u Chicagu	2.11.1998.	www.luc.edu	
3a	AM	SAD	Loyola Univerzitet, Mundelein koledž	2.11.1999.	www.luc.edu/scps/index.shtm	
4	AM	SAD	Univerzitet South Carolina Aiken	8.10.2003.	www.usca.edu	
4a	AM	SAD	Univerzitet South Carolina Aiken - komplementarni sporazum o razmjeni studenata i osoblja	1.1.2004.	www.usca.edu	
4b	AM	SAD	Univerzitet South Carolina Aiken - komplementarni sporazum o razmjeni studenata - za Ekonomski fakultet	2.8.2004.	www.usca.edu	
5	AM	SAD	Univerzitet Daleware	10.3.2004.	www.udel.edu	
6	AM	SAD	Univerzitet Missury - St. Louis	25.9.2007.	www.umsl.edu	
7	AM	SAD	Univerzitet Nevada, Los Angeles	10.9.2007.	www.unlv.edu	

8	AM	SAD	Državni univerzitet Missouri	2.10.2009.	www.missouristate.edu/
9	AM	Kanada	Univerzitet West Ontario , London	oktobar 2006.	www.uwo.ca
10	AF	Egipat	Univerzitet Aim Shames	31.1.2007.	www.net.shams.edu.eg
11	AF	Egipat	Univerzitet u Kairu - za Veterinarski fakultet	20.3.2007.	www.cu.edu.eg
12	AF	Sudan	Karary akademija za tehnologiju, Kartum	7.5.2007.	nema
13	AF	Sudan	Sudanski univerzitet za nauku i tehnologiju, Kartum	10.5.2007.	www.sustech.edu
14	AZ	Ujedinjeni Arapski Emirati	Emiratski centar za strateške studije	29.1.2007.	www.eccsr.ac.ae
15	AZ	Ujedinjeni Arapski Emirati	Univerzitet Zayed	19.9.2007.	www.zu.ac.ae
16	AZ	Japan	Univerzitet Meiji, Tokio - memorandum	3.10.2008.	www.meiji.ac.jp
16a	AZ	Japan	Univerzitet Meiji, Tokio – sporazum	30.4.2009.	www.meiji.ac.jp
17	AZ	Kina	Univerzitet za pravo i ekonomiju Zhongang	26.11.2002.	www.znufe.edu.cn
18	AZ	Kuvajt	Univerzitet u Kuvajtu	8.4.2007.	www.kuniv.deu.kw
19	AZ	Malezija	Univerzitet Limkokwing, Kuala Lumpur	12.7.2007.	www.limkokwing.edu.my
20	AZ	Malezija	Univerzitet SAINS	4.11.2007.	www.usm.my/en/
21	AZ	Malezija	Univerzitet nacionalne odbrane Malezije	7.11.2009.	www.upnm.edu.my
22	AZ	Saudijska Arabija	Univerzitet King Saud	30.4.2008.	www.ksu.sdu.sa
23	AZ	Sirija	Univerzitet u Aleppu	1.7.2008.	www.alepuniv.shern.net
24	E	Albanija	Univerzitet u Skadru	12.3.2007.	www.uniskh.edu.ba
25	E	Austrija	Karl Franzens univerzitet u Grazu	30.10.2006.	www.uni-graz.at
26	E	Austrija	Leopold-Fransen univerzitet u Innsbrucku	13.5.1980.	www.uibk.ac.at
27	E	Austrija	Tehnički univerzitet Graz – TUG	1.2.2004.	www.tugraz.at

28	E	Crna Gora	Univerzitet Crne Gore u Podgorici	1.6.2004.	www.cg.ac.yu
29	E	Danska	Centar za visoko obrazovanje Odense	16.4.2003.	www.sdu.dk
30	E	Finska	Univerzitet Joensuu	4.5.2006.	www.joensuu.fi
31	E	Finska	Univerzitet Jyväskylä	9.3.2006.	www.jyu.fi
32	E	Francuska	Univerzitet u Avignonu	16.7.2004.	www.univ-avignon.fr
33	E	Francuska	Univerzitet u Strasbourgu Louis Paster - za Ekonomski fakultet	21.8.2006.	www.ukp.u-strasbg.fr
34	E	Francuska	Univerzitet u Nici Sophia Antipolis - za Ekonomski fakultet	24.9.2008.	www.unice.fr
35	E	Grčka	Univerzitet u Patri	23.7.2008.	www.uoa.gr
36	E	Hrvatska	Sveučilište J.J. Strossmayer u Osijeku	1.4.2008.	www.unios.hr
37	E	Hrvatska	Sveučilište u Rijeci	27.6.2002.	www.uniri.hr
38	E	Hrvatska	Sveučilište u Splitu	10.4.2002.	www.unisp.hr
39	E	Hrvatska	Sveučilište u Zagrebu	1.6.2004.	www.unizg.hr
40	E	Hrvatska	Sveučilište u Zadru	10.10.2008.	www.unizd.hr
41	E	Italija	Univerzitet u Bologni, Fakultet političkih nauka - Forli kampus	9.11.2000.	www.unibo.it
41a		Italija	Univerzitet u Bologni, Fakultet političkih nauka - Forli kampus za MIRESS program razmjene studenata	31.7.2007.	
42	E	Italija	Univerzitet Molise		www.unimol.it
43	E	Italija	Univerzitet u Rimu La Sapienza	11.12.2001.	www.uniroma1.it
44	E	Italija	Univerzitetski institut arhitekture Venecija	30.4.2002.	www.iuav.it
45	E	Italija	Univerzitet u Trstu	9.2.2007.	www.univ.trieste.it
46	E	Italija	Univerzitet u Trentu - za Ekonomski fakultet	7.9.2007.	www.unitn.it
47	E	Mađarska	Univerzitet u Pečuhu	1.5.2009.	www.ki.pte.hu
48	E	Makedonija	Univerzitet Sv. Ćiril i Metodij u Skoplju	4.10.2002.	www.ukim.edu.mk
49	E	Makedonija	Državni univerzitet u Tetovu	22.4.2009	www.unite.edu.mk
50	E	Njemačka	Tehnički univerzitet u Aalenu	26.9.2005.	www.fh-aalen.de

51	E	Njemačka	Fridrich-Alexander univerzitet Erlangen – Nürnberg	25.1.2000.	www.uni-erlangen.org
52	E	Njemačka	Univerzitet u Stuttgartu	25.2.2007.	www.uni-stuttgart.de
53	E	Njemačka	Univerzitet u Tübingenu	4.4.2008.	www.uni-tuebingen.de
54	E	Njemačka	Univerzitet u Cottbusu	23.7.2008.	www.tu-cottbus.de
55	E	Njemačka	Univerzitet u Trieru - za PMF	24.4.2008.	www.uni-trier.de
56	E	Njemačka	Univerzitet Otto Friedrich u Bambergu - sporazum o programu akademske povezanosti za dodiplomski program Ekonomskog fakulteta	13.7.2007.	www.uni-bamberg.de
57	E	Norveška	Univerzitet u Oslu	27.11.2006.	www.uio.no
58	E	Norveška	Norveški univerzitet za nauku i tehnologiju NTNU Trondheim	4.1.2001.	www.ntnu.no
59	E	Norveška	Univerzitet nauka o životu MBU, Aas	12.4.2005.	www.umb.no
60	E	Poljska	Ekonomsku fakultet u Varšavi	5.7.2001.	http://www.sgh.waw.pl
61	E	Rumunija	Univerzitet u Bukureštu	12.3.2002.	www.unibuc.ro
62	E	Rumunija	Univerzitet Valahia - Targovište		www.valahia.ro
63	E	Rusija	Univerzitet Sergej Jesenjin Rjazanj	25.10.2005.	www.rspu.ryazan.ru
64	E	Rusija	Moskovska medicinska akademija - MMA	7.2.2007.	www.mma.ru
65	E	Slovenija	Univerzitet u Ljubljani	7.11.2006.	www.uni-lj.si
66	E	Slovenija	Univerzitet u Mariboru	17.4.1997.	www.uni-mb.si
67	E	Slovenija	Univerzitet Primorske, Kopar	15.4.2001.	www.upr.si
68	E	Srbija	Univerzitet u Beogradu	29.11.2001.	www.bg.ac.yu
69	E	Srbija	Univerzitet u Novom Sadu	31.10.2002.	www.ns.ac.yu
70	E	Srbija	Državni univerzitet u Novom Pazaru	26.1.2009.	www.np.ac.yu
71	E	Srbija	AAB univerzitet u Prištini	13.2.2009.	www.universitetiaab.com
72	E	Srbija	Univerzitet u Prištini	28.5.2009.	www.uni-pr.edu

73	E	Španija	Konvencija Univerzitet Camilo Jose Cela	16.10.1999.	www.ucjc.edu
74	E	Španija	Evropski orijentalni institut u Madridu	4.3.1995.	www.ucm.es
75	E	Španija	Univerzitet u Barceloni	21.4.1994.	www.ub.es
76	E	Švicarska	Univerzitet u Ženevi	14.5.2008.	www.unige.ch
77	E	Švedska	Univerzitet u Malmeu	12.3.2007.	www.mah.se
77a	E	Švedska	Univerzitet u Malmeu - za Stomatološki fakultet	24.8.2005.	www.mah.se
78	E	Švedska	Univerzitet Umea	27.4.2004.	www.umu.se
79	E	Švedska	Univerzitet Lund	22.3.2007.	www.lu.se
80	E	Švedska	Univerzitet Malardalen - za ETF	18.12.2008.	www.mdh.se
81	E	Turska	Univerzitet u Ankari	8.9.1997.	www.ankara.edu.tr
82	E	Turska	Yildiz tehnički univerzitet, Istanbul	4.5.2005.	www.yildiz.edu.tr
83	E	Turska	Univerzitet Fatih, Istanbul	23.1.2007.	www.fatih.edu.tr
84	E	Turska	EGE Univerzitet Izmir	12.4.2007.	www.ege.edu.tr
85	E	Turska	Univerzitet Sulejman Demirel	31.10.2007.	www.sdu.edu.tr
86	E	Turska	Univerzitet u Istanbulu	6.11.2009.	www.istanbul.edu.tr
86a	E	Turska	Univerzitet u Istanbulu - za Veterinarski fakultet	6.4.2004.	www.istanbul.edu.tr
87	E	Turska	Univerzitet Koç - za Ekonomski fakultet	25.3.2008.	www.ku.edu.tr
88	E	Turska	Univerzitet Trakije, Jedrene	24.4.2009.	www.trakya.edu.tr
89	E	Turska	Univerzitet Hacettepe iz Ankare	9.11.2009.	www.hacettepe.edu.tr
1	AM	Kanada	Univerzitet New Brunswick - pismo namjere	27.4.2007.	www.unb.ca
2	E	Turska	Univerzitet EGE i Poljoprivredno-prehrambeni fakultet u sklopu ERAZMUS programa External cooperation windows	9.1.2008.	www.ege.edu.tr

Članstva u organizacijama i mrežama

Univerzitet u Sarajevu je član sljedećih organizacija/mreža:

1. UNIADRION
2. DRC (Danube Rectors Conference)
3. EUA (European Universities Association)
4. FUIW (Federation of Universities of the Islamic World)
5. GUNI (Global Universities Network for Inovations)
6. Mreža univerziteta BiH i Italije
7. Euromediteranski univerzitet
8. Mediteranska univerzitetska mreža za održivi razvoj

IZDAVAČKA DJELATNOST UNIVERZITETA

Štampanjem udžbenika, priručnika i drugih publikacija potrebnih u nastavi 1957. godine započela je izdavačka djelatnost na Univerzitetu u Sarajevu. Ova aktivnost trajala je neprekidno do 1981. godine, do kada je u nakladi Univerziteta izdato oko 500 naslova u tiražu od 400.000 primjera. U maju 1981. godine potpisan je Društveni dogovor o univerzitetskoj knjizi, kojim je trebalo biti unaprijeđeno izdavanje kvalitetne udžbeničke literature. Međutim, budući da ova akcija nije ispunila sva očekivanja, obnovljen je Fond za izdavačku djelatnost Univerziteta, čijim posredstvom je za nepune tri godine štampano tridesetak novih, najneophodnijih udžbenika i priručnika.

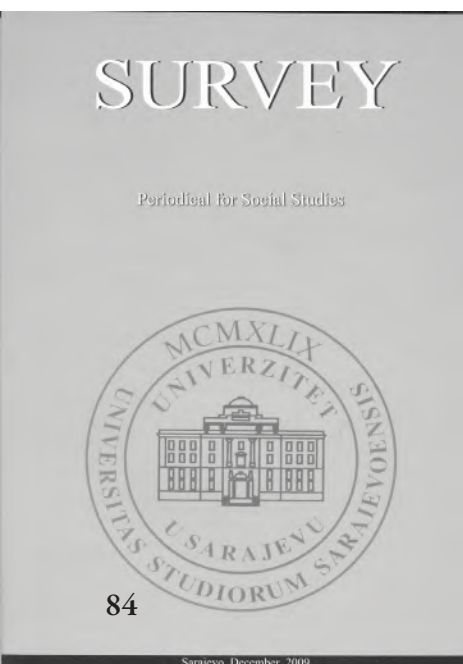
Gotovo svi fakulteti članice Univerziteta imaju svoja posebna periodična izdanja (*Folia medica Facultatis medicinae Universitatis Saraeviensis*, *Bosnian Journal of Basic Medical Sciences*, *Veterinaria*, *Veterinar*, *Godišnjak Pravnog fakulteta*, *Radovi Filozofskog fakulteta*, *Radovi Poljoprivredno-prehrambenog fakulteta*, *Zbornik radova Ekonomskog fakulteta*, *South East European Journal of Economics and Business*, *Conference Proceedings : International Conference of the School of Economics and Business in Sarajevo*, *Homospoticus*, *Kriminalističke teme*, *Muzika*, *Zbornik radova međunarodnog simpozija "Muzika u društvu"*, *Zbornik radova Fakulteta islamskih nauka* i drugi zbornici) u kojima nastavnici i njihovi saradnici objavljuju naučne i stručne radove.

U okviru Univerziteta izdaje se i serija posebnih univerzitetskih publikacija, kao što su *Bilten Univerziteta u Sarajevu*, *Pregled predavanja*, zbornici radova s naučnih skupova, simpozija i slične publikacije, koje upotpunjuju listu univerzitetskih izdanja i služe kao sredstvo kojim se univerzitetska i šira javnost informira o radu ove institucije. Univerzitet i fakulteti razmjenjuju svoje publikacije sa stranim univerzitetima i na taj način povećavaju fond stručne biblioteke.

Iz bogate produkcije izdavačke djelatnosti Univerziteta u Sarajevu izdvajamo sljedeće publikacije:

1. Monografija „1479 dana opsade Univerziteta u Sarajevu“, Sarajevo, 2007.
2. „Genetski modificirani organizmi“, grupa autora, Sarajevo, 2008.

3. Zbornik radova „Čovjek i moderni svijet“ (Simpozij Grupacije humanističkih nauka), Sarajevo, 2008.
4. Bilten Univerziteta u Sarajevu 2001-2003, 2003-2005, 2005-2007.
5. „Vodič za uvođenje ECTS sistema studijskih bodova na Univerzitetu u Sarajevu“, autora prof. dr. Srebrena Dizdara, Sarajevo, 2005.
6. Zbornik radova - I i II savjetovanje „Reforma visokog obrazovanja i primjena Bolonjskih principa na Univerzitetu u Sarajevu“ (održano 2007. i 2008. godine).
7. Knjiga sažetaka – I, II i III savjetovanje „Reforma visokog obrazovanja i primjena Bolonjskih principa na Univerzitetu u Sarajevu“ (održano 2007, 2008. i 2009. godine).
8. Promocija magistranata i diplomanata fakulteta i akademija Univerziteta u Sarajevu, svečana promocija, Sarajevo, 2005, 2006, 2007. i 2008. godine.
9. Brošura „Building the Campus of the University of Sarajevo“, Sarajevo, 2008.
10. „Univerzitetska berza“, Sarajevo, 2009.

Od 2001. do 2003. godine univerzitetsku saglasnost je dobilo 76 publikacija (udžbenici, naučne knjige, monografije, praktikumi i zbirke zadatka). Godine 2003. formiran je Izdavački savjet i od tada je 208 publikacija dobilo univerzitetsku saglasnost.

U cilju bolje informiranosti akademske i šire javnosti, Univerzitet u Sarajevu je u januaru 2008. godine pokrenuo *Univerzitetski informativni glasnik UNSA*. Ovo glasilo, koje prati aktivnosti na nivou Univerziteta i njenih članica, jedan je od doprinosa boljoj komunikaciji u našoj zajednici i njenoj čvršćoj integraciji.

Pregled (časopis za društvena pitanja)

Kao redovnu publikaciju, od 1967. godine Univerzitet izdaje i časopis *Pregled*, koji od 1974. godine izlazi i na engleskom jeziku pod nazivom *Survey*.

Godine 2010. navršava se sto godina otkako se u Sarajevu pojavila revija *Pregled* (časopis za nauku i socijalni život), čiju tradiciju nastavlja današnji *Pregled* (časopis za društvena pitanja). Isticanjem ovog jubileja želimo iznijeti neke osnovne podatke o ljudima koji su uređivali časopis i ukazujemo na sličnosti i razlike u koncepcijama *Pregleda* iz njegovog prvobitnog perioda od 1910. do 1912. godine, zatim iz perioda *Pregleda* (časopisa za politički i kulturni život) između dva svjetska rata, od 1927. do 1941., *Pregleda* koji je obnovljen poslije Drugog svjetskog rata u NR Bosni i Hercegovini 1946. godine i, konačno, *Pregleda* koji je ponovo obnovljen nakon agresije na Bosnu i Hercegovinu 1992-1995. godine.

Prvi urednik *Pregleda* bio je dr. Jevto Dedijer od februara 1910., a vlasnik lista Vasilj Grdić. Dedijer je uredio četiri broja, potom na mjesto urednika dolazi Risto Radulović, koji ga uređuje sve do 1. aprila 1913. godine, kada s brojem 12 časopis prestaje izlaziti zbog tadašnjih prilika i krizom bremenite političke situacije.

Pregled počinje ponovo izlaziti 7. februara 1927. godine u novostvorenoj državi Jugoslaviji. Obnovili su ga neki saradnici i pokretači predratnog *Pregleda* zajedno s grupom mladih progresivnih pisaca i kulturnih radnika. Zbog Kršićevog odlaska u Čehoslovačku, u oktobru 1928. godine uredništvo preuzimaju za kratko vrijeme Marko Marković i Jakša Kušan, a od 1930. do decembra 1931. urednici su Borivoje Jevtić i Todor Kruševac. U januaru 1932. godine njega ponovo preuzima Kršić, zajedno s Todorom Kruševcem. Pod njihovim uredništvom *Pregled* je po mnogim ocjenama dobio svoj puni izraz i postigao svoje zrelo doba, a izlazio je sve do aprilske katastrofe bivše Jugoslavije 1941. godine.

Već u maju 1946., godinu dana po oslobođenju, *Pregled* se ponovo javlja. Pokrenuli su ga nekadašnji urednik Todor Kruševac i književnici Skender Kulenović i Nika Miličević. I u socijalističkoj Jugoslaviji *Pregled* je imao svoje faze izlaženja i razvoja, ali se osnovna koncepcija časopisa u odnosu na njegove zadatke nije izmijenila. Istina, već u 1948. godini *Pregled* prestaje da bude časopis općeg tipa jer se u njemu više ne pojavljuju umjetnički i književni prilozi. U 1948. i 1949. godini glavni urednik *Pregleda* bio je profesor Drago Krndija. Dvobrojem 7-8 1949. godine *Pregled* ponovo prestaje izlaziti.

Hasan Brkić

Treća faza u postojanju *Pregleda* u Socijalističkoj republici Bosni i Hercegovini započinje januara 1953. godine, kada se *Pregled* ponovo pojavljuje, ovaj put pod uredništvom Hasana Brkića i Mladena Čaldarovića, zatim Blaže Đuričića i Mladena Čaldarovića, te od 1964. do 1968. godine pod uredništvom Envera Redžića.

Mnoge zadatke koje je ovaj časopis sebi postavio, a koji još nisu završeni, preuzima nova redakcija pod uredništvom Besima Ibrahimpašića. Redakcija je od tada smještena u zgradi Univerziteta u Sarajevu, Obala 7/III, i Univerzitet u Sarajevu preuzima ulogu izdavača ovog časopisa (*Pregled predavanja* 1969/1970, Univerzitet u Sarajevu, str. 21).

Počevši od dvobroja za januar i februar 1971. pa do kraja 1974. godine *Pregled* uređuje nova redakcija na čelu s Arifom Tanovićem. Prva četiri broja u 1975. godini izišla su pod uredništvom Franje Kožula, a kada je on izabran za prorektora Univerziteta za glavnog i odgovornog urednika imenovan je Nikola Babić. Započeto djelo na najboljim tradicijama dosadašnjih redakcija *Pregleda* nastavljaju i redakcije pod uredništvom Fuada Muhića, Franje Kožula (ponovo), Radovana Milanovića i Džemala Sokolovića.

Posljednji broj *Pregleda* izlazi krajem 1990. godine pod uredništvom Džemala Sokolovića.

Nakon pauze od 13 godina Univerzitet u Sarajevu je 2003. godine ponovo pokrenuo *Pregled* i obrazovao redakciju čiji je glavni i odgovorni urednik bio prof. dr. Salih Fočo. Ova redakcija je objavila po dva dvobroja za 2003. i 2004. godinu i jedan dvobroj za 2005. godinu.

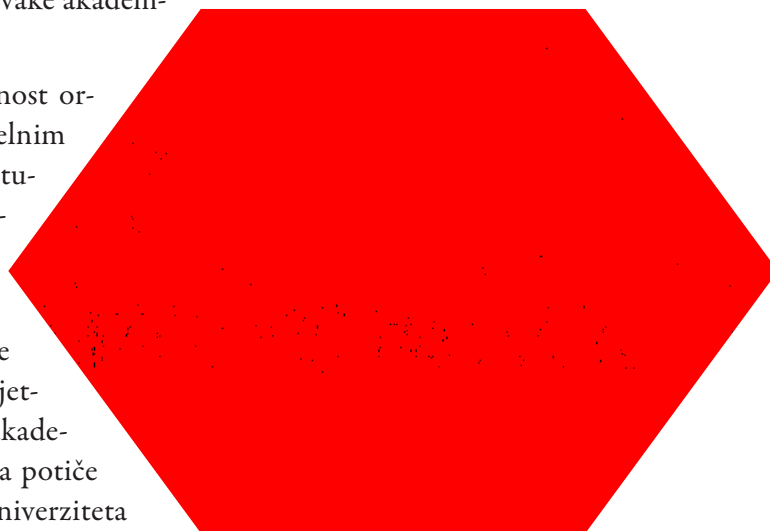
Nova redakcija, na čijem je čelu prof. dr. Mirko Pejanović, izabrana je u novembru 2005. godine i pod njegovim uredništvom objavljen je jedan dvobroj za 2005. godinu, a za 2006. i 2007. godinu objavljena su po tri dvobroja. Ista redakcija, ali pod uredništvom prof. dr. Mustafe Imamovića, objavila je tri broja za 2008. godinu i posebno izdanje na engleskom jeziku *Survey*.

Časopis *Pregled* je u maju 2009. godine indeksiran u dvije međunarodne baze podataka – EBSCO Publishing i INDEX COPERNICUS.

NAJZNAČAJNIJE AKTIVNOSTI

Protekli period obilježile su mnogobrojne manifestacije i značajni događaji, od kojih izdvajamo:

- Osnivanje Fonda „Suada Dilberović“ za nadarene i socijalno ugrožene studente Univerziteta u Sarajevu i prva dodjela stipendija. Univerzitet u Sarajevu je prvi i jedini univerzitet u svijetu koji stipendira svoje studente iz fonda formiranog priložima članica Univerziteta, nastavnika, saradnika, studenata i partnerskih institucija. Osnivanje ovog fonda predstavlja značajnu podršku u prevazilaženju socijalnih poteškoća u ovom teškom poratnom periodu.
- Osnivanje Fonda „Akademik dr. Edhem Čamo“, iz kojeg se izdvajaju novčana sredstva za najuspješniji studentski rad. Na ovaj način Univerzitet u Sarajevu želi potaknuti osjećaj za naučnoistraživački rad kod studentske populacije, pripremajući ih da postanu budući istraživači.
- Biciklijada „Memorijal Suada Dilberović“ je manifestacija kojom Univerzitet u Sarajevu obilježava početak svake akademske godine.
- Univerzitet u Sarajevu kao redovnu aktivnost organizira tribine UNSA sa značajnim i aktuelnim temama, kao i okrugle stolove te tribine Studentskog parlamenta Univerziteta u Sarajevu.
- Univerzitet u Sarajevu tradicionalno organizira manifestaciju „Dani univerzitetske berze“ na kojoj se predstavljaju naučno-umjetnički i obrazovni potencijali fakulteta i akademija kroz aktuelne projekte. Njen cilj je da potiče saradnju između privrednih subjekata i Univerziteta u Sarajevu.
- Sajam Univerziteta u Sarajevu je jedna od redovnih aktivnosti koja se tradicionalno održava svake godine u aprilu s ciljem da se prije raspisivanja konkursa za upis studenata u prvu godinu studija završenim srednjoškolcima, budućim studentima, pomogne pri opredjeljenju izbora budućeg studija.
- Od 2007. godine u organizaciji Univerziteta u Sarajevu održava se Savjetovanje o reformi visokog obrazovanja i primjeni Bolonjskih principa, gdje se na plenarnim sjednicama prezentiraju referati o

najvažnijim aspektima o reformi visokog obrazovanja i kroz rad po grupacijama u okviru kojeg su obuhvaćene specifičnosti grupacija visokoškolskih ustanova u svjetlu reforme. Savjetovanje se održava svake godine.

- Posjeta nastavnika, saradnika i studenata Univerziteta u Sarajevu - „Sjećanje na žrtve genocida nad Bošnjacima u Srebrenici“.
- Porodični dan Univerziteta u Sarajevu održava se svake godine na Velikom polju na Igmanu. Ovaj događaj osmišljen je s namjerom da okupi sve nastavnike i saradnike, kao i njihove porodice, i pruži im

priliku da se u lijepom ambijentu druže i kroz sportske aktivnosti i kulturno-zabavni program bolje upoznaju sa svojim kolegama.

- Univerzitet u Sarajevu svake godine obilježava godišnjicu svog postojanja i kontinuiranog rada nizom svečanosti: dodjelom priznanja najuspješnijim nastavnicima, promocijom profesora emeritusa, dodjelom stipendija i nagrada studentima te svečanom akademijom.

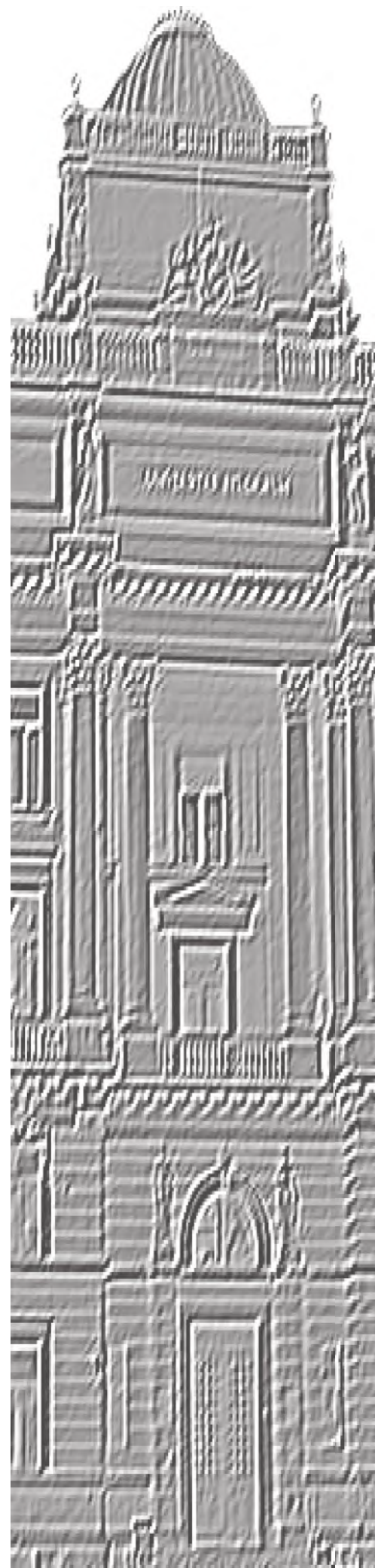

VISOKOŠKOLSKE
USTANOVE
UNIVERZITETA U
SARAJEVU

60 GODINA
Unsa
UNIVERZITET U SARAJEVU 1949 - 2009.

*GRUPACIJA DRUŠTVENIH
NAUKA*

Iz aktivnosti Fakulteta

EKONOMSKI FAKULTET

Adresa:

Trg oslobođenja – Alija Izetbegović 1

Web:

www.efsa.unsa.ba

Dekan:

Prof. dr. *VELJKO TRIVUN*

Prodekan za nastavu:

Prof. dr. *NIJAZ BAJGORIĆ*

Prodekan za naučnoistraživački rad i projekte:

Prof. dr. *FIKRET ČAUŠEVIĆ*

Prodekan za finansije:

Prof. dr. *ZIJADA RAHIMIĆ*

Prodekan za studentska pitanja i mobilnost studenata:

Prof. dr. *RABIJA SOMUN-KAPETANOVIĆ*

Ekonomski fakultet u Sarajevu osnovan je 1952. godine. U prvu generaciju upisano je 105 redovnih i 129 vanrednih studenata. Od osnivanja Fakulteta pa do akademske 2008/09. godine ukupno su upisana 68.453 studenta.

Do 30. septembra 2008. godine diplomiralo je 14.620 studenata četverogodišnjeg studija, 541 student trogodišnjeg i 3.401 student dvogodišnjeg studija. Prva generacija koja je završila prvi ciklus visokog obrazovanja po bolonjskom modelu studija (akademske 2007/08. godine) imala je 294 studenta. Naučni stepen magistra steklo je 478 kandidata, a odbranjene su i 183 doktorske disertacije. Cjelokupni period od osnivanja Fakultet karakterizira intenzivno povećanje kvaliteta nastave i obrazovnog procesa, kao i njegovo osavremenjivanje.

U nastojanju da se što je moguće više osavremeni Nastavni plan i programi Ekonomskog fakulteta, te da se intenziviraju aktivnosti na internacionalizaciji i međunarodnom priznavanju diploma Ekonomskog fakulteta (odnosno Univerziteta u Sarajevu), Fakultet je prvi u Bosni i Hercegovini usvojio i počeo realizirati (akademske 2001/02. godine) nastavni plan i program zasnovan na Evropskom sistemu za prijenos i prikupljanje bodova (European Credits Transfer System – ECTS), odnosno tzv. kreditni sistem studiranja. Ostvaren je zavidan nivo saradnje s elitnim fakultetima ekonomije u Evropi i svijetu, koji će omogućiti studentima veću mogućnost izbora i vlastitog uticaja na kreiranje programa koji slušaju i polažu, te studiranje na partnerskim visokoškolskim ustanovama. Drugi značajniji korak u implementaciji ECTS baziranog koncepta studija vezan je za uvođenje trogodišnjeg dodiplomskog studija na ovom fakultetu i prelazak na koncept „3+2“ (2005/06). U ovoj akademskoj godini su pokrenute i inicijalne aktivnosti usmjerene ka međunarodnoj akreditaciji Fakulteta.

Organizacija Fakulteta

Organizacija Fakulteta bazirana je na logici edukacijskog procesa visokog obrazovanja kroz dodiplomski studij, postdiplomski studij i stjecanje naučnog stepena doktora nauka. Osnovnu organizacionu jedinicu Fakulteta čini katedra koja objedinjuje više srodnih predmeta iz nastavnog plana. Trenutno postoje sljedeće katedre: *Katedra za menadžment i organizaciju, Katedra za poslovno pravo, Katedra za mikroekonomiju, Katedra za računovodstvo i reviziju, Katedra za finansije, Katedra za ekonomsku teoriju i politiku, Katedra za menadžment i informacione tehnologije, Katedra za kvantitativnu ekonomiju, Katedra za marketing i Katedra za opće predmete.*

U okviru Fakulteta egzistiraju i sljedeće organizacione jedinice: Institut Ekonomskog fakulteta, Izdavačka djelatnost, Poslovna akademija, Centar za menadžment i informacione tehnologije (MIT centar), E-net centar, Centar za međunarodnu saradnju, Odjel za odnose s javnošću, Centar za razvoj nastavnog osoblja, Centar za razvoj karijere studenata, Centar za kvalitet i HRM, Alumni, Služba za rad sa studentima i planiranje nastave.

Programi studija

Od akademske 2005/06. godine nastavni proces se organizira kroz dodiplomski i postdiplomski program, baziran na konceptu „3+2+3“, što znači: tri godine dodiplomskog studija, dvije godine postdiplomskog – magistarskog studija, i tri godine doktorskog studija. U akademskoj 2008/09. godini predviđen je upis prve generacije „+2“ postdiplomskog studija i „+3“ doktorskog studija.

Dodiplomski studij koncipiran je u dva paralelna programa, u trajanju od 3 godine:

- a) Akademski program, sa odsjecima: Ekonomija, Menadžment (Business Administration); i
- b) Praksi orijentiran program: Visoka poslovna škola (Applied Business).

Postdiplomski studij će u novom programu („3+2+3“) biti organiziran kroz sljedeće oblike:

- 1) Master of Science iz područja ekonomije, biznisa i menadžmenta;
- 2) Master of Business Administration (MBA);
- 3) Executive MBA;
- 4) Doktorski program (Doctor in Philosophy);
- 5) Doktorski program DBA (Doctorate in Business Administration).

Na Fakultetu je do sada promovirano:

- Doktora nauka/znanosti	189
- Magistara nauka/znanosti	569
- Diplomiranih ekonomista	15.154
- Ekonomista	3.543
- Bakalaureat – I ciklus studija po Bolonji	823

Dekani Fakulteta od osnivanja do danas:

Ime i prezime	Zvanje	Mandat
<i>VOJISLAV RAKIĆ</i>	vanredni profesor	1952-1954
Ing. <i>BRANISLAV JOVANOVIĆ</i>	vanredni profesor	1954/1955
Dr. <i>LEONIDA LUČIĆ</i>	redovni profesor	1955/1956
<i>DUŠAN LOPANDIĆ</i>	vanredni profesor	1956/1957
<i>AZIZ SULTANOVIĆ</i>	vanredni profesor	1957-1959
<i>HAMID FILIPOVIĆ</i>	vanredni profesor	1959/1960
Ing. <i>BRANISLAV JOVANOVIĆ</i>	vanredni profesor	1960-1962
Dr. <i>LJUBOMIR BAKIĆ</i>	vanredni profesor	1962/1963
<i>BELA LER</i>	vanredni profesor	1963-1965
<i>AZIZ SULTANOVIĆ</i>	vanredni profesor	1965 -1967
Dr. <i>IVAN KARLOVIĆ</i>	vanredni profesor	1967-1969
Dr. <i>ABDURAHMAN TUPARA</i>	redovni profesor	1969-1971
Dr. <i>IVAN KARLOVIĆ</i>	vanredni profesor	1971-1975
Dr. <i>BRANKO TRKLJA</i>	redovni profesor	1975-1977
Dr. <i>JANKO KLOBUČAR</i>	redovni profesor	1977-1979
Dr. <i>HASAN HADŽIOMEROVIĆ</i>	redovni profesor	1979-1981
Dr. <i>ALEKSANDAR KALMAR</i>	vanredni profesor	1981-1983
Dr. <i>BORIS TIHI</i>	redovni profesor	1983-1985
Dr. <i>MOMIR ČEČEZ</i>	redovni profesor	1985-1987
Dr. <i>STIEPO ANDRIJIĆ</i>	redovni profesor	1987-1989
Dr. <i>MANOJLO BABIĆ</i>	redovni profesor	1989-1991
Dr. <i>SALIHA ORUČ-ĆUSTOVIĆ</i>	redovni profesor	1991-1993
Dr. <i>ALEKSANDAR KALMAR</i>	vanredni profesor	1993-1995
Dr. <i>BORIS TIHI</i>	redovni profesor	1995-1997
Dr. <i>SEAD KRESO</i>	vanredni profesor	1997-2002
Dr. <i>MILOŠ TRIFKOVIĆ</i>	redovni profesor	2002-2004
Dr. <i>MURIS ČIČIĆ</i>	redovni profesor	2004-2008
Dr. <i>VELJKO TRIVUN</i>	redovni profesor	2008-

Aktivni programi:

I ciklus studija:

- BA - Redovni i redovni samofinansirajući studij – Ekonomija i menadžment;
- BA – Redovni samofinansirajući studij – Visoka poslovna škola;
- BA - Distance learning studij – Ekonomija i menadžment;
- BA - Distance learning studij – Visoka poslovna škola;
- BA - Dislocirana nastava Goražde;
- BA - Sarajevo Business School – studij na engleskom jeziku u saradnji sa Griffith College Dublin.

II ciklus studija:

- MA – EFSA Master, početak, februar 2009;
- MA – Zajednički magistarski program Ekonomskog fakulteta i Fakulteta političkih nauka Univerziteta u Sarajevu: "Menadžment u razvoju lokalnih zajednica";
- MA – Zajednički magistarski program Ekonomskog fakulteta Univerziteta u Sarajevu i Ekonomskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu: Korporativno upravljanje (u saradnji sa IFC-om), Računovodstvo i porezi, Finansijska revizija, Upravljanje kvalitetom u obrazovanju, Upravljanje kvalitetom u zdravstvu;
- MA – Zajednički magistarski program Ekonomskog fakulteta Univerziteta u Sarajevu i Medicinskog univerziteta u Beču, Austrija: Upravljanje kvalitetom u zdravstvu (u saradnji sa WUS Austria), u pripremi;
- MBA – Poslovno upravljanje u saradnji sa Univerzitetom u Torinu, Italija, i Univerzitetom u Sevilji, Španija.

III ciklus studija:

- PhD - Doktorski studij EFSA;
- PhD – Doktorski studij (EF Beč, EF Ljubljana i EFSA), u pripremi;
- Ekonomski fakultet u Sarajevu je nosilac velikog broja domaćih projekata u saradnji sa privredom i uz pomoć Ekonomskog instituta.

PROGRAM VISOKE POSLOVNE ŠKOLE (HIGH BUSINESS SCHOOL, APPLIED BUSINESS)

Studij Visoke poslovne škole

Trogodišnji program Visoke poslovne škole (Applied Business, skraćena-kod: BUS) zamijenio je dvogodišnji („vocational“) program Poslovne škole u prethodnom sistemu školovanja. Ovaj program je praksi orijentiran i baziran je na tzv. primijenjenom biznisu (Applied Business). Organizira se kao redovan i/ili vanredan/DL studij. Student sa završenim trogodišnjim programom može upisati MBA program, uz uvjet da ima dvije godine radnog iskustva (prije ili poslije studija).

Međunarodni projekti:

Ekonomski fakultet u Sarajevu je nosilac različitih međunarodnih projekata, od kojih izdvajamo:

- Bolonjski doktorski studij, Tempus projekt u saradnji s Univerzitetom u Beču i Univerzitetom u Ljubljani;
- Zajednički magistarski program: Javni sektor i ekonomija okoliša, Tempus projekt u saradnji s Univerzitetom u Nici i Univerzitetom u Ljubljani;

- Zajednički magistarski program EFSA/EFZG: oblast korporativno upravljanje, uz podršku IFC-a;
- Zajednički magistarski program „Upravljanje kvalitetom u zdravstvu“, Medicinski univerzitet u Beču, Austrija, uz podršku Vlade Republike Austrije (kroz WUS Austria);
- Stipendiranje; The William Davidson Institute University of Michigan Business School;
- Znanstveni i istraživački projekti; Ekonomski fakultet Sveučilišta u Splitu;
- Znanstveni, istraživački i predavački projekti; Ekonomski fakultet Sveučilišta u Zagrebu;
- Akademska razmjena, zajednička istraživanja; Norwegian University of Science and Technology Faculty of Social Sciences and Technology Mgmt, Dept. of Economics;
- Naučna i pedagoška saradnja, Ekonomski fakultet Univerziteta u Ljubljani;

- "Kooperacijski program za jugoistočnu Europu"; BI, Norwegian School of Management;
- Naučna i pedagoška kooperacija, Agder Research Foundation and Adger University College, Norway;
- Naučna i pedagoška kooperacija, Fakultet ekonomskih nauka i upravljanja Univerzitet Louis Paster u Strasbourgu;
- Naučna i pedagoška kooperacija, Ekonomsko-poslovni fakultet Univerziteta u Mariboru;
- Naučna i pedagoška kooperacija, Ekonomski fakultet Univerziteta u Beogradu;
- Naučna i istraživačka saradnja, The Sonoma State University – School of Extended Education, UNSA;
- Institucionalna saradnja između akademskih institucija u poljima poljoprivrede, šumarstva i veterine u Norveškoj, BiH, Hrvatskoj, Srbiji i Crnoj Gori, Norwegian University of Life Sciences Department of Economics and Resource Management;
- Ljetna škola, Ekonomski univerzitet u Beču.

Iz aktivnosti Fakulteta

FAKULTET POLITIČKIH NAUKA

Adresa:

Skenderija 70

Web:

www.fpn.unsa.ba

Dekan:

Prof. dr. *MIRKO PEJANOVIĆ*

Prodekan za nastavu:

Prof. dr. *ASIM MUJKIĆ*

Prodekan za naučnoistraživački rad:

Doc. dr. *NERZUK ĆURAK*

Prodekan za međunarodnu saradnju:

Prof. dr. *JELENKA VOČKIĆ-AVDAGIĆ*

Fakultet političkih nauka osnovan je 1961. godine kao Visoka škola političkih nauka, čime je udaren temelj ne samo studiju političkih nauka u današnjem smislu nego i fakultetu u cjelini.

Ubrzo potom, akademske 1964/65. godine, formiran je i otpočeo je s radom Odsjek za sociologiju.

Osnivanjem Odsjeka za sociologiju Visoka škola prerasla je u fakultet. Studij žurnalistike osnovan je akademske 1972/73.

godine, a današnji Odsjek za sigurnosne i mirovne studije – tada Odsjek za ONO i DSZ – u jesen 1975. godine.

Integracijom Više škole za socijalne radnike sa FPN-om 1984. godine utemeljen je studij socijalnog rada.

Danas na Fakultetu radi pet odsjeka – pet studija, na kojima se izvodi oko 136 naučnih i nastavnih disciplina.

Akademske 2005/06. godine Fakultet je počeo sa studijima po bolonjskom modelu studiranja. U akademskoj 2008/09. godini upisana je prva generacija drugog ciklusa studija. U toku su četiri postdiplomska magistarska studija. Uspješno se ostvaruje saradnja i s drugim fakultetima na organiziranju postdiplomskih studija, kao što je studij s Ekonomskim fakultetom i Medicinskim fakultetom u Sarajevu. Na međunarodnom planu organiziran je i postdiplomski magistarski studij s Univerzitetom u Geteborgu.

U pripremi je organiziranje doktorskog studija.

Fakultet puno ulaže u ljudske potencijale i materijalno-tehničke pretpostavke razvoja obrazovanja i naučnoistraživačkog rada.

ORGANIZACIONA STRUKTURA:

- **FAKULTET U SVOM SASTAVU IMA SLJEDEĆE ORGANIZACIONE JEDINICE:**

1. Organizaciona jedinica za nastavno-naučni rad,
2. Organizaciona jedinica za naučnoistraživački rad,
3. Organizaciona jedinica za izdavačku i informacionu djelatnost,
4. Organizaciona jedinica administrativno-stručnih i tehničko-pomoćnih djelatnosti.

- Organizacionu jedinicu za nastavno-naučni rad čine odsjeci:

- POLITIČKE NAUKE
- SOCIOLOGIJA
- ŽURNALISTIKA
- SIGURNOSNE I MIROVNE STUDIJE
- SOCIJALNI RAD

Organizacionu jedinicu za naučnoistraživački rad čini Institut za društvena istraživanja u okviru kojeg se mogu formirati centri.

Organizaciona jedinica za izdavačku i informacionu djelatnost u okviru svoje djelatnosti za potrebe nastavno-naučnog rada izdaje i objavljuje udžbenike, skripte, časopise, priručnike itd.

U okviru Organizacione jedinice administrativno-stručnih i tehničko-pomoćnih djelatnosti postoje četiri radna procesa:

1. Služba za nastavu i studentska pitanja,
2. Biblioteka i naučna dokumentacija,
3. Služba za ekonomsko-finansijske poslove,
4. Služba za opće, pravne i pomoćno-tehničke poslove.

III. UKUPAN BROJ UPISANIH STUDENATA OD OSNIVANJA:

ODSJECI:	REDOVNI	VANREDNI	UKUPNO
POLITOLOGIJA	5.469	3.577	9.046
SOCIOLOGIJA	4.448	2.901	7.349
ŽURNALISTIKA	3.915	3.441	7.356
SIGURNOSNE I MIROVNE STUDIJE	3.781	5.957	9.736
SOCIJALNI RAD	4.532	5.011	9.543
UKUPNO	22.145	20.887	43.032

IV. UKUPAN BROJ DIPLOMIRANIH STUDENATA, MAGISTARA,

SPECIJALISTA I DOKTORA NAUKA:

DIPLOMIRALO

• POLITOLOGIJA	1.658
• SOCIOLOGIJA	1.904
• ŽURNALISTIKA	1.605
• SIGURNOSNE I MIROVNE STUDIJE	2.717
• SOCIJALNI RAD	1.142
UKUPNO:	9.026

Od 1970. godine do 31. januara 2009. godine (**doktoranti, magistranti i specijalisti**):

1. 136 doktorskih disertacija:

- Doktori političkih nauka	54
- Doktori socioloških nauka	41
- Doktori žurnalističkih nauka	16
- Doktori nauka odbrane i sigurnosti	13
- Doktori nauka socijalnog rada	12
UKUPNO:	136

2. 284 **magistarske radnje:**

- Magistri političkih nauka	129
- Magistri socioloških nauka	86
- Magistri žurnalističkih nauka	19
- Magistri nauka odbrane i sigurnosti	27
- Magistri nauka socijalnog rada	23

UKUPNO:	284
---------	-----

3. 34 **specijalističke radnje:**

- Specijalisti političkih nauka	25
- Specijalisti sociologije	2
- Specijalisti žurnalistike	3
- Specijalisti socijalnog rada	4

UKUPNO:	34
---------	----

Postdiplomski studij „Bosna i Hercegovina u savremenom svijetu“									
	I generacija 1994/95		II generacija 1996/97						Napomena
	Upisano	Magistriralo	Upisano	Magistriralo					
ODSJEK									
Politologija	129	54	88	30					
Sociologija	17	6	11	4					
Žurnalistika	9	5	8	2					
Socijalni rad	24	12	16	7					
Postdiplomski studij „Odbrana i sigurnost“									
	I generacija 1997/98								Napomena
	Upisano	Magistriralo							
ODSJEK									
Odbrana i sigurnost	52	9							
Postdiplomski studij „Bosna i Hercegovina u savremenom svijetu“									
	IV generacija 1999/00		V generacija 2002/03		VI generacija 2004/05		VII generacija 2005/06		Napomena
	Upisano	Magistriralo	Upisano	Magistriralo	Upisano	Magistriralo	Upisano	Magistriralo	
ODSJEK									
Politologija	37	3	44	4	33	2	23	-	
Sociologija	11	2	17	9	13	-	6	-	
Žurnalistika	12	6	16	6	11	2	12	-	
Odbrana i sigurnost	20	3	21	4	19	1	23	-	Naziv odsjeka Sigurnost za VI i VII generaciju
Socijalni rad	10	4			21	1	21	-	

SPECIJALISTIČKE RADNJE:

•	POLITOLOGIJA	25
•	SOCIOLOGIJA	2
•	ŽURNALISTIKA	3
•	SOCIJALNI RAD	4
UKUPNO:		34

Dekani Fakulteta od osnivanja do danas:

1. Prof. dr. <i>JOCO MARJANOVIĆ</i>	(1961-1971)
2. Prof. dr. <i>LJUBOMIR BAKIĆ</i>	(1971-1973)
3. Prof. dr. <i>OMER IBRAHIMAGIĆ</i>	(1973-1975)
4. Prof. dr. <i>ZLATA GREBO</i>	(1975-1977)
5. Prof. dr. <i>ATIF PURIVATRA</i>	(1977-1979)
6. Prof. dr. <i>VLADIMIR DEGAN</i>	(1979-1981)
7. Prof. dr. <i>SPASOJE PEJOVIĆ</i>	(1981-1983)
8. Prof. dr. <i>JOCO MARJANOVIĆ</i>	(1983-1986)
9. Prof. dr. <i>NENAD KECMANOVIĆ</i>	(1986-1988)
10. Prof. dr. <i>BOŽIDAR SEKULIĆ</i>	(1988-1990)
11. Prof. dr. <i>HIDAJET REPOVAC</i>	(1990-1995)
12. Prof. dr. <i>HALIM MULAIBRAHIMOVIĆ</i>	(1995-1999)
13. Prof. dr. <i>VAHID KLJAJIĆ</i>	(1999-2003)
14. Prof. dr. <i>ISMET GRBO</i>	(2003-2007)
15. Prof. dr. <i>MIRKO PEJANOVIĆ</i>	(2007-)

V. NAUČNOISTRAŽIVAČKI PROJEKTI KOJI SU U TOKU:

1. „Vrijednosni odnos političkih elita u Bosni i Hercegovini prema BiH i Evropskoj uniji“
2. „Manjinske skupine i mediji u Bosni i Hercegovini: studija slučaja Kanton Sarajevo“
3. „Uloga nacionalnih parlamenata u procesu evropskih integracija“
4. „Izrada sociološkog leksikona“
5. Regionalni projekt promocije i podrške istraživačkim institucijama – RRPP Univerzitet u Friburgu

VI. OSTALO

Po bolonjskom nastavnom procesu akademske 2005/06. godine upisana je prva generacija studenata na svih pet odsjeka.

Akademske 2008/09. godine I CIKLUS studija je završio 371 student.

U akademskoj 2008/09. godini je upisana PRVA generacija na II CIKLUS studija.

U pripremi je doktorski studij.

Iz aktivnosti Fakulteta

FAKULTET ZA KRIMINALISTIKU, KRIMINOLOGIJU I SIGURNOSNE STUDIJE

Adresa:

Zmaja od Bosne br. 8

Web:

www.fknbih.edu

Dekan:

Prof. dr. *RAMO MASLEŠA*

Prodekan za nastavu:

Doc. dr. *NEBOJŠA BOJANIĆ*

Prodekan za nauku:

Prof. dr. *MUSLIJA MUHOVIĆ*

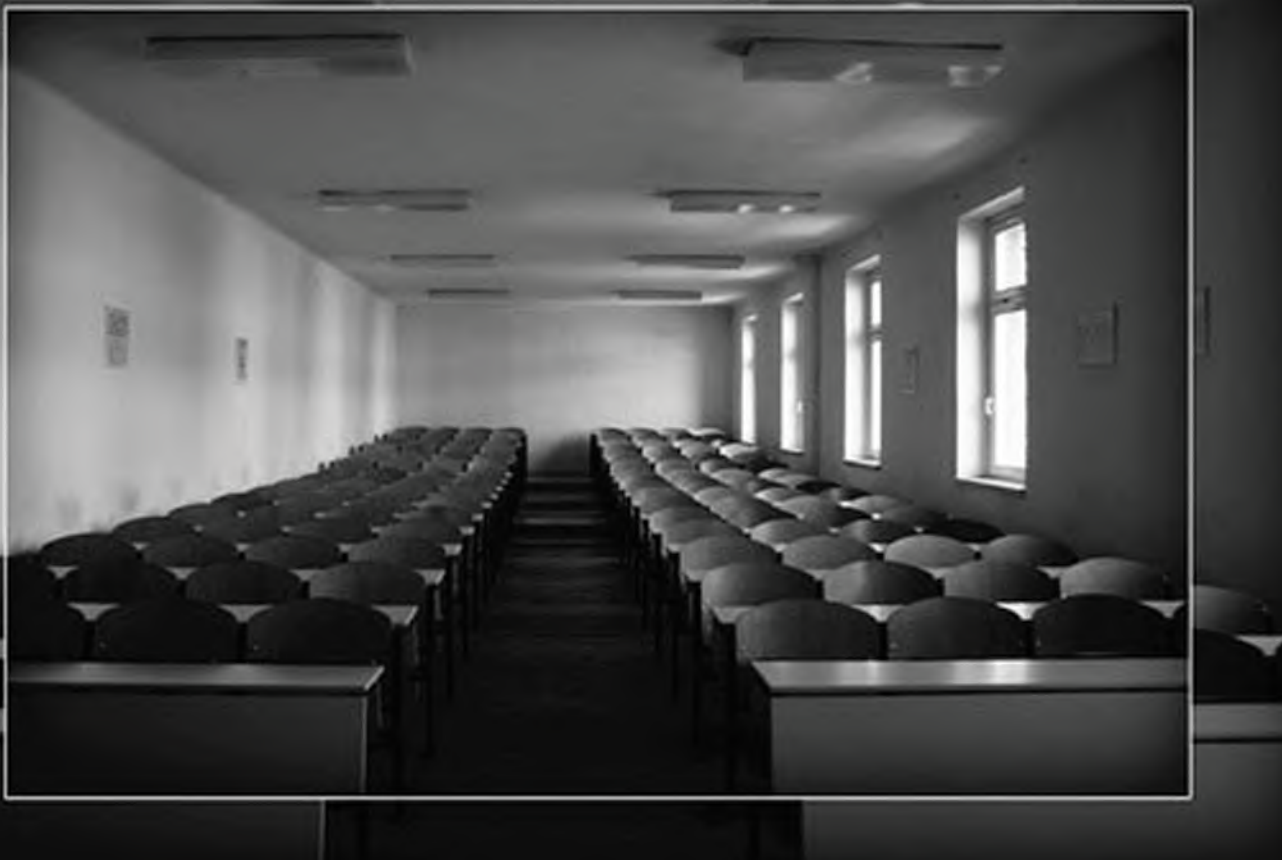
Prodekan za finansije:

Doc. dr. *MERSIDA SUĆESKA*

Prodekan za međunarodnu saradnju:

Prof. dr. *SAKIB SOFTIĆ*

Osnivanje Fakulteta: Nakon usvajanja Elaborata o društveno-naučnoj opravdanosti otvaranja **Fakulteta kriminalističkih nauka**, koji je shodno Zakonu o Univerzitetu koncem 1992. godine usvojio Univerzitet u Sarajevu, a svoje pozitivno mišljenje kao učesnici u proceduri osnivanja dali nadležno Ministarstvo za obrazovanje, nauku, kulturu i sport, Sekretarijat za zakonodavstvo Vlade Republike BiH, Komisija za društvene djelatnosti, kao i Vlada Republike BiH na sjednici od 26. februara 1993., Odlukom Predsjedništva Republike BiH (broj 02-111-208/93, od 6. maja 1994. godine), a na temelju usvojenog elaborata, formirana je Matičarska komisija koja je imala rok od dva mjeseca da izvrši pripreme za osnivanje Fakulteta kriminalističkih nauka. Svoj rad Matičarska komisija završila je 22. maja 1993. godine, te izvještaj podnijela Predsjedništvu Republike BiH. Predsjedništvo Republike BiH je donijelo Odluku o osnivanju Fakulteta kriminalističkih nauka 4. oktobra 1993. godine, broj 02-612-572/93. Nastava s prvom generacijom studenata Fakulteta kriminalističkih nauka počela je 21. marta 1994. godine, te se taj dan uzima kao Dan Fakulteta kriminalističkih nauka.

Rješenjem o registraciji broj 065-0-Reg-09-001303 od 1. juna 2009. godine Fakultet je promijenio naziv u Fakultet za kriminalistiku, kriminologiju i sigurnosne studije.

Organizaciona struktura: Fakultet je prilikom svog osnivanja imao samo opći smjer. Potom je u septembru akademske 1996/97. godine upisana i prva generacija VI stepena (dvije godine), a potom i Policijskog studija 2000/01. godine, koji je također bio u rangu VI stepena). U akademskoj 2005/06. godini upisana je prva generacija prvog ciklusa studija prema Bolonjskom

procesu u trajanju od tri godine. U akademskoj 2007/08. godini izvršena je reforma Fakulteta, te od te godine prvi ciklus traje četiri godine, a formirana su i tri smjera: Kriminalistika, Kriminologija i Sigurnosne studije. U okviru Fakulteta djeluje Institut za kriminalistiku, kriminologiju i sigurnosne studije, a objavljuje se i stručni časopis za kriminalistiku, kriminologiju i sigurnosne studije pod nazivom „Kriminalističke teme“, koji je trenutno indeksiran u bazama: CSA – Social Service Abstract i EBSCO.

Ukupan broj upisanih studenata:

VII stepen: redovnih 3.383; vanrednih 559; ukupno: **3.942**

VI stepen: redovnih 618; vanrednih 946; ukupno: **1564**

Policijski studij: redovnih 260; vanrednih 530; ukupno: **790**

I ciklus trogodišnji: redovnih 563; vanrednih 273; ukupno **836**

I ciklus četverogodišnji:

Smjer Kriminalistika: redovnih 156; vanrednih 117

Smjer Kriminologija: redovnih 147; vanrednih 81

Smjer Sigurnosne studije: redovnih 138; vanrednih 103

UKUPNO: 742 studenta

Ukupan broj diplomiranih studenata:

VII stepen: **1.475**

VI stepen i policijski studij: **824**

I ciklus prema principima Bolonjskog procesa: **25**

Magistri nauka: **26**

Doktori nauka: **6**

Dekani Fakulteta od osnivanja do danas:

1. Prof. dr. *MEHMED KENOVIĆ* (1993-1996)
2. Prof. dr. *IBRAHIM BAKIĆ* (1996-2001)
3. Prof. dr. *HIDAJET REPOVAC* (2001-2006)
4. Prof. dr. *RAMO MASLEŠA* (2006-)

Naučnoistraživački projekti:

- a) Strah od kriminaliteta u Kantonu Sarajevo (2001/02);
- b) Privatizacija sektora sigurnosti u BiH – prijedlog zakona o privatnim agencijama za zaštitu ljudi i imovine u Federaciji BiH (2002);
- c) Trgovina ženama u BiH (2003/04);
- d) Nasilje u porodici u BiH – razvojna studija (2004/05);
- e) Otvoreno o policiji i korupciji – razvojna studija s Udruženjem diplomiranih kriminalista u BiH (2005/06);
- f) International Self Report Delinquency 2 – Međunarodna studija o delinkvenciji mladih, metodom samoprijavlivanja (2005/06);
- g) European Sourcebook of Crime and Criminal Justice Statistics (2007)

Svi projekti su rađeni u saradnji s institucijama iz EU.

Ostali relevantni podaci:

Postdiplomski studij kriminalističkih nauka pokrenut akademske 1998/99. godine;

Postdiplomski studij „Kriminalistika i kriminologija u svjetlu III stupa Evropske unije“, pokrenut akademske 2004/05. godine;

Postdiplomski studiji „Aplikativna kriminalistika“ i „Međunarodna sigurnost“ pokrenuti akademske 2008/09. godine.

Iz aktivnosti Fakulteta

PRAVNI FAKULTET

Adresa:

Obala Kulina bana 7

Web:

www.pfsa.unsa.ba

Dekan:

Prof. dr. *FUAD SALTAGA*

Prodekan za finansije:

Prof. dr. *BORISLAV PETROVIĆ*

Prodekan za nastavu:

Doc. dr. *NEŽLA BORIC*

Pravni fakultet u Sarajevu je najstarija savremena visokoškolska institucija u Bosni i Hercegovini u oblasti društvenih nauka. Tradicije Fakulteta vežu se za početak savremene historije visokoškolske nastave u Bosni i Hercegovini, tj. za 20. august 1946. godine, kada je Zakonom o Pravnom fakultetu (Službeni list NRBiH broj 35/46) Skupština NRBiH osnovala Pravni fakultet u Sarajevu kao prvu visokoškolsku ustanovu iz oblasti društvenih nauka, sa zadatkom da radi na „pravnim, društvenim i ekonomskim naukama, da daje opću stručnu spremu iz tih nauka, te da upućuje u njihovo izučavanje“.

Pravni fakultet je do danas održao svoju tradiciju i predstavlja jedan od vodećih pravnih fakulteta u zemlji.

Pravni fakultet u Sarajevu je smješten u dijelu objekta Pravosudne palače, koja je izgrađena prema projektu firme Hansa Glasera i Alfreda Kraupe iz Beča, a pod umjetničkim rukovođenjem izgradnje arhitekta Karla Paržika, u periodu od 1912. do 1915. godine.

Gradnja je nastavljena nakon pada Austro-Ugarske i završena u julu 1923. godine. Taj prostor obuhvata četiri velike sale za potrebe predavanja i vježbi, salu za postdiplomski studij, građanski seminar, kriminološki institut, opći seminar za komparativnopravnu historiju i komparativno pravo, kao i jednu internet salu i dvije čitaonice. Navedene sale su adekvatno opremljene savremenim didaktičkim sredstvima.

Svoju djelatnost odnosno ostvarivanje zadataka u okviru nastavnog, naučnoistraživačkog i stručnog rada Fakultet obavlja preko katedri, instituta, seminara, Centra za naučnoistraživački rad, izdavačku djelatnost i pravne klinike, biblioteke, te sekretarijata Fakulteta.

Katedre su osnovne nastavno-naučne jedinice koje objedinjavaju srodne grupe nastavnih predmeta. Postojeće katedre su:

- **Katedra građanskog prava**
- **Katedra krivičnog prava**
- **Katedra za državno i međunarodno javno pravo**
- **Katedra za pravnu historiju i komparativno pravo**
- **Katedra pravno-ekonomskih nauka**

Institut za ljudska prava doprinosi upoznavanju i promicanju ljudskih prava u Bosni i Hercegovini. U tom cilju Institut izdaje časopis odnosno reviju za ljudska prava s tiražom 300 primjeraka, s dinamikom izlaženja 4 broja u jednoj godini. U tom pogledu, Pravni fakultet je posebno razvio izdavačku djelatnost od 1995. godine, pa je do danas objavio:

- Monografskih publikacija	99
- Godišnjak Pravnog fakulteta	13
- Časopis „Ljudska prava“	8 godišta

Prvi put u toku 63-godišnjeg postojanja Fakulteta praktično za svaki nastavni predmet je objavljen odgovarajući udžbenik, čiji su autori nastavnici Pravnog fakulteta.

Centar za naučnoistraživački rad, izdavačku djelatnost i pravne klinike organizira i koordinira rad naučnoistraživačkih djelatnosti Fakulteta, te organizira izdavačku djelatnost.

Fakultet, u cilju povezivanja pravnih nauka i pravne prakse, realizirajući kliničko obrazovanje studenata prava – Pravne klinike, nastoji da student razumije porijeklo, uzroke nastanka i funkcioniranje pravnog sistema, njegove osnovne principe i odnos prava prema stvarnim odnosima u životu.

Biblioteka Pravnog fakulteta je najveća pravna biblioteka u Bosni i Hercegovini. Danas se u njoj, kao najbogatijoj i najbolje opremljenoj pravnoj biblioteci, nalazi gotovo 250.000 bibliotečkih naslova (od čega 47.000 monografskih publikacija), među njima i mnogi rariteti, koji pokrivaju sva pravna područja.

Korisnicima biblioteke stoje na raspolaganju standardni rječnici, pravni i ekonomski rječnici, enciklopedije, i to u najnovijim izdanjima.

Više od 50 godina u „Godišnjaku Pravnog fakulteta u Sarajevu“ objavljuju se rezultati naučnog rada nastavnika i saradnika Fakulteta. U tom pogledu „Godišnjak Pravnog fakulteta“ predstavlja svojevrsnu smotru rada Fakulteta s relevantnim podacima o svim važnijim događajima vezanim za njegov razvoj.

Do akademske 2005/06. godine, po starom nastavnom planu i programu, upisano je ukupno 58.018 studenata, a po novom nastavnom planu i programu (Bolonja) 3.383 studenta.

Do 15. decembra 2008. godine na Pravnom fakultetu u Sarajevu diplomiralo je:

❖ SARAJEVO	12.776
❖ ZENICA	509
❖ TUZLA	395
❖ ZENICA (stara)	285
❖ DOBOJ	498

Pravni fakultet organizira nastavni i naučnoistraživački rad u tri ciklusa.

- Prvi ciklus vodi do akademskog zvanja bakalaureat, traje četiri (4) godine, a vrednuje se sa 240 ECTS bodova,
- Drugi ciklus vodi do akademskog zvanja „magistra“, traje jednu godinu, a vrednuje se sa 60 ECTS bodova,
- Treći ciklus koji vodi do akademskog zvanja „doktora“, traje tri godine i vrednuje se sa 180 ECTS bodova,
- Specijalistički studij koji se organizira nakon dodiplomskog studija traje godinu dana, a vrednuje se sa 30 ECTS bodova.

Početkom akademske 2005/06. godine, Fakultet je završio reformu nastavnog plana i programa dodiplomskog studija u okviru realizacije Tempusovog projekta Evropske unije **Reforma curriculuma Pravnog fakulteta Univerziteta u Sarajevu**, te učinio temeljne i sveobuhvatne promjene studijskog sistema, nastojeći pritom da način rada uskladi s vodećom praksom i provedenim reformama u Evropskom visokoobrazovnom prostoru, a samim tim i reformi pravnih studija.

Na Pravnom fakultetu u Sarajevu u akademskoj 2008/09. godini organiziran je postdiplomski studij, koji se posljednji put izvodi po nastavnom planu i programu za stjecanje naučnog stepena „magistar pravnih nauka“, i to na:

- Katedri za državno i međunarodno javno pravo
- Katedri građanskog prava
- Katedri za pravnu historiju i komparativno pravo
- Katedri krivičnog prava, te
- Interdisciplinarni postdiplomski studij „Evropsko pravo i pravni sistem BiH“.

Od akademske 2009/10. godine Fakultet će organizirati II ciklus studija, prilagođen pravilima i ciljevima Bolonjskog procesa, koji vodi do akademskog zvanja „magistra“, traje jednu godinu, a vrednuje se sa 60 ECTS studijskih bodova.

Od osnivanja Pravnog fakulteta do danas zvanje specijalista, magistara i doktora nauka steklo je:

❖ Specijalisti prava – Oblast diplomatija	5
❖ Magistri pravnih nauka	111
❖ Doktori pravnih nauka	86

Dekani Fakulteta od osnivanja do danas:

Dr. <i>ALEKSANDAR SOLOVJEV</i>	(1947/48, 1948/49)
Dr. <i>DRAGOMIR KRNDIJA</i>	(1949/50)
Dr. <i>VLADO JOKANOVIĆ</i>	(1950/51)
Dr. <i>STEVAN JAKŠIĆ</i>	(1951/52)
Dr. <i>HAMDIJA ČEMERLIĆ</i>	(1952/53, 1953/54)
Dr. <i>SAMUEL KAMHI</i>	(1954/55)
Dr. <i>DRAGOMIR KRNDIJA</i>	(1955/56, 1956/57)
Dr. <i>STEVAN JAKŠIĆ</i>	(1957/58)
Dr. <i>VOJISLAV SPAIĆ</i>	(1958/59)
Dr. <i>ANANIJE ILIĆ</i>	(1959/60)
Dr. <i>HAMDIJA ČEMERLIĆ</i>	(1960/61, 1961/62)
Dr. <i>BOŠKO PERIĆ</i>	(1962/63, 1963/64)
Dr. <i>ALEKSANDAR STAJIĆ</i>	(1964/65)
Dr. <i>MUSTAFA KAMARIĆ</i>	(1965/66, 1966/67)
Dr. <i>MIHAJLO ILIĆ</i>	(1967/68, 1968/69)
Dr. <i>SAMUEL KAMHI</i>	(1969/70, 1970/71)
Dr. <i>ĐORĐO SAMARDŽIĆ</i>	(1971/72, 1972/73, 1973/74, 1974/75)
Dr. <i>FUAD MUHIĆ</i>	(1975/76, 1976/77, 1977/78)
Dr. <i>ZVONIMIR STENEK</i>	(1978/79, 1979/80)
Dr. <i>MIHAJLO VELIMIROVIĆ</i>	(1980/81, 1981/82)
Dr. <i>BOGDAN LOZO</i>	(1982/83, 1983/84)
Dr. <i>AVDO SUĆESKA</i>	(1984/85, 1985/86)
Dr. <i>SLAVICA KRNETA</i>	(1986/87, 1987/88)
Dr. <i>BRANKO ČALIJA</i>	(1988/89)
Dr. <i>VLASTA HORVAT</i>	(1989/90)
Dr. <i>IBRAHIM FESTIĆ</i>	(1990/91, 1991/92)
Dr. <i>MUSTAFA IMAMOVIĆ</i>	(1992/93, 1993/94)
Dr. <i>KASIM BEGIĆ</i>	(1994/95, 1995/96)
Dr. <i>ČAZIM SADIKOVIĆ</i>	(1996/97, 1997/98)
Dr. <i>ISMET SAUTBAŠIĆ</i>	(1998/99, 1999/00, 2000/01, 2001/02)
Dr. <i>FUAD SALTAGA</i>	(2002/03, 2003/04, 2004/05, 2005/06, 2006/07, 2007/08, 2008/09)
Dr. <i>BORISLAV PETROVIĆ</i>	(2009/10)

Važniji naučnoistraživački projekti

Istraživački projekti na teme:

1. „O kriminalitetu maloljetnika u BiH za period 1955-1961“
2. „O krivičnim djelima ubistva u BiH 1962-1966“
3. „O kriminalitetu maloljetnika u industrijskim naseljima BiH 1968-1972“
4. Ustav iz 1974. i kontinuitet ustavnosti u BiH.
5. Agresija na Bosnu i Hercegovinu i borba za njen opstanak 1992-1995. godine
6. Internacionalni ljetni seminar rimskog prava s radnom temom „Imperium und Provinzen“
7. Aneks 7. Mirovnog sporazuma i zaštita prava vlasništva
8. Pakt stabilnosti za jugoistočnu Evropu
9. Izborni sistem u BiH
10. Sud BiH
11. Pitanja vladavine prava
12. Izborni zakon i usklađivanje entitetskih ustava sa Ustavnom BiH u suodnosu sa Evropskom konvencijom o zaštiti ljudskih prava
13. Državnost BiH i Dejtonski sporazum
14. Osigurati mir u Bosni i Hercegovini i dalje razvijati Dejtonski sporazum
15. Reforma curriculuma Pravnog fakulteta u Sarajevu
16. 200-godišnjica Code civila
17. „Pravo-institucionalni režim EZ“
18. Značaj međunarodnog priznanja R BiH za njen aktuelni i budući razvoj
19. Ustav BiH i Evropska konvencija o zaštiti ljudskih prava
20. Odgovornost međunarodne zajednice za primjenu Evropske konvencije o zaštiti ljudskih prava u Bosni i Hercegovini
21. Entitetski ustavi i demokratska izgradnja države Bosne i Hercegovine
22. Stanje ljudskih prava – 6 godina poslije Dejtona, u povodu 10. decembra – Međunarodnog dana ljudskih prava
23. Bosna i Hercegovina u novom mileniju

24. Kako unaprijediti demokratsku, ekonomsku i svaku drugu savremenu socijalnu funkciju države BiH
25. Razvitak pravnih studija i nauka u BiH
26. Globalizacija i međunarodni terorizam
27. Demokratija i političke stranke
28. Ulogu političkih partija u funkcioniranju države BiH
29. Država Bosna i Hercegovina od: ZAVNOBiH-a, Dejtona i dalje
30. Bošnjački identitet u XX stoljeću
31. Uloga političkih partija u funkcioniranju države BiH
32. Vertikalna organizacija države Bosne i Hercegovine (centralna, regionalna i lokalna vlast)

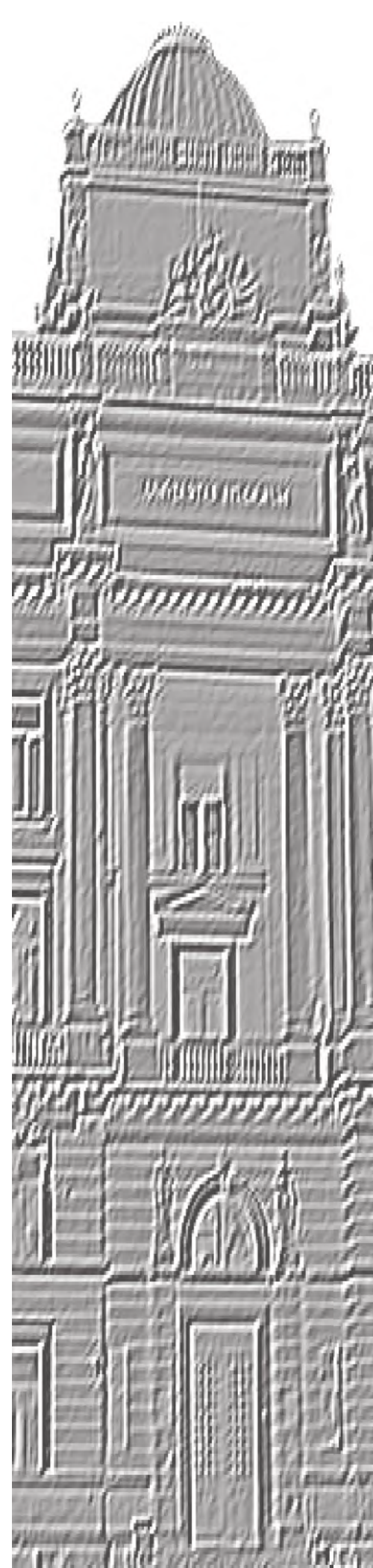
Na Pravnom fakultetu u Sarajevu u toku su aktivnosti na pripremi:

- naučnog skupa na temu „Genocid, Srebrenica 1995. godine“ u Sarajevu;
- regionalnog postdiplomskog-magistarskog studija iz oblasti poslovnog prava EU; te
- realizacije projekta „Evropsko pravo i pravna profesija“ u okviru Tempus projekta u svojstvu pridruženog člana sa Univerzitetom u Tuluzu – Francuska

60 GODINA Unsa
UNIVERZITET U SARAJEVU 1949 - 2009.

*GRUPACIJA MEDICINSKIH
NAUKA*

Iz aktivnosti Fakulteta

FAKULTET ZDRAVSTVENIH STUDIJA

Adresa:

Čekaluša 90

Web:

www.fzs.unsa.ba

V. d. dekana:

Prof. dr. *HAMDIJA RAMIĆ*

V. d. prodekana:

Prof. dr. *FATIMA JUSUPOVIĆ* – prodekan za dodiplomski studij

Prof. dr. *JASMINA BERBIĆ-FAZLAGIĆ* – prodekan za postdiplomski studij i nauku

Doc. dr. *ZAREMA OBRADOVIĆ* – prodekan za finansije i razvoj

Odlukom Savjeta Medicinskog fakulteta u Sarajevu broj 01-3438/73 dana 10. maja 1973. godine osnovana je **Viša medicinske škole u Sarajevu**, koja je započela s radom 19. decembra 1973. godine po dobijanju odobrenja Republičkog sekretarijata za obrazovanje, kulturu i fizičku kulturu broj UP-I-14-612/17. Kod prve registracije naziv škole je glasio “Univerzitetsko-medicinski centar zajednica organizacija udruženog rada Viša medicinska škola”.

Odlukom Savjeta Univerziteta u Sarajevu broj 01-1230-4/74, Viša medicinska škola je uključena u Univerzitet u Sarajevu.

U početnoj fazi kompletna edukacija se odvijala u sklopu Medicinskog fakulteta. Prolazeći kroz iste faze kao i drugi dijelovi složenog sistema Univerzitetskog medicinskog centra, Viša medicinska škola (VMŠ) je bila u početku Organizacija udruženog rada, a zatim samostalna visokoobrazovna institucija, koja je svoju djelatnost usaglasila sa Zakonom o visokom obrazovanju.

Neposredno nakon osnivanja 1973. godine na VMŠ-u su postojala četiri smjera:

- Smjer viših medicinskih tehničara,
- Smjer viših laboratorijskih tehničara,
- Smjer viših sanitarnih tehničara,
- Smjer viših radioloških tehničara.

Devet godina nakon osnivanja Više medicinske škole u Sarajevu otvara se i Smjer viših fizioterapeutskih tehničara, a te iste, 1982. godine, prestaje s radom Smjer viših sanitarnih tehničara.

U toku proteklih 30 godina postojanja i rada, VMŠ je prolazio kroz brojne faze u kojima su vršene razne organizacione promjene, donošeni planovi i programi, vršene njihove dopune i inovacije, te konačno 1990. godine Škola uvodi trogodišnji studij i obavezu izrade diplomskog rada. Od akademske 1990/91. godine na VMŠ-u se uvodi naziv odsjek umjesto smjer.

Akadske 2002/03. godine upisana je prva generacija četverogodišnjeg studija Visoke zdravstvene škole, studija u oblasti zdravstva koji omogućava završenim studentima ravnopravnu participaciju na postdiplomskim studijama, izradu magisterija i doktorata iz odgovarajućih naučnih oblasti.

Visoka zdravstvena škola je Rješenjem Općinskog suda u Sarajevu broj 065-0-Reg- 08-000387 od 5. marta 2008. godine preimenovana u Fakultet zdravstvenih studija u Sarajevu.

Akadska 2009/10. godina označava početak nastave na prvoj godini po Bolonjskom procesu na sljedećim studijskim programima:

1. *STUDIJSKI PROGRAM ZDRAVSTVENA NJEGA I TERAPIJA*
2. *STUDIJSKI PROGRAM FIZIKALNA TERAPIJA*
3. *STUDIJSKI PROGRAM OKOLINSKO ZDRAVLJE I HUMANA EKOLOGIJA*

4. *STUDIJSKI PROGRAM ZDRAVSTVENI MENADŽMENT*

5. *STUDIJSKI PROGRAM RADIOLOŠKE TEHNOLOGIJE*

6. *STUDIJSKI PROGRAM LABORATORIJSKE TEHNOLOGIJE*

3. Na Fakultetu zdravstvenih studija u Sarajevu od osnivanja je upisano:

- 5.557 redovnih studenata
- 512 paralelnih-redovnih studenata
- 3.970 vanrednih studenata

4. Na Fakultetu zdravstvenih studija u Sarajevu od osnivanja do 18. oktobra 2008. godine diplomiralo je 10.039 studenata.

Dekani fakulteta zdravstvenih studija

Prof. dr. <i>ARIF SMAJKIĆ</i>	(1973-1977)
Doc. dr. <i>FADIL ČENGIĆ</i>	(1978-1980)
Doc. dr. <i>ADALEIDA TURIĆ</i>	(1981-1982)
Prof. dr. <i>MIRJANA DŽUMHUR</i>	(1982-1988)
Doc. dr. <i>FATIMA ČUSTOVIĆ-BEGOVIĆ</i>	(1989/1990) (1990-1998)
	(1998-2006)
Prof. dr. <i>FARUK DALAGIJA</i>	(2006-2008)
Prof. dr. <i>HAMDIJA RAMIĆ</i> - v.d.	(2009)
Prof. dr. <i>DIJANA AVDIĆ</i>	(2009-)

5. Aktuelni međunarodni projekti u kojima participira Fakultet zdravstvenih studija:

1. **Bezbjedna zajednica (Safe Community)** – svjetski projekt pod sponzorstvom WHO-a i vodstvom Karolinskog instituta iz Stockholma;
2. **Nacionalna mreža bezbjednih zajednica (National Network for Safe Community)** – modificirani prethodni projekt na nacionalnom nivou, uz priključenje pored Konjica i općina Laktaši i Neum;
3. **PHETICE (Učenje o javnom zdravstvu u kontekstu proširene Evrope – Public Health Training In the Context of an enlarging Europe)** – projekt pod patronatom EC o unapređenju kvaliteta edukacije iz javnog zdravstva na Evropskom obrazovnom području;
4. **Razvoj pedagoških centara (Pedagogical Centre)** – projekt u pripremi, u saradnji s Karolinskim institutom i gradom Nacka iz Švedske;

5. Agenda 21 – edukacija za praksu održivog razvoja kroz zaštitu životne sredine (Agenda 21- Sustainable Development) – projekt u pripremi;
6. Uspostavljanje nacionalnog trening centra za radiološku zaštitu (Establishing of National Radiation Protection Training Center in Bosnia and Herzegovina) – projekt u pripremi, u saradnji s Prirodno-matematičkim fakultetom u Sarajevu i IAEA agencijom iz Beča (formiranje Centra za kontinuiranu edukaciju iz oblasti radiološke zaštite osoba koje rade s otvorenim i zatvorenim izvorima jonizirajućeg zračenja);
7. Unapređenje edukacije u oblasti zaštite i njege ličnog zdravlja razmjenom nastavnika i studenata s evropskim univerzitetima (Joint European Project in Developing Guidelines for Education in Nursing) – projekt u pripremi u okviru Tempus projekata, pod sponzorstvom EC, a u saradnji s Kristianstad univerzitetom iz Švedske i Arnhem-Nijmegen univerzitetom iz Holandije;
8. Apsentizam među zdravstvenim radnicima (Salutogenic project – absenteeism of health worker throughout european region) - s Kristianstad univerzitetom iz Švedske.

Ova ustanova je od 2002. godine registrirana kao izdavač. Od tada je u našem izdanju izašlo ili je u fazi realiziranja više od 20 publikacija.

Iz aktivnosti Fakulteta

Iz aktivnosti Fakulteta

FARMACEUTSKI FAKULTET

Adresa:

Čekaluša 90, Bolnička 25

Web:

www.ffsa.unsa.ba

Dekan:

Prof. dr. *ELVIRA KOVAČ-BEŠOVIĆ*

Prodekan za nastavu i naučnoistraživački rad:

Doc. dr. *SABINA SEMIZ*

Koordinator za međunarodnu saradnju:

Doc. dr. *EDINA VRANIĆ*

Farmaceutski fakultet Univerziteta u Sarajevu je prvi farmaceutski fakultet osnovan u Bosni i Hercegovini 1973. godine kao odsjek na Medicinskom fakultetu Univerziteta u Sarajevu. Osnovan je kao odraz potreba tadašnjeg društva za poboljšanje i upotpunjenje strukture zdravstvene djelatnosti visokoobrazovanim kadrovima iz oblasti farmaceutskih nauka. Kako se u svijetu razvijala i napredovala farmaceutska naučno-stručna disciplina, tako je i potreba za visokoobrazovanim farmaceutskim kadrom na području Bosne i Hercegovine bila evidentna. Ona je rezultirala odlukom tadašnjih institucija sistema da se otvori farmaceutski fakultet u Sarajevu, koji je u početku bio Odsjek za farmaciju pri Medicinskom fakultetu Univerziteta u Sarajevu. Nastava prve generacije studenata bosanskohercegovačke farmacije počela je u novembru 1973. godine, a studij su upisala 124 studenta. Već sljedeće, 1974. godine, Odlukom Savjeta Univerzitetsko-medicinskog centra u Sarajevu postao je samostalna radna organizacija, a Odlukom Savjeta Univerziteta u Sarajevu član Univerziteta. Nastava se odvijala u prostorima Medicinskog, Stomatološkog i Prirodno-matematičkog fakulteta, kao i u prostorima drugih institucija, ukoliko se pojavila, a često jest, urgencija za izvođenje nastave, jer se Farmaceutskom fakultetu od njegova osnivanja nije riješio problem prostora odnosno zgrade u kome će se izvoditi nastavna i naučna djelatnost.

Studij je trajao četiri godine i nije imao diplomski kao završni rad, a od akademske 1991/92. godine studij je produžen na pet godina trajanja i uveden je diplomski rad iz oblasti koju student odabere, kao završni ispit. Konceptcija studija je visokostručno obrazovanje zdravstvenog kadra iz oblasti farmaceutske struke odnosno ljekarništva, što je u početku bilo zvanje *diplomirani farmaceut*, a potom zamijenjeno i ostalo *magistar farmacije*.

Obrazovanje na Farmaceutskom fakultetu ima za cilj oblikovanje farmaceuta kao stručnjaka koji se prema ukupnosti svojih osobina, znanja i sposobnosti izdvajaju i razlikuju od drugih fakultetski obrazovanih struka. Pritom se uzimaju u obzir razni parametri koji u ulaznim karakteristikama obuhvaćaju zanimanje za studij, potrebu u kadrovima i cijenu školovanja. Uz navedeno, Plan i program studija, kvalitet kadrova i opremljenost fakulteta rezultiraju izlazne karakteristike koje čine broj i kvalitet diplomiranih studenata. Obrazovni program omogućava temeljno okvirno osposobljavanje budućih magistara farmacije za raznovrsna zanimanja, popraćena s više nivoa stručnosti, što prvenstveno otvara put postdiplomskoj nadgradnji. Sve veći broj novih, izdiferenciranih, usko stručnih područja neophodnih savremenoj zdravstvenoj praksi ne može se postići samo dodiplomskom naobrazbom budućih farmaceuta. Naučne informacije unutar bazičnih prirodnih i biomedicinskih nauka utječu na brzinu rasta i razvoja specifičnih farmaceutskih nauka, što se može pratiti na nivou specijalizacija, postdiplomskih i doktorskih studija koji zauzimaju značajno mjesto u sistemu jačanja obrazovanja farmaceutske zdravstvene struke.

Prateći sadašnje stanje u reformi visokog obrazovanja, kao i usvajanjem odredaba Zakona o visokom obrazovanja (okvirnog i kantonalnog), studij farmacije se kreira za praćenje i provođenje stava jedinstvenog evropskog sistema visokog obrazovanja za jedinstveno evropsko tržište rada. U tom smislu

na Farmaceutskom fakultetu trenutno se radi novi nastavni plan i program za petogodišnji studij, koji i dalje završava sa zvanjem magistra farmacije, ali se u sistem obrazovanja uvode studijski bodovi (ECTS). Pripreme su u punom zahvatu da se akademska 2009/10. godine upiše prema novom nastavnom planu i programu, što će biti za početak završeno za prvu godinu studija, a potom će se kreirati i za ostale četiri godine. Nakon toga će se pripremiti doktoralni studij u trajanju od tri godine, a između ova dva nivoa planiran je jednogodišnji postdiplomski studij, kao i određeni broj univerzitetskih specijalizacija s definiranim vremenom trajanja u zavisnosti od potreba društva kao krajnjeg korisnika.

Da bi se djelatnost na Farmaceutskom fakultetu kao i na svim drugim fakultetima mogla obavljati, neophodno je imati minimum prostora u kome je funkcionalnost moguća. U tom smislu Farmaceutski fakultet je zalaganjem Rektorata Univerziteta u Sarajevu, Ministarstva obrazovanja i nauke Kantona Sarajevo, Vlade Kantona Sarajevo, Federalnog ministarstva obrazovanja i nauke, a naročito dekana Fakulteta, konačno nakon 35 godina dobio objekt u Kampusu koji se adaptira i rekonstruira za Farmaceutski fakultet koji se konačno useljava 2009. godine.

Premda radi u teškim uvjetima, Fakultet obrazuje vrlo kvalitetan kadar, čiji kvalitet je dokazan kako u našoj zemlji tako i širom Evrope, pa i svijeta.

Na Farmaceutskom fakultetu Univerziteta u Sarajevu od osnivanja do danas ukupno je:

1. diplomiralo 1.967 studenata,
2. magistriralo 42 kandidata,
3. doktoriralo 20
4. specijaliziralo 72 kandidata.

Nastavno osoblje Fakulteta čini 12 nastavnika, jedan profesor emeritus, 9 viših asistenata i 19 asistenata. Iako je Fakultet u poslijeratnom periodu, od 1995. godine, imao problem s kadrom i opremom, hemikalijama, ipak je realizirana ne samo nastava nego i određeni broj projekata za opremu putem WUS-a, SOROS-a, TEMPUS-a, FAR-a. Od 2004. godine realizirano je više projekata s kantonalnim i federalnim finansiranjem. Trenutno su u toku tri projekta s budžetskom podrškom i pet međunarodnih, od kojih je jedan s Norveškom i jedan s Bugarskom. U zadnjih pet godina objavljeno je 13 knjiga i udžbenika, zatim 63 naučne publikacije u referentnim časopisima, 26 stručnih publikacija, 158 kongresnih saopćenja na domaćim i inozemnim naučnim i stručnim skupovima.

Fakultet će nakon preseljavanja u Kampus dobiti uvjete da svoje kapacitete u nastavnom osoblju i opremi usmjeri u niz projekata iz oblasti ne samo multidisciplinarne farmacije nego i u nizu drugih oblasti i aktivnosti. Treba istaći konačno potpuno organiziranje studentske asocijacije koja će dobiti

normalne uvjete za rad, ali i uključivanje dobrih i nadarenih studenata u istraživačke projekte u zemlji i inozemstvu.

Dekani Fakulteta od osnivanja do danas:

1. Vanr. prof. dr. *BLANKA BOBAREVIĆ*, prodekan Odsjeka za farmaciju na Medicinskom fakultetu u Sarajevu (1973/74)
2. Vanr. prof. dr. *BLANKA BOBAREVIĆ*, dekan Farmaceutskog fakulteta (1974-1977)
3. Vanr. prof. *BRANKO NIKOLIN* (1977-1982)
4. Vanr. prof. dr. *JELA GRUJIĆ-VASIĆ* (1982-1988)
5. Vanr. prof. dr. *SABIRA HADŽOVIĆ* (1988-2000)
6. Red. prof. dr. *ADLIJA JEVRIĆ-ČAUŠEVIĆ* (2000-2005)
7. Red. prof. dr. *ELVIRA KOVAČ-BEŠOVIĆ* (2005-)

PROJEKTI

1. Prof. dr. Jela Grujić-Vasić: *Ispitivanje saponozida u biljnom materijalu sakupljanom na području SRBiH*, Sarajevo, 1979.
2. Prof. dr. Branko Nikolin: *Istraživanje metabolita fiziološki aktivnih spojeva u biološkom materijalu spektroskopskim i hromatografskim metodama*, Sarajevo, 1980.
3. Prof. dr. Blanka Bobarević: *Ispitivanje farmakološki aktivnih sintetskih i prirodnih heterocikličnih jedinjenja primjenom modernih analitičkih metoda*, Sarajevo, 1981.
4. Prof. dr. Jela Grujić-Vasić: *Uticaj fizikalno-hemijskih faktora na promjene fiziološki aktivnih supstanci*, Sarajevo, 1984.
5. XIV ZIMSKE OLIMPIJSKE IGRE, SARAJEVO '84, *Kontrola diponga*, Laboratorij za tankoslojnu hromatografiju i spektrodensitometriju, Sarajevo, 1984.
6. Grujić-Vasić Jela: *Ispitivanje farmakološko aktivnih prirodnih produkata i droga, sa posebnim osvrtom na njihovo antimikrobno djelovanje*, Sarajevo, 1985.
7. B. Nikolin : *Istraživanje endogenih i egzogenih androgena i metabolita narkotika i analgetika. (Ugovor SIZ nauke BiH Sarajevo 0407/2-1736-1/81)*, Sarajevo, 1985.
8. B. Nikolin: *Ispitivanje zagađenosti atmosfere u Zenici na prisustvo organskih supstanci, Metalurški institut Zenica*, 1986.
9. B. Nikolin: *Istraživanje steroida i organskih supstanci sa azotom. (Ugovor SIZ nauke BiH Sarajevo 0407/2-745-1/85)*, Sarajevo, 1989.

10. *Sinteza, struktura i biološka aktivnost pirola i pirolinona*. Društveni cilj, SIZ nauke BiH, 1990.
11. **Fahrija Bašić, Elvira Kovač**: *Antimicrobial activity of selected plant extracts, I. E. free growing plants found in nature within the region of the city of Sarajevo*, Soros Foundation, Open Society Science Fund, BH, Sarajevo, 1996.
12. **B. Nikolin, M. Šober**: *Ispitivanje efikasnosti ekstrakcije polickličkih aromatskih ugljikovodika sa lebdećih čestica sakupljenih u atmosferi*, Soros fondacija Otvoreno društvo BiH, Sarajevo, 1997.
13. **Elvira E. Kovač-Bešović**: *First pharmacognostical aspects of natural resources of wilde medicinal plant in Bosnia and Herzegovina*, World University Service, Sarajevo, 2000.
14. **Adlija Jevrić-Čaušević**: *Opremanje laboratorije za elektroforezu proteina i nukleinskih kiselina na Farmaceutskom fakultetu u Sarajevu*, WUS projekt: SSP, 1999/2000.
15. *Study of Pharmacy re-established on European Level in the Bosnia and Herzegovina Universities* **Thempus Phare** Joint European Project Grant, No AC JEP 14390-1999; 1999-2001
16. **M. Šober**: *Razvoj alternativnih metoda identifikacije i određivanja herbicida derivata klorofenoksi karbonskih kiselina*. Ugovor F MONKS 04-39-8310-1/01 od 21. 12. 2001.
17. **Elvira E. Kovač-Bešović**: *Farmakognostički aspekti prirodnih ljekovitih sirovina i njihovih sintetskih analoga*, Federalno ministarstvo obrazovanja, nauke, kulture i sporta/športa BH, Sarajevo, 2001-2003.
18. **M. Šober**: *Ispitivanje stereomernih lijekova kromatografskim metodama*. Ugovor FMO 04-39-3932/03 od 10. 12. 2003.
19. **M. Šober**: *Ispitivanje prisustva polikloriranih bifenila u zemljištu vodozahvatnog područja na teritoriji Kantona Sarajvo*. Projekt finansiran od Vlade Kantona Sarajevo na osnovu odluke sa 47. sjednice Vlade održane 25. 12. 2003.
20. **Davorka Završnik**: *Sinteza i QSPR/QSAR studij kumarinskih derivata*. Federalno ministarstvo obrazovanja i nauke, 2003.
21. **Davorka Završnik**: *Ispitivanja stereoselektivnog razdvajanja enantiomera NSAID lijekova upotrebom biokatalizatora*. Kantonalno ministarstvo obrazovanja i nauke, 2003.
22. **Adlija Jevrić-Čaušević**: *Koncentracije SHIAA (5-hidroksi indoloctene kiseline) i serotonina u likvoru kao negativan pokazatelj stanja psihopatije i depresije kod pacijenata neuropsihijatrijske klinike u Sarajevu*, Federalno Ministarstvo obrazovanja, nauke i kulture, 2001/2003.
23. *Biološki aktivni spojevi i QSAR*, Ministarstvo znanosti i tehnologije Republike Hrvatske 2003. (voditeljica projekta prof. dr. sc. M. Medić-Šarić suradnik u projektu doc. dr. sc. Davorka Završnik), 2003.

24. Adlija Jevrić-Čaušević, Paola Negri Cesi: *Efekti zagađenja okoliša na mehanizam spolnog diferenciranja mozga*, BiH-Italijanska naučna i tehnološka saradnja Projekt vezan za saradnju Farmaceutskog fakulteta Sarajevo i Farmaceutskog fakulteta Milano, 2003-2005.
25. Elvira Kovač-Bešović: *Sanacija, rekonstrukcija i adaptacija prostora dačkog doma „Slaviša Vajner Čiča“ za potrebe Farmaceutskog fakulteta Univerziteta u Sarajevu*, Farmaceutski fakultet Sarajevo, Bosnalijek, Ministarstvo obrazovanja i nauke i Vlada Kantona Sarajevo, 2005.
26. Davorka Završnik: *Ekperimentalno i kompjutersko određivanje lipofilnosti biološki aktivnih derivata 4-hidroksikumarina*, Federalno ministarstvo obrazovanja i nauke, 2005.
27. M. Šober: *Persistent Pollutants in Rivers in Bosnia and Hercegovina* Norwegian Institute for water Research (NIVA) i Farmaceutski fakultet Univerziteta u Sarajevu (Ugovor o suradnji 01-01-1195/06. od 16. 10. 2006). Finasijer Norewgian Research Council, 2006.
28. Elvira Kovač-Bešović: *Plan i program jačanja kadrovske strukture na Farmaceutskom fakultetu putem zapošljavanja asistenata pripravnika, naučno - nastavnog podmlatka u projektu Vlade Kantona Sarajevo*, Sarajevo, 2006.
29. Adlija Jevrić-Čaušević: *Asparat aminotransferaza, alanin aminotransferaza, alkalna fosfataza kao potencijalni markeri u predikaciji i predviđanju progresivnih promjena kod diabetes melitusa tipa II*, Konkurs Ministarstva obrazovanja i nauke Kantona Sarajevo, 2007-
30. Elvira Kovač-Bešović: *Rekonstrukcija, sanacija i adaptacija prostora za potrebe Farmaceutskog fakulteta Univerziteta u Sarajevu u objektu 17 Kampusa Univerziteta u Sarajevu*, Farmaceutski fakultet Sarajevo, Ministarstvo obrazovanja i nauke KS, Ministarstvo prometa KS, Vlada Kantona Sarajevo, Univerzitet u Sarajevu, 2007.
31. *Balkan in vitro Depot of Endangered Plant*, ASO Ljubljana, Sofia, Research Cooperation and Networking between Austria and South Eastern Europe. (voditeljica projekta za Bosnu i Hercegovinu prof. dr. Elvira Kovač-Bešović), 2008.
32. Adlija Jevrić-Čaušević, Janja Marc: *Genetski polimorfizam povezani s povećanim tveganjem za metabolični sindrom*, Projekt naučno-tehničke saradnje Slovenija i BiH 2008-2010.
33. **SCOPES Internacionalni projekt** finansiran od Schweizerischer Nationalfonds zur Förderung der wissenschaftlichen Forschung: *Development of novel C-5 fluoroaryl N acyclic pyrimidine nucleoside analogs as PET tracers for in situ monitoring of gene and cell-based therapies using HSV1-TK as a reporter gene* (voditeljica projekta za Bosnu i Hercegovinu prof. dr. Davorka Završnik)

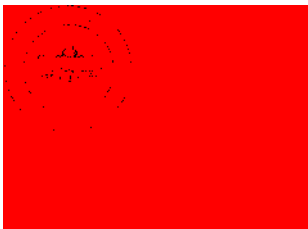
Iz aktivnosti Fakulteta

OSTANSKE MARKE

jubilej: Medicinski Fakultet Univerziteta
Sarajevu 1946/47.-2006/07.

MEDICINSKI FAKULTET

Adresa:

Čekaluša 90

Web:

www.mf.unsa.ba

Dekan:

Prof. dr. *BAKIR MEHIĆ*

Prodekan za nastavu:

Prof. dr. *SENIJA RAŠIĆ*

Prodekan za naučnoistraživački rad i postdiplomski studij i razvoj:

Prof. dr. *NEDŽAD MULABEGOVIĆ*

Medicinski fakultet je visokoškolska javna ustanova Kantona Sarajevo koja obavlja djelatnost visokog obrazovanja, naučnoistraživačku i zdravstvenu djelatnost.

Medicinski fakultet Univerziteta u Sarajevu osnovan je 1944. godine, a kontinuitet rada je uspostavljen od 1946. godine.

Diplomirani studenti ovog fakulteta odlikuju se izuzetno visokim nivoom znanja, vještina i umijeća, i oni su oduvijek na ovim prostorima činili temelj funkcije i organizacije sistema zdravstvene zaštite.

Do sada se na Medicinski fakultet u Sarajevu upisalo 16.875 studenta, od kojih je 7.875 završilo studij i steklo stručni naziv "doktor medicine". Trenutno na Fakultetu studira 1.237 studenta, od kojih su 78 strani državljani.

BROJ STUDENATA DODIPLOMSKOG STUDIJA U AKADEMSKOJ 2009/10. GODINI:

I godina	232
II godina	293
III godina	286
IV godina	137
V godina	152
VI godina	137
Ukupno:	1.237

Postdiplomski studij i uspješnu odbranu magistarske radnje ostvarilo je 769 studenata i time su stekli zvanje magistra medicinskih znanosti.

POSTDIPLOMSKI STUDIJ

SMJEROVI:

Smjerovi	Broj polaznika	Broj predavača	Struktura predavača	Trajanje studija
Eksperimentalno-laboratorijski	80 polaznika	16 predavača	1. redovni profesori 2. vanredni profesori 3. docenti 4. profesor emeritus	IV semestra
Kliničke discipline				
Javno zdravstvo				
Interdisciplinarni postdiplomski studij (u saradnji s FPN-om)	37 polaznika	10 predavača	1. redovni profesori 2. vanredni profesori	

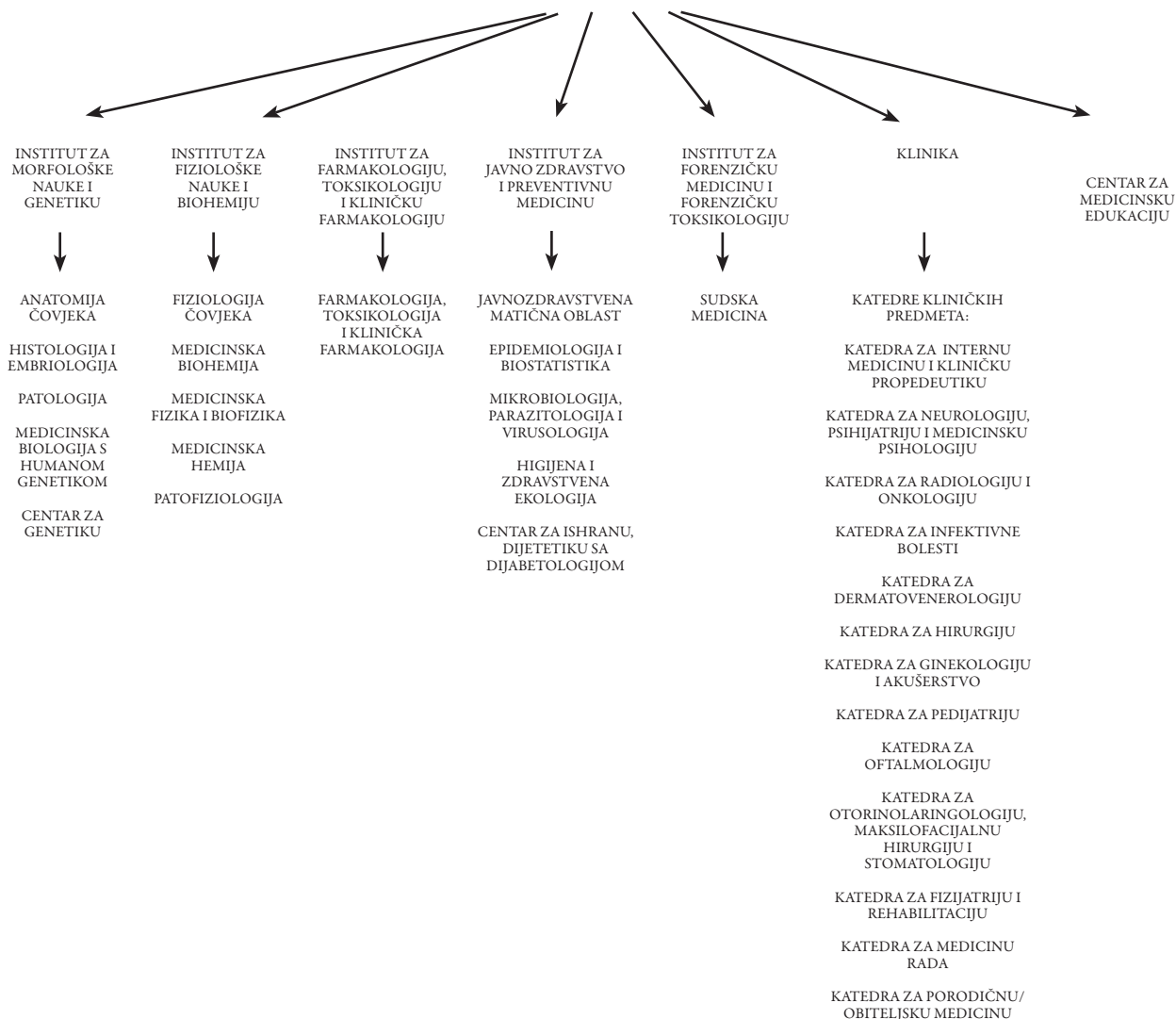
Na Medicinskom fakultetu uspješno je odbranjeno 507 doktorskih radova.

Organizacija Fakulteta

URED DEKANA – DEKANAT
 DEKAN
 PRODEKAN ZA NASTAVU
 PRODEKAN ZA NAUČNOISTRAŽIVAČKI RAD, POSTDIPLOMSKI STUDIJ I RAZVOJ
 KOORDINATOR ZA MEĐUNARODNU SARADNJU
 URED ZA AKREDITACIJU I KONTROLU KVALITETA
 TEHNIČKI SEKRETAR

SEKRETARIJAT SA STRUČNIM SLUŽBAMA SEKRETAR

1. SLUŽBA ZA OPĆE, PRAVNE I KADROVSKE POSLOVE
2. SLUŽBA RAČUNOVODSTVA
3. SLUŽBA ZA NASTAVU I NAUČNOISTRAŽIVAČKI RAD
4. BIBLIOTEKA I IZDAVAŠTVO
5. SLUŽBA ODRŽAVANJA

Značajnija odlikovanja koja je Medicinski fakultet Univerziteta u Sarajevu dobio za svoj rad:

Ukazom predsjednika SFRJ Josipa Broza Tita 10. novembra novembra 1971. godine Fakultet je odlikovan Ordenom rada sa crvenom zastavom; Devetog decembra 1986. godine Poveljom Medicinskog fakulteta Univerziteta u Beogradu; Trećeg februara 1990. Plaketom Vojno-medicinske akademije, te pored ovoga nosilac je više od 100 povelja, plaketa i priznanja kako domaćih tako i inostranih visokoškolskih organizacija, studentskih organizacija i različitih kompanija.

Medicinski fakultet kao Alma-mater dao je presudan doprinos razvoju zdravstva i medicinske nauke u BiH. Bio je i ostao ključna baza za ostale fakultete zdravstvenog usmjerenja, a na njemu su školovani kadrovi ne samo iz Bosne i Hercegovine nego i iz Srbije i Crne Gore, Hrvatske, kao i veliki broj studenata iz inostranstva.

Dekani Medicinskog fakulteta od osnivanja do danas:

1.	Prof. dr. <i>ALEKSANDAR SABOVLJEV</i>	1947-1948
2.	Prof. dr. <i>VLADIMIR ČAVKA</i>	1948-1949
3.	Prof. dr. <i>BLAGOJE KOVAČEVIĆ</i>	1949-1950
4.	Prof. dr. <i>NEDO ZEC</i>	1950-1951
5.	Prof. dr. <i>MILIVOJE SARVAN</i>	1951-1952
6.	Prof. dr. <i>PAVAO ŠTERN</i>	1952-1953
7.	Prof. dr. <i>ALEKSANDAR SABOVLJEV</i>	1953-1954
8.	Prof. dr. <i>MILIVOJE SARVAN</i>	1954-1955
9.	Prof. dr. <i>ŽIVOJIN IGNJAČEV</i>	1955-1956
10.	Prof. dr. <i>BLAGOJE KOVAČEVIĆ</i>	1956-1957
11.	Prof. dr. <i>GRUJICA ŽARKOVIĆ</i>	1957-1960
12.	Prof. dr. <i>IVO HERLINGER</i>	1960-1962
13.	Prof. dr. <i>GRUJICA ŽARKOVIĆ</i>	1962-1964
14.	Prof. dr. <i>HAJRUDIN HADŽISELIMOVIĆ</i>	1964-1967
15.	Prof. dr. <i>MARKO CIGLAR</i>	1967-1973
16.	Prof. dr. <i>HIŠAM SERDAREVIĆ</i>	1973-1974
17.	Prof. dr. <i>EŠREF SARAJLIĆ</i>	1974-1980
18.	Prof. dr. <i>NIKULIN ALEKSANDAR</i>	1980-1982
19.	Prof. dr. <i>MOMIR MACANOVIĆ</i>	1982-1986
20.	Prof. dr. <i>ANTON LOVRINČEVIĆ</i>	1986-1988
21.	Prof. dr. <i>BORIŠA STAROVIĆ</i>	1988-1993
22.	Prof. dr. <i>NEDŽAD MULABEGOVIĆ</i>	1993-2000
23.	Prof. dr. <i>HUSEIN KULENOVIĆ</i>	2000-2003
24.	Prof. dr. <i>OSMAN DURIC</i>	2003-2006
25.	Prof. dr. <i>BAKIR MEHIĆ</i>	2006-

Značajniji projekti:

2003 – Design of an Integral Curriculum to Undergraduate Medical Education in Bosnia & Herzegovina (Dictum). Tempus-Cards Project – European Commission, AC_JEP 17095/2003. Project management Unit: School of Medicine Mostar University. Bosnia-Herzegovina participants: Representatives of all BH Medical faculties.

2005 – Quality Management in Medicine (QUMAMED), Tempus-cards project, European Commission, Tempus CM SCM-C005A05-2005. Contractor: KAHO Sint-Lieven Hogeschool, Gent. Coordinator: Medical Faculty Foca, University of East Sarajevo. EU participants: KaHo Sint-Lieven, Dublin Institute of Technology. Bosnia-Herzegovina participants: Medical faculties in Foča, Sarajevo and Mostar.

2004 – Integrated learning in medicine (INTEL-M), Tempus-cards project, European Commission, Tempus JEP 19037_2004. Project Management: University of Heidelberg, Medical Faculty Foca, University of East Sarajevo, School of Medicine Mostar University. Bosnia-Herzegovina participants: Representatives of all BH Medical faculties.

2007 – *SH – MEDBIH* -“THE ROLE AND SIGNIFICANCE OF IN QUALITY ASSURANCE AT BIH MEDICAL FACULTIES” Tempus projekat UM-JEP-41055-2006 (BA) Consortium members: Contractor - Mr. Geert De Lepeeler, Katholieke Hogeschool Sint-Lieven (KaHoSL), Gent, Belgium; Coordinator - Prof. Semra Čavaljuga, Faculty of Medicine, University of Sarajevo, BiH. EU Partners: Dublin Institute of Technology, Ireland; Medical University of Vienna, Austria; World University Service, Austria. BiH Partners: all BH Medical faculties (Banjaluka, Foča, Tuzla, Mostar -West), Ministry of Health Canton Sarajevo, Ministry of Health and Social wealthcare Republic of Srpska, Ministry of Health Tuzla Canton.

2009-2012 - SCOPES 127935 «Tight junction signalling in the adaptation of the insulin-producing beta cells» Principal Applicant: Prof. Paolo Meda, Faculté de Médecine, Université de Genève, Centre Médical Universitaire, Genève; Co-applicant(s): Prof. Zakira Mornjakovic, School of Medicine, University of Sarajevo and Ass. Prof. Almira Hadzovic-Dzuvo, School of Medicine, University of Sarajevo.

Medicinski Fakultet - Univerzitet u Sarajevu

Iz aktivnosti Fakulteta

STOMATOLOŠKI FAKULTET S KLINIKAMA

Adresa:

Bolnička 4a

Web:

www.sf.unsa.ba

Dekan:

Prof. dr. *HAJRIJA KONJHODŽIĆ-RAŠČIĆ*

Prodekan za međunarodnu saradnju i finansije:

Prof. dr. *SEDIN KOBAŠLIJA*

Prodekan za dodiplomsku nastavu:

Prof. dr. *TOŠKO GOJKOV*

Prodekan za postdiplomsku nastavu:

Prof. dr. *MAIDA GANIBEGOVIĆ-SELIMOVIĆ*

Stomatološki odsjek Medicinskog fakulteta u Sarajevu osnovan je Odlukom Nastavno-naučnog vijeća Medicinskog fakulteta 1960. godine. Dvadesetog septembra 1974. godine potpisan je Samoupravni sporazum o osnivanju Stomatološkog fakulteta u Sarajevu. Skupština SRBiH kao osnivač 25. jula 1975. godine potvrdila je status Fakulteta.

- I. Osnovne organizacione jedinice u nastavnim oblastima obrazovane su kao: **katedre i instituti**.
- II. Organizacione jedinice u naučnim oblastima obrazovane su kao:
 - centri za naučnoistraživački rad sa
 - bibliotečko-informacionim centrom
- III. Osnovne organizacione jedinice u oblasti stomatološke zdravstvene zaštite i zdravstvene edukacije obrazovane su kao **klinike**.
- IV. Organizacione jedinice u stručno-administrativnoj oblasti obrazovane su kao **sekretarijat Fakulteta**.

Katedre i Instituti kao osnovne organizacione jedinice Fakulteta u nastavnom procesu su:

1. Katedra za pretkliničku stomatologiju

(Izvodi nastavu iz nastavnih predmeta):

- a) Uvod u stomatologiju sa historijom i etikom
- b) Morfologija zuba sa dentalnom antropologijom i forenzikom
- c) Stomatološka radiologija
- d) Stomatološka propedeutika

2. Katedra za dentalnu patologiju i endodonciju

(Izvodi nastavu iz nastavnog predmeta):

Dentalna patologija i endodoncija

3. Katedra za parodontologiju i oralnu medicinu

(Izvodi nastavu iz nastavnih predmeta)

- a) Parodontologija
- b) Oralna medicina

4. Katedra za oralnu hirurgiju:

(Izvodi nastavu iz nastavnih predmeta):

- a) Oralna hirurgija

b) Maksilofacijalna hirurgija

c) Dentalna implantologija

5. Katedra za ortodonciju:

(Izvodi nastavu iz nastavnog predmeta):

Ortodoncija

6. Katedra za pedodonciju:

(Izvodi nastavu iz nastavnih predmeta):

a) Preventivna stomatologija

b) Pedodoncija

7. Katedra za stomatološku protetiku

(Izvodi nastavu iz nastavnih predmeta):

a) fiksna protetika

b) mobilna protetika

8. Institut za razvoj i materijale u stomatologiji

(Izvodi nastavu iz nastavnog predmeta)

a) materijali u stomatologiji

9. Katedra za opće predmete

(Izvodi nastavu iz nastavnih predmeta)

a) Informatika i računari

b) Tjelesni odgoj i sport

c) Strani jezik

d) Sociologija stomatologije

Klinike su osnovne organizacione jedinice u kojima se pruža primarna, specijalističko-konsultativna i tercijarna zdravstvena zaštita. Klinike su i nastavne baze za izvođenje kliničke nastave, odnosno edukativnog zdravstva dodiplomskog i postdiplomskog studija i provođenje specijalizantskog staža i ispita doktora. stomatologije. U okviru klinike se provodi i naučno-nastavni rad.

Osnovna organizaciona jedinica Stomatološkog fakulteta iz nastavno-naučne oblasti i osnovna organizaciona jedinica iz zdravstvene oblasti su organizaciono i funkcionalno povezane i predstavljaju cjelinu koja stupa u pravni promet na način i u skladu sa ovim pravilima.

Na Stomatološkom fakultetu su organizirane sljedeće klinike:

1. **Klinika za ortodonciju**, u kojoj se osigurava pružanje stomatoloških usluga iz domena ortodoncije za dobnu skupinu od 0 do 18 godina života. Predstavlja nastavnu bazu za izvođenje edukativnog zdravstva i naučnoistraživačkog rada na Katedri za ortodonciju.
2. **Klinika za dječiju i preventivnu stomatologiju**, u kojoj se osigurava pružanje stomatoloških usluga iz domena specijalističke zaštite preventivne i dječije stomatologije za dobne skupine od 0 do 18 godina života. Predstavlja nastavnu bazu za izvođenje edukativnog zdravstva i naučnoistraživačkog rada za Katedru za pedodonciju.
3. **Klinika za dentalnu patologiju i endodonciju**, u kojoj se osigurava pružanje stomatoloških usluga iz domena visokodiferencirane stomatološke zaštite za dentalnu patologiju i endodonciju za odraslu populaciju. Predstavlja nastavnu bazu za izvođenje edukativnog zdravstva i naučnoistraživačkog rada za Katedru za dentalnu patologiju i endodonciju, Katedra za pretkliničku stomatologiju, Institut za morfologiju zuba, dentalnu antropologiju i forenziku i Institut za materijale u stomatologiji.
4. **Klinika za stomatološku protetiku**, u kojoj se osigurava pružanje stomatoloških usluga iz visokodiferencirane stomatološke protetike. Predstavlja nastavnu bazu za izvođenje edukativnog zdravstva i naučnoistraživačkog rada za Katedru za protetiku.
5. **Klinika za parodontologiju i oralnu medicinu**, u kojoj se osigurava pružanje specijalističkih stomatoloških usluga iz parodontologije i oralne medicine za sve dobne skupine. Predstavlja nastavnu bazu za izvođenje edukativnog zdravstva i naučnoistraživačkog rada za Katedru za parodontologiju i oralnu medicinu.

6. **Klinika za oralno-hirurške discipline**, u kojoj se osigurava pružanje stomatoloških usluga iz visokodiferencirane stomatološke zaštite iz domena oralne hirurgije. Predstavlja nastavnu bazu za izvođenje edukativnog zdravstva i naučnoistraživačkog rada za Katedru za oralnu hirurgiju.

Na Stomatološkom fakultetu u Sarajevu postoji jedino OPĆI SMJER. Ukupan broj upisanih studenata od osnivanja Stomatološkog fakulteta: 6.546 (6.450+96).

- Ukupan broj diplomiranih studenata na Stomatološkom fakultetu – 2744
- ukupan broj magistara – 100
- ukupan broj doktora nauka – 62
- ukupan broj zdravstvenih specijalizacija – 648
(dr. stomatologije s položenim specijalističkim ispitom)

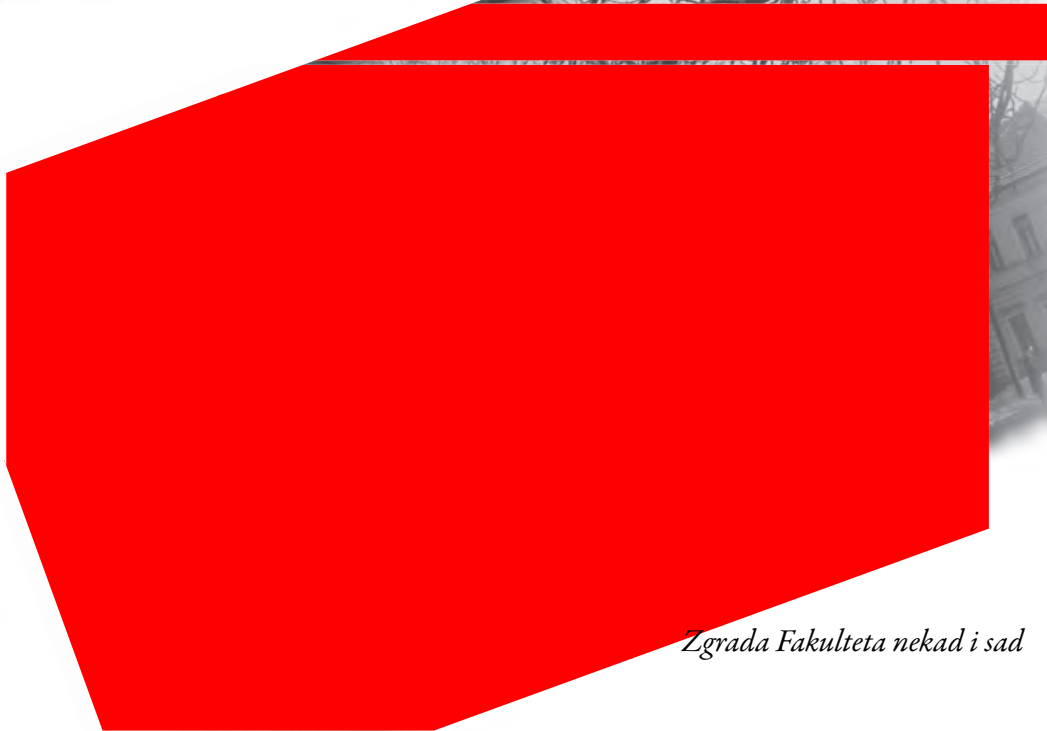
Dekani Fakulteta od osnivanja do danas:

1. Prof. dr. <i>TRAJKO CVETKOVIĆ</i>	(1974-1977)
2. Prof. dr. <i>OSMAN CERIBAŠIĆ</i>	(1977-1982)
3. Prof. dr. <i>ALEKSANDAR KOSTIĆ</i>	(1982-1984)
4. Prof. dr. <i>MUSTAFA BEGANOVIĆ</i>	(1984-1992)
5. Prof. dr. <i>HAMID TAHMIŠČIJA</i>	(1992-2000)
6. Prof. dr. <i>HALID SULEJMANAGIĆ</i>	(2000-2004)
7. Prof. dr. <i>HAJRIJA KONJHODŽIĆ-RAŠČIĆ</i>	(2004-)

Projekti:

1. Oralno zdravlje djece u FBiH – kliničko-epidemiološka studija
2. Procjena stanja okluzije i zdravlja viličnog zgloba u poratnom periodu kod stanovnika Kantona Sarajevo
3. Mikrobiološki status karijesa i utjecaj pojedinih nutritivnih faktora na kariogeni potencijal oralne mikroflore kod djece
4. In vitro evaluacija elektrohemijske korozije dentalnih amalgama i procjena njenog utjecaja na zdravlje čovjeka
5. Utjecaj topikalne aplikacije fluoridnih otopina na inhibiciju demineralizacije cakline i potenciometrijske parametre u zubnom plaku, plakovoj tečnosti i pljuvački.

Zgrada Fakulteta nekad i sad

VETERINARSKI FAKULTET

Adresa:

Zmaja od Bosne 90

Web:

www.vfs.unsa.ba

Dekan:

Prof. dr. *ALMEDINA ZUKO*

Prodekan za nastavu i nauku:

Prof. dr. *JOSIP KRNIĆ*

Prodekan za finansije:

Prof. dr. *MEHMED MUMINOVIĆ*

Prodekan za postdiplomsku nastavu i međunarodnu saradnju:

Prof. dr. *ADNAN JAŽIĆ*

Prodekan za razvoj i investicije:

Prof. dr. *RAMIZ ĆUTUK*

Student prodekan:

SELMA HUREM

Veterinarski fakultet je osnovan uredbom Vlade NR Bosne i Hercegovine 1949. godine (Službeni list NRBiH br. 38 od 18. 8. 1949. godine) i jedina je visokoškolska javna ustanova čija djelatnost obuhvata nastavnonaučni, naučnoistraživački i razvojno-tehnički odnosno ekspertni rad te naučno-tehnološku, stručnu i savjetodavnu djelatnost iz oblasti veterinarstva u službi zdravlja životinja i ljudi, te zaštite čovjekove okoline u Bosni i Hercegovini.

Organizacione jedinice Fakulteta:

1. Zavod za morfologiju
2. Zavod za epizootologiju
3. Zavod za zootehniku i peradarstvo
4. Zavod za higijenski nadzor namirnica i zaštitu životne sredine
5. Klinike Fakulteta
6. Veterinarski institut
7. Sekretarijat

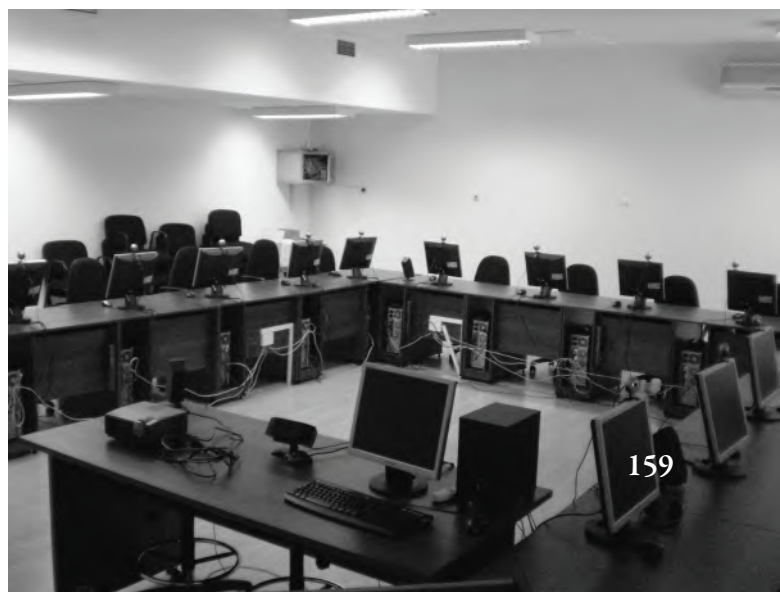
Naučno-nastavni proces organiziran je kroz dodiplomski studij u trajanju 10 semestara (5 godina)

I postdiplomski studij u trajanju 4 semestra (2 godine)

Ukupan broj upisanih studenata od osnivanja do danas iznosi	8.299
Ukupan broj diplomiranih veterinara	2.418
Ukupan broj magistara	255
Ukupan broj specijalista	252
Ukupan broj doktora nauka	174

Dekani Fakulteta od osnivanja do danas:

Prof. dr. <i>EDHEM ČAMO</i>	(1950-1953)
Prof. dr. <i>EKREM MAGLAJLIĆ</i>	(1954/1955)
Prof. dr. <i>EDHEM ČAMO</i>	(1955/1956)
Prof. dr. <i>JOSIP KRALJ</i>	(1956/1957)
Prof. dr. <i>VASO BUTOZAN</i>	(1957-1959)
Prof. dr. <i>MILAN BEVANDIĆ</i>	(1959/1960)
Prof. dr. <i>EKREM MAGLAJLIĆ</i>	(1960-1962)
Prof. dr. <i>JAKOV RUKAVINA</i>	(1962-1964)
Prof. dr. <i>AVDO HADŽIBEGANOVIĆ</i>	(1964/1965)
Prof. dr. <i>MIROSLAV VARADIN</i>	(1965-1967)
Prof. dr. <i>ALIJA TALIC</i>	(1967-1971)
Prof. dr. <i>MIRALEM DŽINIĆ</i>	(1971-1973)
Prof. dr. <i>ALIJA TALIC</i>	(1973-1975)
Prof. dr. <i>IBRAHIM ARNAUTOVIĆ</i>	(1975-1979)
Prof. dr. <i>DMITAR VARENIKA</i>	(1979-1981)
Prof. dr. <i>ANTE NEVJESTIĆ</i>	(1981-1983)
Prof. dr. <i>MUHIDIN HAMAMDŽIĆ</i>	(1983-1986)
Prof. dr. <i>ZIJAH HADŽIOMEROVIĆ</i>	(1986-2001)
Prof. dr. <i>FARUK ČAKLOVIĆA</i>	(2001-2005)
Prof. dr. <i>ALMEDINA ZUKO</i>	(2005-)

Značajni projekti :

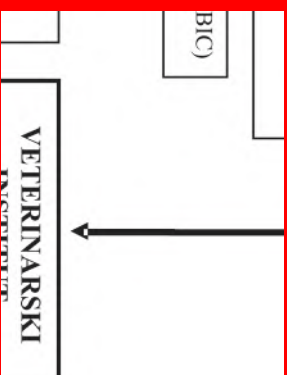
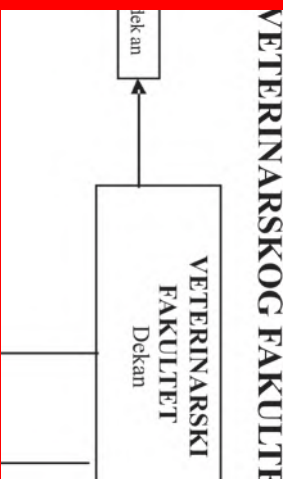
1. Tempus projekt „Restructuration and improvement of the veterinary curriculum in the Veterinary faculty of Sarajevo“, ID 15039-2000
2. Tempus projekt: „Sarajevo JEP II: Curriculum and Teacher Update – ECTS“, ID 41032-2006
3. Curriculum Development According to Bologna Principles – a Cooperation Project between the Faculty of Veterinary Medicine, University of Sarajevo and the Norwegian School of Veterinary Science – Including Secondary Cooperation with Other Institutions of Veterinary Medicine on the Western Balkan, 2006
4. RER/7/003, IAEA
5. TC Project BOH7002, IAEA

Na Veterinarskom fakultetu u Sarajevu u toku je realizacija sljedećih projekata:

- Istraživanje degradacije aflotoksina m1 u mlijeku
- Ispitivanje hemijskog sastava i antimikotičnog djelovanja propolisa različitog geografskog porijekla s područja Bosne i Hercegovine
- Zastupljenost *Listeria monocytogenes* u klaonicama, mesoprerađivačkim pogonima i mesnicama KS
- Primjena kvalitativne analize rizika u evaluaciji biološke i zdravstvene ispravnosti uvezenih životinja i proizvoda (goveda i mesa goveda) u Bosni i Hercegovini, s posebnim osvrtom na tržište KS
- Razvoj sistema rane detekcije virusa visokopatogene avijarne influenzae/ptičije gripe na području KS
- Istraživanje protozoarnih zoonozna na području KS
- Norwegian School of Veterinary Science
- Standardizacija referentnih vrijednosti biohemijskih parametara visokomliječnih krava
- Projekt razvoja male komercijalne poljoprivrede – Organizacija profitabilne i ekološki prihvatljive proizvodnje konzumnih jaja u malim farmama
- Istraživanje mikoplazmi respiratornog trakta preživara
- Perad kao izvor opasnih zoonozna
- Ispitivanje parazitarne oboljenosti kod ovaca iz budžeta Federalnog ministarstva poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva
- Razvoj kurikuluma prema Bolonjskim principima

- Utjecaj biohemijskih parametara krvi ovaca na kvalitet mlijeka i autohtonih sireva u Bosni i Hercegovini
- Istraživanje prisustva virusa avijarne influenze kod divljih ptica u Bosni i Hercegovini
- FLU-LAB-NET
- SEE-ERA.NET
- Sanacija i rekonstrukcija postojećeg prostora i objekata Veterinarskog fakulteta i objekata na lokalitetu Stup.

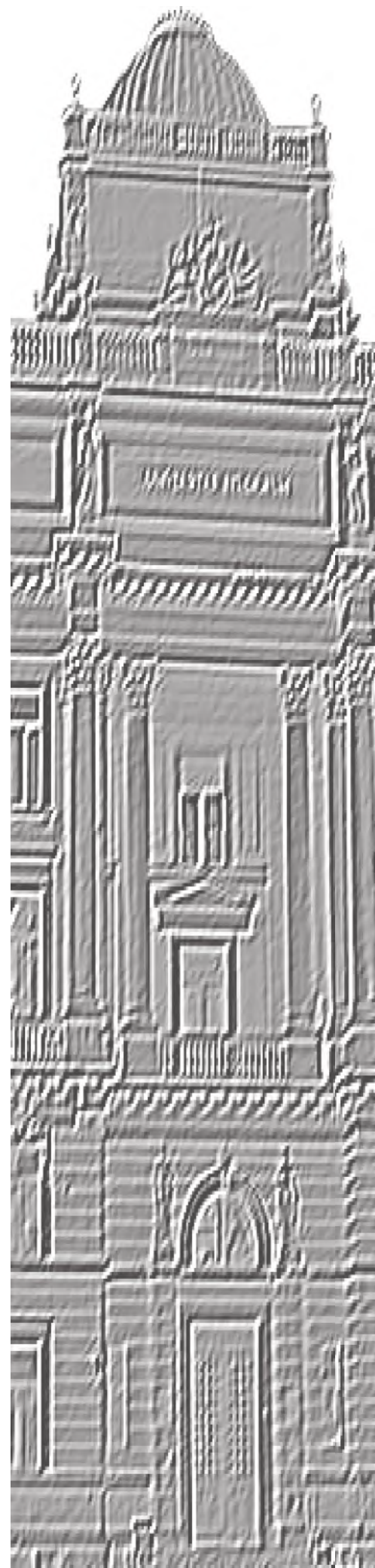

60 GODINA Unsa
UNIVERZITET U SARAJEVU 1949 - 2009.

*GRUPACIJA HUMANISTIČKIH
NAUKA*

FAKULTET SPORTA I TJELESNOG ODGOJA

Adresa:

Sarajevo, Patriotske lige 41

Web:

www.fasto.unsa.ba

Dekan:

Prof. dr. *IZET RADO*

Prodekan za finansije:

Prof. dr. *NUSRET SMAJLOVĆ*

Prodekan za međunarodnu saradnju:

Prof. dr. *SINIŠA KOVAČ*

Prodekan za nastavu:

Prof. dr. *MUNIR TALOVIĆ*

Fakultet sporta i tjelesnog odgoja u Sarajevu osnovan je Zakonom o osnivanju Visoke škole za fizičku kulturu u Sarajevu 25. novembra 1963., koja je od 8. augusta 1974. prerasla u **Fakultet za fizičku kulturu**. Izmjenama Zakona o visokom obrazovanju Kantona Sarajevo, a u skladu s aktima Fakulteta od 30. augusta 2004. izmijenjen je naziv u Fakultet sporta i tjelesnog odgoja i pod tim nazivom nastavlja s radom.

U sklopu Fakulteta od osnivanja Visoke škole za fizičku kulturu formirana je i biblioteka ove škole. Iako je u to vrijeme bilo veoma malo literature vezane za sport u BiH, nastavnici i saradnici ove škole su za nešto više od tri godine uspjeli objaviti 80 stručnih radova u inostranim i domaćim časopisima, kao i 33 publikacije iz kategorije udžbenika, priručnika i skriptata. Nastavnici i saradnici su realizirali i 14 nastavnih filmova itd. Bio je to jedan veoma važan segment koji je Visoku školu za fizičku kulturu preporučivao da preraste u fakultet za fizičku kulturu, što se i dogodilo akademске 1974/75. godine. Fakultet za fizičku kulturu u Sarajevu je izrastao u respektabilnu instituciju ne samo u BiH nego i mnogo šire, i do 1992. godine biblioteka ovog fakulteta je imala oko 11.000 publikacija, koje su tokom ratnih razaranja potpuno uništene, tako da poslije rata biblioteka nije imala nijednu publikaciju. Nakon rata trebalo je obnoviti sve resurse Fakulteta, pa tako i bibliotečki fond. Danas biblioteka Fakulteta raspolaže velikim brojem kako monografskih publikacija tako i referentne literature, enciklopedije, beletristike, više vrsta rječnika, priručnika, leksikona, bibliografija, vodiča, kao i časopisa iz našeg i s drugih govornih područja.

Bibliotečki fond se permanentno dopunjuje. Nastavnici i saradnici Fakulteta su objavili veliki broj udžbeničke literature za studente, koja je dostupna i svima drugim koji se profesionalno ili rekreativno bave sportom ili istraživanjima iz ove oblasti. Fakultet sporta i tjelesnog odgoja objavljuje i stručni časopis „Homosporticus“, koji je međunarodnog karaktera, pa svoje radove u ovom časopisu objavljuju brojni stručnjaci iz regije i šire koji se bave kineziološkom znanošću. Svake druge godine organizira se i međunarodni simpozij „Nove tehnologije u sportu“, u okviru kojeg se publicira zbornik radova.

U okviru Fakulteta kao organizaciona jedinica djeluje i Institut za sport.

Također, u okviru Instituta za sport dje-
luje i Centar za cjeloživotno učenje.

Fakultet obavlja nastavni, naučnoistra-
živački i stručni rad u oblasti sporta i tjele-
snog odgoja, koji obuhvaća:

1. Različite smjerove i nivoe prvog ci-
klusa studija (dodiplomskog),
2. Realizaciju poslova i zadataka iz domena Instituta za sport i Centra
za cjeloživotno učenje,
3. Obavlja izadavačku djelatnost, organizira seminare, simpozije, kon-
grese i konsalting, te druge zadatke od značaja za unapređivanje i
razvoj sporta i tjelesnog odgoja.

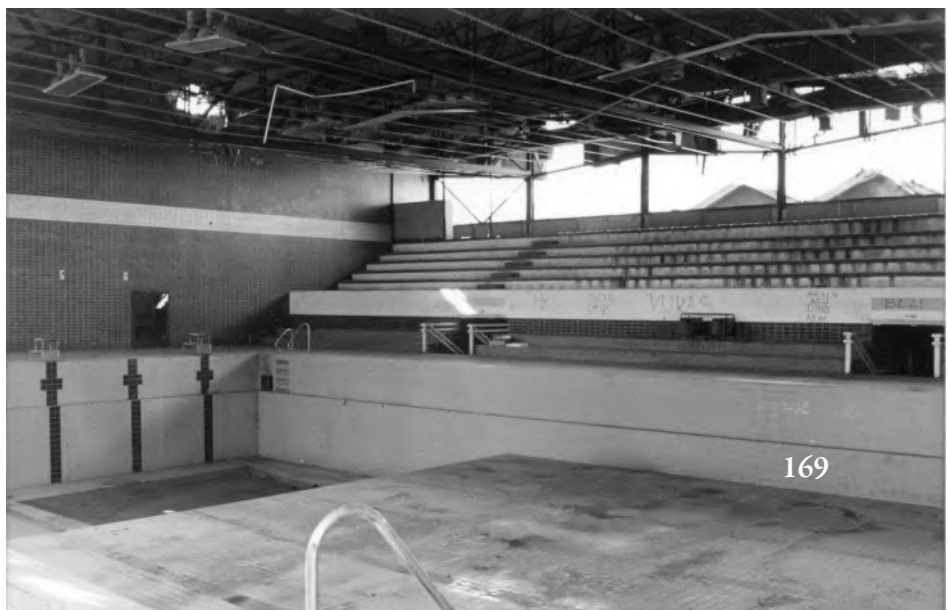
U okviru osnovne jedinice za nastavni i naučnoistraživački rad formi-
raju se oblasti/katedre:

1) OBLAST / KATEDRA BAZIČNIH SPORTOVA

1. Atletika
2. Ritmičko-sportska gimnastika
3. Plivanje
4. Sportska gimnastika
5. Plesovi
6. Biomehanika sporta

2) OBLAST / KATEDRA BORILAČKIH SPORTOVA

1. Džudo
2. Hrvanje
3. Karate
4. Boks

3) OBLAST / KATEDRA ZIMSKIH SPORTOVA

1. Alpsko skijanje
2. Nordijsko skijanje
3. Klizanje
4. Hokej

4) OBLAST / KATEDRA METODIKE I METODOLOGIJE U SPORTU

1. Metodika tjelesnog odgoja
2. Metodologija istraživačkog rada
3. Teorija sporta
4. Sportska rekreacija
5. Vježbe oblikovanja
6. Audio-vizualna sredstva u sportu

5) OBLAST / KATEDRA TRANSFORMACIONIH PROCESA U SPORTU

1. Testiranja, mjerenja i evaluacija u sportu
2. Sportski trening
3. Osnovi motorike
4. Antropomotorika
5. Kondiciona priprema
6. Energetska priprema
7. Planiranje i programiranje
8. Kontrola treniranosti
9. Selekcija u sportu
10. Menadžment ljudskih resursa u sportu

6) OBLAST / KATEDRA TIMSKIH SPORTOVA

1. Košarka
2. Odbojka
3. Rukomet
4. Nogomet
5. Vaterpolo

7) OBLAST / KATEDRA SPORTOVA

1. Akrobatika
2. Rafting
3. Planinarstvo
4. Alpinizam
5. Tenis
6. Triatlon
7. Fitnes
8. Badminton

8) OBLAST/KATEDRA ORGANIZIRANJA I UPRAVLJANJA U SPORTU

1. Menadžment ljudskih resursa u sportu
2. Kreiranje sportskih strategija
3. Sportska komunikologija
4. Timski rad
5. Konflikt menadžment
6. Stres menadžment
7. Motivacija i sistem nagrađivanja
8. Upravljanje promjenama
9. Liderstvo i kompetentnost u sportu
10. Menadžment sportskih manifestacija
11. Menadžment u sportu
12. Menadžment u sportskoj rekreaciji

Ukupan broj upisanih studenata na visokoškolskoj ustanovi od osnivanja
(prema režimu studija i po odsjecima):

- na osnovnom studiju upisano	9.613	diplomiralo	2.783
- viša trenerska škola	892	diplomiralo	360
- viša sportska škola	530	diplomiralo	280
- smjer za školovanje trenera	899	diplomiralo	257
Doktoriralo	35		
Magistriralo	81		

Dekani Fakulteta od osnivanja do danas:

Prof. dr. <i>BOGDAN MAKSIMOVIĆ</i>	(1963-1968, 1973-1977)
Prof. dr. <i>SLAVKO PODKUBOVŠEK</i>	(1969-1971)
Prof. dr. <i>JOVAN JANKELIĆ</i>	(1971-1973)
Prof. dr. <i>ĐORĐE NAJŠTETER</i>	(1977-1979)
Prof. dr. <i>MILENKO VRANEŠIĆ</i>	(1982-1985)
Prof. dr. <i>ISMET KALJANAC</i>	(1985-1987)
Prof. dr. <i>VLADIMIR PELEKSIĆ</i>	(1987-1991)
Prof. dr. <i>AZRA KOZARČANIN</i>	(1992-1995)
Prof. dr. <i>MEHO SMAJIĆ</i>	(1995-1997)
Prof. dr. <i>HAMID ŠOŠE</i>	(1997-2000)
Prof. dr. <i>BESALET KAZAZOVIĆ</i>	(2000-2003)
Prof. dr. <i>IZET RAĐO</i>	(2003-)

PROJEKTI FAKULTETA SPORTA I TJELESNOG ODGOJA

U proteklom periodu Fakultet sporta i tjelesnog odgoja je realizirao niz projekata, uključujući i one koji su međunarodnog karaktera, od kojih su neki još u toku realizacije (TEMPUS, FASTO, BGP, NST).

Neki od važnijih naučnoistraživačkih projekata Fakulteta sporta i tjelesnog odgoja su:

Međunarodni simpozij vezan za naučnoistraživačke projekte u oblasti kineziološke znanosti pod nazivom „Nove tehnologije u sportu“ održan

je u Sarajevu 2005., 2007. i 2009. godine, a koji će se u kontinuitetu nastaviti i u narodnom periodu.

Pokretanje i izdavanje, od 1998. godine, stručno-naučnog časopisa, međunarodno recenziranog, pod nazivom „Homosporticus“.

Izrada naučnoistraživačkog projekta za potrebe Specijalne policijske jedinice i uprave policije FMUP-a BiH pod nazivom „Vrednovanje i praćenje zdravstvene radne psihofizičke pripremljenosti i osposobljenosti pripadnika specijalne policijske jedinice uprave policije FMUP-a BiH“. Voditelji projekta su bili prof. dr. Nusret Smajlović i prof. dr. Izet Rađo.

Izrada naučnoistraživačkog projekta za potrebe američkog ministarstva pravde (ICITAP) pod nazivom „Metodologija testiranja za odabir članova jedinice za borbu protiv terorizma“. Voditelji projekta su bili prof. Nusret Smajlović i prof. dr. Izet Rađo.

Izrada naučnoistraživačkog projekta za potrebe ministarstava zdravstva, obrazovanja i sporta i kulture KS pod nazivom „Plivanje i plivačka aktivnost u funkciji razvoja zdravstvenog statusa čovjeka“. Voditelj projekta je prof. dr. Besalet Kazazović.

Iz aktivnosti Fakulteta

FILOZOFSKI FAKULTET

Adresa:

Franje Račkog 1, Sarajevo

Web:

www.ff.unsa.ba

Dekan:

Prof. dr. *SREBREN DIZDAR*

Prodekan za finansije:

Prof. dr. *FAHRUDIN RIZVANBEGOVIĆ*

Prodekan za nastavno-naučna pitanja:

Prof. dr. *ZIJAD ŠEHIĆ*

Prodekan za naučnoistraživački rad i međunarodnu saradnju:

Prof. dr. *MIRJANA MAVRAK*

Filozofski fakultet u Sarajevu osnovan je 11. novembra 1950. godine Uredbom Vlade NRBiH broj 120 od 14. februara 1950. godine.

Sve do izgradnje nove zgrade Fakulteta, koju je projektirao arhitekta prof. Juraj Neidhardt, Fakultet je radio zajedno s Prirodno-matematičkim fakultetom u učionicama bivše Gazi Husrev-begove medrese.

U svom 59-godišnjem postojanju na Fakultetu se oformilo 12 odsjeka i 3 katedre na kojima studenti pohađaju nastavu na preko 165 osnovnih i kombiniranih studijskih grupa.

Na Fakultetu djeluju sljedeći odsjeci i katedre:

- Odsjek za anglistiku
- Katedra za američke studije od 2009/10.
- Odsjek za bosanski, hrvatski i srpski jezik
- Odsjek za filozofiju i sociologiju
- Odsjek za germanistiku
- Odsjek za historiju
- Katedra za historiju/povijest umjetnosti
- Katedra za arheologiju
- Odsjek za književnosti naroda BiH
- Odsjek za komparativnu književnost bibliotekarstvo
- Odsjek za orijentalnu filologiju
- Odsjek za pedagogiju
- Odsjek za psihologiju
- Odsjek za romanistiku
- Odsjek za slavenske jezike i književnosti

U okviru Odsjeka postoje sljedeće katedre:

Odsjek za anglistiku:

- Katedra za engleski jezik
- Katedra za englesku i američku književnost

Odsjek za bosanski, hrvatski, srpski jezik:

- Katedra za savremeni bosanski, hrvatski i srpski jezik sa općom lingvistikom
- Katedra za historijske discipline

Odsjek za filozofiju i sociologiju:

- Katedra za filozofiju i sociologiju
- Katedra za sociologiju

Odsjek za germanistiku:

- Katedra za njemački jezik
- Katedra za njemačku književnost

Odsjek za historiju:

- Katedra za historiju
- Katedra za historiju/povijest umjetnosti

Odsjek za književnosti naroda BiH:

- Katedra za književnosti sa savremenim bosanskim, hrvatskim i srpskim jezikom

Odsjek za komparativnu književnost i bibliotekarstvo:

- Katedra za opću književnost
- Katedra za bibliotekarstvo

Odsjek za orijentalnu filologiju:

- Katedra za arapski jezik i književnost
- Katedra za turski jezik i književnost
- Katedra za perzijski jezik i književnost

Odsjek za pedagogiju:

- Katedra za pedagogiju

Odsjek za psihologiju:

- Katedra za psihologiju

Odsjek za romanistiku:

- Katedra za francuski jezik
- Katedra za francusku književnost
- Katedra za latinski jezik i talijansku književnost
- Katedra za talijanski jezik i talijansku književnost
- Katedra za španjolski jezik

Odsjek za slavenske jezike i književnosti:

- Katedra za slavenske jezike
- Jezički laboratorij
- Psihološki laboratorij

Nastava i naučnoistraživački rad organizirani su na dodiplomskom, postdiplomskom i doktorskom studiju na naučnim oblastima: filozofija, sociologija, historija, historija umjetnosti, pedagogija, psihologija, filologija, lingvistika, oblast primijenjene lingvistike, metodike nastave, knji-

ževnohistorijskih i bibliotečkih nauka, a od akademske 2008/09. i 2009/10. godine i oblasti arheologija i američke studije.

Osim toga, na Fakultetu, koji je nastavnički fakultet, obavljaju se i djelatnosti stručnog obrazovanja i usavršavanja, nostrifikacija diploma, provjera znanja iz maternjeg (bosanskog, hrvatskog i srpskog jezika) i stranih jezika, dopunski ispiti, prevodilački rad, lektorisanje, pedagoško obrazovanje, izdavačka i druga djelatnost, te naučnoistraživački i drugi poslovi u skladu sa zakonom.

Na Fakultetu kao posebna organizaciona jedinica djeluje Biblioteka Fakulteta. Knjižni fond Fakulteta ima oko 500.000 jedinica i po tome je trenutno najveći u BiH. U toku zadnjeg rata sačuvan je knjižni fond Fakulteta. Jedan dio knjiga je uništen. Biblioteka je sačuvana zaštitom od vreća pijeska kojima se obložila unutrašnjost fakulteta, tako da zapaljivi meci kojima je nekoliko puta gađana nisu prodrli u unutrašnjost Biblioteke.

Na Fakultetu je zaposleno 240 radnika, od kojih 190 u nastavnom procesu.

Za obavljanje stručnih, pravnih, ekonomskih i tehničkih poslova organiziran je Sekretarijat Fakulteta, u kojem, zajedno sa zaposlenicima Biblioteke, radi 50 radnika.

U nastavnom procesu angažirani su i lektori strani državljani.

Od osnivanja do danas na Fakultetu je upisan ukupno 46.621 student, diplomiralo po starom načinu studiranja 13.328 studenata, diplomirao na prvom ciklusu studija ("Bolonja") 171 student, diplomirao na prvom stepenu po starom načinu studiranja 121 student. Trenutno na Fakultetu studira 2.350 studenata (1.722 redovna i 628 vanrednih).

Na postdiplomske studije trenutno je upisan 301 postdiplomac.

Od osnivanja Fakulteta magistriralo je 415 postdiplomaca.

Od osnivanja Fakulteta doktoriralo je 310 doktoranata.

Od akademske 2005/06. godine studenti studiraju u skladu s Bolonjskim procesom, te je u akademskoj 2008/09. godini promovirana prva generacija ovih studenata koja je završila prvi ciklus studija i stekla zvanje *bacalauerat*/bachelor.

Trenutno na Fakultetu djeluju sljedeći postdiplomski studiji:

1. Postdiplomski studij iz historije
2. Postdiplomski studij iz pedagogije
3. Postdiplomski studij iz psihologije
4. Postdiplomski studij iz lingvistike
5. Postdiplomski studij iz književnosti
6. Postdiplomski studij iz bibliotekarstva.

Dekani Fakulteta od osnivanja do danas:

1. <i>ANTO BABIĆ</i>	(1950/51)
2. <i>VERA ŠNAJDER</i>	(1951/52 i 1952/53)
3. <i>HUSEIN BRKIĆ</i>	(1953/54)
4. <i>SALKO NAZEČIĆ</i>	(1954/55)
5. <i>TVRTKO KANAET</i>	(1955/56)
6. <i>JOVAN VUKOVIĆ</i>	(1956/57)
7. <i>ANTO BABIĆ</i>	(1958/59)

8. *VERA ŠNAJDER* (1958/59)
9. *DRAGIŠA ŽIVKOVIĆ* (1959/60. i 1960/61)
10. *ESAD PAŠALIĆ* (1961/62. i 1962/63)
11. *BRANISLAV ĐURĐEV* (1963/64. i 1964/65)
12. *SVETOZAR MARKOVIĆ* (1965/66. i 1966/67)
13. *MIDHAT ŠAMIĆ* (1967/68. i 1968/69)
14. *BRANKO DŽAKULA* (1969/70. i 1970/71)
15. *PETAR MANDIĆ* (1971/72. i 1972/73)
16. *HANIEFA KAPIDŽIĆ-OSMANAGIĆ* (1973/74. i 1974/75)
17. *MARKO ŠUNJIĆ* (1975/76. i 1976/77)
18. *GOJKO BABIĆ* (1977/78. i 1978/79)
19. *KASIM PROHIĆ* (1979/80)
20. *ZDENKO LEŠIĆ* (1982/83)
21. *JURAJ MARTINOVIĆ* (1983/84. i 1984/85)
22. *RADOSLAV PETROVIĆ* (1985/86. i 1986/87)
23. *MILAN VASIĆ* (1987/88)
24. *NAZIF KUSTURICA* (1989/90, 1990/91. i 1991/92)
25. *ZVONIMIR RADELJKOVIĆ* (1992/93. i 1993/94)
26. *IBRAHIM TEPIĆ* (1994/95., 1995/96. i 1996/97)
27. *ILIJAS TANOVIĆ* (1997/98)
28. *VLADO SUČIĆ* (1998/99, 1999/00, 2000/01. i 2001/02)
29. *AMIR LJUBOVIĆ* (2002/03. i 2003/04)
30. *SALIH FOČO* (2004/05, 2005/06. i 2006/07)
31. *SREBREN DIZDAR* (2007/2008. i 2008/2009)

Dekani OOUR-a Filozofskog fakulteta:

FILOZOFIJA

1. *ILJAS HADŽIBEGOVIĆ* (1980/81)
2. *RISTO TUBIĆ* (1981/82. i 1982/83)
3. *MILENKO BRKIĆ* (1983/84. i 1984/85)
4. *PREDRAG FINCI* (1985/86. i 1986/87)
5. *VLADIMIR PREMEC* (1987/88)

FILOLOGIJA

1. *JURAJ MARTINOVIĆ* (1980/81. i 1981/82)
2. *TVRTKO KULENOVIĆ* (1982/83)
3. *MILOJE ĐORĐEVIĆ* (1983/84. i 1984/85)
4. *IVO ŠOLJAN* (1985/86. i 1986/87)
5. *EKREM ČAUŠEVIĆ* (1987/88)

Izdavačka djelatnost

Filozofski fakultet u Sarajevu registriran je za obavljanje izdavačke djelatnosti. Fakultet može izdavati studije, monografije i posebne publikacije za čije izdavanje osigurava sredstva finansijskim planom Fakulteta. Jedanput godišnje Fakultet izdaje svoju publikaciju *Radove*, u kojoj se objavljuju radovi nastavnika i saradnika.

Naučni/znanstveni skupovi, savjetovanja, okrugli stolovi i slično:

Filozofski fakultet u Sarajevu organizuje sa univerzitetima, ambasadama, udruženjima, vladinim i nevladinim organizacijama naučne skupove, okrugle stolove, kao npr.: Filozofski skup, Konferencija o američkim studijama, Okrugli sto o uvođenju Bolonjskog procesa.

Međunarodna saradnja

Fakultet ostvaruje saradnju sa univerzitetima s prostora BiH, bivše Jugoslavije, Austrije, Češke Republike, Egipta, Francuske, Finske, Holandije, Irana, Italije, Japana, Kine, Norveške, Njemačke, Poljske, Ruske Federacije, SAD-a, Turske, Velike Britanije i dr.

Saradnja se ostvaruje putem gostovanja profesora, pokrivanja nastave i učešća u projektima.

Naučnoistraživački projekti

Filozofski fakultet u Sarajevu svoju naučnoistraživačku djelatnost ostvaruje u skladu sa Zakonom o naučnoistraživačkoj djelatnosti. Nastavnici i saradnici Fakulteta učestvovali su i učestvuju u pojedinim projektima po konkursu koje raspisuje Kanton, Federacija BiH te druge međunarodne, domaće i strane institucije.

Fakultet kao ustanova također se pojavljuje kao učesnik na naučnoistraživačkim projektima Kantona, Federacije BiH, te učestvuje u pojedinim projektima po konkursu koje raspisuje Kanton, Federacija i druge međunarodne, domaće i strane institucije, kao npr. TEMPUS.

Iz aktivnosti Univerziteta

Iz aktivnosti Fakulteta

64 GODINE
PEDAGOŠKOG
FAKULTETA

APRIL 2010.

FACULTY OF EDUCATION

Adresa:

Skenderija 72

Web:

www.pf.unsa.ba

Dekan:

Prof. dr. *UZEIR BAVČIĆ*

Prodekan za nastavu:

Prof. dr. *MARINKO PEJIĆ*

Prodekan za naučnoistraživački rad i međunarodnu saradnju:

Doc. dr. *FAIZA MUŠOVIĆ*

Pedagoški fakultet u Sarajevu je najstarija visokoškolska institucija u Bosni i Hercegovini, osnovana 16. januara 1946. godine. Od 1945. do 1969. godine funkcionirao je pod nazivom Viša pedagoška škola. Do 1969. godine Pedagoški fakultet je imao status više škole. Od 1969. godine funkcionira pod nazivom Pedagoška akademija u statusu više škole do 2001. godine, a od 2001. godine u statusu visokoškolske ustanove četverogodišnjeg trajanja. Od 27. aprila 2009. godine Pedagoška akademija je registrirana pod novim nazivom Pedagoški fakultet Sarajevo.

U periodu od osnivanja na ovoj ustanovi obrazovani su svi profili nastavnika za osnovno i srednje obrazovanje u okviru 61 studijske grupe. Od 1969. do 1986. godine obrazovano je šest profila nastavnika za predškolski odgoj i pet profila nastavnika za osnovnoškolski odgoj i obrazovanje.

Pedagoški fakultet funkcionira kao visokoškolska ustanova u četverogodišnjem trajanju, u skladu sa savremenim odgojnim i obrazovnim tendencijama u svijetu, evropskim standardima u obrazovanju edukatora i razvojnim potrebama Bosne i Hercegovine, kao i njenim autohtonim kulturnim vrijednostima

Do sada je na ovoj visokoškolskoj ustanovi diplomirao 9.891 nastavnik i 511 profesora (142 profesora predškolskog odgoja, 323 profesora razredne nastave, 26 profesora kulture življenja i tehničkog odgoja i 20 profesora tehničkog odgoja).

U akademskoj 2008/09. godini Pedagoški fakultet je imao 1.049 studenata.

Odsjeci u četverogodišnjem studiju:

1. Odsjek za razrednu nastavu
2. Odsjek za predškolski odgoj
3. Odsjek za kulturu življenja i tehnički odgoj

- Ukupan broj diplomiranih studenata je 10.587.

Viša pedagoška škola u Sarajevu – diplomirani nastavnici	5.348
Pedagoška akademija u Sarajevu – diplomirani nastavnici	4.545
Pedagoška akademija u Sarajevu – diplomirani profesori	541
Pedagoški fakultet Sarajevo – diplomirani profesori	153

Dekani Fakulteta od osnivanja do danas:

Direktori Više pedagoške škole	Školska godina
<i>ILIJA KECMANOVIĆ</i> - rektor	1946/47
<i>ANTE BABIĆ</i>	1947
<i>TVRTKO KANAET</i>	1947/48, 1949/50
<i>ESAD KULENOVIĆ</i>	1950/51
<i>MITAR PAPIĆ</i>	1951/52, 1952/53
<i>ESAD KULENOVIĆ</i>	1953/54
<i>SLAVKO MIĆANOVIĆ</i>	1954/55, 1955/56
<i>KEMAL HADŽIOMERSPAHIĆ</i>	1956/57
<i>ESAD KULENOVIĆ</i>	1957/58
<i>FUADA SLIPIČEVIĆ</i>	1958/59, 1960/61
<i>KEMAL HADŽIOMERSPAHIĆ</i>	1961/62, 1962/63
<i>ALEKSANDAR BOJKOVSKI</i>	1963
<i>FUAD SLIPIČEVIĆ</i>	1963/64, 1966/67
<i>MILE VUJEVIĆ</i>	1967/68, 1968/69
Dekani Pedagoške akademije	Školska godina
<i>ESAD KULENOVIĆ</i>	1969/70
<i>SMAIL BIŠČEVIĆ</i>	1970/71, 1973/74
<i>NENAD VUKOVIĆ</i>	1974/75, 1975/76
<i>BLAŽO MILIČEVIĆ</i>	1976/77, 1978/79
<i>DRAGOLJUB MITROVIĆ</i>	1978/79, 1980/81
<i>RAZIJA LAGUMDŽIJA</i>	1980/81, 1982/83
<i>SAFET SMAJKIĆ</i>	1982/83, 1984/85
<i>ZEHRA HUBIJAR-STOJAKOVIĆ</i>	1984/85, 1985/86
<i>UGLJEŠA KISIĆ</i>	1986/87
<i>VERA BAŠIĆ</i>	1987/88, 1988/89

<i>SUADA HANJALIĆ</i>	1989/90, 1990/91
<i>AZRA JAGANJAC</i>	1991/92
<i>SAFET SMAJKIĆ</i>	1992/93, 1993/94
<i>ZEHRRA HUBIJAR</i>	1994/95, 1995/96
<i>ZRHRA HUBIJAR</i>	1996/97, 1998/99
<i>RAGIB LUBOVAC</i>	1999/00, 2001/02
<i>ZEHRRA HUBIJAR</i>	2002/03, 2003/04
<i>SAFET SMAJKIĆ</i>	2005/06, 2006/07
<i>UZEIR BAVČIĆ</i>	2007/08

EDUKACIJA

- Područje znanstveno-nastavne djelatnosti, organiziranje, inoviranje i osposobljavanje studenata za rad u predškolskim ustanovama, u razrednoj i predmetnoj nastavi, u okviru pojačanih nastavnih predmeta osnovne škole i u inkluzivnoj nastavi;
- Različite forme obrazovanja u području cjeloživotnog obrazovanja profesora razredne nastave, kulture življenja, tehničkog i predškolskog odgoja, s ciljem unapređenja kvaliteta odgojno-obrazovnog rada u reformiranoj osnovnoj školi.

Odsjek za razrednu nastavu:

- Humanistički aspekti obrazovanja i problemi reformiranja obrazovnog sistema
- Podrška učenicima u procesu učenja kao konceptijski zahtjev u devetogodišnjem osnovnom odgoju i obrazovanju
- Ocjenjivanje učenika u nastavi bosanskog, hrvatskog i srpskog jezika i književnosti
- Problemi integracije (inkluzije) djece s posebnim potrebama u osnovnoj školi – izrada i realizacija individualno prilagođenih programa
- Savremene metode, oblici i nastavna sredstva u implementaciji reforme obrazovanja, s posebnim osvrtom na Nastavni plan i program četvrtog razreda osnovne škole
- Programski sadržaji početne nastave matematike, izrada i izbor udžbenika u skladu s potrebama i psihofizičkim mogućnostima učenika u realizaciji reforme obrazovanja

Odsjek za predškolski odgoj:

- Temeljne odrednice kurikulumu i njegova implementacija, s težištem na integriranom kurikulumu u predškolskim ustanovama
- Planiranje i realizacija programskih sadržaja likovnog odgoja u predškolskoj nastavi
- Metode i oblici rada u predškolskoj nastavi muzičkog odgoja
- Integracija (inkluzija) djece s posebnim potrebama u predškolske ustanove – izrada i realizacija individualno prilagođenih programa
- Interna i eksterna evaluacija kvaliteta odgojno-obrazovnog rada u predškolskim institucijama

Odsjek za kulturu življenja i tehnički odgoj:

- Planiranje i realizacija programskih sadržaja kulture življenja i tehničkog odgoja u reformiranoj osnovnoj školi
- Temeljne odrednice kurikulumu i njegova implementacija, s težištem na kurikulumu kulture življenja i tehničkog odgoja
- Integracija (inkluzija) djece s posebnim potrebama u osnovnoj školi – izrada i realizacija individualno prilagođenih programa
- Metode i oblici odgojno-obrazovnog rada u implementaciji reforme
- Temeljna načela reforme obrazovanja i metodike rada
- Različiti pristupi praćenja postignuća učenika devetogodišnje osnovne škole

Postdiplomski magistarski studij iz oblasti metodika razredne nastave (od 2007/08. godine).

ZNANSTVENOISTRAŽIVAČKI RAD

- Angažiranje u samostalnim znanstvenoistraživačkim projektima i u saradnji s raznovrsnim znanstveno-odgojnim i obrazovnim institucijama i visokoškolskim ustanovama u Bosni i Hercegovini i inostranstvu
- Međunarodni projekti (projekti koji se mogu realizirati u narednom periodu s međunarodnim partnerskim institucijama:
 - Projekt CEPUS II „Znanje bez granica – most između centralne Evrope i Balkana“
 - Sudjelovanje u realizaciji Centralnoevropskog programa razmjene univerzitetskih studija
 - Tempus projekt „Menadžment i savjetovanje za evropsko obrazovanje“ (nosioci projekta Univerzitet u Minsteru i Sveučilište u Zagrebu)
 - Projekt „Dobrobiti životinja i zaštita okoliša kroz Nacionalni Curriculum“ (u saradnji sa RSPCA)
 - Komparativno razredno istraživanje u procesu inkluzije u okviru projekta Norwegian Cooperation Program on Research and Higher Education with the countries on the Western Balkans (CPWB/04/06)

- Projekt Procjena potreba za korištenje informacijskih i komunikacijskih tehnologija u bibliotekama BiH (rad sa bibliotekarima, nastavnim osobljem i studentima) – u okviru saradnje s Edukacijskim fakultetom Univerziteta u Windsoru (Faculty of Education, University of Windsor, Canada)
- Projekti u oblasti istraživačkog rada i pedagoškog obrazovanja (razmjena među studentima i docentima, realizacija studijskih aktivnosti, moduli inkluzivnog obrazovanja i obrazovnih materijala namijenjenih favoriziranju inkluzivnih školskih i socijalnih procesa maloljetnika s posebnim obrazovnim potrebama u Bosni i Hercegovini) – u saradnji s Fakultetom obrazovnih nauka Univerziteta Bologna (FSFUB)

IZDAVAČKA PRODUKCIJA

Pedagoški fakultet je publicirao veći broj značajnih knjiga, zbornika radova sa naučnih simpozija, konferencija i sl.

Umjetnička djela koja se mogu predstaviti:

- Izložbe studenata (skulptura, grafika, keramika)
- Projekti sa studentima – likovne radionice sa djecom predškolskog i školskog uzrasta
- Obrada metala i keramike
- Postavka fotografija

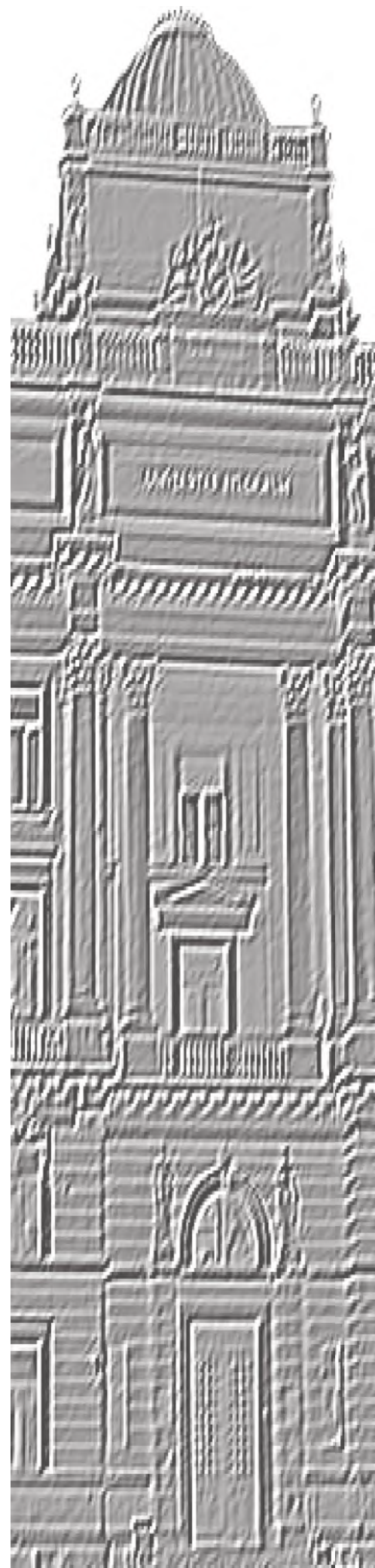

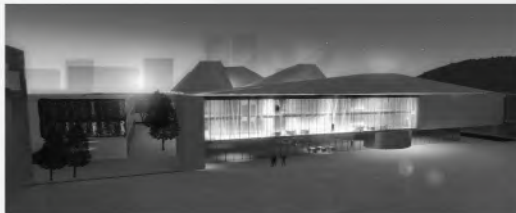
Iz aktivnosti Fakulteta

60 GODINA
Unsa
UNIVERZITET U SARAJEVU 1949 - 2009.

*GRUPACIJA TEHNIČKIH
NAUKA*

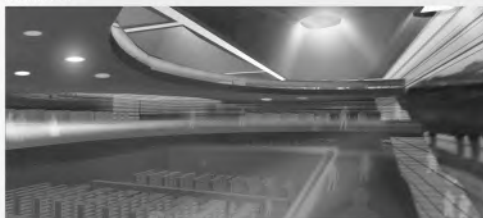

PERSPECTIVE VIEW

UNIVERSITY LIBRARY KING ABDULLAH SAUDI ARABIA

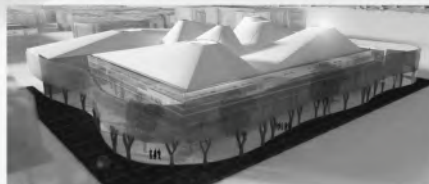
INTERIOR VIEW

UNIVERSITY LIBRARY KING ABDULLAH SAUDI ARABIA

Novi Projekt "Univerzitetske biblioteke"

PERSPECTIVE VIEW

UNIVERSITY LIBRARY KING ABDULLAH SAUDI ARABIA

ARHITEKTONSKI FAKULTET

Adresa:

Patriotske lige 30

Web:

www.af.unsa.ba

Dekan:

Prof. dr. *AHMET HADROVIĆ*

Prodekan za nastavu:

Doc. dr. *RADA ČAHTAREVIĆ*

Prodekan za međunarodnu saradnju:

Doc. dr. *DŽENANA BIJEDIĆ*

Uredbom Vlade NR BiH broj 675 od 20. maja 1949. godine osnovan je **Tehnički fakultet (građevinski i arhitektonski odsjek).**

Arhitektonski fakultet po aktuelnom Nastavnom planu nema smjerove ni odsjeke, već je studij OPĆEG KARAKTERA.

Na Arhitektonski fakultet Univerziteta u Sarajevu od osnivanja do danas upisano je 7.600 redovnih studenata, od kojih:

- 1949/50 – 1976/77. 3.216 redovnih studenata bez odsjeka
- 1977/78 – 1991/92. 2.784 redovnih studenata po odsjecima
- 1. Arhitektonsko-inženjerski odsjek 954
- 2. Arhitektonsko-projektantski odsjek.. 977
- 3. Arhitektonsko-urbanistički odsjek.... 853
- 1993/94 – 2008/09. 1.600 redovnih studenata bez odsjeka

Na Arhitektonskom fakultetu od osnivanja do danas broj diplomiranih studenata, magistara i specijalista i doktora nauka je sljedeći:

- diplomiranih 4.393
- magistara 76
- specijalista 8
- doktora nauka 43

Dekani Fakulteta od osnivanja do danas:

Uprava Tehničkog fakulteta:

- Ing. *ALEKSADAR TRUMIĆ*, van. prof., 1949/50, 1950/51.
- Ing. *DUŠAN LAZIĆ*, van. prof., 1951/52, 1953/54.
- Ing. *DUŠAN SMILJANIĆ*, van. prof., 1953/54.
- Dr. *JULIJE HAHAMOVIĆ*, van. prof. 1954/55.
- Ing. *JAHIEL FINCI*, van. prof., 1955/56.
- Ing. *MUHAMED KADIĆ*, van. prof., 1956/57.
- Dr. *DUŠAN KRSMANOVIĆ*, red. prof., 1957/58, 1958/59.
- Ing. *NIKOLA LALIĆ*, van. prof., 1959/60.
- *KAZIMIR BORAS*, red. prof., 1960/61.

Dekani Arhitektonsko-urbanističkog fakulteta:

- Dr. *HUSREF REDŽIĆ*, red. prof., 1968-1970.
- Dr. *IVAN TAUBMAN*, red. prof., 1970-1972.
- Dr. *BOGDAN BOŽOVIĆ*, red. prof., 1972/73.
- Dr. *GRETA FERUŠIĆ*, van. prof., 1973/74.
- Dr. *ALEKSANDAR LUKIĆ*, red. prof., 1974-1976.
- Dr. *DŽEMAL ČELIĆ*, red. prof., 1976-1978, 1978/79, 1979/80.

Dekani Arhitektonskog fakulteta:

- Dr. *DŽEMAL ČELIĆ*, red. prof., 1980/81.
- Dr. *ŽIVORAD JANKOVIĆ*, red. prof., 1981-1983.
- Dr. *BOGDAN BOŽOVIĆ*, red. prof., 1983-1985.
- Mr. *ANTE RAIĆ*, doc. 1985-1987.
- Dr. *MEHMED HRASNICA*, red. prof., 1987-1989, 1989-1991,
1991-1993, 1993-1995,
1995/96.
- Dr. Nedžad Kurto, red. prof., 1996-1998, 1998-2000.
- Dr. Muhamed Hamidović, red. prof., 2001-2003, 2003-2005.
- Dr. Ahmet Hadrović, red. prof., 2005-2007, 2007-2011.

Aktivnosti Arhitektonskog fakulteta Sarajevo na polju međunarodne saradnje u periodu od 2005. godine do danas obuhvaćaju sljedeće:

- Razmjena studenata i profesora s **Politehničkim univerzitetom Catalunya** (Barcelona) – sporazum o dugoročnoj saradnji (saradnja se dosada ogledala u odlascima naših studenata na godinu studija na PUC, a tokom protekle akademske godine grupa studenata i jedan nastavnik su učestvovali u ljetnoj školi na PUC-u);
- Razmjena studenata i profesora s **Dipartimento di Progettazione dell'Architettura dell' Università di Firenze**
- Različite aktivnosti vezane za učešće i organizaciju workshopa su vid stalne saradnje s brojnim međunarodnim univerzitetima i fakultetima, i to sa:
 - Yildiz TU, Istanbul
 - ESARQ UIC, Barcelona

- Arhitektonskim fakultetom iz Trapzona, Turska
 - Arhitektonskim fakultetom Delft, Holandija
 - Arhitektonskim fakultetom iz Stuttgarta, Njemačka
 - Arhitektonskom školom iz Bejruta, ALBA, Liban
 - Visokom školom za arhitekturu iz Pariza, ENSAPLV, Francuska
- Pored navedenog, nastavni kadar našeg fakulteta bio je uključen u dva TEMPUS projekta, i to **TEMPUS SCMCO 19** (2006) i **TEMPUS REFORMAE II** (2007/08), a od ove akademske godine i u projekt **BASILEUS**.
 - Trenutno (2009/10) smo u pripremi realizacije aktivnosti u sklopu međunarodnog projekta (uključeno 13 studija/studijskih timova iz cijelog svijeta) **Jerusalem/QUDS2015**, fokus naših aktivnosti je izrada projekta rekonstrukcije starog jezgra grada Jerusalema

Dodjela priznanja

ELEKTROTEHNIČKI FAKULTET

Adresa:

Zmaja od Bosne bb

Web site:

www.etf.unsa.ba

Dekan:

Prof. dr. *KEMO SOKOLIJA*

Prodekan za nastavu:

Prof. dr. *NARCIS BEHLILOVIĆ*

Prodekan za opće i finansijske poslove:

Prof. dr. *MIRSAD RAŠČIĆ*

Prodekan za naučnoistraživački rad:

Prof. dr. *ADNAN SALIHBEGOVIĆ*

Osnivanje: 1960. godine, Zakonom o visokom obrazovanju – prečišćeni tekst, Kanton Sarajevo preuzeo prava osnivača (Službene novine Kantona Sarajevo br. 9/07).

Organizacione promjene: 1960. godine u okviru Tehničkog fakulteta оформljen je Elektrotehnički odsjek koji je 1961. godine prerastao u **Elektrotehnički fakultet** u Sarajevu.

Djelatnost Fakulteta: uređena je Zakonom o visokom obrazovanju – prečišćeni tekst (Službene novine Kantona Sarajevo br. 9/07) i Zakonom o naučnoistraživačkoj djelatnosti (Službene novine Kantona Sarajevo br. 10/04).

Organizaciona struktura:

1. Odsjeci:

- Odsjek za automatiku i elektroniku
- Odsjek za elektroenergetiku
- Odsjek za računarstvo i informatiku
- Odsjek za telekomunikacije

2. Laboratorije:

1. Laboratorija za robotiku
2. Laboratorija za energetske elektroniku
3. Laboratorija za elektroniku 01
4. Laboratorija za elektroniku 02
5. Laboratorija za automatiku
6. Laboratorija za specijalna mjerenja
7. Laboratorija za elektromotorne pogone
8. Laboratorija za električne mašine
9. Laboratorija za električna kola i električna mjerenja
10. Laboratorija za elektrotehniku
11. Računarska laboratorija 01
12. Računarska laboratorija 02
13. Računarska laboratorija 03
14. Računarska laboratorija 04
15. Računarska laboratorija 05
16. Laboratorija za računarske komunikacije i mreže računara
17. Laboratorija za radio i televizijsku tehniku
18. Laboratorija za savremene telekomunikacione sisteme
19. Laboratorija za optoelektroniku, mikrotalasne i satelitske sisteme
20. Laboratorija za voip
21. Laboratorija za elektroenergetiku

Ukupan broj upisanih studenata na Fakultetu:

- od dana osnivanja je: 15.422

(ukupan broj upisanih studenata od osnivanja do prelaska na bolonjski nastavni plan studija je 14.454, a ukupan broj upisanih studenata po bolonjskom nastavnom planu je 968)

Od dana osnivanja:

- ukupan broj diplomiranih studenata: 4.765
- ukupan broj magistara elektrotehničkih nauka: 327
- nema specijalističkog studija
- ukupan broj doktora tehničkih nauka: 45 doktora tehničkih nauka do 5. 11. 1986. godine
- 25 doktora tehničkih nauka od aprila 1992. godine (Fakultet ne raspolaže podacima za period od 5. 11. 1986. do aprila 1992. godine – dokumentacija se nalazi u Lukavici – Istočno Sarajevo)

Dekani Fakulteta od osnivanja do danas:

Red. prof. <i>RELJA VASILJEVIĆ</i>	(1961-1963)
Vanr. prof. <i>AHMED MANDŽIĆ</i>	(1963-1967)
Red. prof. <i>DANE MALJKOVIĆ</i>	(1976-1972)
Vanr. prof. dr. <i>DRAGOLJUB MILATOVIĆ</i>	(1972-1976)
Red. prof. <i>BRANKO KNEŽEVIĆ</i>	(1976-1980), dekan RO ETF Sarajevo
Red. prof. dr. <i>EJUP HOT</i>	(1976-1980), dekan OOUR-a ETF Sarajevo
Red. prof. dr. <i>SVETOZAR ZIMONJIĆ</i>	(1980-1982)
Doc. dr. <i>ZORAN SALČIĆ</i>	(1982-1986)
Doc. dr. <i>SALIH SADOVIĆ</i>	(1986-1990)
Vanr. prof. dr. <i>ZORAN ANĐELIĆ</i>	(1990/1991)
Red. prof. dr. <i>ZIJO PAŠIĆ</i>	(1993-2000)
Vanr. prof. dr. <i>MELITA AHIĆ-ĐOKIĆ</i>	(2000-2004)
Red. prof. dr. <i>KEMO SOKOLIJA</i>	(2004-)

Stalno angažirano nastavno osoblje, spoljni saradnici:

Nastavno osoblje	Stalni radni odnos	Spoljni saradnici	UKUPNO
Redovni profesori	7	8	15
Vanredni profesori	13	4	17
Docenti	11	5	16
Viši asistenti	16	16	32
Asistenti	16	16	32
Istaknuti stručnjaci iz prakse		7	7
UKUPNO	63	56	119

A. PROJEKTI REALIZIRANI S FONDOVIMA ZA NAUČNO ISTRAŽIVAČKI RAD

- 1 Izbor metode za proračun električnog polja na digitalnom računaru i optimizacija elemenata i sistema napona 110 kV i viših
Godina realizacije: 1977
- 2 Morfološki pristup razvoju informacionih sistema
Godina realizacije: 1984-1986.
- 3 Društveni sistem informiranja u SRBiH
Godina realizacije: 1983-1987.
- 4 Tehnologije predstavljanja znanja
Godina realizacije: 1987-1991.
- 5 Nove informacione tehnologije
Godina realizacije: 1988-1992.
- 6 Analiza elektromagnetskih prijelaznih procesa u složenim elektroenergetskim sistemima
Godina realizacije: 1990.
- 7 Računarski orijentirani sistemi za analizu elektroenergetskih sistema
Godina realizacije: 1990.
- 8 Real Time – Operating Station
Godina realizacije: 2000.
- 9 Intelligent Control Laboratory – ICL (WUS No28, 2001 Grant)
Godina realizacije: 2001.
- 10 Primjena GIS tehnologija za kreiranje prostornih i multimedijalnih baza podataka o religijskom naslijeđu Kantona Sarajevo
Godina realizacije: 2003/2004.
- 11 Utjecaj prenapona u prijenosnoj mreži na pouzdanu opskrbu električnom energijom Kantona Sarajevo,
Godina realizacije: 2004
- 12 Analiza sklopnih prenapona u 400 kV elektroenergetskoj mreži
Godina realizacije: 2004.

13 Razvoj i implementacija internet omogućene baze podataka za istraživače, istraživačke institucije i infrastrukturu u Kantonu Sarajevo i Federaciji Bosne i Hercegovine Projekt realiziran u saradnji s Akademijom nauka i umjetnosti BiH

Godina realizacije: 2005/2006.

14 Razvoj i implementacija online internet laboratorija I-lab

Godina realizacije: 2007/2008.

15 Primjena metoda vještačke inteligencije u oblastima biomedicinskog inženjeringa i bioinformatike

Godina realizacije: 2009/2010.

B PROJEKTI REALIZIRANI U SARADNJI S PRIVREDNIM SUBJEKTIMA I INDUSTRIJOM

1 Optimiranje rada elektroenergetskog sistema Željezare Zenica

Godina realizacije: 1978.

2 Povećanje sigurnosti i redovitosti željezničkog saobraćaja poboljšanjem izolacionih karakteristika stabilnih i pokretnih postrojenja električne vuče

Godina realizacije: 1982.

3 Sistem za računarsko projektiranje elektromotornih razvoda – UNIS-CAD

Godina realizacije: 1986.

4 Zaštita visokonaponskih postrojenja od atmosferskih prenapona – uporedna analiza primjene cink-oksidnih i klasičnih odvodnika prenapona

Godina realizacije: 1987.

5 Istraživanje sklopnih prenapona u 66 kV mreži Libije: Roweis – Ghadames

Godina realizacije: 1987.

6 Studija primjene plastičnih izolatora na visokom naponu i definiranje baznog modela za njihovu proizvodnju

Godina realizacije: 1987.

7 Funkcioniranje uzemljivača u uvjetima atmosferskih pražnjenja

Godina realizacije: 1988.

8 Vinem sistem za daljinsko očitavanje potrošnje električne energije

Godina realizacije: 1990.

9 Elektromagnetski lokator niskovazdušnih nuklearnih eksplozija

Godina realizacije: 1991.

10 Kompozitni izolatori u prijenosnoj i distributivnoj mreži JP Elektroprivreda BiH

Godina realizacije: 1998.

11 Tehnoekonomska analiza, prednosti, mane i način ukidanja 35 kV napona u elektrodistributivnoj mreži Godina realizacije: 1999.

12 Metodologija prelaska sa 10 kV na 20 kV naponski nivo u elektrodistributivnoj mreži

Godina realizacije: 1999.

13 IP telefonija i njeno korištenje u JP PP Telekomunikacija B&H

Godina realizacije: 2000.

- 14 Tehnoekonomska analiza mogućnosti rada 35 kV dalekovoda Elektroprivrede BiH pod 110 kV naponom, s prijedlogom konkretnih rješenja
Godina realizacije: 2000.
15. Tehnoekonomska analiza mogućnosti zamjene potpornih porculanskih izolatora 10 (12) kV s kompozitnim izolatorima 20 (24) kV, s prijedlogom konkretnih rješenja
Godina realizacije: 2000.
- 16 Tekući status i preporuke nove organizacije pristupne mreže JP PTT B&H, studija izvodivosti
Godina realizacije: 2000
- 17 Asinhroni prijenosni mod (ATM) i njegovo korištenje u telekomunikacionom sistemu JP PTT B&H, studija izvodivosti
Godina realizacije: 2000
- 18 Definiranje kriterija i smjernica za zaustavljanje razvoja 35 kV i prelazak sa 10 kV na 20 kV naponski nivo u elektrodistributivnoj mreži s konkretnom primjenom na ED Travnik
Godina realizacije: 2001.
- 19 Priprema 10 kV mreže za prelazak na 20 kV napon na području ED Tuzla
Godina realizacije: 2002.
- 20Prijelaz na novi standardni napon u elektrodistributivnoj niskonaponskoj mreži u JP Elektroprivreda BiH
Godina realizacije: 2002.
- 21 Razvoj baze znanja potrebnih za izbor i eksploataciju opreme bazirane na polimernoj izolaciji
Godina realizacije: 2003.
- 22 Strategija održavanja visokonaponske opreme
Godina realizacije: 2003.
- 23 Mogućnost primjene automatiziranog sistema očitavanja brojila i izbor optimalnog rješenja u elektrodistributivnom sistemu JP Elektroprivreda BiH
Godina realizacije: 2003.
- 24 Razvoj baze znanja potrebnih za izbor i eksploataciju opreme bazirane na polimernoj izolaciji
Godina realizacije: 2003.
- 25 Izbor optimalnog sistema upravljanja tarifama u Kantonu Sarajevo
Godina realizacije: 2004.
- 26 Primijenjeno istraživanje metoda dizajna celularnih sistema
Godina realizacije: 2004.
- 27 Optimalna selekcija i korištenje optičkih vlakana u energetske kompanijama, s fokusom na JP Elektroprivreda BiH
Godina realizacije: 2004.
- 28 Mogućnosti primjene automatiziranog sistema očitavanja brojila i izbor optimalnog rješenja u elektrodistributivnom sistemu JP Elektroprivreda BiH
Godina realizacije: 2004.
- 29 Modeliranje frekventne ovisnosti parametara uzemljivača
Godina realizacije: 2004.

- 30 Analiza kvaliteta isporučene električne energije Bosnalijeku DD Sarajevo prema općim uvjetima za isporuku električne energije JP Elektroprivreda BiH
Godina realizacije: 2004.
- 31 Metode i alati za određivanje troškova usluge prijenosa električne energije
Godina realizacije: 2005.
- 32 Virtuelno Sarajevo – Bašaršija
Godina realizacije: 2005-2007
- 33 Korištenje širokopojasnih komunikacija po energetske vodovima s fokusom na JP Elektroprivreda BiH
Godina realizacije: 2005.
- 34 Konsultantske usluge za realizaciju studije implementacije 3G mobilnih mreža u BH Telecom, uključujući i viziju razvoja 4G mobilnih mreža
Godina realizacije: 2006
- 35 Studija izvodivosti obezbjeđenja VPN i VAS servisa u mobilnoj mreži BH Telecom sa GPRS i GSM sistemom
Godina realizacije: 2006
- 36 Doprinos modeliranju mobilne mreže s ciljem poboljšanja i povećanja efikasnosti postojećih servisa i obezbjeđenja novih
Godina realizacije: 2006
- 37 Daljinsko očitavanje impulsnih brojala potrošnje vode uz upotrebu internet-ske tehnologije
Godina realizacije: 2006.
- 38 Mogućnost uvođenja WiMAX-a u javnu komutacionu telefonsku mrežu
Godina realizacije: 2007
- 39 Primjena I3CM sistema u video-sigurnosnim sistemima: Provjera različitih komunikacijskih tehnologija
Godina realizacije: 2007.
- 40 Primjena „SCADA like“ sistema u video-sigurnosnim i tehničkim elektro-energetskim sistemima – Pilot projekt HE Jablanica i HE Grabovica
Godina realizacije: 2007.
- 41 Razvoj i implementacija SCADA/HMI sistema za nadzor, vođenje i upravljanje naftnim terminalom za distribuciju naftnih proizvoda autocisternama i naftovodima u rafineriji Zawya u Libiji
Godina realizacije: 2007-2009.
- 42 Razvoj i implementacija HMI/SCADA sistema za ispitivanje visokonaaponskih stupova u ispitnoj stanici IMRK – Energoinvest, Sarajevo
Godina realizacije: 2007-2009.
- 43 Virtuelna 3D rekonstrukcija Isa-begove tekije u Sarajevu, 2009.
Godina realizacije: 2008/2009.
- 44 Virtualni muzej bh tradicionalnih predmeta
Godina realizacije: 2008/2009.
45. Digitalni katalog stećaka, 2009.
Godina realizacije: 2008/2009.

Iz aktivnosti Fakulteta

FAKULTET ZA SAOBRAĆAJ I KOMUNIKACIJE

Adresa:

Zmaja od Bosne 8 (Kampus)

Web:

www.fsk.unsa.ba

Dekan:

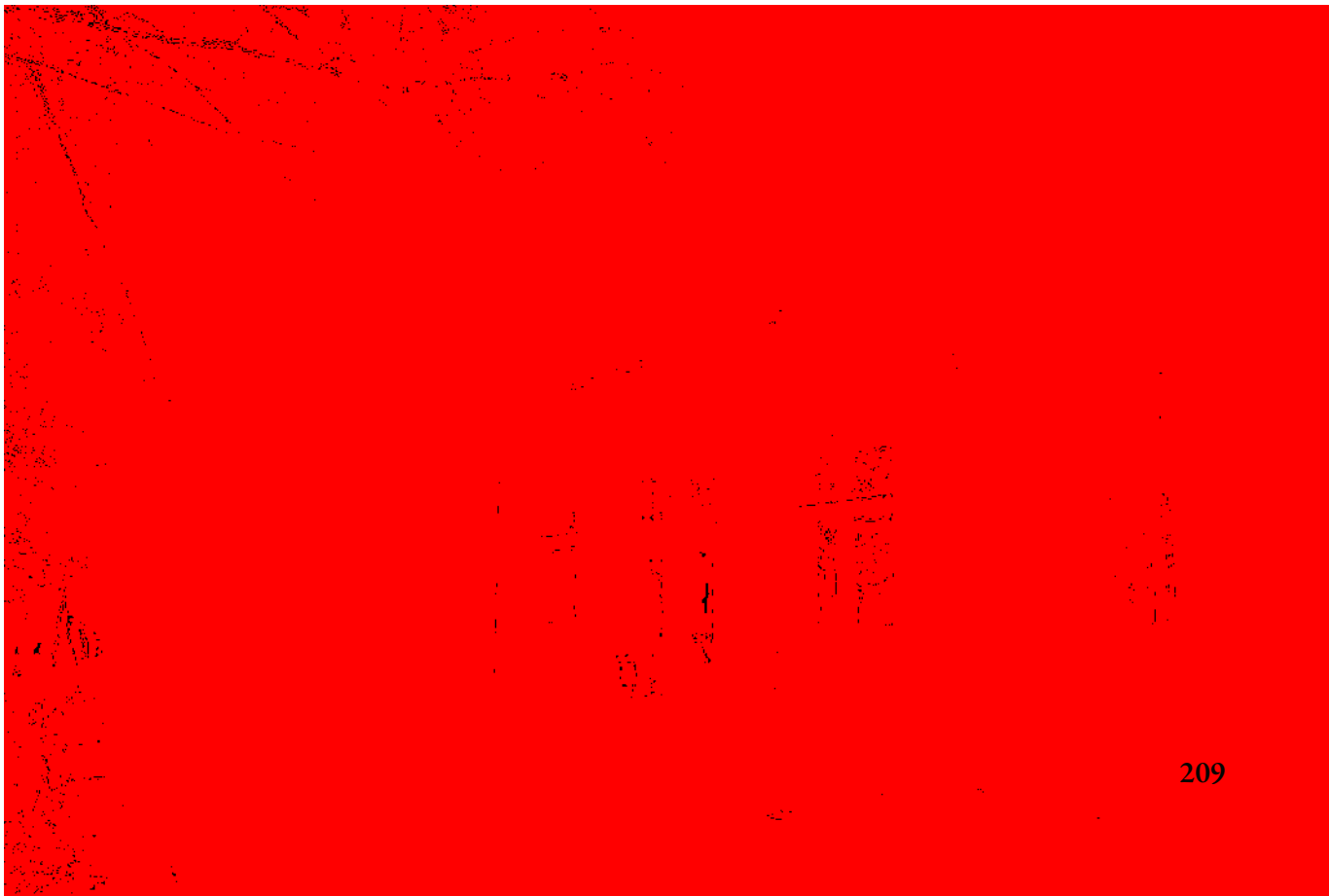
Prof. dr. *SAMIR ČAUŠEVIĆ*:

Prodekan za nastavu:

Doc. dr. *OSMAN LINDOV*

Prodekan za naučnoistraživački rad:

Prof. dr. *HILMIJA ŠEMIĆ*

Vrijeme nastanka i razvoja Fakulteta za saobraćaj i komunikacije je burno vrijeme svjetski značajnih dešavanja, naučno-tehničke i društvene revolucije, ljudskih stradanja i nezapamćenih katastrofa. Hronologija 32-godišnjeg razvoja Fakulteta za saobraćaj i komunikacije ukratko sadrži sljedeće:

U prvih 15 godina Saobraćajnog fakulteta (1977-1992), uz osnivanje, nastavno-naučno osoblje stvorilo je visokoškolsku ustanovu za educiranje saobraćajnih inženjera, kao i uvjete za brži rast i razvoj. U ratnom periodu ne prekida svoju uspješnu saradnju s privredom s ciljem pružanja neposredne pomoći u procesu organiziranja i funkcioniranja saobraćajnog sistema. U poslijeratnom hodu još više i temeljitije gradi svoje mjesto u svijetu edukacije i nauke, te priprema elaborat o osnovama otvaranja odsjeka iz oblasti komunikacijskih i poštanskih tehnologija. Odlukom Senata Univerziteta u Sarajevu i Vlade Federacije 29. oktobra 1996. godine mijenja se naziv fakulteta u Fakultet za saobraćaj i komunikacije. Fakultet postaje punopravni član Evropske konferencije za edukaciju inženjera. U maju 1997. godine uručene su diplome za 38 inženjera saobraćaja / kontrolora letenja koji su svoju edukaciju započeli akademske 1993/94. godine, a u akademskoj 2007/08. godini u okviru studijske grupe saobraćaj osniva se odsjek zrakoplovnog saobraćaja. Posebna pažnja posvećena je odabiru i edukaciji mladih talentiranih kadrova koji će u budućnosti biti nosioci edukacije, razvoja i naučnih dostignuća iz oblasti transportnih i komunikacijskih tehnologija. Svojim neprekidnim radom i upornošću Fakultet za saobraćaj i komunikacije je dokazao da je nosilac edukativne i istraživačke djelatnosti u Bosni i Hercegovini u oblasti saobraćaja. Fakultet za saobraćaj i komunikacije je učestvovao u izradi projekata Evropske unije, kao i nizu projekata i studija u Bosni i Hercegovini u oblasti transporta i komunikacija.

Organizaciona struktura

Na Fakultetu za saobraćaj i komunikacije postoje dva odsjeka, i to: **Odsjek za saobraćaj** i **Odsjeka za komunikacije**, čiji su smjerovi predstavljeni u sljedećoj tabeli:

Odsjeci	
KOMUNIKACIJE	SAOBRAĆAJ
Smjerovi	Smjerovi
Komunikacijske tehnologije	Cestovni saobraćaj
Poštanske tehnologije	Željeznički saobraćaj
	Zrakoplovni saobraćaj

Ukupan broj upisanih studenata od osnivanja:

- VII stepen: 4.196

- VI stepen: 286

Ukupan broj diplomiranih studenata, magistara, doktora nauka:

VII stepen (dipl. ing. saob.)	912
Bachelor ing. saob. i kom.	43
VI stepen (ing. saob.)	164
Magistri	16
Doktori nauka	17

Dekani Fakulteta od osnivanja do danas:

Prof. dr. <i>MIHAILO GALIĆ</i>	(1977-1981)
Prof. dr. <i>KERIM SLIPIČEVIĆ</i>	(1981-1982)
Prof. dr. <i>DRAGAN TADIĆ</i>	(1982-1984)
Prof. dr. <i>KEMO SOKOLIJA</i>	(1984-1986)
Prof. dr. <i>DANE MALJKOVIĆ</i>	(1986-1988)
Prof. dr. <i>ĐORĐE KOPIC</i>	(1988-1992)
Prof. dr. <i>ŠEFKIJA ČEKIĆ</i>	(1992-2008)
Prof. dr. <i>SAMIR ČAUŠEVIĆ</i>	(2008-)

Naučnoistraživački projekti:

- Međunarodni projekt “ADVancEd transports for University Education in Sarajevo”, Tempus, 2002- 2004. godina, University of Sarajevo, Faculty of Traffic and Communications, BIH (co-ordinator), Politecnico di torino, I (contractor), University of Southampton, UK (partner);
- Studija “Strategija razvoja putne mreže Kantona Središnja Bosna / Srednjobosanskog Kantona;
- Studija „Stanje saobraćaja na području Kantona Sarajevo za potrebe prostornog plana Kantona Sarajevo 2008- 2013“;
- Studija „Stanje elektroenergetske mreže, elektrovučnih podstanica i pripadajuće kontaktne mreže JKP GRAS“ Sarajevo;
- Studija „Tehničko- tehnološki aspekti organizacije i racionalizacije poslovanja Centrotrans bus Eurolines Bosne i Hercegovine“ Sarajevo d.d.;
- Studija “Saobraćajno stanje na području Srednjobosanskog kantona/županije, s posebnim osvrtom na općinu Travnik“;
- Studija “Strategija razvoja DD Centrotrans bus Sarajevo”;
- Studija “Osnove tehničko- tehnološkog i ekonomskog razvoja društvenog preduzeća Laser Brčko”;

- Studija “Uvođenje transportne djelatnosti u poštanskom saobraćaju”;
- Studija “Nove tendencije u razvoju telekomunikacijskih usluga”;

Zbornici radova:

- Revalorizacija geoprometnog položaja Hrvatske i Bosne i Hercegovine u interesu obiju država, HAZU – Zagreb, lipanj, 1996.
- Mjesto i uloga Bosne i Hercegovine i Hrvatske u evropskim transportnim koridorima, ANUBiH – Sarajevo, 3. i 4. juni 1997.
- Ekološki problemi suvremenog prometa, ANUBiH – Sarajevo, 15. i 16. oktobar 2003.
- Promet u funkciji gospodarskega razvoja in trajnosnega razvoja, SAZU – Ljubljana – Portorož, 12. i 13. maja 2005.
- Saobraćajni sistem koridora 5-C - nove mogućnosti razvoja, ANUBiH, Sarajevo, 26. i 27. maja 2006.
- Uloga Fakulteta prometnih znanosti u razvoju europskog prometnog sistema, Sarajevo, 26. i 27. oktobra 2006.

Drugi relevantni podaci:

Na Fakultetu za saobraćaj i komunikacije djeluje Katedra za sigurnost saobraćaja, osnovana 1996. godine s namjenom istraživanja u oblastima sigurnosti u svim vidovima saobraćaja, i trenutno je jedina katedra ove vrste u Bosni i Hercegovini. U okviru Fakulteta postoji i Centar za naučnoistraživački razvoj, osnovan 2002. godine sredstvima iz projekta Tempus. Biblioteka također funkcioniše u okviru Fakulteta i broji 4.143 knjižne jedinice. Studenti su organizirani kroz asocijaciju studenata „Fenix“ i aktivni su u manjim projektima, a posjeduju i klub u sklopu Fakulteta.

Iz aktivnosti Fakulteta

GRAĐEVINSKI FAKULTET

Adresa:

Patriotske lige 30

Web:

www.gf.unsa.ba

Dekan:

Prof. dr. *MUHAMED ZLATAR*

Prodekan za nastavno-naučni rad:

Prof. dr. *MUSTAFA HRASNICA*

*Zgrada Tehničkog fakulteta
(danas Ekonomski fakultet)*

1. Osnivanje visokoškolske ustanove

Građevinski fakultet u Sarajevu je osnovan uredbom Vlade Narodne Republike BiH od 20. maja 1949. godine kao jedan od dva odsjeka Tehničkog fakulteta u Sarajevu. Zakonom o visokom školstvu donesenim od Narodne skupštine Narodne Republike BiH 11. jula 1961. godine Tehnički fakultet je ukinut, tako da od 30. septembra 1961. godine nastavlja s radom Građevinski fakultet Univerziteta u Sarajevu kao samostalna javna ustanova.

Početkom akademske 1961/62. godine Građevinski fakultet useljava u novu nastavnu zgradu i u još tri zasebne građevine u kompleksu Koševo. U zasebnim zgradama bile su smještene katedre i zavodi Fakulteta, Elektronski računarski centar, kao i kabineti nastavnog osoblja stručnih predmeta, predavaonice i vježbaonice, laboratorije za eksperimentalni rad sa studentima i za naučni rad.

Skupština SRBiH 4. septembra 1973. godine donosi odluku o osnivanju geodetskog smjera na Građevinskom fakultetu u Sarajevu. Od toga datuma pa do danas na Fakultetu djeluju četiri odsjeka, i to: za konstrukcije, za hidrotehniku, za saobraćajnice i odsjek za geodeziju.

2. Organizaciona struktura

Fakultet svoju nastavnu djelatnost realizuje kroz odsjeka i katedre kao organizacione jedinice, i to:

Odsjeci

1. Odsjek za konstrukcije, sa sjedištem u objektu br. 3 (Stjepana Tomića 5),
2. Odsjek za saobraćajnice, sa sjedištem u objektu br. 1 (Stjepana Tomića 1),
3. Odsjek za hidrotehniku, sa sjedištem u objektu br. 1 (Stjepana Tomića 1),
4. Odsjek za geodeziju, sa sjedištem u objektu br. 1 (Stjepana Tomića 1).

*Zgrada Instituta za materijale i
konstrukcije Građevinskog fakulteta
u Sarajevu*

Katedre

1. Katedra za matematiku, programiranje, nacrtnu geometriju i fiziku, sa sjedištem u nastavnom objektu u ulici Patriotske lige 30,
2. Katedra za geologiju i geotehniku, sa sjedištem u objektu br. 2 (Stjepana Tomića 3),
3. Katedra za predmete općih programskih osnova, sa sjedištem u nastavnom objektu u ulici Patriotske lige 30.
4. Katedra za tehnologiju i organizaciju građenja, sa sjedištem u objektu br. 1 (Stjepana Tomića 1).

Fakultet svoju naučnoistraživačku, visokostručnu i stručnu djelatnost realizira kroz institute kao organizacione jedinice, i to:

1. Na Odsjeku za konstrukcije: Institut za materijale i konstrukcije, sa sjedištem u objektu br. 3 (Stjepana Tomića 5), i Institut za geotehniku, sa sjedištem u objektu br. 2 (Stjepana Tomića 3),
2. Na Odsjeku za hidrotehniku: Institut za hidrotehniku, sa sjedištem u objektu br. 1 (Stjepana Tomića 1), i Institut za geologiju, sa sjedištem u objektu br. 2 (Stjepana Tomića 3),
3. Na Odsjeku za saobraćajnice: Institut za saobraćajnice, sa sjedištem u objektu br. 1 (Stjepana Tomića 1),
4. Na Odsjeku za geodeziju: Institut za geodeziju i geoinformatiku, sa sjedištem u objektu br. 1 (Stjepana Tomića 1).

3. Ukupan broj upisanih studenata od osnivanja (prema režimu studija i po odsjecima, ako postoje)

Ukupan broj upisanih studenata po starom nastavnom planu i programu:

Odsjek za konstrukcije	1.312
Odsjek za saobraćajnice	1.141
Odsjek za hidrotehniku	1.132
Odsjek za geodeziju	1.832
VI/1 stepen	8.285

Ukupan broj upisanih studenata po bolonjskom sistemu studija:

Studij građevinarstva (konstrukcije, saobraćajnice i hidrotehnika)	864
Studij geodezije	233

4. Ukupan broj diplomiranih studenata, magistara i specijalista i doktora nauka – od osnivanja

Diplomirani inženjeri građevinarstva	2.977
Diplomirani inženjeri geodezije	356
Građevinski inženjeri	1215
Bakalaureat/Bachelor - inženjer građevinarstva	10
Bakalaureat/Bachelor - inženjer geodezije	6
Magistri tehničkih nauka	57
Doktori tehničkih nauka	49

Dekani tehničkog fakulteta:

<i>ALEKSANDAR TRUMIĆ</i> , vanr. prof.,	(1949/51)
<i>DUŠAN LAZIĆ</i> , vanr. prof.,	(1951/53)
<i>DUŠAN SMILJANIĆ</i> , vanr. prof.,	(1953/54)
<i>JULIJE HAHAMOVIĆ</i> , vanr. prof.,	(1954/55)
<i>JAHIEL FINCI</i> , vanr. prof.,	(1955/56)
<i>KADIĆ MUHAMED</i> , vanr. prof.,	(1956/57)
<i>DUŠAN KRSMANOVIĆ</i> , red. prof.	(1957-59)
<i>NIKOLA LALIĆ</i> , vanr. prof.,	(1957/60)
<i>BORAS KAZIMIR</i> , vanr. prof.,	(1960/61)

Dekani građevinskog fakulteta:

<i>EMIL JANAČEK</i> , vanr. prof.,	(1961-1963)
<i>JULIJE HAHAMOVIĆ</i> , red. prof.,	(1963-1965)
<i>RADOSLAV JOVANOVIĆ</i> , red. prof.,	(1965-1967)
<i>STJEPAN MIKULEC</i> , red. prof.,	(1967-1972)

<i>BRANKO VELJKOVIĆ</i> , vanr. prof.,	(1972-1976)
<i>BRANKO KURPJEL</i> , prof.	(1976-1980)
<i>FARUK FILIPOVIĆ</i> , prof.,	(1980/1981)
<i>FARUK SELESKOVIĆ</i> , doc.,	(1981-1984)
<i>STEVAN KEBELJIĆ</i> , doc.,	(1984-1986)
<i>HAMID DOLAREVIĆ</i> , red. prof.	(1986-1988)
<i>FARUK SELESKOVIĆ</i> , vanr. prof.,	(1988-1991)
<i>BRANISLAV VERBIĆ</i> , red.prof.,	(1991/1992)
<i>GOLOŠ MIRZA</i> , red. prof.,	(1992-2000)
<i>HRELJA HUSNO</i> , red. prof.,	(2000-2004)
<i>ZLATAR MUHAMED</i> , red. prof.,	(2004-2010)

5. Naučnoistraživački projekti:

1. Project: European state of the environment. Subproject: Data collection, procesing and assesment for Bosnia and Herzegovina in the fields: General assesment of river quality, groundwater quantity and quality and inland waters (European Union PHARE projects), Institut za hidrotehniku Građevinskog fakulteta u Sarajevu, Sarajevo, 1997.
2. Preparation of design and tender documents for water supply reconstruction projects in Bosanski Petrovac and Ključ: Assesment of the existing situation and preliminary project definitions (European Union PHARE projects), Institut za hidrotehniku Građevinskog fakulteta u Sarajevu, Sarajevo, 1997.
3. Podrška unapređenju upravljanja otpadom u Bosni i Hercegovini, Građevinski fakultet u Sarajevu, Sarajevo, 2003-2005.
4. Istraživanje u tunelu Jedrinje: Procjena postojećih uslova i Procjena alternativa sanacije tunela, Evropska banka za razvoj i Građevinski fakultet u Sarajevu, Sarajevo, 2003.
5. Mogućnosti iskorištenje plina sa deponija i njegova upotreba za proizvodnju električne energije na primjeru deponije Smiljevići u Sarajevu, Institut za hidrotehniku Građevinskog fakulteta u Sarajevu, Sarajevo, 2000.
6. Utjecaj aktiviranja starih grobalja u ratnim uslovima na zagađenje voda na području grada Sarajeva, Institut za hidrotehniku Građevinskog fakulteta u Sarajevu, Sarajevo, 1996.
7. Istraživanje iz oblasti projektiranja građevina otpornih na djelovanje zemljotresa građenih industrijskim načinom građenja. Institut za materijale i konstrukcije Građevinskog fakulteta u Sarajevu i University of California Bekeley, USA (SIZ za nauku SRBiH i National Science Foundation USA).

8. Mogućnost primjene lakih prefabrikovanih prednapregnutih betonskih konstrukcija za međuspratne konstrukcije zgrada u seizmički aktivnim oblastima. Institut za materijale i konstrukcije Građevinskog fakulteta u Sarajevu, 1979-1982 (SIZ za nauku SRBiH).
9. Eksperimentalno i analitičko istraživanje utjecaja sadejstva tla i konstrukcije na dinamičko reagovanje konstrukcija i fundamenata. Građevinski fakultet u Sarajevu i Rice University, Houston, USA, 1981-1985 (SIZ za nauku SRBiH i National Science Foundation USA).
10. Eksperimentalna provjera dinamičke krutosti temelja. Građevinski fakultet u Sarajevu i Rice University, Houston, USA, 1988-1992 (SIZ za nauku SRBiH i National Science Foundation USA).
11. Društveni cilj DC IX-“Produktika”, Tematska oblast TO-1 Projektovanje proizvoda i tehnologija uz pomoć računara. Građevinski fakultet u Sarajevu, 1989-1992 (SIZ za nauku SRBiH).
12. Geometrical non-linearity and stability of line structures. Research Support Scheme of Central European University i Građevinsku fakultet u Sarajevu, 1995.
13. Inženjerske metode u dinamici konstrukcija. Građevinski fakultet u Sarajevu, 2006 (Vlada Kantona Sarajevo).
14. Studija saobraćaja Kantona za potrebe izrade prostornog plana, 2005.
15. Prostorno prometna studija Zeničko-dobojskog kantona, 2007.
16. Istraživanje pretpostavki i uvjeta za razvoj upravljačkog sistema u oblasti putne infrastrukture Federacije BiH, 2008.
17. Program geološko-geotehničkih istraživanja za Glavni projekt LOT-a 3 u Koridoru Vc Inženjerskogeološka i geotehnička istraživanja za sanaciju željezničkog tunela br. 16 „Bradina“.
18. Projekt izrade Uputstva za Osnovnu inženjerskogeološku kartu Bosne i Hercegovine M 1: 100.000.
19. Geodynamic Investigation in Bosnia and Herzegovina (Geodinamska istraživanja u Bosni i Hercegovini).
20. Characteristics of the Terrain along Vc Corridor between Sava river and Sarajevo town (Odlike terena duž Koridora Vc između Save i Sarajeva).
21. Geological Map of the Bosnia and Herzegovina, Sc 1: 300.000, Content and application possibilities (Geološka karta Bosne i Hercegovine 1:300.000, Sadržaj i mogućnosti primjene).
22. Studija o nivelmanu visoke točnosti (NVT) Bosne i Hercegovine. Obnova i djelomično ponavljanje drugog nivelmana visoke točnosti (II NVT iz 1973), 2008.
23. Istraživanje pretpostavki i uvjeta za razvoj upravljačkog geoinformacionog sistema (GIS) u oblasti putne infrastrukture Federacije BiH, 2008.

24. CERGOP (Central European Regional Geodinamical Project) osnovan u okviru CEI (Central European Initiative). Trajanje projekta 1994-2000.
25. CERGOP 2/Environment, nastavak projekta CERGOP, trajanje 2003-2006.
26. BALGEO (BALkan Geodetic Observing System- A SCIENTIFIC CHALLENGE FOR THE BALKAN COUNTRIES, 2008-2009.

Iz aktivnosti Fakulteta

MAŠINSKI FAKULTET

Adresa:

Vilsonovo šetalište 9

Web:

www.mef.unsa.ba

Dekan:

Prof. dr. *EJUB DŽAFEROVIĆ*

Prodekan za nastavu:

Prof. dr. *ADIL MUMINOVIĆ*

Prodekan za naučnoistraživački rad:

Doc. dr. *MAJDA ČOHODAR*

Prodekan za međunarodne odnose:

Doc. dr. *ALEKSANDRA KOSTIĆ*

Mašinski odsjek za školovanje „stručnjaka općeg tipa mašinske struke“ osnovan je 6. oktobra 1958. godine na Tehničkom fakultetu. Svečano otvaranja Mašinskog odsjeka izvršio je profesor Kazimir Boras. Univerzitet u Sarajevu određuje Matičarsku komisiju Mašinskog odsjeka Tehničkog fakulteta u sastavu:

- profesor *DUŠAN VITAS*, dipl. ing. maš., Mašinski fakultet u Beogradu,
- profesor dr. *NIKOLA OBRADOVIĆ*, dipl. ing. maš., Mašinski fakultet u Beogradu,
- profesor *JOSIP SERDAR*, dipl. ing. maš., Strojarsko-brodograđevni fakultet u Zagrebu,
- profesor *ALEKSANDAR TRUMIĆ*, dipl. ing., Tehnički fakultet u Sarajevu, i
- profesor *KAZIMIR BORAS*, dipl. ing., Poljoprivredni fakultet u Sarajevu.

Tehnički fakultet u Sarajevu prestaje s radom 30. septembra 1961. a 1. oktobra 1961. godine počinju s radom fakulteti: Građevinski fakultet, Arhitektonski fakultet, Mašinski fakultet i Elektrotehnički fakultet. Profesor Dragoslav Mirković je izabran za prvog dekana, a profesor Nikola Sedlar za prodekana 14. jula 1961. godine.

Mašinski fakultet je kroz svoj historijski razvoj postao respektabilna visokoškolska institucija sa internacionalnom reputacijom i prepoznatljivošću.

Nakon višegodišnjeg razvoja osnovano je sedam odsjeka:

1. Odsjek za mašinski proizvodni inženjering

- Smjer mašinski proizvodni inženjering (BSc.)
- Smjer proizvodne tehnologije, automatizacija i robotika (MSc.)
- Smjer mehatronika u mašinstvu (MSc.)

2. Odsjek za industrijsko inženjerstvo i menadžment

- Smjer industrijsko inženjerstvo i menadžment

3. Odsjek za energetiku, procesnu tehniku i okolinsko inženjerstvo

- Smjer energetika
- Smjer procesno inženjerstvo
- Smjer klimatizacija, grijanje i hlađenje
- Smjer okolinsko inženjerstvo

4. Odsjek za tehnologiju drveta

- Smjer tehnologije drveta

5. Odsjek za motore i vozila

- Smjer motori i vozila

6. Odsjek za odbrambene tehnologije

- Smjer odbrambene tehnologije

7. Odsjek za mašinske konstrukcije

- Smjer mašinske konstrukcije

Ukupan broj upisanih studenata od početka djelovanja Fakulteta je 14.538. Podaci po odsjecima su dostupni od akademske 1980/81. godine do danas. Međutim, kroz faze razvoja Fakulteta dolazilo je do spajanja i razdvajanja odsjeka te ti podaci ne bi pružili adekvatnu sliku o stanju na Fakultetu.

Na Fakultetu je do 2009. godine ukupno promovirano:

- 5.195 diplomiranih mašinskih inženjera,
- 163 magistra tehničkih nauka, i
- 66 kandidata je steklo zvanje doktora tehničkih nauka.

Dekani fakulteta od osnivanja do danas:

Dekan	Period obavljanja funkcije	Broj mandata
Prof. dr. <i>DRAGOSLAV MIRKOVIĆ</i>	1961-1963	1
Prof. dr. <i>JOVAN ZUBAC</i>	1963-1965	1
Prof. <i>BOŽO BENDELJA</i>	1965-1969	2
Prof. dr. <i>TEODOR GREGORIĆ</i>	1969-1973	2
Prof. dr. <i>RAMIZ ZUBČEVIĆ</i>	1973-1978	2
Prof. <i>BOŽO BENDELJA</i>	1978-1980	1
Prof. dr. <i>VLATKO DOLEČEK</i>	1980-1982	1
Prof. dr. <i>PAVLE KALUĐERČIĆ</i>	1982-1983	½ (v.d. dekana)
Prof. dr. <i>MILAN BAJIĆ</i>	1983-1985	1
Prof. dr. <i>KEMAL HANJALIĆ</i>	1985-1985	1/3 (jer je imenovan za gradonačelnika Sarajeva)
Prof. dr. <i>SLOBODAN ŠIPČIĆ</i>	1985-1987	1
Prof. dr. <i>ZDRAVKO MIRKOVIĆ</i>	1987-1991	2
Prof. dr. <i>EMIR KULIĆ</i>	1991-1992	½
Prof. dr. <i>EDHEM SEFEROVIĆ</i>	1992-2000	4
Prof. dr. <i>MALIK KULENOVIĆ</i>	2000-2004	2
Prof. dr. <i>STJEPAN MARIĆ</i>	2005-2007	1
Prof. dr. <i>EJUB DŽAFEROVIĆ</i>	2007	(mandat četiri godine)

Mašinski fakultet ima brojne veze s evropskim, američkim i australskim univerzitetima, gdje su mnogi članovi Fakulteta magistrirali i/ili doktorirali i održavaju kontakte s njima. Profesori iz inostranstva drže predavanja na svim ciklusima nastave.

Mašinski fakultet je učesnik u mnogim naučnoistraživačkim projektima. Samo tokom 2007. godine Mašinskom fakultetu u Sarajevu je na Konkursu za sufinansiranje naučnoistraživačkih i istraživačko-razvojnih projekata u Kantonu Sarajevo u 2007. godini odobreno finansiranje 12 projekata, dok je od Federalnog ministarstva obrazovanja i nauke prihvaćeno finansiranje dva projekta.

Mašinski fakultet u Sarajevu, kao lider na tržištu znanja iz oblasti mašinskog inženjerstva u Bosni i Hercegovini, nastoji da prati posljednje trendove u razvoju relevantnih naučnih disciplina, naročito tako što ostvaruje vrlo intenzivnu i plodnu saradnju s inostranim univerzitetima, institutima i privrednim subjektima. Saradnja Mašinskog fakulteta u Sarajevu sa srodnim fakultetima iz inostranstva doživljava svoju punu afirmaciju pobjedom na konkursima u okviru evropskih projekata Tempus i FP projekata.

Istaknimo najvažnije projekte i njihove karakteristike:

1. Tempus CARDS - Structural and Complementary Measures – SCM-projekt pod nazivom “Implementing cooperation with industry at BH universities” (Implementacija saradnje sa industrijom na bh. Univerzitetima)

Partnerske institucije su: Coordinator: Kungliga Tekniska Hogskolan – The Royal Institute of Technology; KTH Stockholm, Švedska; University College Dublin, Irska; Privredna komora FBiH.

Projekt je trajao od septembra 2004. do kraja oktobra 2005. godine, a završio je uspješno organiziranim seminarom „Industrija i visoko obrazovanje“ u Sarajevu.

2. Tempus CARDS – SCM projekt pod nazivom “Introducing the Credit Transfer System in Universities in BH ” (Uvođenje ECTS na bh. univerzitetima)

Partnerske institucije su: Coordinator: Kungliga Tekniska Hogskolan – The Royal Institute of Technology KTH Stockholm, Švedska; University Nuernberg-Erlangen, Erlangen, Njemačka; Agencija za visoko obrazovanje Švedske

Projekt je trajao godinu dana, a završen je krajem 2006. Značajan ishod projekta je objavljena knjiga „Evropski sistem prijenosa bodova na tehničkim fakultetima“ grupe autora koji su radili na implementaciji ovog projekta. U njoj su data ključna obilježja ECTS-a, dokumenti ECTS-a, iskustva s evropskih univerziteta o pridruživanju ECTS-u, te neki primjeri primjene na dva odsjeka Mašinskog fakulteta Sarajevo, kao i zaključci s korisnim preporukama;

3. Tempus CARDS - Joint European Projects_JEP pod nazivom „Development of Master program in Sustainable Energy Engineering (SEE)“ (Razvoj programa postdiplomskog studija iz održivog energetskog inženjerstva)

Partnerske institucije su: Koordinator: Kungliga Tekniska Högskolan – The Royal Institute of Technology KTH Stockholm, Švedska; Univerzitet Banja Luka; Sveučilište u Mostaru; University of Dublin, Ireland; City University of London, United Kingdom.

U okviru ovog Tempus projekta formiran je moderni E-centar za učenje na daljinu koji je opremljen savremenim IT-om u funkciji novih metoda izvođenja nastave na međunarodnom planu. U njemu se izvodi nastava postdiplomskog studija na engleskom jeziku i koriste linkovi s profesorima koji su nekad radili na MFS-u a sada su na eminentnim međunarodnim univerzitetima. Projekt je trajao tri godine, a prva generacija postdiplomaca upisana je u jesen 2007. godine.

4. Tempus CARDS – Joint European Projects (JEP) – pod nazivom: “Development of Master program in Industrial Ecology in Bosnia and Herzegovina” (Razvoj programa postdiplomskog studija iz industrijske ekologije u BiH)

Partnerske institucije su: Koordinator: Kungliga Tekniska Högskolan – The Royal Institute of Technology, KTH Stockholm, Švedska; Universitat Politècnica de Catalunya - UPC Barcelona (Španija); Sveučilište u Mostaru; Univerzitet u Tuzli; Privredna komora Federacije BiH.

Projekt traje dvije godine, započeo je krajem 2006. U sklopu ovog Tempus projekta započeo je internacionalni postdiplomski studij iz oblasti industrijske ekologije. Prethodno je provedena obuka nastavnika sa bh. univerziteta koji su uključeni u postdiplomski studij, kao i priprema nastavnog materijala. uz pomoć profesora s partnerski univerziteta iz Švedske i Španije. Konceptcija ovog postdiplomskog studija je u velikoj mjeri usaglašena sa istim master programom koji se izvodi već nekoliko godina na KTH univerzitetu u Stockholmu. Kao jedan od rezultata ovog projekta, a u organizaciji Privredne komore FBiH i Mašinskog fakulteta, održan je 14. i 15. aprila 2008. godine seminar na temu „Praktična iskustva iz Švedske – Upravljanje otpadom i jačanje čišće proizvodnje“.

5. Sudjelovanje u TEMPUS projektu SM-SCM-C014B06-2006 „EU Oriented Self-evaluation Report Procedure for Bosnia and Herzegovina Universities“, kao predstavnik Univerziteta, koje rezultira testnom eksternom evaluacijom studijskih programa Odsjeka za mašinski proizvodni inženjering.

Profesor Lennaet Johansen sa KTH na ceremoniji otvaranja E-centra

6. FP6 projekt pod nazivom „Advanced Decentralised Energy Generation Systems in Western Balkans“ (Napredni sistemi za decentraliziranu proizvodnju električne energije u zemljama zapadnog Balkana).

Partnerske institucije su: National Technical University of Athens (NTUA), the co-ordinator Greece, Instituto de Engenharia Mecanica (ID-MEC-IST), Portugal, University of Stuttgart (USTUTT), Germany, Faculty of Mechanical Engineering and Naval Architecture, University of Zagreb (FSB-UZ), Croatia, Institut for Nuclear Sciences Vinca (VINCA), Serbia and Montenegro.

7. Projekt pod nazivom „Droplet-Wall Interaction and Heat Transfer finansiran od US Office of Naval Research, Department of the Navy – Science and Technology“. Trajanje projekta je četiri godine.

U sardnji s WUS-om je ostvaren jedan od značajnijih projekata o kojem navodimo sljedeće podatke:

NAZIV PROJEKTA: Course Development Project (CDP+) WUS Austria

SVRHA PROJEKTA: Podrška razvoju nastavno-naučnih planova i predmeta na univerzitetima u Bosni i Hercegovini, s posebnim naglaskom na integraciji u Evropski prostor visokog obrazovanja.

IMPLEMENTATOR: Katedra za mašinske konstrukcije Mašinskog fakulteta Sarajevo

FINANSIRANJE PROJEKTA:

- Finansijer: WUS (*World University Service*) Austria
- Kofinansijer: Mašinski fakultet Sarajevo

PODRŠKA PROJEKTU:

- Dekana, NNV-a i Upravnog odbora Mašinskog fakulteta Sarajevo
- Katedre za konstruiranje in oblikovanje Fakultete za strojništvo Maribor

VRIJEME IMPLEMENTACIJE PROJEKTA: Oktobar 2004 – oktobar 2005.

NADZOR IMPLEMENTACIJE PROJEKTA: Ministarstvo vanjskih poslova Austrije

- REZULTATI IMPLEMENTIRANOG PROJEKTA: Inoviranje sadržaja i metodologije izvođenja nastave iz predmeta *Projektovanje pomoću računara*, u skladu sa evropskim standardima

- Formiranje Laboratorija za projektovanje pomoću računara (*Laboratory for Computer – Aided Design – LabCAD*) na Mašinskom fakultetu u Sarajevu
- Nabavka najnovije naučne literature iz oblasti CAD/CAM/CAE tehnologija.

Preko WUS-a je realiziran i čitav niz jednomjesečnih stipendija za studentski boravak u Austriji studenta, magistranata, doktoranata i nastavnika Fakulteta i više manjih projekata tipa:

1. Modifikacija nastavnih programa za dva predmeta na prvoj i trećoj godini. Naziv projekta: CDP+ No. "34/SA/06 – Technologies of Machining; Technology of Cutting Machining I".

Ovaj projekt je osvojio treće mjesto na takmičenju koji je organizirao WUS

Mašinski fakultet u Sarajevu tradicionalno uz obilježavanje svojih jubileja organizira internacionalne naučne skupove od kojih ističemo najvažnije:

- „International Conference of Advancement in Mechanical Engineering“
- DAAAM 2003

Posredstvom doktoranata i magistranata na univerzitetima širom svijeta ostvarene su veze s svjetski poznatim univerzitetima. Ostvarene veze s ovim univerzitetima su trajnog karaktera i s njima se vrši permanentna izmjena kadrova u oba smjera, u raznim vidovima, od postdiplomskih, doktorskih i postdoktorskih studija do učešća gostujućih profesora u nastavnom procesu i izvođenju zajedničkih naučnoistraživačkih projekata.

Također treba istaći da brojni profesori koji su školovani na Fakultetu ili radili na njemu a sada su angažirani na univerzitetima u inostranstvu predstavljaju najbolje ambasadore Mašinskog fakulteta u nauci i tehnici.

DAAAM 2003

Students of the Faculty listening to a lecture delivered from London via video link

Mašinski fakultet Sarajevo je nastao iz potrebe privrede i industrijskog razvoja Bosne i Hercegovine. U težnji da ostane dosljedan suštini svoga osnivanja Fakultet je težio da se ostvari što tješnja saradnja s privredom na svim područjima svog djelovanja.

Fakultet je jedan od prvih u zemlji shvatio da u uvjetima savremene naučno-tehničke revolucije razvoj privrede savremenih društva

sve više i sve neposrednije zavisi od stepena razvijenosti nauke i naučnih i tehničkih znanja i sposobnosti u proizvodnji, od organizacije i upravljanja proizvodnjom i drugim procesima. Međutim osnovna pretpostavka za razvoj nauke, tehnike i tehnologije i za primjenu naučnih i tehničkih dostignuća u proizvodnji jeste odgovarajuća kadrovska osnova, opće i stručno obrazovanje, kao pretpostavka odnosno visok stepen razvijenosti ali i efikasnosti obrazovne djelatnosti u cjelini. U tom svjetlu treba gledati i učešće Mašinskog fakulteta u Sarajevu u grandioznom projektu „Društveni ciljevi BiH”.

Fakultet je u okviru tog projekta učestvovao ili bio nosilac istraživanja na sljedećim projektima:

- Društveni cilj IX, "Široka distribucija i primjena sistema produktike u različitim oblastima (Produktika)", usvojen je 19. 6. 1987. godine. Težište istraživanja je bilo usmjereno na osvajanje novih, vlastitih tehnologija, tehnoloških postupaka i proizvoda, implementaciju novih tehnoloških znanja u postojeće tehnologije, ravnopravno uključivanje u međunarodnu podjelu rada izvozom vlastitih tehnologija proizvoda vrhunskog kvaliteta, povezivanje raspoloživih materijalnih resursa i stvaranje kritične mase vrhunskog naučnoistraživačkog kadra te formiranje zaokruženih laboratorijskih kompleksa
- Društveni cilj VII bio je usmjeren na izučavanje korištenja multifunkcionalnih vrijednosti šumskih ekosistema i čuvanje njihove stabilnosti, po-

Building of the Faculty of Mechanical Engineering in Sarajevo

većanje proizvodnje drveta i drugih proizvoda šume te realizaciju njihove prerade, na preradu vlastitih sredstava rada i razvoj domaćih tehnologija. Projekt DC VII je pokrenut 16. jula 1987. godine. Mašinski fakultet Sarajevo je bio nosilac istraživanja tematske oblasti TO5.

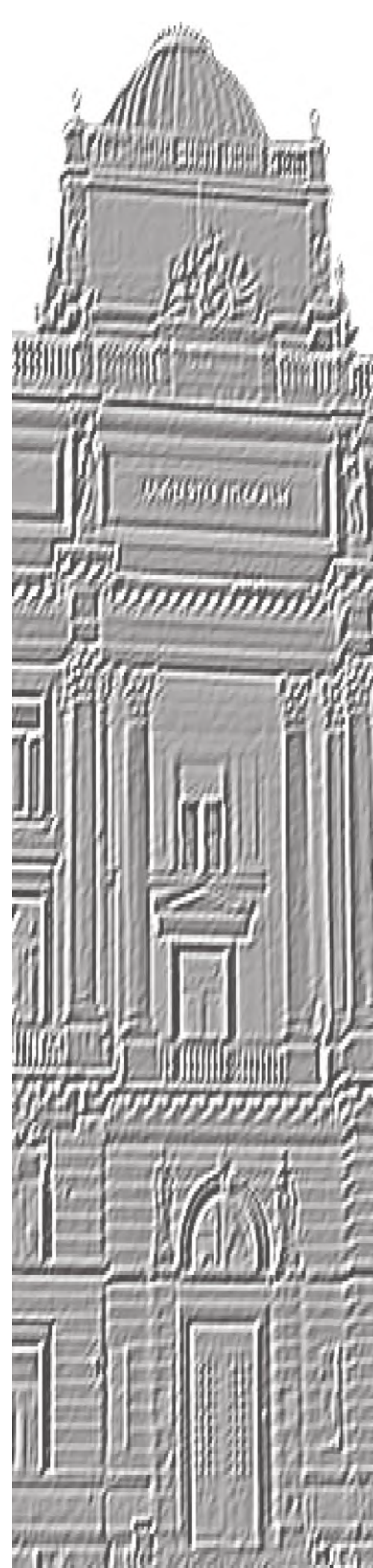
- Društveni cilj VIII, "Energetska, procesna i druga mašinska i elektrooprema", usvojen je 7. decembra 1987. godine. Razvoj i proizvodnja energetske, procesne i druge mašinske i elektroopreme veće efikasnosti i na bazi malootpadnih tehnologija, s novim vidovima konverzije energije. Ovaj društveni cilj je imao dva segmenta: prvi segment je izučavao energetske, procesne i drugu mašinsku opremu, a drugi segment elektroopremu.

Nažalost, ratna razaranja u velikoj mjeri su uništila i privredu Bosne i Hercegovine. Mnoge firme su devastirane, došlo je do uništenja materijalnih sredstava proizvodnje i zastarijevanja tehnologija. To je utjecalo na činjenicu da su se neki industrijski giganti pali pod stečaj i prekinuli proizvodnju. S druge strane, u evropskim zemljama je trend osnivanja malih firmi, koje su rentabilnije i pogodnije za transformaciju po zahtjevima tržišta. Mašinski fakultet svojim znanjem pokušava pomoći gigantima u procesu transformacije i prevazilaženju zastarjelih tehnologija, a isto tako podstiče razvoj manjih firmi. U tom svjetlu gledano, Fakultet je jedan od nosilaca projekta federalnog ministarstva „Razvoj industrijske politike u Federaciji BiH“. Okrugli sto u okviru projekta je održan 24. juna 2008. godine, uz puno učešće privrednika. Mašinski fakultet je svjestan da se u sadašnjem trenutku tranzicije Bosne i Hercegovine ka Evropskoj uniji pred njega kao lidera na tržištu znanja u oblasti mašinskog inženjeringa postavljaju brojni zadaci – od usvajanja i razvoja novih tehnologija i primjene istih u privredi, usvajanja evropskih standarda, do pomoći bosanskohercegovačkoj privredi da postane ponovo konkurentna na visoko zahtjevnom evropskom i svjetskom tržištu.

60 GODINA
Unsa
UNIVERZITET U SARAJEVU 1949 - 2009.

*GRUPACIJA PRIRODNO-
MATEMATIČKIH I
BIOTEHNIČKIH NAUKA*

Iz aktivnosti Fakulteta

POLJOPRIVREDNO-PREHRAMBENI FAKULTET

Adresa:

Zmaja od Bosne 8

Web:

www.ppf.unsa.ba

Dekan:

Prof. dr. *MIRSAD KURTOVIĆ*

Prodekan za nastavu:

Doc. dr. *MILENKO BLESIC*

Prodekan za finansije:

Doc. dr. *SABAHUDIN BAJRAMOVIĆ*

Prodekan za međunarodnu saradnju:

Prof. dr. *HAMID ČUSTOVIĆ*

I. HISTORIJAT FAKULTETA I ORGANIZACIONA STRUKTURA

Poljoprivredno-prehrambeni fakultet u Sarajevu s ponosom nosi ime najstarije svjetovne visokoškolske institucije u Bosni i Hercegovini. Ministarstvo prosvjete Kraljevine Jugoslavije 21. marta 1940. godine donijelo je Uredbu sa zakonskom snagom o osnivanju Poljoprivrednošumarskog fakulteta u Sarajevu, kao zasebnog fakulteta, sa dva odsjeka – Poljoprivrednim i Šumarskim. Nastava na fakultetu počela je krajem januara 1941. godine i trajala do izbijanja rata, aprila iste godine. Iako zvaničnog ukidanja rada Fakulteta od vlasti Nezavisne države Hrvatske (NDH) nije bilo, fakultet je opustošen i prestao je s radom do kraja Drugog svjetskog rata i oslobođenja zemlje. Krajem 1946. posebna komisija stručnjaka, u kojoj su bili prof. dr. A. Ogrizek, prof. dr. D. Nikolić, inž. V. Drecun, dr. D. Vukavić, inž. arh. B. Vukičević i od strane Ministarstva poljoprivrede NR Bosne i Hercegovine postavljeni prof. dr. I. Šmalcelj, bavila se pitanjem smještaja škole i iznalaženja eventualnih eksperimentalnih objekata. Izabrana je zgrada na Grbavici, u ulici Zagrebačka 18, i na toj lokaciji Fakultet je ostao smješten do izbijanja rata 1992. godine. Vlada FNR Jugoslavije usvojila je prijedlog ministra poljoprivrede Savezne vlade dr. Vase Čubrilovića da se osnuje Savezna visoka poljoprivredna škola za planinsko gazdovanje u Sarajevu i 31. decembra 1946. donijela Uredbu o osnivanju Savezne visoke poljoprivredne škole za planinsko gazdovanje u Sarajevu.

Prema Uredbi o osnutku i Pravilniku o organizaciji, trajanju i radu određeno je da je Savezna visoka poljoprivredna škola za planinsko gazdovanje u Sarajevu samostalna visokoškolska ustanova u rangu fakulteta. Nastava u školi traje četiri godine, odnosno osam semestara. Na školi se proučavaju sve grane poljoprivrednih nauka, a naročita pažnja u nastavi posvećena je disciplinama koje su bile od veće važnosti za razvitak i unapređenje poljoprivredne proizvodnje u brdskim i planinskim oblastima.

Imenovana je komisija profesora matičara sa zadatkom da izabere prva tri nastavnika. Ova Komisija je izabrala prve nastavnike Savezne visoke poljoprivredne škole za planinsko gazdovanje u Sarajevu, i to za redovne profesore dr. Dragomira Ćosića, direktora Saveznog zavoda za poljoprivredna istraživanja i v.d. načelnika Odjeljenja za naučni rad i stručno obrazovanje u Beogradu, i dr. Nikolu Zdanovskog, docenta Poljoprivredno-šumarskog fakulteta u Zagrebu i direktora Stočarskog instituta u Zagrebu, a za vanrednog profesora dr. Fahrudina Hrasnicu, savjetnika za stočarstvo Ministarstva poljoprivrede NRBiH u Sarajevu.

Profesorski kolegij na prvoj sjednici održanoj 10. maja 1947. izabrao je za dekana Škole dr. Dragomira Ćosića, a za prodekana dr. Nikolu Zdanovskog. Od tada počinje postojati Savezna visoka škola za planinsko gazdovanje, danas Poljoprivredni fakultet u Sarajevu. Njen zadatak je bio da radi na izobrazbi poljoprivrednih stručnjaka i na unapređenju poljoprivrede u cijeloj zemlji. Svečano otvaranje Škole obavljeno je 2. novembra 1947. a redovna nastava je počela 5. novembra 1947.

U toku sljedeće školske godine, na inicijativu Ministarstva šumarstva i Komiteta za fakultete i visoke škole pri Vladi NRBiH, počele su pripreme za osnivanje šumarskog odsjeka u okviru škole. To je ostvareno 17. decembra 1948., kad je Narodna skupština NRBiH, u saglasnosti sa saveznim organima, donijela Zakon o osnivanju Poljoprivredno-šumarskog fakulteta u Sarajevu. Poljoprivredno-šumarski fakultet nastavio je rad Visoke škole, sa svojim Poljoprivrednim i novoosnovanim Šumarskim odsjekom, do 31. decembra 1958. godine. U procesu reorganizacije, krajem 1958. godine, Poljoprivredno-šumarski fakultet razdvojio se u istoj zgradi na dva samostalna fakulteta – Poljoprivredni fakultet i Šumarski fakultet. Oba fakulteta su počela odvojeno poslovati od 1. januara 1959. godine.

Na osnovu preporuke Savezne narodne skupštine, na Poljoprivredno-šumarskom fakultetu u Sarajevu u 1958. godini uvedena su na njegovom Poljoprivrednom odsjeku tri smjera studija: ratarski, voćarsko-vinogradarski i stočarski. Usmjeravanje na ova tri smjera počelo je u školskoj 1958/59. godini za studente koji su te godine bili upisani u I ili II godinu studija, a za ostale, tj. za III i IV godinu produžen je raniji opći smjer studija. Na prijedlog Nastavno-naučnog vijeća Fakulteta, od školske 1977/78. godine počeo je s radom i Odsjek za preradu i kontrolu poljoprivrednih proizvoda. Naziv odsjeka promijenjen je školske 1988/89. godine u Odsjek za tehnologiju poljoprivrednih i prehrambenih proizvoda. Odlukom Savjeta iz 1983. godine počelo je u Mostaru školske 1983/84. godine s radom Odjeljenje voćarsko-vinogradarskog odsjeka Poljoprivrednog fakulteta u Sarajevu. Upis u ovo odjeljenje prestao je od školske 1988/89. godine.

Fakultet je katastrofalno stradao već početkom rata 1992-1995. godine; potpuno je opljačkan i spaljen.

Fakultet je u ratu ostao i bez polovine svojih kadrova. Zato je trebalo početi sve od početka. Dobijanjem i opremanjem zgrade u bivšoj kasarni „Maršal Tito“, sadašnjem Kampusu Univerziteta u Sarajevu, stvoren su se opet uvjeti, mada skromni, da Fakultet nastavi svoju važnu misiju, koja je kao i ranije višestruka – obrazovanje kadrova, naučni rad i stručne aktivnosti u poljoprivredi i prehrambenoj industriji.

Poljoprivredni fakultet na Grbavici

Fakultet svoj naziv mijenja u Poljoprivredno-prehrambeni fakultet krajem 2006. godine.

S akademskom 2008/09. godinom Fakultet preseljava u novu zgradu pod vodstvom dekana prof. dr. Mirsada Kurtovića, prodekana za nastavu doc. Dr. Milenka Blesića, prodekana za međunarodnu saradnju prof. dr. Hamida Čustovića i prodekana za finansije prof. dr. Sabahudina Bajramovića i počinje s upisom i organizacijom nastave na diplomskim (master) studijskim programima osmišljenim prema postavkama Bolonjskog procesa.

Danas su na Fakultetu organizirani postdiplomski studiji iz oblasti ratarstva, voćarstva, vinogradarstva, zaštite bilja – fitomedicina, ishrane domaćih životinja, ekonomika poljoprivrede i prehrambene industrije, tehnologija biljnih proizvoda, tehnologije animalnih proizvoda, održivog upravljanja zemljištem, kontrole kvaliteta hrane i pića, proizvodnje povrća u zaštićenom prostoru i proizvodnje i primjena cvijeća i ukrasnog bilja.

Na Poljoprivredno-prehrambenom fakultetu realizira se nastava III stepena, odnosno magisterij, kao samostalna cjelina. Prilaz ovom vidu fakultetske djelatnosti rezultirao je iz potreba da se za kadar, koji će biti angažiran u naučnoistraživačkom radu u visokoškolskim ustanovama i van njih, organizira nastava koja vodi ka akademskom stepenu magistra.

II UKUPAN BROJ UPISANIH STUDENATA

- Do 1992. godine oko 13.800
- Od 1992. godine do danas 2.500

III UKUPAN BROJ DIPLOMIRANIH

- Dodiplomski studij 5.118
- Magistri nauka 264
- Doktori nauka 209

Stara zgrada Poljoprivredno-prehrambenog fakulteta, bivša Kasarna „Maršal Tito“

Dekani Fakulteta od osnivanja do danas:

1. Prof. dr. *DRAGOMIR ĆOSIĆ* (1947/1948, 1951/1952, 1955/1956)
2. Prof. dr. *NIKOLA ZDANOVSKI* (1948-1950, 1957/58)
3. Prof. dr. *FAZLIJA ALIKALFIĆ* (1950-1953)
4. Prof. dr. *VIKTOR VITOLOVIĆ* (1953/54)
5. Prof. dr. *BRANKO BEGOVIĆ* (1954/55)
6. Prof. dr. *VASILJE MATIĆ* (1956/57)
7. Prof. dr. *SALKO ĐIKIĆ* (1958/59)
8. Prof. dr. *MILAN DOBRENOV* (1959)
9. Prof. dr. *LJUBO BOŽIĆ* (1959-1962)
10. Prof. dr. *DUŠAN MAKSIMOVIĆ* (1962-1964)
11. Prof. dr. *RISTO PARIJEZ* (1964-1967, 1969-1971)
12. Prof. dr. *BRANKO BAJČETIĆ* (1967-1969)
13. Prof. dr. *OSMAN SARIĆ* (1971-1973)
14. Prof. dr. *ŽAK FINCI* (1973-1975)
15. Prof. dr. *MIHOVIL VLAHINIĆ* (1975-1977)
16. Prof. dr. *OLGA VIDOVIĆ* (1977-1979)
17. Prof. dr. *MITAR BAŠOVIĆ* (1979-1981)
18. Prof. dr. *JUSUF MULIĆ* (1981-1983)
19. Prof. dr. *NATALIJA DOZET* (1983-1985)
20. Prof. dr. *REFIK NUMIĆ* (1985-1987)
21. Prof. dr. *PREDRAG LUČIĆ* (1987-1991)
22. Prof. dr. *ZAHID ČAUŠEVIĆ* (1991-1994)
23. Prof. dr. *REFIK TALALBAŠIĆ* (1994-1997)
24. Prof. dr. *HAMID BOGUĆANIN* (1997-2002)
25. Prof. dr. *VJEKOSLAV SELAK* (2002-2006)
26. Prof. dr. *MIRSAD KURTOVIĆ* (2006-)

*Nova zgrada Poljoprivredno-
prehrambenog fakulteta, bivša
Kasarna "Maršal Tito" KAMPUS
UNIVERZITETA U SARAJEVU*

IV NAUČNOISTRAŽIVAČKI PROJEKTI

1	1997-1999	PHARET/Tempus/JEP – 12 440 – 97 : Development Faculty of Science Activitis.(FAFS offered a pilot program)
2	1998-2000	PHARET/Tempus JEP – 13 104/98. Reorientation of Academic Education in Agriculture in Bosnia and Herzegovina
3	1999-2002	DAAD Special programme : „Academic reconstrucion of South Eastern Europe“
4	2000-2002	Sharing of the experiences in the Bologna proces: Project menager and quality assurance trainer. SCOPES.(Swiss Agenci for Development and Co-operation of the Federal department of Foreign Affairs). No. 81004965
5	2000-2003	TEMPUS JEP – 15050/2000 „ Enhancing and complementing postgraduate education in Balkan countries with emphasis on regional planning and institutional development in rural areas“
6	2000-2002	TEMPUS NP „Balkan AFS (Agronomic and Food Sciences) network“ was approved by EU Commission
7	2003-2005	Tempus/CARDS : JEP 16140/2001. „EU Food Law – Bridge Among University and Industry
8	2003-2005	Tempus/CARDS : JEP 16104/2001. Development of the student mobility program in B&H“
9	2002-2004	Curriculum development for agricultural colleges in Bulgaria and Bosnia and Herzegovina. SCOPES. (Swiss Agenci for Development and Co- operation of the Federal department of Foreign Affairs)
10	2003-2004	New Approach of studding of Chemistry at the Faculty of Agriculture University of Sarajevo. WUS Austria : Course Development Program (CDP)
11	2005-2008	TEMPUS IN BASIC Balkan Agri-Sector Initiative for Capacity Building
12	2006-2009	Tempus/CARDS : JEP – 40030 – 2005: New Bologna Oriented Doctoral Study Program in BA
13	2006-2009	Tempus/CARDS : JEP – 40035 – 2005: Building the European Food Science Education in B&H

Iz aktivnosti Fakulteta

Iz aktivnosti Fakulteta

PRIRODNO-MATEMATIČKI FAKULTET

Adresa:

Zmaja od Bosne 33-35

Web:

www.pmf.unsa.ba

Dekan:

Prof. dr. *MURIZ SPAHIĆ*

Prodekan za nastavu i naučnoistraživački rad:

Prof. dr. *HASAN JAMAK*

Prodekan za opće poslove i finansije:

Prof. dr. *KENAN SURULIZ*

Prodekan za međunarodnu saradnju:

Prof. dr. *MILKA MAKSIMOVIĆ*

Godina osnivanja Fakulteta: 1. 12. 1960.

ODSJECI I SMJEROVI:

Odsjek za biologiju:

- Nastavnički
- Biohemija i fiziologija
- Ekologija
- Genetika
- Mikrobiologija

Odsjek za fiziku:

- Nastavnički – Fizika (četverogodišnji studij)
- Nastavnički – Fizika (trogodišnji studij)
- Nastavnički - Fizika-informatika
- Opći

Odsjek za geografiju:

- Nastavnički
- Regionalno i prostorno planiranje
- Turizam i zaštita životne sredine

Odsjek za hemiju:

- Nastavnički
- Opći

Odsjek za matematiku:

- Opći (teorijski) smjer
- Primijenjena matematika
- Nastavnički smjer (matematika)
- Nastavnički smjer (mat. i info.)
- Teorijska kompjuterska nauka

U OKVIRU ODSJEKA POSTOJE KATEDRE, KABINETI, INSTITUTI I CENTRI:

Odsjek za biologiju

- Katedra za opću biologiju
- Katedra za biosistematiku
- Katedra za biohemiju i fiziologiju

- Katedra za ekologiju i zaštitu životne sredine
- Kabinet za metodiku nastave biologije
- Biološki institut
- Centar za ihtiologiju i ribarstvo
- Centar za ekologiju i prirodne resurse

Odsjek za fiziku

- Katedra za opću fiziku
- Katedra za fiziku visokih energija
- Katedra za fiziku kondenzovane materije
- Katedra za atomsku, molekularnu i optičku fiziku
- Kabinet za metodiku nastave fizike
- Centar za primijenjenu fiziku
- Računski centar

Odsjek za geografiju

- Katedra za fizičku geografiju
- Katedra za društvenu geografiju
- Katedra za regionalnu geografiju
- Katedra za geologiju
- Kabinet za metodiku nastave geografije
- Institut za regionalno i prostorno planiranje
- GIS centar

Odsjek za hemiju

- Katedra za opću i anorgansku hemiju
- Katedra za organsku hemiju i biohemiju
- Katedra za fizičku hemiju
- Katedra za analitičku hemiju
- Kabinet za hemijsku tehnologiju
- Kabinet za radiohemiju
- Kabinet za metodiku nastave hemije
- Hemijski institut
- Centar za primijenjena istraživanja u hemiji

Odsjek za matematiku

- Katedra za algebru i geometriju
- Katedra za analizu
- Katedra za vjerovatnoću i statistiku
- Katedra za numeričku i primijenjenu matematiku
- Katedra za teorijsku računarsku nauku
- Kabinet za metodiku nastave matematike i informatike
- Institut za primijenjenu matematiku i informatiku
- Računski centar

VRIJEME TRAJANJA ŠKOLOVANJA

· Odsjek za biologiju	4+1
· Odsjek za fiziku	3+2, 4+1
· Odsjek geografiju	4+1
· Odsjek za hemiju	4+1
· Odsjek za matematiku	3+2

UKUPAN BROJ UPISANIH STUDENATA OD OSNIVANJA FAKULTETA JE 21.352, I TO:

· Odsjek za biologiju	4.090
· Odsjek za fiziku	3.932
· Odsjek za geografiju	3.447
· Odsjek za hemiju	5.168
· Odsjek za matematiku	4.715

UKUPAN BROJ DIPLOMIRANIH STUDENATA, MAGISTARA I DOKTORA NAUKA OD OSNIVANJA FAKULTETA:

DIPLOMAN TI VII STEPEN:

ODSJEK ZA BIOLOGIJU:

- Diplomirani biolog	371
- Profesor biologije	846

ODSJER ZA FIZIKU

- Diplomirani fizičar	354
- Profesor fizike	165

ODSJER ZA GEOGRAFIJU

- Profesor geografije	980
-----------------------	-----

ODSJER ZA HEMIJU

- Dipl. ing. hemije	1.657
- Profesor hemije	322

ODSJER ZA MATEMATIKU

- Dipl. matematičar	305
- Profesor matematike	780
- Dipl. matematičar-informatičar	78

UKUPNO: **5.858**

DIPLOMANI VI STEPEN:**ODSJER ZA BIOLOGIJU:**

- Nastavnik biologije	15
-----------------------	----

ODSJER ZA FIZIKU

- Nastavnik fizike	195
- Nastavnik fizike-hemije	3
- Nastavnik fizike-matematike	26

ODSJER ZA GEOGRAFIJU

- Nastavnik geografije	80
------------------------	----

ODSJER ZA HEMIJU

- Nastavnik hemije	51
--------------------	----

ODSJER ZA MATEMATIKU

- Matematičar programer	13
- Nastavnik matematike	309
- Nastavnik mat. i informat.	127
- Nastavnik matematike i fizike	180

UKUPNO: **999**

MAGISTRI:

- Magistar bioloških nauka	110
- Magistar fizičkih nauka	29
- Magistar geografskih nauka	14
- Magistar hemijskih nauka	104
- Magistar matematičkih nauka	66
UKUPNO:	323

DOKTORANTI :

- Doktor bioloških nauka	90
- Doktor fizičkih nauka	28
- Doktor geografskih nauka	20
- Doktor hemijskih nauka	65
- Doktor matematičkih nauka	39
UKUPNO:	242

AKTUELNI NAUČNOISTRAŽIVAČKI PROJEKTI U 2007/08. i 2008/09. GODINI (KANTONALNI – 15, FEDERALNI – 6 I MEĐUNARODNI – 2)**Kantonalni projekti:**

1. Obrasci ekološko-sintaksonomskog diverziteta u procjeni stanja i nosivog kapaciteta ekosistema životne sredine – prof. dr. Sulejman Redžić
2. Korekcija pinealne žlijezde i limfoidnog sistema: efekti pinealektomije i egzogenog melatonina na strukture timusa, slezene i limfnih čvorova – prof. dr. Irfan šuško
3. Određivanje antioksidativnih, antibiotskih i antikancerogenih svojstava nativnih biljnih ekstrakata BiH edemičnih biljnih vrsta – doc. dr. Adisa Parić
4. Potočni rakovi Kantona Sarajevo – prof. dr. Sadbera Trožić-Borovac
5. Istraživanje transportnih osobina amorfnih metalnih traka dobivenih melt-spinning metodom – prof. dr. Tatjana Mihać
6. Određivanje starosti nakita pećine Bijambare – prof. dr. Galiba Sijarić
7. Biohemijske promjene lipidno-proteinskog sastava moždanog tkiva u Alzheimerovoj bolesti – prof. dr. Emin Sofić
8. Karakterizacija esencijalnih ulja bosanskohercegovačkih ljekovitih i edemičnih biljnih vrsta familije Lamiaceae – prof. dr. Milka Maksimović

9. Novi kompleksni spojevi rutenija i kobalta: sinteza, reakcija sa proteinima i dna kao pretpostavka za antitumorno dejstvo – prof. dr. Emira Kahrović
10. Izrada katastra sadržaja arsena u površinskim vodama Kantona Sarajevo – dr. Emir Turkušić
11. Savremeni problemi vezani za statističku konvergenciju i primijenjenu matematiku – prof. dr. Harry Miller
12. Primjene analize na potpuno nepovezanim grupama – prof. dr. Muharem Avdisapić
13. Aktuelni problemi harmonijske analize – prof. dr. Medo Pepić
14. Eulerove konstante za funkcije iz Selbergeve klase – prof. dr. Lejla Smajlović
15. Diferentne jednačbe i monotoni diskretni dinamički sistemi – prof. dr. Senada Kalabušić

Federalni projekti :

16. Jonizacija dvoatomskih molekula i generacija viših harmonika pomoću jakog laserskog polja – prof. dr. Dejan Milošević
17. Selbergova formula traga i primjene – prof. dr. Muharem Avdisapić
18. Primjena jakih laserskih polja u atofizici i atohemiji – prof. dr. Dejan Milošević
19. Istraživanje hromosomskih aberacija u limfocitima periferne krvi stanovnika Federacije Bosne i Hercegovine – doc. dr. Hilada Nefić
20. Spektralni aritmetički podaci i geometrijske informacije – prof. dr. Muharem Avdispahić
21. Biosistematska karakterizacija i ekološke osobnosti populacija vrste *Sander lucioperca* (Linnaeus, 1758) iz hidroakumulacija na rijeci Neretvi – prof. dr. Rifat Škrijelj

Međunarodni projekti:

22. Scientific cooperation between research institutions for the study of airborne fine particles in Important Cities of the Adriatic area – doc. dr. Tidža Muhić-Šarac
23. Trogodišnji projekt „Doktorski studij matematičkih nauka u jugoistočnoj Evropi“ u okviru Tempus projekta - TEMPUS IV – prof. dr. Muharem Avdispahić. Cilj ovog projekta je do 2010. godine utvrditi Bolonjski ciklus dokorskog studija matematike. To je prvi TEMPUS projekt u kome je bosanskohercegovačka visokoškolska institucija kontraktor, a ne samo partner.

DRUGI RELEVANTNI PODACI

Prirodno-matematički fakultet Univerziteta u Sarajevu je vodeća i najstarija institucija u kreiranju i širenju znanja iz oblasti prirodnih, matematičkih i kompjuterskih nauka.

Od uvođenja institucije Izbora najuspješnijeg studenta Univerziteta u Sarajevu, kojom se dodjeljuje zlatna značka Univerziteta u Sarajevu, studenti Prirodno-matematičkog fakulteta Sarajevo svake godine bivaju izabrani za najuspješnije.

U 2008. godini bila su dva studenta našeg fakulteta, i to Dina Kamber i Dino Oglič, u 2007. godini zlatnu značku Univerziteta u Sarajevu dobili su naši studenti Dino Sejdinović (četverogodišnji studij završio za tri godine) i Kenan Huremović, a u 2006. godini to je bio Emil Ilić-Georgijević. Svi spomenuti studenti su u toku svog studija ostvarili prosjek ocjena 10.

Slavka Vukadin, sekretar, prof. dr. Kenan Suruliz, prodekan, prof. dr. Hasan Jamak, prodekan, prof. dr. Milka Maksimović, koordinator za međunarodnu saradnju, i prof. dr. Muriz Spahić, dekan Prirodno-matematičkog fakulteta

Iz aktivnosti Fakulteta

Iz aktivnosti Fakulteta

ŠUMARSKI FAKULTET

Adresa:

Zagrebačka 20

Web:

www.sufsa.org

Dekan:

Prof. dr. *FARUK MEKIĆ*

Prodekan za nastavu:

Doc. dr. *AZRA ČABARAVDIĆ*

Prodekan za naučnoistraživački rad i finansije:

Doc. dr. *MERSUDIN AVDIBEGOVIĆ*

Prodekan za međunarodnu saradnju:

Doc. dr. *TARIK TREŠIĆ*

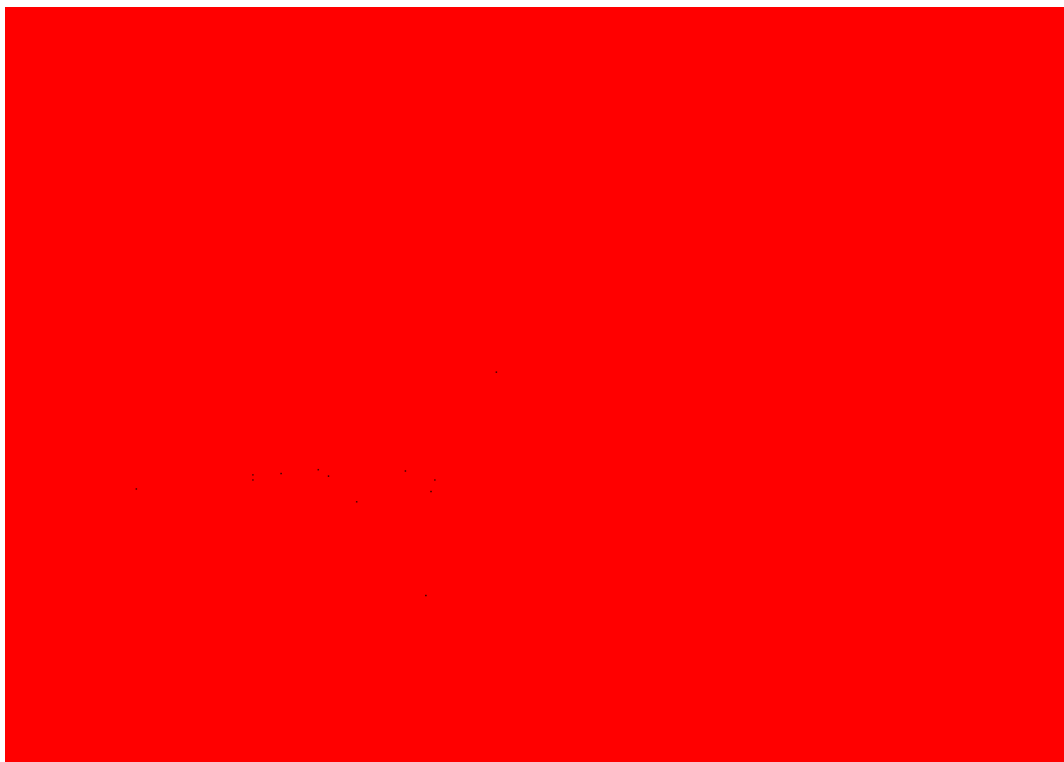

1. **Šumarski fakultet** Univerziteta u Sarajevu spada u red najstarijih visokoškolskih institucija u Bosni i Hercegovini. Narodna skupština NRBiH donijela je Zakon o osnivanju Poljoprivredno-šumarskog fakulteta u Sarajevu (U. broj 27. od 17. decembra 1948, (Službeni list NRBiH broj 51 od 23. decembra 1948. godine). Na osnovu Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o Univerzitetu u Sarajevu, koji je donijela Skupština Narodne Republike Bosne i Hercegovine (Službeni list NRBiH broj 42 od 8. novembra 1958. godine), u okviru Univerziteta u Sarajevu osnovani su Poljoprivredni i Šumarski fakultet u Sarajevu. Nastavni i naučno-stručni rad na Šumarskom fakultetu Univerziteta u Sarajevu tokom njegovog rada i razvoja odvijao se kroz različite organizacione forme.

U vrijeme Poljoprivredno-šumarskog fakulteta ustanovljene su i organizirane prve katedre kao nosioci nastavnog procesa i zavodi kao organizacione jedinice u kojima se odvijao naučni i stručni rad nastavnika i asistenata. Ovakva organizaciona struktura, uz različite reorganizacije (detalji su dati u monografiji Fakulteta: 25 godina Šumarskog fakulteta Univerziteta u Sarajevu), zadržala se do početka osamdesetih godina. Poslije ovog perioda, sredinom osamdesetih godina, kraći period dolazi do pripajanja Instituta za šumarstvo inkorporiranjem njegovog osoblja u odgovarajuće zavode odnosno službe Fakulteta.

Nastavne i naučno-stručne djelatnosti unutar ovih organizacionih jedinica početkom 1992. godine su bile realizirane od nastavnog kolektiva koji je činilo u redovnom sastavu 40 članova, i to: 7 redovnih profesora, 7 vanrednih profesora, 7 docenata, 1 predavač, 9 viših asistenata i 8 asistenata te upravnik nastavnih objekata. U nastavnom procesu je bilo angažirano oko 15 nastavnika i asistenata s drugih fakulteta Univerziteta u Sarajevu i Šumarskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu. Ukupan broj članova radnog kolektiva Fakulteta je iznosio 77 zaposlenih. Fakultet je raspolagao s više laboratorija

*Devastirana zgrada Šumarskog
fakulteta 1996. godine*

(za fiziologiju biljaka, hemiju, fitopatologiju, sjemenarstvo), kompjuterskom salom i mikroskopskom salom, zbirkama i herbarima, bibliotekom i dr. Za nastavni i naučni rad bili su opremljeni terenski nastavni objekti: Arboretum i rasadnik (na Betaniji – periferija grada), na Igmanu i Alpinetum na Trebeviću.

Sve aktivnosti Fakulteta su se tokom aprila 1992. godine odvijale otežano. Redovna nastava je bila obustavljena zbog svakodnevnih oružanih napada s neposrednih padinskih dijelova grada koje su zaposjele neprijateljske snage, da bi 2. maja 1992. godine okupacijom ovog dijela grada, gdje je sjedište Fakulteta, cjelokupan rad bio onemogućen. Uskoro je započet rad Fakulteta u ratnim uvjetima i na dislociranoj lokaciji.

Ratnim razaranjem izgubljena su sva materijalna dobra koja su u protekle 43 godine postojanja i rada Fakulteta mukotrpno stjecana.

Sredinom maja 1992. godine nastavljen je rad Fakulteta u ratnim uvjetima, dislociranog sa sjedištem u prostorije Veterinarskog fakulteta. Radne aktivnosti, pored ovog fakulteta, obavljane su i u prostorijama 'Šipada', Šumarstva 'Bistrica', a nastavne aktivnosti, pored ovih lokacija, i u drugim visokoškolskim organizacijama Univerziteta (Fakultet političkih nauka, Građevinski i Farmaceutski fakultet). Početkom 1992. godine ukupan broj zaposlenih u stalnom radnom odnosu iznosio je 77. Kao prvi korak napravljen je i usvojen Program rada Fakulteta. Prema tom programu, kao prioritetni zadaci su bili postavljeni: kadrovska konsolidacija, izrada nastavnog plana i programa, obnova dokumentacije, prikupljanje knjižnog fonda i formiranje biblioteke, obnova učila u zbirci, priprema izvođenja nastave od akademske 1993/94. godine. Tokom akademske 1992/93. godine nije izvođena nastava, već su se uz navedene aktivnosti, prema Programu rada, obavljali ispiti sa studentima koji su živjeli u opkoljenom Sarajevu. Deblokadom grada Sarajeva i reintegracijom njegovih dijelova, 19. marta 1996. godine, jako devastirani objekt Šumarskog fakulteta je postao pristupačan i započeli smo s njegovom fizičkom obnovom.

U sklopu aktivnosti Pedagoškog zavoda Bosne i Hercegovine, Fakultet je bio nosilac izrade nastavnih planova i programa za Šumarsku tehničku školu na Ilidži, koja je bila u okupiranom području grada. Tokom rata ova škola je radila u opkoljenom Sarajevu. Ustrojene su i obnovljene studentske evidencije, izrađeni normativni akti, formirane su inicijalne zbirke i učila, prikupljeni udžbenici i dio nastavne opreme. Urađeni su novi nastavni planovi i programi za Opći odsjek studija (kasnije preimenovan u Odsjek šumarstva) i za novi studij Odsjeka hortikulture, prema kojemu je od akademske 1996/97. godine započela studij prva generacija studenata Odsjeka hortikulture.

Nastavni objekt Čavle – Igman

uređivanje šuma i ekonomika i organizacija šumarstva

Uz opremanje obnovljene zgrade Fakulteta (laboratorij za fiziologiju, hemiju i pedologiju, laboratorij za zaštitu šuma, laboratorij za sjemenarstvo, mikroskopska sala, sala za informatiku...), ponovo je izgrađen nastavni objekt 'Čavle' na Velikom polju na Igmanu, koji već nekoliko godina služi za terensku nastavu studenata Fakulteta.

Uz nastavni rad na drugom i trećem stepenu studija, članovi nastavnog kolektiva su značajan uspjeh postigli i u istraživačkom radu. Rezultati ovih istraživanja objavljeni su u fakultetskom časopisu „Radovi“, čije izlaženje je ponovo obnovljeno, časopisu „Naše šume“ i drugim naučnim i stručnim časopisima izvan Bosne i Hercegovine. S većim brojem saopćenja nastavnici Fakulteta su učestvovali na naučnim skupovima u zemlji i inostranstvu. U sklopu obilježavanja jubileja 60 godina rada Fakulteta tokom 2008. godine organizirana su, između ostalog, dva internacionalna naučna skupa: „Forstwirtschaft und Forstrecht in den Reformstaaten Mittel-und Osteuropas 1990-2007“ i „Forestry Science between Economy and Society Demands“.

U okviru reforme visokog obrazovanja zasnovane na Bolonjskom procesu, od akademske 2005/06. godine studij na Šumarskom fakultetu Univerziteta u Sarajevu je koncipiran prema odredbama Bolonjskog procesa. Studij na Odsjeku šumarstvo i Odsjeku hortikultura prema Bolonjskom procesu je stepenovan u tri ciklusa, u ukupnom trajanju studija od osam godina, 3+2+3.

Prema ovim nastavnim planovima i programima diplomiralo je 11 studenata na Odsjeku šumarstvo i steklo stručni naziv bakalaureata šumarstva (bachelor) i na Odsjeku hortikultura tri studenta i stekla stručni naziv bakalaureata hortikulture (bachelor).

Od akademske 2008/09. godine započela je i prva generacija diplomski studij na oba odsjeka. Za Odsjek šumarstvo i Odsjek hortikulture su sljedeći nastavni planovi: „Održivo upravljanje šumskim ekosistemima“ i „Hortikultura – pejzažna arhitektura“.

U okviru razvoja nastavnih programa razvijen je Master program na bazi projekta „Jačanje edukacionih i obrazovnih kapaciteta za razvoj šumarske

politike i ekonomike u regionu zapadnog Balkana” (FOPER), koji je finansiralo Ministarstvo vanjskih poslova Vlade Finske. FOPER je implementirao Evropski institut za šumarstvo (EFI) u saradnji sa šumarskim fakultetima i institutima iz Albanije, Makedonije, Srbije, Crne Gore, Bosne i Hercegovine i Hrvatske.

Dekani Fakulteta od osnivanja do danas:

Dr. <i>DRAGOMIR ĆOSIĆ</i> , redovni profesor	(1948/49)
Dr. <i>NIKOLA ZDANOVSKI</i> , redovni profesor	(1949/50)
<i>FAZLIJA ALIKAFLIĆ</i> , vanredni profesor	(1950/51)
Dr. <i>DRAGOMIR ĆOSIĆ</i> , redovni profesor	(1951/52)
Dr. <i>FAZLIJA ALIKALFIĆ</i> , vanredni profesor	(1952/53)
Dr. <i>VIKOT VITOLOVIĆ</i> , vanredni profesor	(1953/54)
Dr. <i>BRANISLAV BEOGIĆ</i> , vanredni profesor	(1954/55)
Dr. <i>DRAGOMIR ĆOSIĆ</i> , vanredni profesor	(1955/56)
<i>VASILJE MATIĆ</i> , vanredni profesor	(1956/57)
Dr. <i>NIKOLA ZDANOVSKI</i> , redovni profesor	(1957/58)
Dr. <i>SALKO ĐIKIĆ</i> , vanredni profesor	(1958/59)
Dr. <i>PAVLE FUKAREK</i> , redovni profesor	(1959/60)
Dr. <i>VASILJE MATIĆ</i> , redovni profesor	(1960/61, 1961/62)
Dr. <i>BRANISLAV BEGOVIĆ</i> , redovni profesor	(1962/63, 1963/64)
Dr. <i>DRAGO ĐAPIĆ</i> , redovni profesor	(1964/65, 1965/66)
Dr. <i>IBRAHIM KOPČIĆ</i> , redovni profesor	(1966/67, 1967/68)
<i>SALKO ĐIKIĆ</i> , redovni profesor	(1968/69, 1969/70)
<i>IBRAHIM KOPČIĆ</i> , redovni profesor	(1970/71, 1971/72)
Dr. <i>PETAR DRINIĆ</i> , redovni profesor	(1972/73, 1973/74)
Dr. <i>MIDHAT UŠĆUPLIĆ</i> , vanredni profesor	(1974/75, 1975/76)
Dr. <i>OSTOJA STOJANOVIĆ</i> , redovni profesor	(1976/77, 1977/78, 1978/79, 1979/80)
Dr. <i>SEAD IZETBEGOVIĆ</i> , redovni profesor	(1980/81, 1981/82, 1982/83, 1983/84)
Dr. <i>BOŽIDAR KULUŠIĆ</i> , redovni profesor	(1984/85, 1985/86)
Dr. <i>MIDHAT UŠĆUPLIĆ</i> , redovni profesor	(1986/87, 1987/88)
Dr. <i>ŠUĆRIJA ŠAKOVIĆ</i> , redovni profesor	(1988/89, 1989/90)
Dr. <i>VLADIMIR BEUS</i> , vanredni profesor	(1990/91, 1991/92, 1993/94, 1994/95, 1995/96, 1996/97)
Prof. dr. <i>ŠUĆRIJA ŠAKOVIĆ</i> , redovni profesor	(1997/98, 1998/99, 1999/00, 2000/01)
Prof. dr. <i>SAFET GURDA</i> , vanredni profesor	(2001/02, 2002/03, 2003/04)
Prof. dr. <i>FARUK MEKIĆ</i> , vanredni profesor	(2004/05, 2005/06, 2006/07, 2007/08, 2008/09, 2009/10, 2010/11)

2. Nastavni, naučnoistraživački i stručni rad na Fakultetu odvija se kroz nekoliko organizacionih jedinica: katedre i kabinete, nastavne objekte, biblioteku, opće službe i Institut za šumarstvo i hortikulturu. Na Fakultetu postoje sljedeće katedre i kabineti: Katedra za ekologiju šuma i urbanog zelenila, Katedra za uzgajanje šuma i urbanog zelenila, Katedra za zaštitu šuma i urbanog zelenila i lovno gospodarstvo, Katedra za iskorištavanje šuma, projektovanje i građenje u šumarstvu i hortikulturi, Katedra za uređivanje šuma i urbanog zelenila, Katedra za ekonomiku, politiku i organizaciju šumarstva i urbanog zelenila te Kabinet općih predmeta.

3. Ukupan broj upisanih studenata na Fakultetu od osnivanja do danas je 8.218.

4. Ukupan broj diplomiranih na Fakultetu od osnivanja do danas je 2.082. U ovom periodu je magistriralo 55, specijaliziralo tri i doktorirao 41 kandidat.

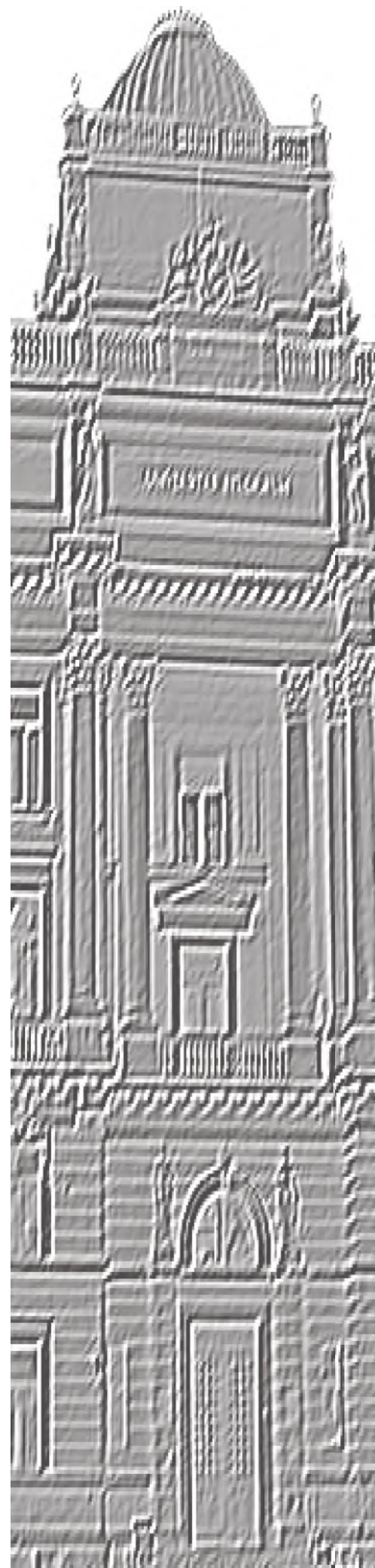
5. Šumarski fakultet Univerziteta u Sarajevu je bio organizator, suorganizator i učesnik u brojnim naučnim skupovima organiziranim posljednjih godina:

- I simpozij poljoprivrede, veterinarstva i šumarstva s međunarodnim učešćem – Strategija razvoja domaće proizvodnje, 14-17. maja 2003. godine, Neum,
- II simpozij poljoprivrede, veterinarstva, šumarstva i biotehnologije s međunarodnim učešćem – Strategija razvoja domaće proizvodnje, 28-30. septembra 2004. godine, Bihać,
- III simpozij poljoprivrede, veterinarstva, šumarstva i biotehnologije s međunarodnim učešćem – Strategija razvoja domaće proizvodnje, 28-30. septembra 2005. godine, Sanski Most,
- IV simpozij poljoprivrede, veterinarstva, šumarstva i biotehnologije s međunarodnim učešćem – Strategija razvoja domaće proizvodnje, 21-23. septembra 2006. godine, Zenica,
- V simpozij poljoprivrede, veterinarstva, šumarstva i biotehnologije s međunarodnim učešćem – Strategija razvoja domaće proizvodnje, 18-20. oktobra 2007. godine, Travnik,
- X međunarodni simpozij IUFRO 6.13.00. Forest Law and Environmental Legislation – Legal Aspects of European Forest Sustainable Development, 7-9. maja 2008. godine, Sarajevo (preko 100 učesnika iz više od 20 zemalja),
- VI simpozij poljoprivrede, veterinarstva, šumarstva i biotehnologije s međunarodnim učešćem – Strategija razvoja domaće proizvodnje, 23-25. oktobra 2008. godine, Goražde,

- Međunarodna naučna konferencija „Forestry Science Between Economy and Society Demands” povodom 60 godina od formiranja Šumarskog fakulteta u Sarajevu, 8-10. oktobra 2008. godine Sarajevo (preko 100 učesnika iz zemalja zapadnog Balkana, Slovenije, Austrije, Njemačke), te naučnim savjetovanjima i okruglim stolovima od regionalnog/nacionalnog značaja:
- Interkatedarski sastanak: Katedra za ekonomiku i organizaciju, 30. novembra 2006. godine, Sarajevo (20 učesnika iz zemalja zapadnog Balkana),
- Seminar: Procjena sociološko-okolišnog utjecaja u procesu gospodarenja šumskim resursima, 21. decembra 2006.godine, Igman (30 učesnika iz šumarske operative BiH),
- Seminar: Šumsko-gospodarska osnova i njena primjena, 23-25. aprila 2007. godine, Bjelašnica (80 učesnika iz šumarske operative BiH),
- Interkatedarski skup: Zaštite šuma, 7-8. maja 2007. godine, Bosanski Petrovac (70 učesnika iz BiH i regije zapadnog Balkana),
- Seminar o FSC i CoC certificiranju, 28. jula 2008. godine, Sarajevo (25 učesnika iz sektora šumarstva i drvne industrije BiH).

60 GODINA Unsa
UNIVERZITET U SARAJEVU 1949 - 2009.

*GRUPACIJA
UMJETNOSTI*

60 GODINA
UNSA

POVODOM OBILJEŽAVANJA 60 GODINA POSTOJANJA
UNIVERZITET U SARAJEVU DODJELJUJE

BRONZANI RELJEF

AKADEMIJI LIKOVNIH UMJETNOSTI U SARAJEVU

AKADEMIJA LIKOVNIH UMJETNOSTI

Adresa:

Obala Maka Dizdara 3

Dekan:

Prof. *NUSRET PAŠIĆ*

Prodekan za međunarodnu saradnju:

Doc. *MARINA FINCI*

1. Akademija likovnih umjetnosti u Sarajevu, kao visokoškolska ustanova i članica Sarajevskog univerziteta, osnovana je i počela s radom 1972. godine. Kompleksni karakter Akademije, koji obuhvata likovnu kulturu u cjelini, njen, uvjetno rečeno, kreativni i primijenjeni aspekt, kao i školovanje likovnih pedagoga, profiliran je u skladu sa zahtjevima savremenog obrazovanja studenata likovnih i primijenjenih umjetnosti. Njena konceptijska i sadržajno-programska orijentacija motivirana je i potrebama modernog razvoja bosanskohercegovačkog društva, što dolazi iz sektora kulture – kao potrebe edukacije slikara, kipara i grafičara, neophodnih za razvoj bosanskohercegovačke umjetnosti; iz oblasti obrazovanja – kao potrebe edukacije likovnih pedagoga, neophodnih za razvoj likovne kulture predškolskog, osnovnog i srednjeg obrazovanja; kao i iz sfere privrede i industrije – kao potrebe školovanja grafičkih i industrijskih dizajnera, neophodnih za razvoj moderne proizvodnje i plasman njenih proizvoda.

Ova institucija ni u ratu, uprkos izuzetnim okolnostima, svakodnevnim granatiranjima i razaranju grada, nije prekidala s radom. Svojim individualnim i grupnim nastupima nastavnici, saradnici i studenti Akademije upotpunili su lepezu kulturnih sadržaja opkoljenog grada. Akademija je predstavljala jedno od centralnih stjecišta njegovog duhovnog otpora.

Struktura i nastavnika i studenata je multietnička i pokrivenost nastavno-umjetničkog procesa vlastitim nastavničkim i saradničkim kadrom na Akademiji je u dobroj mjeri zadovoljavajuća. Ipak, razmjena profesora i studenata, kao i uvođenje institucije gostujućeg profesora, predstavlja jednu od veoma značajnih karakteristika savremenog visokoškolskog obrazovanja. Akademija je na ovom planu postigla određene rezultate.

Akademija se može pohvaliti i zavidno opremljenom bibliotekom koja ima 7.646 bibliotečkih jedinica i 1.782 časopisa, koji su u svako doba dostupni studentima, nastavnicima i ostalim saradnicima.

2. Organizacione jedinice:

Odsjeci:

Nastavnički

Slikarstvo

Kiparstvo

Grafika

Grafički dizajn

Produkt dizajn

Katedra za historiju i teoriju umjetnosti

Kolegij za postdiplomski studij

Galerija

3. **Ukupan broj upisanih** studenata od osnivanja Akademije je **2.197**. Ukupan broj upisanih u akademskoj 2008/09. godini je 197, od toga 155 studenata redovno studira po bolonjskom režimu a 42 studenta (četvrta godina studija) studira po starom režimu.

Ukupan broj upisanih od osnivanja Akademije po odsjecima:

Nastavnički odsjek	915
Slikarstvo	242
Kiparstvo	195
Grafika	208
Grafički dizajn	287
Produkt dizajn	350

Odsjek produkt dizajn je počeo s radom akademske 1984/85. godine. Iste godine je počeo s radom i postdiplomski studij na odsjecima slikarstvo, kiparstvo, grafika, grafički dizajn, a poslije i produkt dizajn i fotografija.

Do sada je Akademija upisala 259 studenata postdiplomskog studija, koji traje dvije godine, do promoviranja prve generacije dodiplomskog studija koja se školuje po bolonjskom sistemu studija.

Trenutno je na Akademiji upisana treća generacija studenata po bolonjskom principu 4 + 1.

4. **Ukupan broj diplomiranih** studenata od osnivanja Akademije je 1.086.

Ukupan broj magistara od osnivanja je 74. Specijalista i doktora nauka na Akademiji nema.

5. **Broj i struktura aktivnih naučnih, umjetničkih i stručnih projekata**

1. Učešće studenata na workshopu Ikebana – saradnja s Japanskom ambasadom
2. Učestvovanje na festivalu D&AD – Internacionalna Asocijacija dizajnera i kreativaca u oglašivačkoj industriji
3. "Magdalena" – festival za vizuelne komunikacije
4. Interreg projekt
5. Rimski mozaik – Aquas, Ilidža – u okviru projekta Barqa
6. Publikacije "LAV" – autorica prof. Metka Kraigher-Hozo
7. Publikacija "Evropski most" – autorica prof. Metka Kraigher-Hozo
8. Vrste dijagnostičkih istraživanja – dijagnostika Arte facta – rađeno u laboratoriji PMF-a Sarajevo
9. Projekt "Ostrožac, kolonija skulpture u kamenu bihacitu"

10. Projekt Kikinda – Srbija, kolonija skulpture u terakoti
11. Odlazak na kraće stručne ekskurzije – Zagreb, obilazak Akademije, ateljea gliptoteke, aktuelnih izložbi i livnice
12. Učešće studenata na Internacionalnom festivalu grafičkog dizajna u Novom Sadu
13. Učešće studenata na Internacionalnom Istanbul Graphic Design Weeku
14. Učestvovanje na Sajmu namještaja u Kölnu – Njemačka
15. Učešće studenata na woorkshopu Origami – saradnja s Japanskom ambasdom
16. Saradnja s Akademijom likovnih umjetnosti u Sofiji (Bugarska) – projekt podrazumijeva organiziranje izložbe studentskih radova i radova profesora na Akademiji u Sofiji u aprilu, a u oktobru će se bugarska akademija predstaviti u Sarajevu
17. Projekt saradnja s Galerijom moderne umjetnosti iz Budve – organiziranje izložbe studentskih radova i radova profesora
18. Učešće studenata u dekoriranju prostora Pedijatrijske klinike Jezero u Sarajevu – učešće u projektu – International Women's Club
19. Projekt Saradnja s Akademijom likovnih umjetnosti iz Singapura – Prezentacija studentskih radova i predstavljanje Akademije iz Singapura
20. Učešće studenata Akademije likovnih umjetnosti u projektu Walk for life u organizaciji International Women's Club-a – studenti će tokom ovog projekta realizirati scenografiju (pozornicu) te ponuditi ostala grafička rješenja (logo, pozivnice, katalog itd.)

6. Međunarodna saradnja

Program Akademije nije samo edukativna nego i kulturna djelatnost, u zemlji i na međunarodnom planu. Tako je već u prvim godinama nakon osnivanja Akademije 1972. godine uspostavljena intenzivna saradnja s mnogim kulturnim i edukativnim institucijama u svijetu. Od značajnijih projekata svakako je potrebno podsjetiti na gostovanje finskog stručnjaka Tapieware, na uspostavljenu saradnju s Likovnom akademijom u Münchenu u vrijeme ZOI '84, kada je u našim prostorima boravila njemačka sportska ekipa, kao i višegodišnju saradnju s **Mimar Sinan** univerzitetom u Istanbulu i Akademijom Beaux Arts iz Pariza.

*Srđan Vuletić – dobitnik
Zlatnog tigra 2004. godine*

*Aida Begić – dobitnica na-
grade kritike u Kanu 2009.
godine*

*Danis Tanović – dobitnik
Oskara 2002. godine*

*Jasmila Zbanic – dobitnica
Zlatnog medvjeda 2006. godine*

Iz aktivnosti Akademije

AKADEMIJA SCENSKIH UMJETNOSTI

Adresa:

Obala Kulina bana 11

Web:

www.asu.unsa.ba

Dekan:

Prof. *ZIJAD MEHIĆ*

Prodekan za nastavu:

Prof. dr. *PJER ŽALICA*

Koordinator za međunarodnu saradnju:

ELMA TATARAGIĆ

Akademija scenskih umjetnosti u Sarajevu osnovana je 1981. godine.

Na Akademiji scenskih umjetnosti studenti studiraju na tri odsjeka:

Odsjek za glumu (osnovan 1981. godine)

Odsjek za režiju (osnovan 1989. godine)

Odsjek za dramaturgiju (osnovan 1994. godine)

U okviru Akademije radi i Otvorena scena Obala

Na Akademiji je, od osnivanja do danas, upisano 306 studenata

- Odsjek za glumu: 223 studenta (od toga 7 studenata koji studiraju prema Bolonjskim principima)
- Odsjek za režiju: 46 studenata
- Odsjek za dramaturgiju: 37 studenata (od toga 4 studenta koji studiraju prema Bolonjskim principima)

Ukupan broj diplomiranih studenata na Akademiji je 161.

Dekani Akademije od osnivanja do danas:

Prof. dr. *RAZIJA LAGUMDŽIJA* (1981-1986)

Prof. *BORISLAV STJEPANOVIĆ* (1986-1988)

Prof. dr. *MIROSLAV AVRAM* (1988-1989)

Prof. dr. *NENAD VUKOVIĆ* (1989-1992)

Prof. dr. *DŽEVAD KARAHASAN* (1992-1993)

Prof. dr. *MILAN ŠIPKA* (1993)

Prof. *ADMIR GLAMOČAK* (1993-2005)

Prof. *ZIJAD MEHIĆ* (2005-)

Diplomirani studenti Akademije profesionalni život nastavljaju, osim u Bosni i Hercegovini, u zemljama regije, Evrope, SAD-a i Australije.

Bivši i sadašnji studenti Akademije su oni koji čine okosnicu teatarskog i filmskog života u Bosni i Hercegovini, a igraju i u Londonu, Parizu, Norčepingu, Stockholmu, Podgorici, Beogradu, Zagrebu, Ljubljani... U nastavnom procesu kao predavači su na akademijama u Tuzli, Sarajevu, Cetinju, Pertu...

Diplomirani glumci ove akademije ovjenčani su prestižnim domaćim i međunarodnim pozorišnim i filmskim nagradama. Nastavnici i studenti režije napravili su revoluciju u kulturnom životu Bosne i Hercegovine. Novi korak, novo tempo, novi standardi koje su zadali reditelji s Akademije scenskih umjetnosti u Sarajevu preobrazili su kulturnu perspektivu u našoj zemlji.

Studentska laboratorija, Otvorena scena Obala Akademije, projektima izašlim iz nastavnog procesa te projektima namjenski rađenim u cilju unapređenja nastavno-umjetničkog procesa, obišla je, osim Bosne i Hercegovine, sve zemlje regije, veće evropske centre, te igrala u SAD-u, Kanadi..., odakle se gotovo u pravilu vraćala s međunarodnim priznanjima za izuzetne rezultate na istraživačkom planu, kao i na novim metodološkim pristupima u teatarskom istraživanju.

Profesori i studenti su nastavili s radom na Akademiji i u vrijeme opsade, režirali su predstave i dokumentarne filmove ili sarađivali na različitim umjetničkim projektima. Od 1992. do 1996. nastavnici i studenti Odsjeka za režiju obilježili su suštinski, angažmanom i djelima, Međunarodni teatarski festival MES, prvi Sarajevo film festival, rad filmske kuće Saga, dio produkcije Radio-televizije Bosne i Hercegovine, produkciju sarajevskih pozorišta i niz drugih umjetničkih i dokumentarnih projekata.

Filmski život naših studenata glume, pogotovo u vremenu od 1994. godine, vezan je uz sve uspjehe bosanskohercegovačke filmske produkcije, o kojoj se zna na svim svjetskim filmskim meridijanima.

Spisak uspješnih umjetničkih i pedagoških radova naših nastavnika i saradnika bio bi zbir nagrada i priznanja, koji su na čast i našoj Akademiji i Univerzitetu u Sarajevu.

Lista svih režija i nagrada nastavnika i diplomanata sa Odsjeka za režiju od 1992. do danas je mala enciklopedija novog bosanskohercegovačkog, filma, teatra i televizije. U brojkama to iznosi više od 200 nagrada, među kojima je teško izdvojiti one najvažnije, ali među njima su i nagrade Američke akademije za film, Evropske filmske akademije, festivala u Cannesu, Berlinu, Locarnu, Rotterdamu, Londonu...

Uvođenjem Bolonjskog procesa, nastavnici i saradnici Akademije predaju gostujućim studentima iz različitih evropskih gradova, gostuju na njihovim akademijama i rade sa stranim studentima te s kolegama inoviraju pristup u radu sa studentima sarajevske Akademije.

Akademija Scenskih Umjetnosti
Otvorena Scena Obala

Nastavno-umjetnički proces na Akademiji neodvojivo je vezan za profesionalni umjetnički i istraživački rad profesora i studenata Akademije, tako da se slobodno može reći da nema značajnijeg rada naših profesora i studenata koji nije suštinski i bitno vezan s nastavnim procesom. U tom smislu ovaj spisak predstavlja neku vrstu informativnog sažetka dosadašnjih umjetničko-istraživačkih rezultata nastalih na ili u tijesnoj vezi s nastavnim procesom na našoj Akademiji. Cjelokupni spisak bi, naprosto, bio preobiman.

Teatar:

- Audicija (B. Stjepanović – E. Kusturica)
- Tetovirano pozorište (M. Materić)
- Mjesečeva predstava (M. Materić)
- Mriješćenje šarana (B. Stjepanović)
- Biće, biće (S. Mustajbašić)
- Vojcek (S. Vuletić)
- Romeo i Julija (P. Žalica)
- Nosorog (D. Mustafić)
- Bremenska sloboda (P. Žalica)
- Pobuna u Narodnom pozorištu (H. Pašović)
- Zid (D. Mustafić)
- Roberto Zucco (D. Mustafić)
- Tartif (D. Mustafić)
- Macbeth (D. Mustafić)
- Helverova noć (D. Mustafić)
- Sakati Billy (D. Mustafić)
- Proces (E. Jukić)
- Romeo i Julija (H. Pašović)
- Mortal Kombajn (D. Mustafić)
- Buđenje proljeća (S. Spahić)
- Elektra (A. Jevđević)
- Hamlet (H. Pašović)
- Cirkus inferno (Žalica – Imširević)
- Faust (H. Pašović)
- Kad bi ovo bila predstava (Imširević)
- Mousefuckers (Lončarević – Imširević)
- Žaba koja je spasila Tokio (E. Kapetanović)
- Žaba (E. Jukić)
- Klasni neprijatelj (H. Pašović)

Film:

- MGM Sarajevo (Kenović – Žalica – Idrizović)
- Djeca kao i svaka druga (P. Žalica)
- Godot – Sarajevo (P. Žalica)
- Palio sam noge (S. Vuletić)
- Troskok (S. Vuletić)
- Deset minuta (Imamović – Vuletić)
- Prva plata (A. Drljević)
- Prvo smrtno iskustvo (A. Begić – Zupčević)
- Čudan pazar (D. Gogić)
- Sjever je poludio (A. Begić – Zupčević)
- Ram za sliku moje domovine (E. Jukić)
- Majka (E. Jukić)
- Crvene gumene čiuze (J. Žbanić)
- 25 godina ASU (IV god. režije u klasi prof. Žalice)
- Halid Bunjić – vječni (D. Janeček)
- Savršeni krug (A. Kenović)
- Remake (D. Mustafić)
- Gori vatra (P. Žalica)
- Ljeto u zlatnoj dolini (S. Vuletić)
- Kod amidže Idriza (P. Žalica)
- Teško je biti fin (S. Vuletić)
- Snijeg (A. Begić – Zupčević)

U istraživanju, pripremi i realizaciji ovih umjetničkih radova učestvovali su nastavnici i studenti Akademije sa sva tri odsjeka. Umjetničko-istraživački dometi su postignuti u praktično svim segmentima scenskih umjetnosti: glumi, režiji, scenaristici, dramskom pisanju, scenografiji, montaži, dramaturgiji..., tako da se slobodno može govoriti o sinergijski usklađenoj umjetničko-istraživačkoj aktivnosti nastavnika i studenata sa svih odsjeka naše škole.

Praktično svi pobrojani naslovi su valorizirani domaćim i međunarodnim nagradama. Ukupan broj nagrada prelazi 200.

Brojni kritički i teorijski tekstovi u publikacijama i časopisima u BiH i izvan nje.

Iz aktivnosti Akademije

MUZIČKA AKADEMIJA

Adresa:

Josipa Štadlera 1/II

Web:

www.mas.unsa.ba

Dekan:

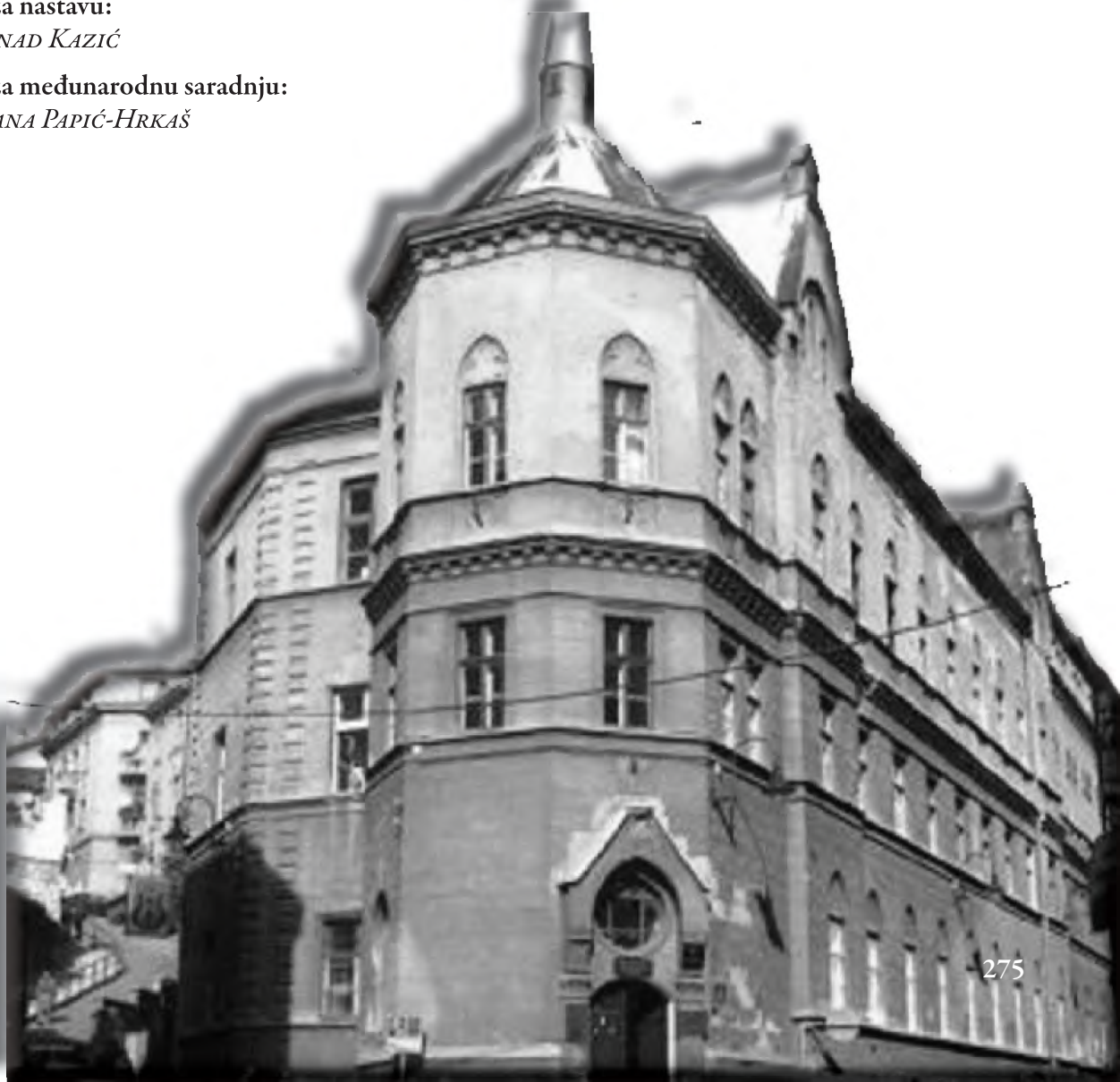
Prof. dr. *IVAN ČAVLOVIĆ*

Prodekan za nastavu:

Doc. dr. *SENAD KAZIĆ*

Prodekan za međunarodnu saradnju:

Doc. *MIRJANA PAPIĆ-HRKAŠ*

Muzička akademija u Sarajevu je osnovana 20. maja 1955. godine. Od 1972. članica je Univerziteta u Sarajevu. Nastavni proces odvija se u osam odsjeka s devetnaest linija studija. Pri Akademiji kao posebna organizacijska jedinica djeluje i Institut za muzikologiju. Na Akademiji je diplomiralo oko 2000 studenata, postdiplomiralo 90 i doktoriralo 11 studenata. Akademija je jedan od organizatora Međunarodnog muzikološkog simpozija „Muzika u društvu“, suizdavač časopisa za muzičku kulturu „Muzika“, organizator festivala umjetničke muzike „Majske muzičke svečanosti“. Važni izvođački ansambli su Hor i Orkestar, Ansambl Muzičke akademije u Sarajevu (AMAS), Kamerni gudački orkestar, ansambl za izvornu narodnu muziku „Etnoakademik“. Muzička akademija je aktivna članica Association Europeenne des Conservatoires, Academies de Musique et Musikhochschulen (AEC) i potpisnica ugovora o saradnji s akademijama iz Stockholma, Karlsruhea, Moskve, Zagreba i Banje Luke. Na Akademiji nastavu izvode priznati umjetnici i naučnici, a nekoliko gostujućih profesora je iz drugih akademija bližeg i daljeg okruženja.

Studij prema bolonjskim zahtjevima uveden je akademske 2005/06. godine. Struktura studija je: prvi ciklus studija (4 godine), drugi ciklus studija (1 godina), treći ciklus studija (3 godine). Nastavni proces i zahtjevi visokog muzičkog obrazovanja su, po programskim i kvalifikacijskim osnovama, kompatibilni sa sličnim studijima u evropskim muzičkim akademijama. I pored brojnih problema, prvenstveno prostornih, Muzička akademija u Sarajevu je, među akademijama iz susjednih država i u evropskim okvirima, respektabilna institucija za visoko muzičko obrazovanje, čiji diplomirani studenti svih stepena obrazovanja djeluju širom svijeta.

Zadaci Akademije ostvaruju se preko organizacionih jedinica:

- Nastavnih odsjeka,
- Instituta za muzikologiju,
- Sekretarijata Akademije.

Na Akademiji su osnovani sljedeći nastavni odsjeci:

- I Odsjek za kompoziciju
- II Odsjek za dirigovanje
 - smjer za orkestarsko dirigovanje
 - smjer za horsko dirigovanje
- III Odsjek za solo pjevanje

IV Odsjek za klavir, udaraljke, harfu i srodne instrumente

- smjer Klavir,
- smjer Udaraljke,
- smjer Harfa

V Odsjek za gudačke instrumente i gitaru

- smjer Violina
- smjer Viola,
- smjer Violončelo
- smjer Kontrabas
- smjer Gitara

VI Odsjek za duvačke instrumente i harmoniku

- smjer Flauta
- smjer Oboa
- smjer Klarinet
- smjer Fagot,
- smjer Truba,
- smjer Trombon,
- smjer Horna,
- smjer Saksofon

VII Odsjek za muzikologiju i etnomuzikologiju

- smjer muzikologija
- smjer etnomuzikologija

VIII Odsjek za muzičku teoriju i pedagogiju

Ukupan broj upisanih studenata od osnivanja – **2.985**

Ukupan broj diplomiranih:

diplomiranih studenata – **2.170**

magistranata i specijalista – **100**

doktora nauka – **11**

Dekani Akademije od osnivanja do danas:

Akademik prof. <i>CVJETKO RIHTMAN</i> , rektor	(1955-1959)
Prof. <i>MIROSLAV ŠPILER</i> , rektor	(1959-1962)
Prof. <i>MATUSJA BLUM</i> , dekan	(1963-1967 i 1972-1976)
Akademik prof. <i>TEODOR ROMANIĆ</i> , dekan	(1967-1972)
Prof. mr. <i>ZDRAVKO VERUNICA</i> , dekan	(1977-1981)
Prof. dr. <i>ZIJA KUČUKALIĆ</i> , dekan	(1981-1983)
Prof. <i>MILICA ŠNAJDER-HUTERER</i> , dekanesa	(1983-1985)
Prof. mr. <i>DUNJA RIHTMAN-ŠOTRIĆ</i> , dekanesa	(1985-1987)
Prof. mr. <i>FARUK OSMAN SIJARIĆ</i> , dekan	(1987-2003)
Prof. dr. <i>SELMA FERVIĆ</i> , dekanesa	(2003-2007)
Prof. dr. <i>IVAN ČAVLOVIĆ</i> , dekan	(2007-)

Naučnoistraživački projekti

Muzička akademija u Sarajevu do osnivanja instituta (2003) nije evidentirala naučnoistraživačke projekte. U tom periodu istraživanja muzikološkog i etnomuzikološkog tipa provodila su se u sklopu nastave i u saradnji sa Zemaljskim muzejom – institutom za folklor, Akademijom nauka BiH i Udruženjem kompozitora BiH.

Od osnivanja Instituta za muzikologiju kao organizacione jedinice 2003. godine Muzička akademija ima evidentirana četiri naučnoistraživačka projekta, i to:

- Fundamentalna istraživanja za muziku BiH – 2010,
- Leksikon muzičara u Bosni i Hercegovini,
- Legat Cvjetka Rihtmana, i
- Percepcija Turaka na Balkanu.

Prva tri projekta su samostalna, od kojih je projekt Legat finansiran od Federalnog ministarstva obrazovanja i nauke i Federalnog ministarstva kulture i sporta, a četvrti se izvodi s Filozofskim fakultetom u Ljubljani, uz finansiranje Vijeća ministara BiH i Vlade Republike Slovenije.

Osim toga, Institut sa ANUBiH radi na projektu enciklopedije BiH – dio koji se odnosi na sve aspekte muzike.

Muzička akademija u okviru svoje umjetničke djelatnosti organizira koncerte i radionice, od kojih treba izdvojiti redovnu javnu koncertnu aktivnost pod nazivom „Majske muzičke svečanosti“, na kojima kontinuirano predstavlja umjetnička dostignuća studenata, nastavnika i saradnika.

Akademija je formirala i stalni ansambl saradnika i docenata koji učestvuju u domaćem i stranom muzičkom životu.

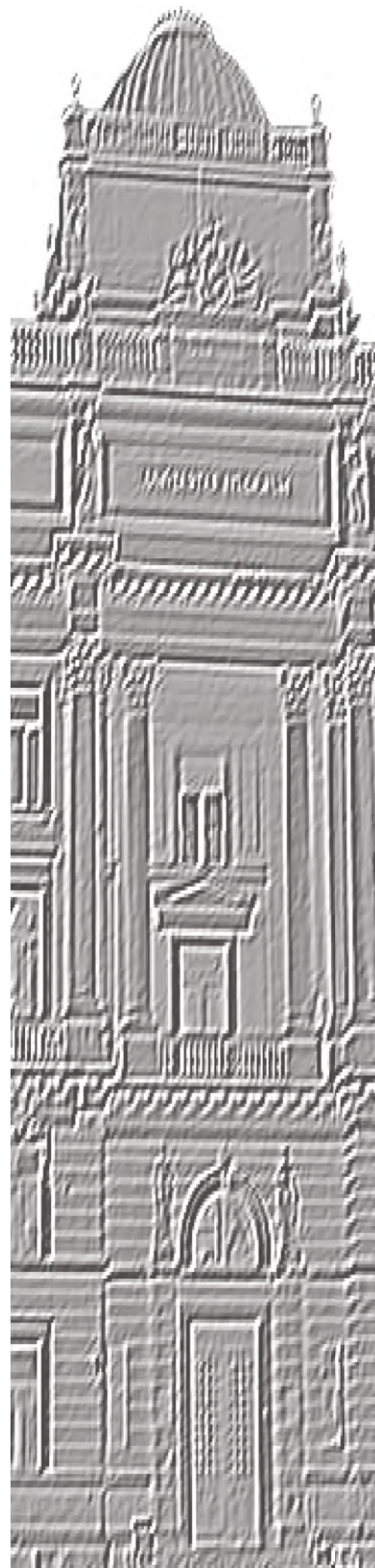
Akademija bijenalno organizira međunarodni simpozij pod nazivom „Muzika u društvu“ na kojem učestvuju domaći i strani muzikolozi, etnomuzikolozi i muzički pedagozi.

Akademija sa Muzikološkim društvom redovno izdaje časopis „Muzika“, zatim naučnu i stručnu literaturu, kao i kompakt diskove s muzikom domaćih i stranih kompozitora.

60 GODINA Unsa
UNIVERZITET U SARAJEVU 1949 - 2009.

*JAVNE USTANOVE
I USTANOVE SA
SJEDIŠTEM NA PODRUČJU
KANTONA SARAJEVO
ČIJA JE DJELATNOST
U NEPOSREDNOJ VEZI
SA VISOKOŠKOLSKIM
OBRAZOVANJEM*

Iz aktivnosti Kliničkog centra

KLINIČKI CENTAR UNIVERZITETA U SARAJEVU

Adresa:
Bolnička 25

Web:
www.kcus.ba

Direktor:
Prof. dr. *FARIS GAVRANKAPETANOVIĆ*

1. Osnivanje Kliničkog centra Univerziteta u Sarajevu

Klinički centar ima svoje početke u prvoj hospitalnoj zdravstvenoj ustanovi koju je 1866. u Sarajevu osnovao Topal Osman-paša sredstvima Gazi Husrev-begovog vakufa.

Sadašnje mjesto većine objekata Kliničkog centra Univerziteta u Sarajevu utemeljeno je 1894. godine u dijelu grada koji se zove Koševo. Godina kada je osnovana tadašnja Zemaljska bolnica uzima se kao datum osnivanja Kliničkog centra. Od tog perioda Klinički centar se poput sličnih ustanova u svijetu razvijao u svim segmentima svoga rada. Primjenjivane su najsavremenije metode rada, obrazovanja te naučnoistraživačkoga rada na razini multidisciplinarnih kliničkih ustanova.

Uprava Austro-Ugarske monarhije uvodi mnoge izuzetno značajne promjene koje vode privrednom, tehničkom i kulturnom razvoju Bosne i Hercegovine. Na polju zdravstvene zaštite i medicinske struke i nauke dolazi do naglog razvoja, tako da postojeća Vakufska bolnica uslijed velikog priliva stanovništva u grad nije bila dovoljna, te je 1894. godine u dijelu grada koji se zove Koševo utemeljena Zemaljska bolnica. Tada počinje i nova era u zdravstvenoj službi. Zapošljava se kvalificirani medicinski kadar, prvo iz Austrije, Mađarske, Češke, Italije i nekih drugih zemalja, a potom i lokalno stanovništvo, koje diplome stječe na univerzitetima u Beču, Budimpešti i Pragu. Tokom cjelokupnoga austrougarskog perioda Zemaljska bolnica će biti ključni faktor ne samo u segmentu zdravstva nego i ukupnom društveno-ekonomskom, pa i političkom razvoju Bosne i Hercegovine u okviru Austro-Ugarske monarhije.

Nakon završetka Prvog svjetskog rata 1918. godine u BiH vlada veliko siromaštvo. Liječnici, koji su većinom bili stranci, ali i mnogi domaći stručnjaci, napuštaju zemlju, a epidemije zaraznih bolesti haraju njome i ostavljaju teške posljedice. Obnova prostora i popuna kadrova odvija se u periodu između dva svjetska rata.

U doba njenog otvaranja, Zemaljska bolnica u Sarajevu je bila najmoderniji objekt tog tipa na Balkanu. Bila je koncipirana i projektirana kao Univerzitetska bolnica u Beču i uređena prema najmodernijim evropskim standardima toga vremena. Već tada su rađeni složeni hirurški i terapijski zahvati, tako da se nije zaostajalo za klinikama razvijenih evropskih zemalja. Sve ovo dovodi do napretka u medicini i potrebi za domaćim školovanim kadrom, a sva ova znanja i iskustva su osnovni temelj za osnivanje Medicinskoga fakulteta u Sarajevu. Osnivanjem Medicinskoga fakulteta Bolnica postaje nastavna baza, odnosno pojedine klinike i instituti preuzimaju nastavno-edukativnu ulogu.

U toku agresije na Bosnu i Hercegovinu i opsade Sarajeva u periodu od 1992. do 1996. godine Klinički centar je svakodnevno granatiran. Granatiranjem su potpuno uništene Ginekološko-akušerska i Pedijatrijska klinika s

pratećim sadržajima, kao i Institut za fizijatriju na Ilidži. Institut za vaskularne bolesti i Psihijatrijska bolnica su devastirani nakon povlačenja agresora iz naselja Jagomir. Ogromne štete su pretrpjele klinike na Koševu, na koje je palo preko 350 granata i drugih eksplozivnih naprava. Ukupne materijalne štete procijenjene su na 34,2 posto uništenih predratnih kapaciteta sa 1.130 bolesničkih postelja, odnosno 38 miliona eura. Na liječenju je smrtno stradalo 5 pacijenata, direktnim pogocima granata u bolesničke sobe, a na isti način je 19 pacijenata ranjeno. Na radnim mjestima i u gradu je ubijen 51 radnik ove ustanove. U toku agresije, uposlenici i pacijenti su iz uništenih ustanova premješteni u sadašnje klinike. Reorganiziranjem kapaciteta rad je nastavljen, iako u reduciranom obimu, racionaliziran u kapacitetima, opremi i kadrovima primjereno svjetskim standardima.

U periodu 1992-1995. Klinički centar je napustilo 2.597 radnika. Cijeli ratni period ostao je da radi 2.271 radnik, te uz 1.331 novozaposlenog Klinički centar sada ima 3.602 zaposlenika. Nemedicinski radnici pratećih službi čine 21 posto .

2. Organizaciona struktura Kliničkog centra Univerziteta u Sarajevu

Klinički centar Univerziteta u Sarajevu je vodeća stručna, edukativna, nastavna, znanstveno-istraživačka zdravstvena ustanova u Bosni i Hercegovini. Kroz Klinički centar ponuđene su najkvalitetnije specijalističke usluge najšireg spektra. Klinički centar raspolaže sa 1.980 bolesničkih postelja, raspoređenih u 33 zgrade, te savremenom medicinskom opremom.

HIRURŠKE DISCIPLINE:

1. Klinika za neurohirurgiju
2. Klinika za opću i abdominalnu hirurgiju
3. Klinika za urologiju
4. Klinika za dječiju hirurgiju
5. Klinika za torakalnu hirurgiju
6. Klinika za anesteziju i reanimaciju
7. Klinika za ortopediju i traumatologiju
8. Klinika za rekonstruktivnu i plastičnu hirurgiju
9. Klinika za maksilofacijalnu hirurgiju
10. Klinika za vaskularnu hirurgiju
11. Klinika za bolesti uha, nosa i grla
12. Klinika za očne bolesti
13. Centar za srce
14. Klinika za glandularnu i onkološku hirurgiju

15. Klinika urgentne medicine
16. Centralna sterilizacija
17. Operacione sale „Stare hirurgije“

INTERNISTIČKE DISCIPLINE:

1. Institut za vaskularne bolesti
2. Klinika za gastroenterohepatologiju
3. Klinika za nefrologiju
4. Klinika za plućne bolesti i tuberkulozu
5. Klinika za bolesti srca i reumatizam
6. Klinika za kožne i venerične bolesti
7. Klinika za infektivne bolesti
8. Klinika za hematologiju
9. Klinika za endokrinologiju
10. Klinika za fizikalnu medicinu i rehabilitaciju
11. Klinika za nuklearnu medicinu
12. Klinika za onkologiju
13. Klinička apoteka
14. Centar za hemodijalizu

NEUROPSIHIJATRIJSKE DISCIPLINE:

1. Psihijatrijska klinika
2. Neurološka klinika

DISCIPLINA ZA GINEKOLOGIJU, AKUŠERSTVO I PEDIJATRIJU

1. Klinika za ginekologiju i akušerstvo
2. Pedijatrijska klinika

DIJAGNOSTIČKE DISCIPLINE

1. Klinika za radiologiju
2. Klinička hemija i biohemija
3. Klinička mikrobiologija
4. Klinička imunologija
5. Klinička patologija i citologija
6. Klinička farmakologija

DISCIPLINA ZA NAUKU I NASTAVU

1. Institut za naučnoistraživački rad i razvoj

STRUČNA NEMEDICINSKA DISCIPLINA

1. Sektor pravnih, kadrovskih i općih poslova
2. Sektor za finansijske poslove, knjigovodstvo i plan
3. Ekonomski sektor
4. Tehnički sektor

3. Ukupan broj ljekara specijalista, magistara i doktora nauka

Na dan 31. januara 2009. godine u Kliničkom centru su bila zaposlena ukupno 3.584 radnika. Od toga je 767 ljekara, i to 539 ljekara specijalista, među kojima je 36 univerzitetskih profesora i 31 docent, 79 doktora medicinskih nauka i 51 magistar, koji potvrđuju ulogu vodeće kliničke ustanove za edukaciju u Bosni i Hercegovini.

4. Naučnoistraživački projekti (klinička ispitivanja):

2006-2007 – Klinička studija: BONDRONAT ML 19179

Opis: „Evaluacija efikasnosti i sigurnosti i.v. loading doze praćena tretmanom održavanja sa oralnim ibandronom u pacijenata sa metastazom na kostima koji su posljedica raka dojke i multiplog mijeloma, i koji imaju umjereno jaku do jaku bol“

Glavni istraživač: Prof. dr. Nermina Obralić, Klinika za onkologiju KCUS-a, ostali učesnici: JZU KC Tuzla, KB Mostar;

2006-2007 – Klinička studija „An open-label randomized phase II study of two different dosing regimens of capecitabine in combination with intravenous docetaxel (Q3W) in patients with locally advanced and/or metastatic breast cancer“

Glavni istraživač: Dr. sc. med. Semir Bešlija, Klinika za onkologiju KCUS-a, ostali učesnici su iz 53 klinička centra u Evropi, Rusiji, Kini, Južnoj Africi;

2006-2007 – Kliničko istraživanje „Praćenje meronema u liječenju teških intrahospitalnih infekcija“

Glavni istraživač: Akademik prof. dr. Mirsada Hukić, Klinička mikrobiologija KCUS-a, ostali učesnici: JZU KC Tuzla, KB Mostar;

2006-2007 – Projekt „Uspostavljanje sistema brzog reagovanja u tretmanu cerebrovaskularnih inzulata te uspostavljanje tretmana stenookluzivnih promjena karotidnih arterija i arterija ekstremiteta, intracerebralnih aneurizmi i arteriovenskih malformacija radiološkim minimalno invazivnim interventnim metodama na Klinici za radiologiju KCUS“

Odgovorna za projekt: Prof. dr. Lidija Lincender-Cvijetić;

2006-2007 – Klinička studija „Boncure kod pacijenata sa postmenopausalnom osteoporozom“

Glavni istraživač: Doc. dr. Elma Kučukalić-Selimović, Klinika za nuklearnu medicinu KCUS-a, ostali učesnici: Klinički centri: Banja Luka, Mostar i Tuzla;

2006-2008 – Klinička studija “Direktni faktor Xa inhibitor YM150 za prevenciju venske trombembolije kod pacijenata podvrgnutih fakultativnoj totalnoj zamjeni kuka”, dvostruko slijepa, paralelna, dozno-nalazeća studija u poređenju sa otvoreno označenim enoxaparinom, studija No. 150-CL-008 (ONYX-2)

Glavni istraživač: Prof. dr. Ismet Gavrankapetanović, Klinika za ortopediju i traumatologiju;

2007-2008 – Projekt „Hantavirusi i njihovi rezervoari u BiH“

Glavni istraživač: Prof. dr. Mirsada Hukić, Klinička mikrobiologija KCUS-a;

5. Projekti u pripremi ili u fazi realizacije

2007- Naučni projekt „Stabilizacija prijeloma kuka sa DHS implantatom (Dinamic Hyp Screw-Dinamički šaraf za kuk“

Glavni istraživač: Prof. dr. Ismet Gavrankapetanović, prim. dr. Adnan Dizdar, Klinika za ortopediju i traumatologiju;

2007- Projekt: „Strengthening resarch capacities and evoluation of mental health service in Bosnia and Herzegovina (BiH)“

Glavni istraživači: Psihijatrijska klinika KCUS-a (prof. dr. Abdulah Kučukalić, dr. Alma Džubur-Kulenović), Queen Mary and Westfield College, University of London, Centar za mentalno zdravlje Brčko Distrikt i Centar za mentalno zdravlje Goražde;

2007- Projekt „Praktična operativna primjena i dalji razvoj fiksatora za povrede i oboljenja kralježnice – UNI/SA (Univerzitet Sarajevo)“

Glavni istraživači: Prof. dr. Faris Gavrankapetanović, prim. dr. Adnan Dizdar, Klinika za ortopediju i traumatologiju;

2007- Projekt „Streptozotocinski cerebralni dijabetes kao eksperimentalni model demencije Alzheimerovog tipa: imunohistokemijsko utvrđivanje ekspresije glijalnog citokina S100 beta, proapoptotskih i antiapoptotskih faktora Bcl-2 familije onkoproteina“

Glavni istraživač: Dr. sc. med. Zlata Kundurović, Klinička patologija KCUS-a;

2007- Projekt „Implementacija programa osiguranja i kontrole kvaliteta u radioterapiji – druga faza“

Glavni istraživač: Doc. dr. Hiba Bašić, Klinika za onkologiju KCUS-a;

2007- Projekt „Registar oboljelih od multiple skleroze u Sarajevskom kantonu“

Glavni istraživač: Doc.dr. Azra Alajbegović, Klinika za neurologiju;

2007- Klinička studija „Multicentrično multinacionalno randomizirano ispitivanje faze 3 sa svrhom procjene sigurnosti i efikasnosti liječenja bolesnika s kolorektalnim karcinomom i rekurentnim metastazama u jetri primjenom Litx sistema uz hemoterapiju u poređenju s liječenjem isključivo hemoterapijom“; šifra ispitivanja: A6181122;

Glavni istraživač: Dr. sc. med. Semir Bešlija, Klinika za onkologiju KCUS-a;

2008- Klinička studija “Randomizirano, placebom kontrolirano ispitivanje učinkovitosti, sigurnosti primjene i podnošljivosti CP-533, 536 kod bolesnika sa zatvorenom frakturom tibije”, Studija No. A3241010, PFIZER;

Glavni istraživač: Prof. dr. Ismet Gavrankapetanović, Klinika za ortopediju i traumatologiju

2008- Klinička studija ”Randomizirano ispitivanje faze II PEP02-A, irinotekana ili docetaksela kao terapije drugog izbora u bolesnika s lokalno uznapredovalim ili metastatskim adenokarcinomom želuca ili spojnice jednjaka i želuca”, protokol ispitivanja PEP0206m vertuha 2.0;

Glavni istraživač: Dr. sc. med. Maja Banjin, Klinika za onkologiju KCUS-a;

2008- Klinička studija “Sigurnost i djelotvornost primjene Sumamedu u liječenju infekcija respiratornog trakta u odraslih i djece: međunarodno, multicentrično, nekomparativno ispitivanje”, šifra ispitivanja: SUM-2006/01/INT;

Glavni istraživač: Prof. dr. Hasan Žutić, Klinika za plućne bolesti;

2008- Klinička studija „FAZA III – nasumični, dvostruko-slijepi, placebo-kontrolisan, multicentrični klinički pokus oralnog lijeka CLADRIBINE, kod ispitanika s prvom kliničkom promjenom koja pokazuje visoki rizik preastanjanja u MS”;

Glavni istraživač: Doc. dr. Enra Mehmedika-Suljić, Klinika za neurologiju;

2008- Klinička studija “Multicentrično, randomizovano, dvostruko slijepo istraživanje III faze radi ispitivanja efikasnosti i bezbjednosti preparata BIBF 1120 uzetog oralno i standardne pemetrexed terapije u poređenju sa placebo i standardnom pemetrexed terapijom kod pacijenata sa IIIB/IV fazom

rekurentnim ili nemikrocelularnim karcinomom pluća nakon neuspjeha prve linije kemoterapije”; PAREXEL studija br. 90277;

Glavni istraživač: Prof. dr. Hasan Žutić, Klinika za plućne bolesti;

6. Drugi relevantni podaci

a) PROJEKTI:

1. Internistička jedinica intenzivne terapije (IJIT)

Tendencija mnogih evropskih zemalja da uniformiraju svoje modalitete prakse i nastave iz oblasti reanimatologije dovela je asocijaciju France Médecine Bosnie-Herzégovine da potakne saradnju iz ove oblasti s Kliničkim centrom Univerziteta u Sarajevu. Ova saradnja se zasniva na trostrukoj misiji, težeći ka ostvarivanju ljekarskih i organizacionih standarda zemalja Evropske unije:

- cilj: stjecanje potrebnih uvjeta za zbrinjavanje nehirurških pacijenata (otvaranje odjela za reanimaciju namijenjenog ovoj vrsti pacijenata KCUS-a već tokom prve polovine 2009. godine, ovaj pilot projekt služit će kao primjer za otvaranje drugih jedinica ovog tipa širom zemlje),
- cilj: promocija nastave iz ove specijalizacije i definicija nastavnog programa posebno namijenjenog reanimatologiji u okviru specijalizacije iz medicine i favoriziranje multidisciplinarnog pristupa (razrada glavnih smjernica edukacije iz reanimatologije vršit će se na osnovu francuskih i evropskih propisa o reanimatologiji),
- cilj: promocija reanimatologije kao struktuirane discipline, uz podsticanje veza između ljekara iz BiH, kao i veza između bosanskih i evropskih ljekara, radeći na stvaranju uslova za naučnu dinamiku, razvoj istraživačkih programa i kontinuiranu edukaciju (podsticanje razvoja naučnog društva u BiH, kao i uspostavljanje veza s francuskim i evropskim društvima).

Ovaj projekt se realizira uz pomoć Ambassade Francuske (Ministarstvo vanjskih poslova Francuske), Centra „André Malraux“ i Asocijacije France Médecine Bosnie-Herzégovine .

2. Advanced Trauma Life Support

Napredni kurs u stanjima traume, koji se nalazi pred sertifikacijom, Udruženje ortopedskih i traumatoloških hirurga Bosne i Hercegovine je pokrenulo inicijativu za certificiranje ovih kurseva na prostorima naše države, što je i prihvaćeno od American College of Surgeons. U junu 2008. godine je Klinički centar oficijelno podržan i primljen u članstvo ATLS kao nastavna baza za održavanje ovih instruktivnih kurseva.

3. Bosanskohercegovačka medicinska inicijativa

Godine 2004. na inicijativu prof. dr. Ismeta Gavrankapetanovića, tadašnjeg direktora Instituta za naučnoistraživački rad i razvoj KCUS-a, pokrenut je projekt pod nazivom „Bosanskohercegovačka medicinska inicijativa (BMI)“.

➤ BMI je projekt usmjeren na sistemsko uvezivanje medicinskih djelatnika u BiH i inostranstvu, s krajnjim ciljem unapređenja stanja u bh. zdravstvu.

➤ Projekt karakterizira činjenica da se radi o prvom pokušaju da se uspostavi organizirana struktura odnosno mreža stručnjaka koja će konkretno i sistematski koordinirati aktivnostima u polju razmjene medicinskih informacija i znanja te konkretnih akcija pri zbrinjavanju pacijenata.

➤ Posebno značajno je to da se radi o projektu koji se u potpunosti oslanja na bh. ljudske kapacitete u zemlji i inostranstvu, a sa željom da se maksimalnim angažiranjem vlastitih snaga nađe rješenje za jedan od najsloženijih problema s kojim se danas suočava BiH.

➤ Ciljna grupa BMI-ja su medicinski radnici iz BiH i svijeta. Naš pojam medicinskih radnika podrazumijeva sve vrste medicinskih stručnjaka, svih stepena znanja i stručnosti, uključujući i stomatologe, farmaceute, medicinske sestre/tehničare, studente, medicinske bibliotekare itd.

b) PUBLIKACIJE:

U Kliničkom centru Univerziteta u Sarajevu smještena je i stručna biblioteka koja je jedna od najvećih u regiji i šire takve vrste. Stručna biblioteka je dobro pokrivena iz svih oblasti medicine, no postoje područja koja su insuficijentna.

Klinički centar je do sada publicirao više od 20 knjiga, te više od 30 dijagnostičko-terapijskih vodiča sa različitim tematskim oblastima.

*Iz aktivnosti Nacionalne i
univerzitetske biblioteke*

NACIONALNA I UNIVREZITETSKA BIBLIOTEKA BOSNE I HERCEGOVINE

Adresa:
Zmaja od Bosne 8B

Web:
www.nub.ba

Direktor:
Dr. *ISMET OVČINA*

Nacionalna i univerzitetska biblioteka Bosne i Hercegovine osnovana je 31. oktobra 1945. godine Uredbom o Narodnoj biblioteci Federalne Bosne i Hercegovine Ministarstva obrazovanja Federalne Bosne i Hercegovine.

Skoro u potpunosti je uništena artiljerijskim bombardiranjem Vijećnice tokom noći 25/26. augusta 1992. godine, nakon čega je ostalo svega oko 10 posto od ukupno oko tri miliona bibliotečkih jedinica.

Godine 1997. Biblioteci je na privremeno korištenje dodijeljena zgrada u okviru Univerzitetskog kampusa - Zmaja od Bosne 8 B.

FUNKCIJE BIBLIOTEKE

Trenutno Biblioteka djeluje prema Zakonu o bibliotečkoj djelatnosti (Sl. list R BiH, 37/95), a njena organizaciona struktura je:

1. Sektor nabavke, obrade, periodike i službenih publikacija
2. Sektor usluživanja korisnika
3. Sektor za razvoj i obrazovanje
4. Sektor za administrativne i opšte poslove
5. Direkcija NUB-a BiH

Nacionalna i univerzitetska biblioteka u svojoj dvojnoj funkciji – nacionalnoj i univerzitetskoj:

- prikuplja, stručno obrađuje, čuva i daje na korištenje bibliotečku građu;
- daje informacije o publikacijama;
- izrađuje i objavljuje tekuću bibliografiju Bosne i Hercegovine (za knjige, članke, novine);
- izrađuje retrospektivnu bibliografiju Bosne i Hercegovine;
- izrađuje katalogizaciju u publikaciji (CIP);
- posreduje u međubibliotečkoj pozajmici;
- organizira seminare i stručne ispite kroz Centar za permanentno obrazovanje biblioteka BiH;
- organizira polaganje stručnih ispita za bibliotekare;
- daje stručnu pomoć u oblasti zaštite i konzervacije bibliotečkog materijala;
- u okviru NUB-a BiH djeluje Virtualna biblioteka Bosne i Hercegovine s ciljem uvezivanja bh. biblioteka u jedinstveni bibliotečko-informacioni sistem BiH, koji čini dio regionalne evropske i svjetske mreže s pretraživim bazama podataka;
- ISBN – Nacionalna agencija;
- ISSN – Nacionalni centar;
- ISMN – Nacionalni centar;

USLUGE I SERVISI BIBLIOTEKE

Fondovi Nacionalne i univerzitetske biblioteke Bosne i Hercegovine (oko 450.000 obrađenih bibliotečkih jedinica) dostupni su korisnicima na pozajmicu ili u čitaonicama Biblioteke.

Podaci o bibliotečkoj građi mogu se pretraživati kroz lisni katalog (alfabetiski, predmetni itd.) ili on-line (www.cobiss.ba).

Dnevna fluktuacija je oko 800 korisnika, a najbrojniji su studenti i profesori Univerziteta u Sarajevu.

Za potrebe akademske zajednice Univerziteta u Sarajevu i BiH, Nacionalna i univerzitetska biblioteka Bosne i Hercegovine obezbjeđuje pristup nekima od najznačajnijih svjetskih naučnih baza podataka: ScienceDirect; EBSCO-host; Emerald; Web of Science i Current Content Connect.

MEĐUNARODNA SARADNJA

S obzirom na važnu ulogu koju Nacionalna i univerzitetska biblioteka Bosne i Hercegovine ima u kulturnom, obrazovnom i naučnom razvitku zemlje, kao i mjesto među institucijama u svijetu, NUBBiH je zainteresiran za saradnju na:

- razmjeni bibliotečkih stručnjaka,
- razmjeni publikacija,
- rekonstrukciji izgubljenih kolekcija, posebno Bosniace, na osnovu istraživanja zbirke drugih biblioteka i institucija, i saradnju s drugim bibliotekama sličnog sadržaja,
- organizaciji zajedničkih izložbi, seminara i konferencija u oblasti bibliotekarstva na bilateralnoj i multilateralnom nivou,
- zajedničkim projektima u oblasti bibliotekarstva na međunarodnom nivou.

NUBBiH je članica međunarodnih organizacija (IFLA – International Federation of Library Associations; CDNL – Conference of Directors of National Libraries; CENL – Conference of European National Librarians; TEL – The European Library; Projekt FUMAGABA (akronim sačinjen od prvih slova država članica: Former Yugoslav Republic of Macedonia, Ukraine, Moldova, Albania, Georgia, Armenia, Bosnia and Herzegovina i Azerbajdžan); LIBER – Ligue des Bibliothèques Européennes de Recherche)

Razvijena je međunarodna međubibliotečka pozajmica (ILL).

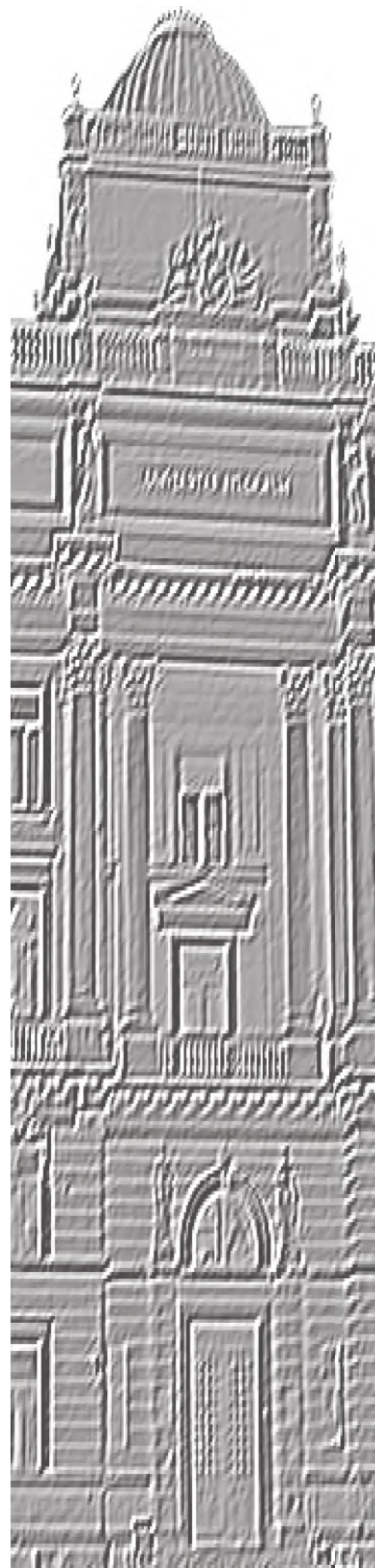
Ima potpisane sporazume o saradnji sa istim institucijama u susjednim zemljama: Hrvatskoj, Srbiji, Crnoj Gori, Makedoniji, Rusiji, Arapskoj Republici Egipat, i otvorena je za profesionalnu saradnju na međunarodnom nivou.

60 GODINA
Unsa
UNIVERZITET U SARAJEVU 1949 - 2009.

*PRIDRUŽENE ČLANICE
UNIVERZITETA*

Iz aktivnosti Fakulteta

FAKULTET ISLAMSKIH NAUKA PRIDRUŽENA ČLANICA

Adresa:
Čemerlina 54

Web:
www.fin.ba

Dekan:
Prof. dr. *ISMET BUŠATLIĆ*

Prodekan za finansije:
Doc. dr. *FADIL FAZLIĆ*

Prodekan za nastavu:
Doc. dr. *ZUHDIJA HASANOVIĆ*

Koordinator za međunarodnu saradnju:
MUJESIRA ZIMIĆ-GLJIVA

Fakultet islamskih nauka u Sarajevu najstarija je i najprestižnija institucija visokoškolskog islamskog obrazovanja u jugoistočnoj Evropi. Naslanja se na viševjekovnu tradiciju islamskog obrazovanja u Bosni i Hercegovini, koja počinje s podizanjem prvih džamija, tekija i prvih osnovnih škola (muallimhana) u drugoj polovini XV stoljeća, nastavlja sa izgradnjom medresa, hani-kaha, škola daru-l-Kur'an i daru-l-hadis u XVI stoljeću i približava evropskim modelima obrazovanja preko Šerijatske sudačke škole, Alijje višeg stepena Gazi Husrev-begove medrese i Više islamske Šerijatsko-teološke škole, u čijoj zgradi je smješten.

Fakultet islamskih nauka u Sarajevu osnovan je na temelju odluka Vrhovnog sabora i Vrhovnog islamskog starješinstva Islamske zajednice u SFRJ 1977. godine.

Rijaset Islamske zajednice u Bosni i Hercegovini preuzeo je prava osnivača. Fakultet je počeo je s radom 15. šewwala 1397/29. septembra 1977. godine, pod imenom Islamski teološki fakultet u Sarajevu.

Akadske 1994/95. godine na Fakultetu je otvoren i postdiplomski studij, a akademske 2002/03. godine izvršena je temeljita reforma cjelokupnog dodiplomskog studija, uveden kreditni sistem i ustanovljene katedre.

Na osnovu člana 17 Zakona o Univerzitetu, Ministarstvo za obrazovanje, nauku, kulturu i fizičku kulturu SR Bosne i Hercegovine verificiralo je rad Fakulteta islamskih nauka u Sarajevu rješenjem br. UP-I-03-612-227 od 5. decembra 1991. godine.

U svom tridesetogodišnjem radu Fakultet islamskih nauka se prilagođavao potrebama prvenstveno Islamske zajednice, a onda i šire društvene zajednice, i zahtjevima vremena, što je rezultiralo izmjenama i dopunama nastavnog plana i programa i razučivanjem studija. Tako je u akademskoj 1992/93. godini uz teološki smjer ustanovljen i smjer religijske pedagogije, a u akademskoj 2006/07. godini i smjer za imame, hatibe i muallime.

a) Teološki smjer

Ovaj četverogodišnji studij omogućava studentima stručno obrazovanje u islamskim naukama te uvođenje u naučno istraživanje u toj oblasti. Diplomirani studenti stječu diplomu prvog akademskog nivoa i naziv profesor islamske teologije.

Studij je koncipiran na taj način da studentu, pored stručne formacije u islamskim naukama, daje uvid u najvažnije humanističke discipline.

Ovaj studij osposobljava studente za vršenje vjersko-prosvjetnih službi u Islamskoj zajednici te različitih kulturnih, obrazovnih i društvenih djelatnosti za koje se traži humanističko obrazovanje.

b) Smjer religijske pedagogije

Dodiplomski četverogodišnji studij omogućava studentima stručno obrazovanje u oblasti religijske pedagogije te uvođenje u naučno istraživanje u toj oblasti. Diplomirani studenti stječu diplomu prvog akademskog nivoa i naziv profesor religijske pedagogije. Studij je koncipiran na taj način da studentu, pored stručne formacije u islamskim i pedagoškim naukama, daje uvid i u opće humanističke discipline.

Ovaj studij osposobljava studente za rad na području vjerskog odgoja i obrazovanja te na području religijske kulture u Islamskoj zajednici, u školi, u predškolskim ustanovama i medijima.

c) Smjer za imame, hatibe i muallime

Ovaj trogodišnji studij omogućava studentima stručno obrazovanje u oblasti imameta, hatabeta i mektepske nastave te uvođenje u naučno istraživanje u ovim oblastima. Diplomirani studenti stječu diplomu prvog akademskog nivoa i naziv diplomirani imam, hatib i muallim. Studij je koncipiran na taj način da studentu, pored stručne formacije u islamskim naukama, posebno na polju imameta, hatabeta i mektepske nastave, daje uvid i u opće humanističke discipline.

Ovaj studij osposobljava studente za rad na području vjerskog odgoja i obrazovanja, na organiziranju i afirmiranju vjerskog života u Islamskoj zajednici, kao i na području religijske kulture u Islamskoj zajednici, u školi, u predškolskim ustanovama i medijima.

Postdiplomski studij

Postdiplomski studij na Fakultetu islamskih nauka otvoren je akademske 1994/95. godine. Od tada do ove godine Fakultet je postdiplomski studij organizirao četiri puta, akademske 1995/96., 1997/98., 2001/02. i 2004/05. godine. Nakon izvršenih temeljitih reformi dodiplomskog studija, Upravni odbor Fakulteta je 26. decembra 2003. usvojio i reformirani program postdiplomskog studija. U skladu s novim odnosno reformiranim programom Fakultet islamskih nauka u Sarajevu je u akademskoj 2004/05. godini organizirao postdiplomski studij (teološki smjer i smjer religijske pedagogije) pod naslovom *Islam i modernost*.

U namjeri da se ovaj magistarski program konceptijski i sadržajno i dalje razvija i na taj način stvaraju preduvjeti za otvaranje redovnoga poslijediplomskog magistarskog odnosno poslijediplomskog doktorskog studija, Fakultet islamskih nauka organizirao je i 2007/08. akademske godine postdiplomski magistarski studij iz oblasti *savremenih islamskih studija*.

Postdiplomski studij *Savremene islamske studije* na Fakultetu islamskih nauka u Sarajevu traje dvije akademske godine, tj. četiri semestra, a izvode ga nastavnici Fakulteta islamskih nauka u Sarajevu, kao i gosti predavači s bosanskohercegovačkih i inostranih univerziteta.

Kandidat koji uspješno završi postdiplomski studij, izradi i odbrani magistarski rad stječe naučni stepen magistra islamskih nauka, s naznakom uže oblasti iz koje je odbranjen magistarski rad.

1. Ukupan broj upisanih studenata od osnivanja Fakulteta do danas:

Teološki smjer:	Smjer religijske pedagogije:	Smjer za imame, hatibe i muallime:
1810	566	334
Ukupno: 2.710		

2. Ukupan broj svršenika Fakulteta islamskih nauka od njegovog osnivanja do danas:

Dodiplomski studij	Magisterij	Doktorat
552	23	14

3. Projekti i vannastavne aktivnosti

Pored redovne nastave na Fakultetu se organiziraju razni sadržaji za potrebe studenata, nastavnika Fakulteta, ali i šire zajednice. Najčešći vidovi tih programa su: simpoziji, okrugli stolovi, tribine, promocije knjiga, večeri poezije, večeri učenja Kur'ana i sl.

Poseban oblik vannastavnih aktivnosti ogleda se u organiziranju programa u kojima Fakultet ostvaruje svoju edukativnu ulogu šire društvene zajednice. Za sada se na Fakultetu realiziraju dva takva programa, a po potrebi će se nuditi i drugi sadržaji.

Programi koji se za sada realiziraju su:

- **Diploma u islamskim naukama**

Fakultet islamskih nauka u Sarajevu organizira tromjesečni program pod nazivom Diploma u islamskim naukama. Nastava se izvodi na bosanskom i

engleskom jeziku. Svi časovi se održavaju u historijskom ambijentu Fakulteta. Predavači su iz reda nastavnog osoblja Fakulteta islamskih nauka.

Program na bosanskom jeziku namijenjen je javnim djelatnicima, političarima, osobama zaposlenim u obrazovanju, bibliotekama, državnoj administraciji, medijima, aparatima političkih stranaka, kompanijama i ostalim zainteresiranim za studij islamskih nauka. Ovakva vrsta kursa u Sarajevu organizira se po sedmi put. Svi učesnici koji uspješno završe kurs dobijaju certifikat od Fakulteta islamskih nauka.

Ovaj program je koncipiran tako da zainteresiranim osobama iz privatnog i javnog sektora da pregled islamskoga učenja i njegove interpretacije. Program je osmišljen da osigura uvod u znanstveni pregled doktrine, prava, islamske historije i kulture, s posebnim fokusom na islam u BiH. Program se sastoji od šest modula, od kojih svaki traje dvanaest sati.

- **Kurs arapskog jezika**

Fakultet islamskih nauka u Sarajevu organizira tromjesečne kurseve arapskog jezika na tri nivoa – početni A – B – C, srednji konverzacioni i napredni konverzacioni.

Svi predavači i realizatori kurseva su iz reda nastavnog osoblja Fakulteta islamskih nauka i njegovi gosti iz arapskog svijeta.

Program kurseva arapskog jezika sačinjen je na osnovu najsavremenijih naučnih i metodičkih iskustava u nastavi arapskog jezika.

Svi učesnici koji uspješno završe kurs dobijaju certifikat od Fakulteta islamskih nauka u Sarajevu.

Posjeta ambasadora SAD-a NJ. E. Charlesa Englisha

INSTITUT ZA ISTORIJU

Adresa:
Alipašina 9

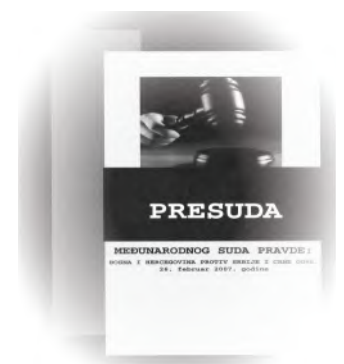
Web:
www.ois.unsa.ba

Direktor:
Dr. *HUSNIJA KAMBEROVIĆ*

1. *INSTITUT ZA ISTORIJU* osnovan je Uredbom o Institutu za proučavanje istorije radničkog pokreta u Sarajevu iz 1958. godine (Službeni list NRBiH broj 28/58), a s radom je počeo 1. januara 1929. godine.
2. U Institutu ne postoje posebni odsjeci, nego djeluje kao cjelina, a bavi se proučavanjem historije od srednjeg vijeka do najnovijega doba.
3. Od naučnoistraživačkih projekata izdvajamo:
 - a. Koordinator velikog projekta DC XIII/2 (niz projekata iz oblasti historije realiziranih od 1987. godine),
 - b. Historijski mitovi na Balkanu (u saradnji s Institutom za istočnoevropske i orijentalne studije Univerziteta u Oslu), projekt realiziran u razdoblju od 2002. do 2005. godine,
 - c. *New and Ambiguous Nation-building Processes in South-eastern Europe: Collective Identities in Bosnia-Herzegovina, Macedonia, Moldova and Montenegro in Comparison (1944–2005)*, (projekt koji se od 2007. realizira u saradnji sa Slobodnim univerzitetom iz Berlina).
 - d. *Nacionalni identitet Bošnjaka 1945-2008* (projekt koji finansijski podržava Ministarstvo obrazovanja i nauke Kantona Sarajevo. Projekt se realizira u razdoblju od 2007. do 2009. godine).
4. Institut se bavi izdavačkom djelatnošću, te objavljuje dva časopisa: *Prilozi* (godišnjak koji izlazi od 1965. godine) i *Historijska traganja* (izlazi dva puta godišnje, počevši od 2007. godine).

Iz aktivnosti Instituta

INSTITUT ZA ISTRAŽIVANJE ZLOČINA PROTIV ČOVJEČNOSTI I MEĐUNARODNOG PRAVA

Adresa:

Halida Nazečića 4

Web:

www.institut-genocid.ba

Direktor:

Prof. dr. *SMAIL ČEKIĆ*

Institut za istraživanje zločina protiv čovječnosti i međunarodnog prava iz Sarajeva je javna naučna ustanova koja se bavi istraživanjem zločina protiv mira, zločina genocida i drugih teških povreda međunarodnog prava sa historijskog, pravnog, sociološkog, kriminološkog, ekonomskog, demografskog, psihološkog, politološkog, kulturološkog, medicinskog, ekološkog i drugih aspekata od značaja za cjelovito naučno istraživanje zločina.

Institut je formiran 4. septembra 1992. na osnovu Uredbe sa zakonskom snagom Predsjedništva Republike Bosne i Hercegovine (Službeni list Republike Bosne i Hercegovine broj 16/92), koja je potvrđena na sjednici Skupštine Republike Bosne i Hercegovine 1. juna 1994. godine (Službeni list Republike Bosne i Hercegovine broj 13/94). Sjedište Instituta je u Sarajevu. Institut je članica Univerziteta u Sarajevu.

Djelatnost Instituta usmjerena je naročito na istraživanje:

- planiranja, pripremanja, započinjanja i/ili vođenja agresorskog rata ili rata kojim se krše međunarodni ugovori, sporazumi ili garancije, ili učestvovanje u nekom zajedničkom planu ili zavjeri za izvršenje bilo kojeg od navedenih djela;
- povreda ratnih zakona i ratnih običaja; ubistava, zlostavljanja ili odvođenja na prinudni rad ili za koji drugi cilj civilnog stanovništva okupirane teritorije ili u okupiranu teritoriju; ubistava ili zlostavljanja ratnih zarobljenika ili lica na umoru; ubijanja talaca; pljačkanja javne ili privatne imovine; namjernog razaranja gradova ili sela, ili pustošenja neopravdanim vojnim potrebama;
- genocida, zločina protiv čovječnosti, ratnih zločina protiv civilnog stanovništva; ratnih zločina protiv ranjenika i bolesnika; ratnih zločina protiv ratnih zarobljenika; organiziranja grupa za podsticanje na izvršavanje genocida, zločina protiv čovječnosti i ratnih zločina; protivpravnog ubijanja i ranjavanja neprijatelja; protivpravnog oduzimanja stvari od ubijenih i ranjenih na bojištu; upotrebe nedozvoljenih sredstava borbe; povreda parlamentaraca; surovog postupanja s ranjenicima, bolesnicima i ratnim zarobljenicima; neopravdanog odgađanja repatrijacije ratnih zarobljenika; uništavanja kulturnih i historijskih spomenika; podsticanja na agresorski rat; zloupotreba međunarodnih znakova; rasne i druge diskriminacije; zasnivanja ropuskog odnosa i prijevoza lica u ropskom odnosu; međunarodnog terorizma; ugrožavanja lica pod međunarodnom zaštitom; uzimanja talaca, kao i drugih teških povreda pravila međunarodnog prava.

U tom cilju Institut posebno:

- utvrđuje mjesto i vrijeme izvršenja zločina;
- utvrđuje okolnosti pod kojima je zločin izvršen;
- utvrđuje kategorije, status i broj žrtava, te oblike zločina i način izvršenja zločina;

- u granicama svojih naučnih mogućnosti nastoji identificirati ideologe, organizatore, podstrekače, pomagače, saradnike, naredbodavca i izvršioce zločina;
- formira evidenciju uništenih i oštećenih spomenika kulture, privrednih i drugih objekata, sa iskazivanjem približne vrijednosti štete;
- prikuplja, sređuje i čuva dokumentaciju o zločinima;
- dostavlja nadležnim državnim organima prijedloge sa dokumentacijom radi krivičnog gonjenja izvršilaca zločina;
- objavljuje rezultate istraživanja zajedno sa dokumentacijom, po potrebi i na više jezika, i u vezi s tim organizira vlastitu izdavačku djelatnost.

Institut permanentno i kontinuirano primjenjuje postojeće naučne metode i metode prikupljanja podataka u procesu naučnog istraživanja, posebno provjerava njihovu prodornost i pouzdanost u stjecanju naučnog saznanja, čime ih istovremeno i provjerava u pogledu adekvatnosti u odnosu na predmet istraživanja, što je u neposrednoj funkciji razvoja naučne metodologije istraživanja zločina protiv čovječnosti i međunarodnog prava;

U cilju efikasnije realizacije naučnoistraživačke djelatnosti i drugih aktivnosti koje prate ovu oblast, u Institutu djeluju sljedeće organizacione jedinice:

- za naučnoistraživački rad;
- za prikupljanje činjeničnih i empirijskih podataka o zločinima;
- za dokumentaciju i analizu (arhiv, analitička obrada podataka, biblioteka, izdavačka djelatnost);
- za opće, pravne i finansijske poslove.

Podaci kojima raspolaže Institut dostupni su javnosti pod uvjetima utvrđenim Pravilima Instituta.

BITNI NAUČNOISTRAŽIVAČKI PROJEKTI

Institut za istraživanje zločina protiv čovječnosti i međunarodnog prava Univerziteta u Sarajevu, kao meritorna naučna ustanova koja se bavi naučnim istraživanjima zločina genocida i drugih teških povreda međunarodnog prava, između ostalog, na bazi naučnih postulata i polazišta, kao i odgovarajuće naučne paradigme, proveo je proces konceptualizacije i realizacije više naučnoistraživačkih projekata, čiji su rezultati objavljeni u više studija.

Agresija na Republiku Bosnu i Hercegovinu 1991-1995. predstavlja ključni naučnoistraživački projekt Instituta. Realizacijom njegovih pojedinih dijelova i segmenata u pojedinim etapama i fazama, njegovi istraživački rezultati prezentirani su u više formi izdanja Instituta, kao što su:

- Dr. Smail Čekić, **AGRESIJA NA BOSNU I GENOCID NAD BOŠNJCIMA 1991-1993**, Sarajevo, 1995. (izdanje na bosanskom i engleskom jeziku);

- Dr. Bećir Macić, ZLOČINI PROTIV MIRA, Sarajevo, 2001;
- Dr. Smail Čekić, AGRESIJA NA REPUBLIKU BOSNU I HERCEGOVINU – Planiranje, priprema, izvođenje (knjiga 1 i 2), Sarajevo 2004. (izdanje na bosanskom i engleskom jeziku);
- Mr. Vahid Karavelić, AGRESIJA NA BOSNU I HERCEGOVINU, (sjeveroistočna Bosna 1991-1992), Sarajevo, 2004; i
- Mr. Faid Hećo, ULOGA JUGOSLOVENSKE NARODNE ARMIIJE U AGRESIJI NA BOSNU I HERCEGOVINU, Sarajevo, 2005.

Naučnoistraživački projekt **Agresija na Republiku Bosnu i Hercegovinu 1991-1995.** je osnova za longitudinalno i panel istraživanje Instituta i osnova za dugoročno istraživanje.

Genocid, kao najteži oblik zločina protiv čovječnosti i međunarodnog prava, stalni je predmet istraživanja Instituta, a dosadašnji rezultati istraživanja predstavljeni su u djelima:

- GENOCID U BOSNI I HERCEGOVINI 1991-1995,
- Zbornik radova s Međunarodnog kongresa za dokumentaciju genocida u Bosni i Hercegovini, Bon, 31. augusta - 4. septembra 1995, Sarajevo, 1997,
- BRČKO – GENOCID I SVJEDOČENJA, autora Jusufa Kadrića, Sarajevo, 1998,
- GENOCID NAD BOŠNJACIMA FOČE 1992-1995 (Prilog utvrđivanju žrtava), autora Preljuba Tafre i dr. Bećira Macića, Sarajevo, 2004,
- Mr. Muharem Kreso, NACISTIČKO “KONAČNO RJEŠENJE” JEVREJSKOG PITANJA U OKUPIRANIM ZEMLJAMA ZAPADNOG BALKANA OD 1941. DO 1945,
- Prof. dr. Smail Čekić, ISTRAŽIVANJE ŽRTAVA GENOCIDA, SA POSEBNIM OSVRTOM NA BOSNU I HERCEGOVINU – Naučno-teorijska i metodološka pitanja i problemi, Sarajevo, 2007,
- Mr. Velid Šabić, GENOCID U SREDNJEM PODRINJU, Sarajevo, 2008. i dr.

Genocid nad Bošnjacima sigurne zone UN Srebrenica jula 1995. godine poseban je predmet sistematskog i intenzivnog istraživanja kroz naučnoistraživački projekt ZLOČINI NAD BOŠNJACIMA U SREBRENICI ZA VRIJEME AGRESIJE NA REPUBLIKU BOSNU I HERCEGOVINU 1991-1995, čiji su rezultati do sada, nakon prikupljanja, sređivanja i analitičke obrade građe, objavljeni u posebnoj ediciji SREBRENICA 1995 (tri knjige).

- ZLOČINI NAD BOŠNJACIMA U SREBRENICI ZA VRIJEME AGRESIJE NA REPUBLIKU BOSNU I HERCEGOVINU 1991-1995, knjiga 1, Sarajevo, 1998;
- ZLOČINI NAD BOŠNJACIMA U SREBRENICI ZA VRIJEME AGRESIJE NA REPUBLIKU BOSNU I HERCEGOVINU – Dokumenti i svjedočenja, knjiga 2, Sarajevo, 1999;
- GENOCID U SREBRENICI - “SIGURNOJ ZONI” UJEDINJENIH NACIJA, JULA 1995, autora prof. dr. Smaila Čekića, mr. Muharema Krese i dr. Bećira Macića, Sarajevo, 2000 (dvojezično izdanje: bosanski/engleski).

Rezultat rada na navedenom naučnoistraživačkom projektu je i Međunarodna naučna konferencija “Genocid nad Bošnjacima sigurne zone UN-a Srebrenica jula 1995 – pouke budućim generacijama”, održana od 11. do 15. jula 2005. u Potočarima i Sarajevu, povodom 10. godišnjice genocida u Srebrenici i oko nje.

Realizacijom složenog naučnoistraživačkog projekta, sa potprojektima u sastavu, o genocidu u Bosni na kraju XX stoljeća, Institut je izdao i preveo više naučnih djela domaćih i stranih autora, kao što su:

- Roy Gutman, SVJEDOK GENOCIDA, Sarajevo, 1995 (prijevod);
- Zbornik radova, “ETNIČKO ČIŠĆENJE” – GENOCID ZA “VELIKU SRBIJU”, Sarajevo, 1996 (prijevod);
- GENOCID U BOSNI – Politika “etničkog čišćenja”, autora Normana Cigara (prijevod), Sarajevo, 1998;
- ULOGA SRPSKIH ORIJENTALISTA U OPRAVDANJU GENOCIDA NAD MUSLIMANIMA BALKANA, autora prof. dr. Normana Cigara (prijevod), Sarajevo, 2000;
- BOSANSKI NAROD OPTUŽUJE ZA GENOCID, autora prof. dr. Antonyja Francisa Boylea (prijevod), Sarajevo, 2000;
- Prof. dr. Ismet Dizdarević, NEZABORAV USJEKLINA GENOCIDA, Sarajevo, 2003;
- Dr. Rasim Muratović, HOLOKAUST NAD JEVREJIMA I GENOCID NAD BOŠNJACIMA, Sarajevo, 2007;
- MILOŠEVIĆU DOKAZAN GENOCID U BOSNI – Međupresuda Haškog tribunala od 16. juna 2004, Sarajevo, 2007;
- Dr. Hajriz Bećirović, GENOCID U SAVREMENOJ DRUŠTVENOJ ZNANOSTI, Sarajevo, 2007. i dr.

Realizacija naučnoistraživačkog projekta o genocidu u Bosni i Hercegovini rezultirala je i organizacijom Međunarodne naučne konferencije o genocidu “Pravovremeno reagovanje na genocid – istraživanje genocida i njegova prevencija”, koja je održana od 9. do 15. jula 2007. u Sarajevu.

Institut radi i na realizaciji naučnih empirijskih istraživanja u pojedinim dijelovima Bosne i Hercegovine u različitim vremenskim periodima, kao što su: *zločini u Bosanskoj krajini za vrijeme agresije na Republiku Bosnu i Hercegovinu 1991-1995*, zatim *zločini u Hercegovini, Posavini, istočnoj Bosni, gornjem Podrinju, Vitezu, Brčkom, Vlasenici, Bosanskom Novom, Zvorniku, Bileći* i dr. Rezultati dosadašnjih istraživačkih aktivnosti Instituta su objelodanjeni u sljedećim djelima:

- BRČKO – GENOCID I SVJEDOČENJA, autora Jusufa Kadrića, Sarajevo, 1998;
- ALADŽA DŽAMIJA – UBIJENI MONUMENT, autora Šemse Tučkovića, Sarajevo, 1998;
- ZLOČINI U VRBANJI JULA 1993;
- Zbornik radova, Sarajevo, 2001;
- UBIJENE I NESTALE ŽRTVE ZLOČINA U VOGOŠĆI 1992-1995, autora Eseta Muračevića, Sarajevo, 2001.

U skladu s navedenim naučnim opredjeljenjem je, pored ostalog, održana Međunarodna naučna konferencija **Zločini u Bosanskoj krajini za vrijeme agresije na Republiku Bosnu i Hercegovinu 1991-1995**. (Bihać, 22-24. septembra 2000); realizirano je naučno-empirijsko istraživanje na području Mostara; izvršeno pribavljanje značajne građe o genocidu na području Vlasenice, Posavine i drugim mjestima.

Zločini protiv čovječnosti i međunarodnog prava na području Sarajeva u opsadi (najduža opsada u historiji ratovanja – 1.479 dana) konstantno su u fokusu posebnog naučnog interesa i naučnih istraživanja Instituta.

Na osnovu istraživanja Instituta koja su provedena u vrijeme opsade Haškog tribunala (ICTY), pored ostalog, utvrdio je broj stanovnika u opsadi (oko 340.000), i u komparaciji s drugim izvorima podataka procijenio da *ukupan broj umrlih na području šest dijelova Sarajeva* (šest sarajevskih općina: Centar, Ilidža, Novi Grad, Novo Sarajevo, Stari Grad i Vogošća – primj. Instituta) *u periodu od aprila 1992. do decembra 1995. iznosi 18.889*, od čega *9.502 neposredne žrtve opsade* (navedene brojke, od 18. augusta 2003, po ICTY-u, nisu konačne - primj. Instituta).¹ Ovo istraživanje Instituta, prema ocjeni poznatih svjetskih stručnjaka i istražitelja Haškog tribunala, predstavlja relevantan izvor, koji je korišten (i koristi se) u procesima pred tim sudom.

¹ ICTY, Predmet Milošević (IT-02-54), *Broj žrtava u opsadi Sarajeva od aprila 1992. do decembra 1995*; ICTY, Predmet Galić (IT-98-29), *Gubici među stanovništvom tokom opsade Sarajeva od 10. septembra 1992. do 10. augusta 1995*; ICTY, TUŽILAC PROTIV GALIĆA, PRESUDA I MIŠLJENJE, Hag, 5. decembar 2003.

Institut je uradio tipski model naučnoistraživačkog projekta pod naslovom ŽRTVE ZLOČINA U SARAJEVU 1992-1996, koji je primjenjiv u istraživanju žrtava zločina na svim dijelovima Bosne i Hercegovine, ali i u svijetu, pri čemu je (do sada) realizirano naučno-empirijsko istraživanje na području dijela Sarajeva u opsadi te objavljene sljedeće studije: Dr. Duljko Hasić, RATNE ŠTETE U SARAJEVU 1992-1995, Sarajevo, 2006; Ante Milanović, PREHRANA SARAJEVA U OPSADI 1992-1995; i Zbornik radova OPSADA I ODBRANA SARAJEVA 1992-1995, Sarajevo, 2008.

Istraživački projekt **Zločini nad djecom** je također posebno značajan istraživački projekt Instituta. U okviru njega je, pored ostalog, realiziran istraživački potprojekt: ZLOČINI NAD PSIHIČKIM INTEGRITETOM DJECE, čiji su rezultati objavljeni u djelu sa istoimenim nazivom prof. dr. Muhameda Šestanovića (Sarajevo, 2000). Istovremeno je pokrenuta realizacija istraživanja u okviru potprojekta ZLOČINI NAD DJECOM U DOBRINJI 1992-1995, kao i posebno angažiranje na realizaciji naučnog istraživanja o ubijenoj djeci Sarajeva u vrijeme opsade. S tim u vezi značajno je navesti da su u izdanju Instituta objavljene i sljedeće knjige: RUŽE IZGORJELE: UŽASI RATA U DJEČIJIM OČIMA (potresno svjedočenje djece sjeveroistočne Bosne, autentičnih, nepristrasnih svjedoka, koji su svojim dječijim očima jednostavno i fotografski reproducirali užase koje su lično i neposredno preživjeli za vrijeme osvajačkog rata protiv Bosne i Hercegovine i genocida nad Bošnjacima), Sarajevo 2003, i dvije knjige (mr. Rame Arnautovića): DJECA U VIHORU RATA, Sarajevo, 2000, i DJEČIJI DOMOVI ZA RATNU SIROČAD U BOSNI I HERCEGOVINI 1945-1960, Sarajevo, 2003.

ZNAČAJNIJI MEĐUNARODNI NAUČNI SKUPOVI

Kao meritorna i priznata naučnoistraživačka ustanova, Institut je organizirao i učestvovao u prezentaciji vlastitih rezultata istraživanja na raznim međunarodnim naučnim skupovima. Od brojnih međunarodnih naučnih skupova, održanih u organizaciji Instituta, navodimo sljedeće:

1. MEĐUNARODNI KONGRES ZA DOKUMENTACIJU GENOCIDA U BOSNI I HERCEGOVINI, Bonn, 31. august - 4. septembar 1995.

Institut je, u saradnji sa Gesellschaft für bedrohte Völker International iz Göttingena, u Bonu od 31. augusta do 4. septembra 1995. organizirao i realizirao izuzetno značajan *Međunarodni naučni skup - Međunarodni kongres za dokumentaciju genocida u Bosni i Hercegovini 1991-1995*. Kongresu je prisustvovalo više od stotinu naučnih radnika, istraživača, univerzitetskih profesora i akademika, eksperata iz različitih oblasti, od međunarodnog do ratnog i krivičnog prava, zatim filozofa, psihologa, historičara, vojnih stručnjaka, teologa, ljekara, političara, boraca za ljudska prava, neposrednih očevidaca i svjedoka, te predstavnika međunarodnih

i nacionalnih organizacija i institucija, kao što su: Ekspertna komisija UN-a Š. Basjunija; specijalnog izvjestitelja UN-a za ljudska prava T. Mazowitskog; Human Rights Watch iz Washingtona; Njemačka komisija za pravdu i mir iz Bonna; Vijeće za mir na Balkanu iz Washingtona; "Pravnici bez granica", iz Pariza; "Ljekari bez granica"; Međunarodna helsinška federacija iz Beča; Kulturni most Bazel-Sarajevo; "Medika" iz Kölna i dr.

2. MEĐUNARODNI NAUČNI SKUP "ZLOČINI NAD BOŠNJACIMA U SREBRENICI ZA VRIJEME AGRESIJE NA REPUBLIKU BOSNU I HERCEGOVINU 1991-1995", Sarajevo, 12. juli 1997.
3. MEĐUNARODNA NAUČNA KONFERENCIJA "ZLOČINI U BOSANSKOJ KRAJINI ZA VRIJEME AGRESIJE NA REPUBLIKU BOSNU I HERCEGOVINU 1991-1995", Bihać, 22-24. septembar 2000.
4. MEĐUNARODNA NAUČNA KONFERENCIJA "GENOCID NAD BOŠNJACIMA SIGURNE ZONE UN-a SREBRENICA JULA 1995. GODINE – POUKE BUDUĆIM GENERACIJAMA", Srebrenica – Sarajevo, 10-15. juli 2005.

U radu konferencije učestvovalo je 120 naučnih radnika s referatima iz Bosne i Hercegovine i inozemstva, među kojima su se, između ostalih, nalazili: prof. dr. Smail Čekić (Univerzitet u Sarajevu), akademik Muhamed Filipović (Akademija nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine), dr. Norman M. Naimark (Stanford univerzitet, SAD), prof. dr. Francis Boyle (Univerzitet Illinois, SAD), prof. dr. Charles Ingrao (Purdue Univerzitet, SAD), Phon van den Biesen (advokat, Holandija), dr. Paul Bartrop (Deakin Univerzitet, Australija), prof. dr. Haris Silajdžić (Univerzitet u Sarajevu), dr. Dirk Mulder (Kamp Westerbork, Holandija), dr. Nesrin Kenar (Kocaeli Univerzitet, Turska), dr. Diego E. Arria (bivši ambasador Ujedinjenih nacija, Venecuela), prof. dr. Nijaz Duraković (Univerzitet u Sarajevu), prof. dr. Samuel Totten (Univerzitet Arkansas, SAD).

5. MEĐUNARODNA KONFERENCIJA ISTRAŽIVAČA GENOCIDA, Sarajevo 9-15. jula 2007.

Na Konferenciji su prvi put u historiji održavanja ovakvih skupova učestvovali i **studenti** osnovnih studija, postdiplomskih studija i doktoranti iz 26 evropskih zemalja, kao i sa drugih kontinenata. Među studentima posebno su bili zapaženi studenti Univerziteta u Sarajevu, koji su sa svojim referatima bili aktivni učesnici konferencije, što je plijenilo pažnju iskusnih svjetskih naučnih autoriteta.

SARADNJA INSTITUTA S DOMAĆIM I MEĐUNARODNIM USTANOVAMA

Odmah po svom formiranju, Institut za istraživanje zločina protiv čovječnosti i međunarodnog prava Univerziteta u Sarajevu ostvario je proces

komunikacije i bitnu saradnju s domaćim i međunarodnim istraživačkim ustanovama, kao što su: Ministarstvo unutrašnjih poslova, Ministarstvo odbrane, Oružane snage R BiH, Ministarstvo saobraćaja i veza, kao i drugim ministarstvima Vlade R BiH, općinskim ratnim predsjedništvima, Državnom komisijom za prikupljanje činjenica o ratnim zločinima R BiH, Državnom komisijom za razmjenu ratnih zarobljenika R BiH, Republičkim kriznim štabom za zdravstvenu zaštitu, Međunarodnim centrom za mir, vjerskim zajednicama, sredstvima informisanja i dr. Saradnja je uspostavljena i s poznatim međunarodnim ustanovama, kao što su: Gesellschaft für bedrohte Völker-International, Komisijom UN-a za utvrđivanje ratnih zločina u bivšoj Jugoslaviji, Komisijom UN-a za ljudska prava, ICTY-em, Institute for the Study of Genocide, Dokumentationszentrum des Bundes Juedischer Verfolgter des Naziregimes, Amnesty Internationalom i drugim.

U realizaciji brojnih i veoma složenih istraživačkih projekata Institut se oslanjao na domaće i inozemne poznate, afirmirane i priznate naučne radnike, koji su nesebičnim angažiranjem, nerijetko i bez finansijske naknade, dali puni doprinos realizaciji planiranih naučnoistraživačkih projekata u okviru definirane i zakonom utvrđene osnovne djelatnosti Instituta. Među brojnim imenima ističemo angažiranje poznatih istraživača i boraca za ljudska prava, kao što su: prof. dr. Eric Markusen, prof. dr. Norman Cigar, Roy Gutman, Tilman Zülch i drugi.

U okviru saradnje potrebno je naglasiti institucionalnu saradnju Instituta sa dva poznata univerziteta u Sjedinjenim Američkim Državama: North Carolinu u Charlotti i Rutgersu u New Jerseyu.

Institut je učestvovao i u izradi *Narodne tužbe (Actio popularis) protiv Slobodana Miloševića*, koja je, zajedno sa Središnjicom za genocid i ratne žrtve Hrvatskog žrtvoslovnog društva (Zagreb), usvojena u Zagrebu 10. novembra 1995. Tužba je podignuta protiv Slobodana Miloševića, kako se navodi, jer je “od dolaska na vlast započeo sa pripremama za rat i nasilje, te započeo agresivan rat protiv Hrvatske i Bosne i Hercegovine”, zbog čega se odlučno zahtijeva “da sudac Richard Goldstone, glavni tužitelj Međunarodnog suda za ratne zločine u bivšoj Jugoslaviji, otvori istragu i podigne optužnicu s nalogom za hapšenje Slobodana Miloševića kao velikog ratnog zločinca”.²

Predstavnici Instituta su sa svojim priložima učestvovali i u radu Svjetske konferencije o ljudskim pravima u Beču u organizaciji Ludvig Bolcman-instituta za ljudska prava i Konferencije o genocidu u Bosni i Hercegovini (održana od 16. do 20. aprila 1993. u New Yorku). Institut je doprinio uspješnom radu nevladinog *Stalnog suda naroda*, nasljednika čuvenog Raselovog suda, sa sjedištem u Rimu, koji je o počinjenim zločinima u bivšoj Jugoslaviji pripremio i 1995. godine održao dvije posebne javne sjednice zapravo javna suđenja – u Bernu (17-20. februara 1995) i Barceloni (7-11. decembra 1995).

² Isto, str. 763-764.

U Presudi Stalnog tribunala naroda (The Permanent People's Tribunal) od 11. decembra 1995. godine, koja se uglavnom temelji na rezultatima istraživanja Instituta za istraživanje zločina protiv čovječnosti i međunarodnog prava, konstatirano je, pored ostalog, da je Savezna Republika Jugoslavija (Srbija i Crna Gora) odgovorna za (...) agresiju na Republiku Bosnu i Hercegovinu...." U ovom značajnom dokumentu ukazano je na odgovornost Savezne republike Jugoslavije za *intervenciju u poslove koji su u nadležnosti unutrašnje jurisdikcije Republike Bosne i Hercegovine i Republike Hrvatske, te zločine genocida nad muslimanskim stanovništvom Bosne*. Također, u Presudi se navodi da je *samoproglašena Republika bosanskih Srba odgovorna za (...) zločine genocida nad muslimanskim stanovništvom Bosne*.

*Po toj Presudi Republika Hrvatska je odgovorna za "agresiju na Republiku Bosnu i Hercegovinu i zločin genocida nad muslimanskim stanovništvom Bosne", te kolaboracionisti Hrvatske u Bosni i Hercegovini - samoproglašena Republika Herceg-Bosna je odgovorna za (...) zločine genocida nad muslimanskim stanovništvom Bosne.*³

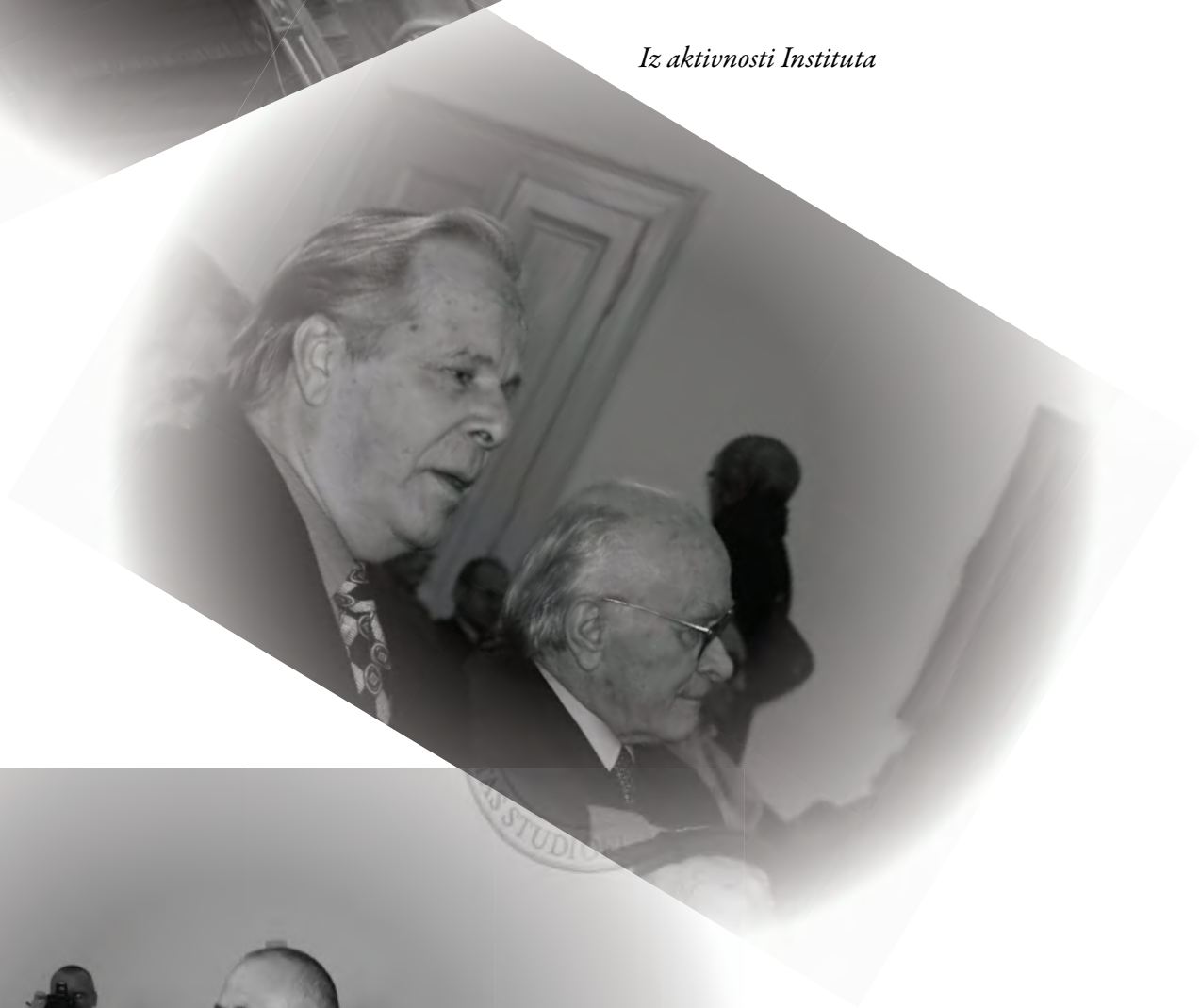
IZDAVAČKA DJELATNOST

Institut je do sada publicirao preko 60 knjiga, zbornika radova sa znanstvenih simpozija, konferencija i slično, među kojima se nalazi čitav niz vodećih svjetskih pravnih i drugih stručnjaka za oblast zločina.

³ Isto, str. 755-761.

Iz aktivnosti Instituta

Iz aktivnosti Instituta

INSTITUT ZA GENETIČKO INŽENJERSTVO I BIOTEHNOLOGIJU

Adresa:

Gajev trg 4

Web:

www.ingeb.ba

Direktor:

Prof. dr. *KASIM BAJROVIĆ*

Institut za genetičko inženjerstvo i biotehnologiju (INGEB), pionirska i jedina javna naučna ustanova ove vrste u BiH, utemeljen je 1988. godine s ciljem da postane centar za razvoj novih biotehnologija na bazi genetičkog inženjerstva. Lokalni tempo tehnološkog razvoja i promjena globalnog kursa u biotehnološkim istraživanjima doveli su do prestrukturiranja Instituta i naučnoistraživačkih djelatnosti koje su organizirane u šest osnovnih operativnih cjelina:

- Laboratorija za bioinformatiku i biostatistiku,
- Laboratorija za citogenetiku i genotoksikologiju,
- Laboratorija za forenzičku genetiku,
- Laboratorija za GMO i biosigurnost hrane,
- Laboratorija za humanu genetiku, i
- Laboratorija za molekularnu genetiku prirodnih resursa.

Osim u naučnoistraživačkom radu, Institut je aktivan u realizaciji edukativnih programa iz oblasti molekularne biologije, genetičkog inženjerstva i biotehnologije u okviru Univerziteta u Sarajevu. Ekspertna djelatnost u oblasti biljne, animalne i humane molekularne genetike svrstava INGEB u vodeće i prepoznatljive institucije u regiji.

INGEB raspolaže visokosofisticiranom biotehnološkom platformom i perspektivnim stručnim kadrom, čime se zahvaljujući realizaciji na desetke naučnih projekata i na stotine naučnih publikacija svrstao u rang regionalnog centra odličnosti u oblasti molekularne genetike i biotehnologije.

Ukupan broj diplomskih radova te magistarskih i doktorskih teza realiziranih u Institutu

Diplomski radovi	Magistarske teze	Doktorske teze
70	24	15

Naučnoistraživački projekti Instituta:

- DNK analiza arheoloških skeletnih uzoraka sa lokaliteta Desilo, Bajovci i Hutovo blato;
- DNK analiza skeletnih ostataka iz masovne grobnice Škofja Loka, Slovenija - INGEB (finansirala Općina Škofja Loka);
- Kreiranje reprezentativne DNK baze podataka za Kanton Sarajevo – faza II - INGEB (finansiralo Ministarstvo obrazovanja i nauke KS);
- Molekularno-genetička karakterizacija humanih, animalnih i biljnih resursa u Bosni i Hercegovini - I faza – INGEB (finansiralo Ministarstvo obrazovanja i nauke KS);
- Molekularno-genetička karakterizacija humanih, animalnih i biljnih resursa u Bosni i Hercegovini - II faza - INGEB (finansiralo Ministarstvo obrazovanja i nauke KS);

- Istraživanje genetičkog diverziteta lokalnih humanih populacija u BiH - INGEB;
- Uspostavljanje forenzičkog DNK servisa u okviru Instituta za genetičko inženjerstvo i biotehnologiju - INGEB;
- DNK identifikacija posmrtnih ostataka žrtava rata u BiH – ICMP/INGEB;
- Molekularno-genetička karakterizacija hereditarnih mentalnih poremećaja;
- Genotipske specifičnosti najčešćih tipova karcinoma u BiH u korelaciji snjihovim fenotipskim aspektima;
- Odgojno-obrazovne aktivnosti u oblasti humane molekularne genetike i interdisciplinarnosti biomedicinskih istraživanja;

Razvoj ekspertiza u oblasti medicinske genetike;

- Citogenetički markeri u humanim populacijama FBiH kao mogući bioindikator za „Balkanski sindrom“; Institut za genetičko inženjerstvo i biotehnologiju, projekt finansiralo Federalno ministarstvo za nauku, kulturu i sport;
- Citogenetička i genotoksikološka istraživanja bioaktivnosti fizičkih, hemijskih i bioloških agenasa; Institut za genetičko inženjerstvo i biotehnologiju, projekt se finansira iz nenamjenskih vanbudžetskih sredstava;
- Citogenetički genotoksikološki monitoring humanih bh. populacija; Institut za genetičko inženjerstvo i biotehnologiju, projekt se finansira iz nenamjenskih vanbudžetskih sredstava;
- Istraživanje specifičnih hromozomskih markera bazocelularnih karcinoma; Institut za genetičko inženjerstvo i biotehnologiju, projekt finansira Ministarstvo obrazovanja i nauke Kantona Sarajevo;
- Genetička karakterizacija populacija potočne pastrmke (*Salmo trutta m. fario*) gornjeg toka rijeke Neretve i nekih njenih pritoka; projekt podržan od Federalnog ministarstva obrazovanja i nauke;
- Molekularno-genetička karakterizacija humanih, animalnih i biljnih resursa u Bosni i Hercegovini – I faza; projekt podržan od Ministarstva obrazovanja i nauke Kantona Sarajevo;
- Molekularno-genetička karakterizacija populacija *Pinus heldreichii* RAPD metodom;
- Molekularno-citogenetička karakterizacija populacija smokve *Ficus carica* primjenom analiza mikrosatelitnih regiona;
- Molekularno-genetička karakterizacija humanih, animalnih i biljnih resursa u Bosni i Hercegovini – II faza; podržan od Ministarstva obrazovanja i nauke Kantona Sarajevo;
- MtDNK genetički markeri migracija stanovništva Bosne i Hercegovine nakon raseljavanja;

- Procjena genetičkog diverziteta bh. populacija lipljana (*Thymallus thymallus* L.);
- Primjena molekularnih markera u analizi halal statusa proizvoda biljnog i animalnog porijekla;
- Determinacija prisustva svinjskog mesa i njegovih preradevina u prehrambenim proizvodima primjenom DNK analize;
- Istraživanje genetičke strukture, genetičkog diverziteta i genetičke diferenciranosti prirodnih populacija običnog bora (*Pinus sylvestris* L.) u dijelu prirodnog rasprostranjenja u Bosni i Hercegovini; projekt podržan od Federalnog ministarstva poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva;
- Genotipizacija *mtDNK* haplogrupa u stanovništvu Bosne i Hercegovine;
- Molekularno-genetička determinacija autohtonih bh. populacija mladice (*Hucho hucho*); projekt podržan od Ministarstva obrazovanja i nauke Kantona Sarajevo;
- DNK karakterizacija bh. autohtonih animalnih resursa; projekt podržan od Federalnog ministarstva obrazovanja i nauke;
- Genetička determinacija endemičnih vrsta iz špiljskog sustava Vjetrenica u cilju podizanja znanja o biodiverzitetu u FBiH; projekt podržan od Federalnog ministarstva okoliša i turizma;
- Genetička karakterizacija i analiza slatkovoodnih spužava, kao indikatora čistoća voda i vrijednog izvora bioaktivnih tvari u vodotocima u FBiH; projekt podržan od Federalnog ministarstva obrazovanja i nauke;
- Identifikacija autohtonih bh. salmonidnih populacija ranog toka rijeke Neretve; projekt podržan od Federalnog ministarstva obrazovanja i nauke;
- Molekularno-genetička determinacija autohtonih bh. populacija mladice (*Hucho hucho*) – *potprojekta*: Genetička struktura salmonidnih populacija bh. rijeka savskog sliva; projekt podržan od Agencije za vodno područje rijeke Save;
- Izgradnja INGEB-LAN sistema u okviru I INGEB-a;
- Izgradnja BIONET (biološka mreža) u okviru INGEB-a;
- Uspostava serverskih sistema za molekularno-genetička istraživanja;
- Razvoj softverskih sistema za molekularno-genetička istraživanja;
- Edukacija kadra iz oblasti bioinformatike (edukativne radionice u Italiji i Turskoj);

- *REBIDA* (*Regional biodiversity database* – Regionalna baza podataka o biodiverzitetu);
- Uspostava i razvoj bioinformatičkog sistema za različite naučnoistraživačke projekte i servisne djelatnosti INGEB-a;
- Mogući faktori genetičke varijacije u stanovništvu Bosne i Hercegovine; projekt podržan od Ministarstva obrazovanja i nauke Kantona Sarajeva;
- Digitalni genetički kod.

Sa svečane ceremonije obilježavanja jubileja INGEB-a – "Prvih 20 godina", 5. 10. 2008. godine. Profesoru Rifatu Hadžiselimoviću je uručeno specijalno jubilarno priznanje kao utemeljivaču i prvom direktoru Instituta

INGEB tim: (1. red, s lijeva na desno) - Naris Pojskić, Rifat Hadžiselimović, Damir Marjanović, Kasim Bajrović, Lejla Kovačević, Sanin Haverić, Anja Haverić; (2. red) – Amra Kazić, Adaleta Durmić-Pašić, Remza Kereš, Sabaheta Šaćiragić, Lejla Kapur-Pojskić, Jasmin Ramić; (3. red) – Draženka Macić, Narcisa Bakal, Naida Lojo-Kadrić; (4. red) – Elma Silajdžić, Belma Kalamujić, Jasmina Čakar i Anisa Rahmanović.

Iz aktivnosti Instituta

ORIJENTALNI INSTITUT

Adresa:

Zmaja od Bosne 8 b

Web site:

www.ois.unsa.ba

Direktor:

Dr. *BEHIJA ZLATAR*

Javna naučna ustanova Orijentalni institut osnovana je 1950. godine Uredbom Vlade BiH.

Pravo osnivača preuzeo je Kanton Sarajevo, čl. 107 Zakona o visokom obrazovanju (Službene novine Kantona Sarajevo br. 10/99).

Djelatnost Instituta regulirana je Pravilima Orijentalnog instituta i Zakonom o naučnoistraživačkoj djelatnosti Kantona Sarajevo (Službene novine Kantona Sarajevo br. 10/04).

Djelatnost Orijentalnog instituta pokriva širok spektar područja iz oblasti svoga djelovanja – od prikupljanja, klasificiranja, iščitavanja i prevođenja arhivske i rukopisne građe, preko književnohistorijske i književnokritičke analize raznovrsnih djela bošnjačkih autora na orijentalnim jezicima, do ukupnog pisanog kulturnog naslijeđa iz osmanskog perioda u Bosni i Hercegovini. Pored istraživanja građe koja ima lokalni značaj, djelatnost Orijentalnog instituta pokriva i filološka, lingvistička, književnohistorijska, književnokritička, književnoteorijska, općehistorijska, etnološka i druga orijentalistička istraživanja.

Za pedeset i osam godina postojanja Orijentalni institut u Sarajevu izrastao je u značajnu naučnoistraživačku i arhivsko-rukopisnu ustanovu u široj regiji.

Danas Orijentalni institut ima 18 zaposlenika, od kojih je 15 naučnih i stručnih i tri administrativna radnika.

Organizacione jedinice Orijentalnog instituta:

1. Historijsko odjeljenje
2. Filološko odjeljenje
3. Referat za orijentalno-islamsku umjetnost
4. Odjeljenje za dokumentaciju (Arhiv, Rukopisna zbirka i Biblioteka)
5. Sekretarijat

Ukupan broj akademika, doktora nauka i magistara od osnivanja do danas:

- 4 akademika: prof. dr. Branislav Đurđev, prof. dr. Nedim Filipović, prof. dr. Avdo Sućeska i prof. dr. Esad Duraković
- 19 doktora nauka
- 11 magistara nauka

Naučnoistraživački projekti

Najznačajniji naučnoistraživački projekti urađeni u okviru djelatnosti Instituta od osnivanja do danas obuhvaćaju oblasti opće, društvene, političke, ekonomske i vojne historije Bosne i Hercegovine u doba osmanske vlasti, te oblasti izučavanja arapskog, turskog i perzijskog jezika i književnosti na tim jezicima, kao i oblast ukupne kulturne historije Bosne i Hercegovine osmanskog perioda.

Rezultate svojih istraživanja naučni i stručni radnici Orijentalnog instituta objavljuju u izdanjima Orijentalnog instituta:

- časopis *Prilozi za orijentalnu filologiju* (POF – godišnjak, do danas objavljeno 57 brojeva, 2003. godine nagrađen Specijalnom nagradom Udruženja izdavača i knjižara BiH),
- edicija *Monumenta turcica historiam Slavorum meridionalium illustrantia* – u kojoj je do sada objavljeno 13 tomova prijevoda historijskih izvora iz osmanskog perioda,
- edicija *Posebna izdanja* – koja obuhvaćaju 29 monografskih studija.

Detaljnije podatke o radovima naučnih i stručnih radnika Instituta moguće je naći u bibliografijama izdanja Orijentalnog instituta te monografiji *Orijentalni institut 1950-2000. godine*.

Pored izdanja Instituta, naučni i stručni radnici Orijentalnog instituta svoje projekte objavljuju i u drugim izdavačkim kućama, kao i drugim u naučnim i stručnim časopisima u zemlji i inostranstvu.

Među prijevodima historijskih izvora objavljenim u posljednje vrijeme ovdje ćemo spomenuti samo četverotomni *Opširni popis Bosanskog sandžaka iz 1604. godine* (na 2.579 stranica), objavljen u suizdavaštvu s Bošnjačkim institutom iz Sarajeva.

U ediciji *Posebna izdanja* objavljen je veliki broj monografskih studija posvećenih izučavanju književnosti Bošnjaka na arapskom, turskom i perzijskom jeziku, pojedinim lingvističkim problemima i aspektima vezanim za orijentalne jezike, pitanju derviških redova, kataloškoj obradi rukopisnih zbirki, studijama iz historije Bosne i Hercegovine u doba osmanske vladavine i bibliografijama orijentalističkih radova s područja bivše Jugoslavije.

Rezultati istraživačkog rada u okviru projekata Orijentalnog instituta objavljuvani su i u izdanjima drugih izdavača, kao što su: Svjetlost, posebno Biblioteka «Kulturno nasljeđe», Sarajevo Publishing, El-Kalem, IPP Ljiljan, te Državni arhiv u Osijeku.

Veliki je broj završenih i recenziranih istraživačkih i stručnih projekata, studija i prijevoda historijskih izvora i književnih djela koji nisu objavljeni zbog nedostatka finansijskih sredstava, ali koji se u vidu projekata koriste u Institutu i izvan njega kao izvori i literatura za daljnji istraživački rad.

Skoro cjelokupna imovina Orijentalnog instituta, zajedno sa zgradom u kojoj se nalazio Orijentalni institut, spaljena je na samom početku agresije na Bosnu i Hercegovinu, u maju 1992. godine. U vatri je nestala arhivska građa na osmanskome turskom jeziku sa oko 300.000 dokumenata, rukopisna zbirka sa oko 5.300 kodeksa manuskriptata na arapskom, turskom i perzijskom jeziku, te bogata stručna biblioteka knjiga i časopisa vezanih za oblast orijentalistike i njoj srodnih disciplina. (Detaljnije podatke o stradanju Instituta vidjeti u monografiji *Orijentalni institut 1950-2000. godine* i monografiji o stradanju Univerziteta 1992-1995).

Danas Orijentalni institut u Sarajevu ponovo ima razvijenu saradnju s brojnim naučnim i obrazovnim institucijama te bibliotekama i arhivima u zemlji i svijetu. Ta saradnja se ogleda u razmjeni publikacija i časopisa, studijskim boravcima i specijalizacijama, učešću na naučnim skupovima, kao i u izdavačkim projektima i radovima istraživača iz Instituta u naučnim i stručnim časopisima u oblasti orijentalistike u zemlji i inostranstvu.

Časopis *Prilozi za orijentalnu filologiju* od 2005. godine se nalazi u bazi podataka za jugoistočnu Evropu CEOOL, a 2008. godine je nominiran za uvrštavanje u američku bazu podataka EBSCO.

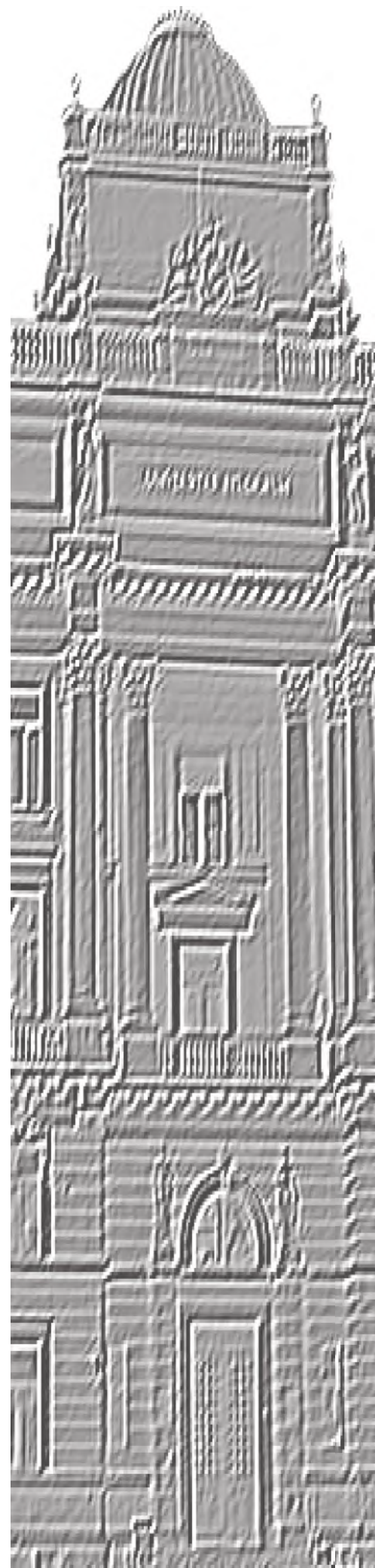
Orijentalni institut u okviru svoga rada organizira i naučne skupove, a njegovi naučnoistraživački radnici sa referatima učestvuju na mnogim skupovima u zemlji i inostranstvu.

Iz aktivnosti Instituta

60 GODINA
Unsa
UNIVERZITET U SARAJEVU 1949 - 2009.

*USTANOVE ČIJA JE
DJELATNOST NEPOSREDNO
VEZANA ZA OBAVLJANJE
POSLOVA IZ OBLASTI
STUDENTSKOG STANDARDA*

Studentski domovi Nedžarići i Bjelave

STUDENTSKI CENTAR UNIVERZITETA U SARAJEVU

Adresa:

Podgaj 6

Web:

www.student-centar.ba

Direktor:

EMIR KADRIĆ

Studentski centar Sarajevo osnovan je 6. aprila 1959. godine Odlukom Savjeta Univerziteta u Sarajevu i od tada djeluje bez prestanka. U toku svog kontinuiranog djelovanja doživio je nekoliko statusnih transformacija. Danas djeluje kao javna ustanova kojoj je osnivač Kanton Sarajevo i pridružena je članica Univerziteta u Sarajevu. Osnovna djelatnost Studentskog centra je pružanje usluge ishrane i smještaja studentima Univerziteta u Sarajevu. Ove usluge Studentski centar pruža u Studentskom domu Nedžarići i Studentskom naselju Bjelave. Ukupni smještajni kapaciteti ova dva doma su 1.968 ležajeva.

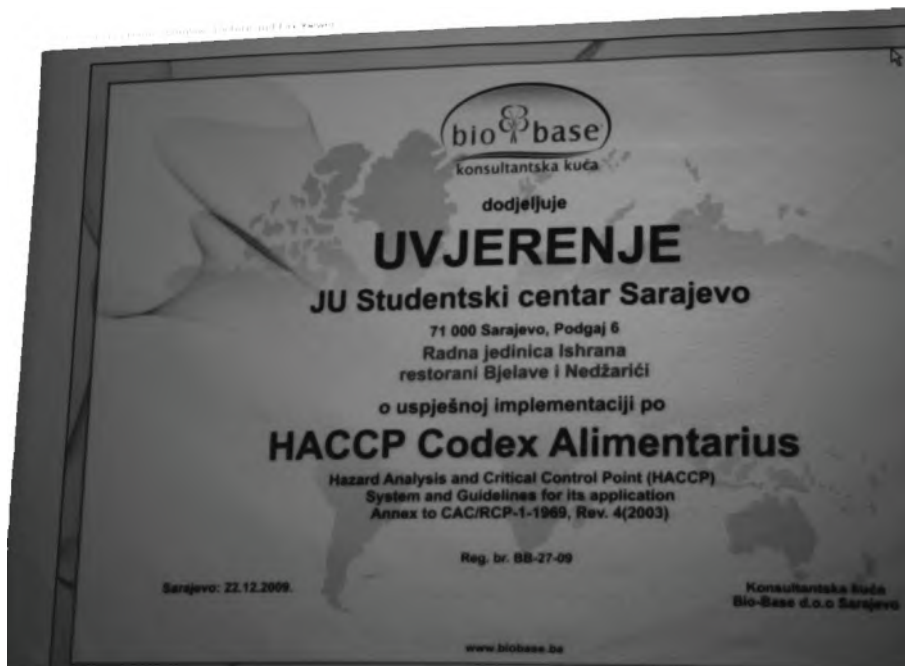
STUDENSKI DOM NEDŽARIĆI nalazi se na lokalitetu Nedžarići, Aleja Bosne Srebrene bb, Općina Novi Grad.

STUDENTSKO NASELJE BJELAVE nalazi se na lokalitetu Bjelava, Bardakčije 1, Općina Centar. Naselje u svom krugu ima devet paviljona, od kojih je paviljon dva (smještajnih kapaciteta 140 ležajeva) zbog dotrajalosti van funkcije.

Studentski domovi pored prostora namijenjenih za pružanje usluga osnovne djelatnosti – studentskih soba za smještaj i restorana za ishranu, imaju i prateće sadržaje: učionice, TV sale, crtaone za studente tehničkih fakulteta, multimedijalne – informatičke centre, kantine, caffè-picerije, sportske terene i parkinge.

Brinući za kultiviranje duha studenata te sveukupno poboljšanje životnih uvjeta, u raspoloživim prostorima domova odvijaju se i druge aktivnosti, kao što su filmske projekcije, tribine, poetske večeri, pozorišne predstave, zabavne večeri, sportske aktivnosti i sl.

Pored osnovne djelatnosti, Studentski centar obavlja i sporedne djelatnosti, kao što su:

- Povremeno i privremeno zapošljavanje studenata i nezaposlene omladine (Studentski servis);
- Ugostiteljske usluge. Ove usluge Studentski centar pruža na četrnaest lokaliteta u gradu, od čega na pet fakulteta i u drugim ustanovama koje su iskazale interes za ovim uslugama. Studentski centar u okviru ugostiteljskih usluga organizira koktele (catering usluge) za potrebe fakulteta i drugih korisnika.
- Turističke usluge. Studentski centar u toku cijele godine raspolaže sa 60 ležajeva za potrebe smještaja univerzitetskih gostiju i trećih lica. Smještajni kapaciteti za ove namjene nalaze se u Studentskom naselju Bjelave (sobe su dvokrevetne i trokrevetne, opremljene po hotelskim standardima).

U periodu ljetnih ferija od 15. jula do 15. septembra Studentski centar pruža usluge smještaja gostima, učesnicima raznih kulturnih, sportskih, obrazovnih i drugih događanja koja se odvijaju u gradu Sarajevu, đачkim i studentskim ekskurzijama, s mogućnošću smještaja do oko 1.500 gostiju u Studentskom domu Nedžarići i Studentskom naselju Bjelave.

Studentski centar upošljava ukupno 220 radnika s kvalifikacionom strukturom neophodnom za izvršavanje složenih poslova ishrane i smještaja. Prioritetni zadatak aktuelnog menadžmenta Centra je uvođenje (HACCP) standarda u ishrani i modernizacija smještajnih kapaciteta do nivoa standarda sličnih ustanovama u zemljama srednje Evrope, kao i dogradnja ostale infrastrukture.

**JAVNA USTANOVA KANTONA SARAJEVO
ZAVOD ZA ZAŠTITU ZDRAVLJA STUDENATA
UNIVERZITETA U SARAJEVU**

Adresa:

Patriotske lige 36

Web:

www.zdravljestudenata.ba

Direktor:

Prim. dr. *EMIR HADŽOVIĆ*

Organiziranje izdvojene ustanove za zdravstvenu zaštitu studenata vremenski se podudara s formiranjem Univerziteta u Sarajevu, a datira iz 1949. godine.

Vlada NRBiH osnovala je Studentsku polikliniku Rješenjem br. 1138 od 14. oktobra 1949. godine (Službeni list NRBiH br. 42/49).

Pravo osnivača Studentske poliklinike preneseno je na Sekretarijat Univerziteta u Sarajevu Rješenjem br. 27 od 27. januara 1952. godine.

Odlukom o preuzimanju prava i obaveza osnivača Zavoda za zaštitu zdravlja studenata Univerziteta u Sarajevu 2003. godine Skupština Kantona Sarajevo preuzela je pravo osnivača (Službene novine Kantona Sarajevo broj 12/03 i 30/07).

U registar samostalnih ustanova pri Okružnom privrednom sudu Sarajevo Dom zdravlja studenata upisan je Rješenjem br. 02/6-922/1, od 28. januara 1965. godine.

Sjedište ustanove je od 1949. do 1990. godine bilo u Sarajevu, Jadranska ulica 2, u suterenu Pravosudne palače. Ukupna djelatnost odvijala se u oskudnom i neadekvatnom prostoru centralnog punkta.

Poštujući princip blizine zdravstvene službe korisniku, kao i princip organiziranja svih službi – zaštita po važećem standardu i normativu zdravstvene zaštite, 1980. godine u novom objektu Studentskog doma u Nedžarićima otvoren je primjereno uređen punkt za juvenilnu adolescentnu ginekologiju.

U prvom objektu Studentskog doma u Nedžarićima 1981. godine otvorena je jedna ambulanta opće medicine s intervencijom i jedna stomatološka ordinacija. U adaptiranom prostoru Studentskog doma Bjelave 1984. otvorena je jedna ordinacija opće medicine i savjetovalište za mentalno zdravlje, a 1989. godine osnovan je Kabinet za zaštitu vida. Na ovim isturenim lokalitetima Zavod je djelovao sve do početka agresije na Bosnu i Hercegovinu, odnosno do aprila 1992. godine.

Izgradnja novog objekta Zavoda za zaštitu zdravlja studenata Univerziteta u Sarajevu počela je 1987. godine na zemljišnom kompleksu arhitektonskog i građevinskog fakulteta. Objekt je 1990. godine završen i useljen i na tom lokalitetu Zavod posluje i danas.

Organizaciona struktura ustanove:

Javna ustanova Kantona Sarajevo Zavod za zaštitu zdravlja studenata Univerziteta u Sarajevu pruža primarnu i specijalističko-konsultativnu zdravstvenu zaštitu studentima Univerziteta u Sarajevu. U okviru svoje djelatnosti, definirane Statutom, Zavod provodi i sistematske i kontrolne preglede studenata, kao i nastavnog i ostalog osoblja Univerziteta.

Radne jedinice Zavoda su:

1. Radna jedinica Opća primarna zdravstvena zaštita sa higijensko-epidemiološkom službom
2. Laboratorijska dijagnostika
3. Stomatološka služba polivalentnog tipa sa zubotehničkim laboratorijem
4. Specijalističko-konsultativna služba (Savjetovalište za mentalno zdravlje, Savjetovalište za postadolescentnu ginekologiju, Oftalmološki kabinet, Internistički kabinet)
5. Radna jedinica pravnih, finansijskih i tehničkih poslova

Ukupan broj korisnika usluga – studenata Sarajevskog univerziteta, jest broj svih upisanih studenata na svim visokoškolskim ustanovama. U 1949. godini, kada je osnovan Univerzitet, bila su 1.422 korisnika, a danas ih je oko 30.000.

Zdravstvena djelatnost, a naročito specifičnost studentske populacije, zahtijeva stalno stručno usavršavanje zdravstvenih zaposlenika. Zaposlenici Zavoda se upućuju na specijalizacije, a odlaze i na stručne skupove, simpozije i kongrese, na kojima aktivno učestvuju.

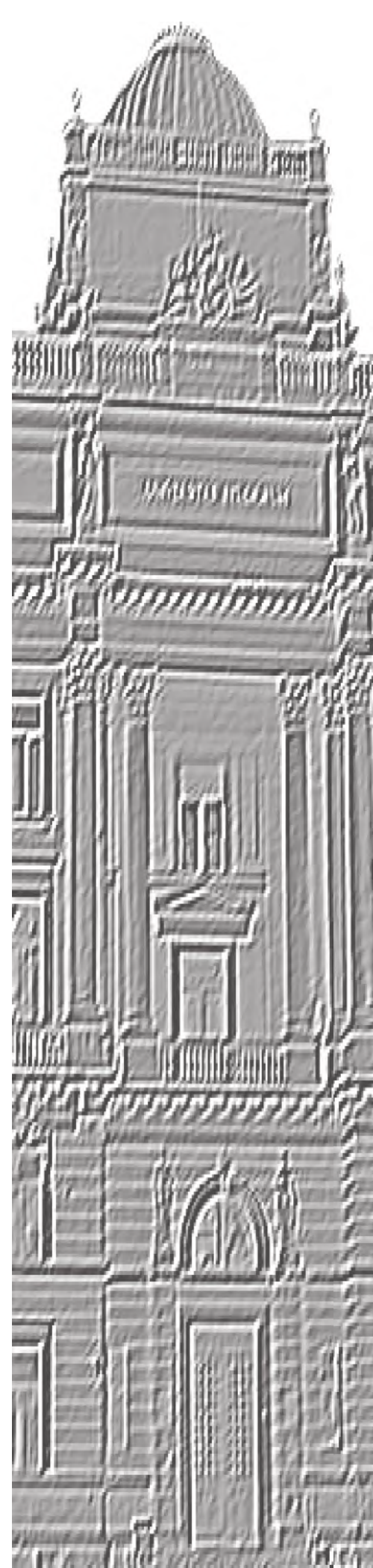
U 2008. godini Zavod je nosilac projekta Ministarstva zdravstva Kantona Sarajevo pod nazivom “Ispitivanje nekih karakteristika neurotskih, uz stres povezanih i somatoformnih poremećaja kod studenata Univerziteta u Sarajevu”.

U Zavodu su zaposleni doktor medicinskih nauka i magistar stomatoloških nauka.

Kroz 60-godišnje postojanje broj zaposlenog kadra u Zavodu je varirao od početna tri zaposlena u 1949. do 73 u 1991. godini, a danas su 43 zaposlena.

60 GODINA Unsa
UNIVERZITET U SARAJEVU 1949 - 2009.

*UNIVERZITETSKI
CENTRI*

Iz aktivnosti Centra

UNIVERZITETSKI TELE-INFORMATIČKI CENTAR

Adresa:

Zmaja od Bosne 8

Web:

www.web.utic.ba

Direktor:

Prof. dr. *SENAD BURAK*

1. Osnivanje i aktivnosti UTIC-a

Univerzitetski tele-informatički centar (UTIC) osnovan je 1996. godine odlukom Upravnog odbora Univerziteta u Sarajevu.

Prvobitni zadatak Centra je bio formiranje i razvoj akademske i univerzitetskih mreža Univerziteta u Sarajevu i ostalih univerzitetskih centara u čitavoj Bosni i Hercegovini, kao i priključenje korisnika iz Bosne i Hercegovine na internet.

UTIC je prvi Internet Service Provider u Bosni i Hercegovini i s njegovim formiranjem država Bosna i Hercegovina se povezala s Internet mrežom. Vlada Bosne i Hercegovine je maja 1996. godine imenovala Univerzitetski tele-informatički centar UTIC za administratora Internet domena Bosne i Hercegovine (kod .ba). U internacionalnim asocijacijama (RIPE i ICA-NN), koje su zadužene za registraciju državnih domena, UTIC je registriran kao administrator naziva .ba domena. Ovo je vrlo važna činjenica, jer se preko državnog administratora sa Internet mrežom povezuju svi ostali korisnici. Tako preko UTIC-a pristup Internetu imaju svi korisnici domenskog prostora koda .ba, a to su između ostalog Internet davaoci usluga (BIHNET, HT ERONET, m:tel. i dr.), komercijalne, edukativne, nevladine, vladine i druge organizacije.

Od 1996. godine do danas UTIC je kreirao preko 8.500 naziva .ba domena. Mada daleko ispod odgovarajućeg stanja u zemljama regije, a naročito u zemljama razvijenog svijeta, ova brojka, kao i trend njenog rasta, svakako je ohrabrujuća i pokazuje da državna top level domena .ba polako ali sigurno zauzima zasluženno mjesto u bosanskohercegovačkom društvu i internetskoj zajednici.

UTIC uvezuje članice Univerziteta u Sarajevu u jedinstvenu informaciono-komunikacionu strukturu te na taj način ostvaruje ulogu specifičnog integratora Univerziteta. Nastojimo potaknuti koordinirani razvoj obrazovnog sistema u Bosni i Hercegovini povezivanjem univerziteta, srednjih i osnovnih škola.

U UTIC-u se nastoji omogućiti sinergija materijalnih, ljudskih resursa i znanja, i na taj način dati pravi smisao procesu informatizacije. UTIC razvija servise u skladu s trendovima razvoja informacionih i komunikacionih tehnologija u svijetu, s ciljem što kvalitetnijeg razvoja sistema obrazovanja i Bosne i Hercegovine kao savremenog informaciono-komunikacionog društva.

Univerzitetski tele-informatički centar UTIC trajno radi na sljedećim zadacima:

- Integralni informacioni sistem UNSA
- Studentski informacioni sistem ISSS
- Računarske mreže i komunikacioni sistemi
- Registracija i administriranje državnog .ba domena
- Internet Service Provider

- Web & Mail Hosting
- Web design i development
- Razvoj i implementacija poslovnih informacionih sistema
- Programiranje web baziranih aplikacija
- Programiranje i implementacija on-line baza podataka
- Sigurnost i zaštita računarskih sistema
- e-Education, Distance Learning, video conferencing
- Know-how i savjetovanje u oblasti IT-a i komunikacija
- Edukacija, stručni seminari i profesionalni trening u oblasti IT-a
- Radio streaming i podcast
- Walk in centar – Internet centar
- Multimedija, grafički design i publishing

2. Organizaciona struktura UTIC-a

Radne aktivnosti UTIC-a odvijaju se kroz rad sljedećih službi:

- Sektor razvoja i implementacije IT sistema
- Tehnički sektor i podrška
- Domenski sektor
- Sektor administrativnih i općih poslova

3. Naučnoistraživački projekti

- **Jedinstvena akademska mreža Univerziteta u Sarajevu** – Akademska mreža uvezuje sve članice Univerziteta u Sarajevu u jedinstvenu računarsku mrežu. Ova mreža, pored pristupa Internetu, omogućava i upotrebu mnogih servisa, prema svjetskim standardima, za fakultete i naučnoistraživačke institucije. Svim institucijama u mreži UTIC je osigurao profesionalnu opremu, besplatan hosting paket s pristupom servisima kao što su mail, web, ftp, baze znanja i slično. Ovakva mreža je temelj za druge servise UNSA.
- **Informacioni sistem studentske službe (ISSS)** – Informacioni sistem koji će podjednako biti u funkciji studenata, profesora i šire društvene zajednice. Dosadašnja implementacija ovog sistema je pokazala sve prednosti i kvalitete novog načina rada studentskih službi, ali i otvorila potrebu za njegovom nadogradnjom i daljnjim unapređenjem. U tom smislu se u narednom periodu planiraju konkretne aktivnosti ka redizajnu korisničkog interfejsa, uvođenju novih podsistema i modula, unapređenju procesa izdavanja uvjerenja i potvrda, kao i poboljšanom sistemu zaštite i sigurnosti podataka.
- **Uspostavljanje WiFi mrežne infrastrukture za 'Studentski dom Nedžarići** – U oktobru 2008. godine studentima u Studentskom domu Nedžarići zvanično je omogućen pristup Internetu u svim sobama putem wireless konekcije. Riječ je o zajedničkom projektu Ministarstva obrazovanja i nauke Kantona Sarajevo i Univerzitetskog tele-informatičkog centra. Uz pomoć bežičnih USB primopredajnika studenti su dobili mogućnost

direktnog pristupa Informacionom sistemu studentskih službi (ISSS), naučnim bazama znanja i drugim studentskim servisima te pristup Internetu. U narednom periodu planirano je povećanje broja potencijalnih korisnika i unapređenje usluge.

- **Bežično umrežavanje institucija UNSA** – Postavljanje wireless routera na objektima svih fakulteta Univerziteta u Sarajevu, instituta i studentskih domova.
- **Informatizacija osnovnih i srednjih škola Kantona Sarajevo** – Univerzitetski tele-informatički centar i Ministarstvo obrazovanja i nauke Kantona Sarajevo u 2007. godini pokrenuli su projekt ”Informatizacija osnovnih i srednjih škola Kantona Sarajevo”, u skladu s potrebama društva i strategijom razvoja informacionog društva Bosne i Hercegovine. Cilj projekta je da informaciono-komunikacione tehnologije postanu normalna, svakodnevna podrška funkcioniranju obrazovnog sistema u Kantonu Sarajevo, na moderan i efikasan način.
- **On-line baze podataka** – Akademskoj zajednici, studentima, naučnicima i nastavnom osoblju Univerziteta u Sarajevu UTIC je uz pomoć Vlade Kantona Sarajevo, Ministarstva obrazovanja i nauke Kantona Sarajevo i Nacionalne i univerzitetske biblioteke osigurao pristup bibliotečko-informacionim sistemima i naučnim bazama podataka (ScienceDirect, ISI Web of Knowledge, EBSCO, Emerald, COBISS).
- **Unapređenje informacionog sistema osnovnih i srednjih škola Kantona Sarajevo** – Cilj je razvoj infomacionog sistema upravljanja u obrazovanju, olakšavanje pristupa podacima, unapređenje i efektivno poboljšanje svih funkcija menadžmenta u čitavom obrazovnom sistemu.

Podcast: www.slusaj.ba– Slusaj.ba je prvi podcast servis u BiH. Podcast je snimljeni audio zapis u MP3 formatu. To može biti radio emisija, pjesma, intervju, blog ili bilo koji drugi audio snimak. Svi registrirani korisnici slusaj.ba mogu svoj audio zapis postaviti na Internet potpuno besplatno. Slusaj.ba svakom korisniku dodjeljuje 100 MB slobodnog prostora za objavu emisija, a sve ostalo obavlja slusaj.ba podcast za korisnika.

- **Web stranice i portali** – U okviru različitih projekata, UTIC je kreirao i brojne web stranice i portale.

U 12 godina postojanja, Univerzitetski tele-informatički centar UTIC stekao je povjerenje akademske zajednice Univerziteta u Sarajevu, kao i više hiljada zadovoljnih korisnika širom BiH i inostranstva. Na raspolaganju smo studentima, organizacijama, institucijama, pojedincima, odlučni u uvjerenju da svako ima pravo živjeti u informacionoj eri.

UNIVERZITET U SARAJEVU
STUDENTSKI PARLAMENT UNIVERZITETA U SARAJEVU
UNIVERZITETSKI TELE-INFORMATIČKI CENTAR-UTIC

Prvi ispit
iz udobnosti svoje sobe

Informacije

www.nic

www.nic

www.nic

www.nic

www.nic

www.nic

www.nic

www.nic

www.nic

www.nic

www.nic

www.nic

www.nic

www.nic

www.nic

www.nic

www.nic

www.nic

www.nic

www.nic

www.nic

www.nic

www.nic

www.nic

www.nic

www.nic

www.nic

www.nic

www.nic

www.nic

www.nic

www.nic

www.nic

www.nic

www.nic

www.nic

www.nic

www.nic

www.nic

www.nic

www.nic

www.nic

www.nic

www.nic

www.nic

www.nic

www.nic

www.nic

www.nic

www.nic

www.nic

Iz aktivnosti Centra

Iz aktivnosti Centra

CENTAR ZA LJUDSKA PRAVA

Adresa:
Zmaja od Bosne 8

Web:
www.hrc.unsa.ba

Direktor:
SASA MADACKI

Čak i letimičan uvid u tadašnje društveno-političko okruženje daje jasne naznake koliko je hrabrosti i vizionarstva trebalo Univerzitetu u Sarajevu da u trenucima konsolidiranja države, entiteta i budžetskih tijela 1997. godine osnuje Centar za ljudska prava (u daljem tekstu: Centar), neprofitnu, obrazovnu i naučnoistraživačku instituciju, specijaliziranu u oblasti međunarodno priznatih ljudskih prava. Dok su se građani radovali čak i najavi uvođenja interneta, grupa entuzijasta, podržana samo od Univerziteta i pojedinih predstavnika međunarodne zajednice, uspostavila je temelje instituciji koja će, zahvaljujući profesionalnom i naprednom istraživačkom radu, postati regionalni brend u više polja, posebno u upotrebi informacijsko-komunikacijskih tehnologija u zaštiti ljudskih prava. Najsžetiji odgovor na pitanje zašto je bilo neophodno uspostavljanje ove institucije dao je još 1996. godine prof. Faruk Sijarić u ime Rektorata Sarajevskog univerziteta – *ova zemlja možda najbolje zna šta znači nebriga za čovjeka*.

I zaista, analizirajući sve godine rada Centra, s pravom možemo reći da je njegovo otvaranje 8. decembra 1996. bio događaj koji je obilježio ne samo tu godinu nego i one koje su dolazile. Tadašnji visoki predstavnik u BiH Carl Bildt poručio je javnosti da *otvaranje Centra za ljudska prava Univerziteta u Sarajevu predstavlja krupan korak u provođenju Aneksa 6 Mirovnog sporazuma, po kojem se od strana traži da osiguraju „najviši stepen poštovanja međunarodno priznatih ljudskih prava i fundamentalnih sloboda“ u Bosni i Hercegovini. Ova obaveza može se realizirati jedino kroz uspostavljanje institucija kao što je Centar za ljudska prava...*

Iako je od tada prošlo trinaest godina, zbivanja u državi i regiji nažalost čine *obavezom* koju Centar još uvijek realizira. Zaštita ljudskih prava u BiH daleko je od *najvišeg stepena poštovanja prava i sloboda*. I sam Univerzitet u Sarajevu, baštineći humanističku tradiciju evropskih univerziteta, izrazio je početkom 2009. godine svoju zabrinutost: *Recidivi agresije na BiH, koji se prije svega izražavaju u složenoj ekonomskoj i socijalnoj situaciji, poprimaju krajnje zabrinjavajuće oblike, koji se manifestiraju kroz različite pojave narušavanja elementarnih ljudskih prava*.¹

U takvom okruženju razlozi za postojanje i rad Centra iznova se potvrđuju. Kao i uvjerenje osoblja Centra da je napredak u poštivanju ljudskih prava moguć samo poštujući preporuke, poput preporuke Vijeća Evrope² koja poziva na izučavanje ljudskih prava na univerzitetskom nivou. Vođen tom maksimom, Centar je postao referentno mjesto za sve koji izučavanje ove oblasti ne ograničavaju samo na pravne studije, već analiziraju i historijske, sociološke, psihološke i ekonomske aspekte ljudskih prava i njihovog odnosa spram etike.

1 Navodi su preuzeti iz saopćenja za štampu Službe odnosa s javnošću Univerziteta u Sarajevu objavljenog 30. 1. 2009. pod nazivom „Univerzitet u Sarajevu zabrinut zbog stanja bh. društva“.

2 Preporuka br. R (79) Komisije ministara državama članicama na promociji istraživanja ljudskih prava u Vijeću Evrope država članica donesena 13. 9. 1979.

Centar za ljudska prava Univerziteta u Sarajevu otpočeo je s radom 1. januara 1997. godine, sa osnovnom podrškom Vijeća Evrope, Evropske unije, WUS-a iz Austrije, Ureda visokog predstavnika i Raoul Wallenberg Instituta za ljudska prava. Postojanje Centra je utvrđeno članom 21 Pravila Univerziteta u Sarajevu (11. 10. 2000), a pravni status se finalizira tokom 2002. godine odlukom Upravnog odbora Univerziteta u Sarajevu br. 02-I-32/02.

Namjera osnivača bila je da Centar služi kao referentno mjesto – meeting point – predstavnika akademske zajednice, vladinih i nevladinih organizacija, javnih službenika i pojedinaca zainteresiranih za izučavanje, promociju i zaštitu ljudskih prava. Centar nije bio zamišljen kao stroga akademska institucija, već kao aktivan partner u kreiranju javne svijesti o važnosti efektivne zaštite ljudskih prava u svakodnevnom životu. U članu 6 Statuta zapisano je da će se Centar zalagati u budućnosti *i za ostvarivanje međunarodno priznatih ljudskih prava putem informiranja i osiguravanja potrebne dokumentacije, podučavanja, davanja stručnih savjeta, istraživanja i izvještavanja.*

Centar je zahvaljujući profesionalnom i naprednom istraživačkom radu tokom godina izrastao u model na osnovu kojeg su ustanovljeni centri za ljudska prava na univerzitetima u Banjoj Luci, Prištini, Podgorici i Zagrebu. U tom smislu Centar zaista predstavlja primjer dobre prakse, što je i potvrđeno u Finalnom izvještaju Evropske univerzitetske asocijacije (2004), gdje je Centar viđen kao zanimljiv poduhvat za cijeli Univerzitet.

U toku svog rada, poštujući principe rada osnivača, kao i vlastite misije, Centar je do sada:

- učestvovao u implementaciji 40 nacionalnih i međunarodnih obrazovnih i naučnoistraživačkih programa, od kojih se izdvajaju dva projekta u okviru evropskog FP6 programa koji uključuju velike konzorcije evropskih univerziteta, kao i koordinaciju za Bosnu i Hercegovinu u regionalnom programu podrške društvenim istraživanjima;
- realizirao više od 20 obrazovnih, istraživačkih i izdavačkih projekata;
- predstavljao Univerzitet u Sarajevu na brojnim domaćim i međunarodnim konferencijama i skupovima;
- održavao i razvijao bibliotečke servise za više od 800 korisnika i pet postdiplomskih studija, te razvio knjižni fond specijalne biblioteke, kao i u potpunosti automatizirao bibliotečko poslovanje u skladu s međunarodnim standardima i normativima, što predstavlja apsolutno jedini potpuno automatizirani bibliotečki sistem s potpunom obradom fonda na Univerzitetu u Sarajevu.

Specijalna biblioteka (u okviru Odjela za biblioteku i dokumentaciju) od samog nastanka se nametnula kao najaktivniji i najprepoznatljiviji odjel Centra, te je kroz praćenje njenog rasta najbolje moguće uočiti progres razvoja samog centra.

*Biblioteka je srž, početak i kraj svih istraživanja koja prolaze kroz Centar.*³ Ne samo za Centar, ona je tokom više od decenije jedina tog profila na zapadnom Balkanu i kao takvoj obraćaju joj se deseci međunarodnih i stotine domaćih istraživača. Njena zbirka magistarskih teza je skup novog znanja koje čak u 80 posto slučajeva referira ili se naslanja na Balkan. Bibliotečki fond, koji je u proteklih 12 godina narastao sa 600 (1996) na 6.500 knjiga (2008), sakupljen je samo uz pomoć projekata i donacija, bez učešća državne potpore. Od 2000. do kraja 2008. godine korisnici su izvršili ukupno 21.864 posudbe monografskih publikacija, a osoblje biblioteke uspješno riješilo 1.123 zahtjeva za informacijskim istraživanjem upućena od korisnika. Osoblje biblioteke, uz pomoć menadžmenta Centra, uspjelo je kombinirati tradicionalne bibliotečke servise s novim informacijskim tehnologijama, tako da *što se tiče literature iz polja ljudskih prava Biblioteka Centra za ljudska prava je jedna od najopremljenijih i poznatijih biblioteka u Evropi, ne samo zbog velikog broja štampanih publikacija nego i zbog baza podataka sa stotinama instrumenata ljudskih prava.*⁴

3. Sadašnje aktivnosti, ili popravljanje prošlosti

The Human Rights Centre of the University of Sarajevo plays a crucial role in the field of human rights research, documentation ... in Bosnia and Herzegovina.

Khalil Gibran je zapisao da *napredak nije puko popravljanje prošlosti; on je neprekidno kretanje prema budućnosti.* Tako je i rad Centra konstantno usmjeren na koncipiranje i implementiranje projekata koji su u skladu s osnovnom idejom vodiljom osnivača, komplementarnom s misijom Centra – da doprinosi ostvarivanju međunarodno priznatih ljudskih prava putem informiranja i osiguravanja potrebne dokumentacije, podučavanja, davanja stručnih savjeta, istraživanja i izvještavanja, te izdavanja odgovarajućih publikacija. To se postiže kroz aktivnosti tri odjela:

- Odjel za biblioteku i dokumentaciju
- Odjel za programe
- Odjel za istraživanje i razvoj

Centar je trenutno u fazi realizacije projekata koji tretiraju i potenciraju aktuelna zbivanja u polju zaštite ljudskih prava na interdisciplinarni način:

- **Godišnji izvještaj o ljudskim pravima u BiH** – cilj projekta je pratiti i izvještavati o stanju ljudskih prava u BiH kroz sveobuhvatan pregled zloupotrebe, kršenja ljudskih prava, metoda zaštite i poštivanja ljudskih prava iz pravne, praktične i građanske perspektive, te širenja informacija i znanja o ljudskim pravima;

³ Izjava Saše Madackog, direktora Centra za ljudska prava, data za lokalne medije 17. 1. 2009.

⁴ Izjava Mortena Kjaeruma, tadašnjeg generalnog direktora Danish Centre for Human Rights.

- **Regionalni program podrške društvenim istraživanjima (RRPP)** – cilj projekta je jačati i izgraditi održive istraživačke kapacitete iz oblasti društvenih nauka od značaja za proces tranzicije u regiji. Ciljna grupa projekta je nova generacija istraživača/istraživačica, profesora/profesoricica i donositelja/donositeljica odluka sa istraživačkih institucija u regiji;
- **Doprinos ustavnoj reformi (faza III)** – cilj projekta je pružanje podrške procesu ustavne reforme u BiH putem stvaranja i održavanja platforme koja će omogućiti različitim skupinama i široj javnosti uključivanje u ovaj razvojni proces;
- **Dopunska obuka o ljudskim pravima za pravnike u državama nastalim na teritoriji bivše Jugoslavije** – cilj projekta je unaprijediti i osigurati efikasniju obuku u oblasti ljudskih prava. Ciljna grupa su pravnici iz BiH, Crne Gore, Hrvatske, Makedonije i Srbije, organi uprave zaduženi za reformu pravosuđa na teritoriji bivše Jugoslavije i aktivisti u nevladinim organizacijama.

4. Strateške smjernice, ili sljedeći koraci

Snovi stvaraju budućnost.

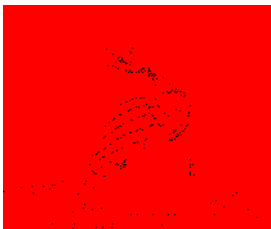
Victor Hugo

Nepovoljan društveno-politički kontekst za kreativno djelovanje u polju ljudskih prava, nedovoljna ulaganja u naučnoistraživačke djelatnosti na nivou Kantona Sarajevo i BiH, smanjen priliv međunarodne pomoći u oblasti ljudskih prava u BiH – stvarni su problemi s kojima se suočavaju sve institucije akademskog karaktera, pa tako i Centar, što ograničava realizaciju njegove misije u skorijoj budućnosti.

Uprkos tome, postoje mnoge prednosti za rad i razvoj Centra. Posebno je aktuelna ona koja svjedoči o interdisciplinarnom pristupu osoblja i saradnika polju ljudskih prava. Njihov pristup se ne ograničava samo na pravno proučavanje problematike, nego i na sociološki, antropološki, historijski, etnološki, naučno-tehnički pristup problematici ljudskih prava, u skladu sa osnovnim postulatima Univerziteta u Sarajevu. Zahvaljujući takvom pristupu, sve je veći odziv korisnika i mladih istraživača za korištenje resursa Centra, a nevladin, vladin i akademski sektor ga smatra pouzdanim partnerom.

Iz aktivnosti Centra

*CENTAR ZA INTERDISCIPLINARNE
POSTDIPLOMSKE STUDIJE
UNIVERZITETA U SARAJEVU*

Adresa:

Zmaja od Bosne 8

Web:

www.cps.edu.ba

Direktor:

Dr. *TAIDA ŠARKINović*

Centar za interdisciplinarne postdiplomske studije (CIPS) je organizaciona jedinica Univerziteta u Sarajevu od oktobra 2001. godine. Aktivnosti ovog centra sežu još iz vremena postojanja "Pravnog centra", koji je osnovan 1995. godine, kao makroprojekt unutar Fonda otvoreno društvo BiH. Pravni centar je imao veoma širok mandat vezan za asistenciju u pogledu pravnih pitanja bitnih za demokratsku tranziciju države Bosne i Hercegovine, kroz reformu postojećeg zakonodavstva i razvoj snažnog civilnog društva, kako bi se BiH što više približila pravnom i društvenom okviru Evropske unije. Dugogodišnje iskustvo u ovoj oblasti pokazalo je da je obrazovanje mladih stručnjaka jedan od najvažnijih elemenata za uspješnu pravnu, ekonomsku i društvenu reformu.

CIPS je stoga usmjeren ka interdisciplinarnom obrazovanju nove generacije domaćih stručnjaka, kao jednom od preduvjeta za utemeljenje demokratije, vladavine prava i samoodrživog ekonomskog sistema. Kao takav, CIPS okuplja više od stotinu uvaženih domaćih i stranih eksperata iz različitih naučnih oblasti koji zajednički rade na projektima razvoja stabilnog demokratskog društva i zaštite ljudskih prava kao osnovnih prioriteta zemalja u tranziciji.

CILJEVI:

- Razvoj domaćih potencijala i preduvjeta za utemeljenje demokratije i vladavine prava, kao i ubrzanje procesa evropskih integracija u Bosni i Hercegovini i regiji jugoistočne Evrope.
- Interdisciplinarno obrazovanje mlade generacije stručnjaka za akademske i profesionalne pozicije, od domaće "think tank" baze, profesionalne javne administracije, do novog političkog vodstva kompatibilnog s principima demokratije i evropskim političkim i ekonomskim integracijama.
- Doprinos procesu reforme obrazovanja u Bosni i Hercegovini kroz implementaciju postdiplomskih studija baziranih na bolonjskim standardima i razvoju nastavnih programa i aktivnosti u skladu sa zapadnoevropskim principima.

AKTIVNOSTI:

- Organizacija i koordinacija postdiplomskih studija
- Koordinacija istraživačkih djelatnosti
- Izdavačka djelatnost (knjige, naučne studije, magistrski radovi, materijali za studije)
- Organizacija domaćih i međunarodnih seminara, konferencija i okruglih stolova

- Razvijanje akademske mreže između univerziteta i istraživačkih centara u jugoistočnoj Evropi i šire
- Naučne analize i prikupljanje informacija za kreatore politika (policy makers)
- Diseminacija znanja u širu javnost
- Organiziranje filmskog festivala “Pravo ljudski”

MAGISTARSKI STUDIJI

- **Evropski regionalni magistarski program iz demokratije i ljudskih prava u jugoistočnoj Evropi (ERMADHR)** utemeljen je zajedničkim snagama nekoliko univerziteta iz Italije, Austrije, Velike Britanije i jugoistočne Evrope, a implementiran je od Univerziteta u Sarajevu i Univerziteta u Bolonji. ERMADHR je finansiran od Evropske komisije i Ministarstva vanjskih poslova Republike Italije. Nastava se izvodi na engleskom jeziku. Osnovni cilj programa je unapređenje mlade generacije stručnjaka za javnu administraciju, nevladine i međunarodne organizacije i univerzitete u jugoistočnoj Evropi. U programu učestvuje više od trideset profesora i eksperata iz regije, Evropske unije i svijeta. Rezervirano je 30 mjesta za građane zemalja jugoistočne Evrope (Albanija, BiH, Crna Gora, Hrvatska, Makedonija i Srbija), a pet za građane Evropske unije.

- Evropske studije (ES)

Dvogodišnji magistarski program organiziran u saradnji s Univerzitetom u Bolonji, London School of Economics and Political Science i Ekonomskim fakultetom Univerziteta u Sarajevu. Osnovni cilj ovog programa je stjecanje vrhunskog obrazovanja o savremenim evropskim kretanjima, a pogotovo o evropskim integracijskim procesima. U programu učestvuje oko pedeset stručnjaka iz oblasti prava, političkih nauka, ekonomije, filozofije i sociologije, iz cijelog svijeta, kao i većina vodećih stručnjaka u ovim oblastima iz Bosne i Hercegovine.

- Magistarski program Upravljanje državom i humanitarni poslovi (SMHA)

Međunarodni interdisciplinarni postdiplomski program, organiziran od Univerziteta u Sarajevu, Univerziteta u Beogradu i Univerziteta La Sapienza u Rimu, te u saradnji s još nekoliko univerziteta iz jugoistočne Evrope.

Posebnu podršku ovom programu daju Ujedinjeni narodi, SFOR, Ministarstvo odbrane Republike Italije, Ministarstvo vanjskih poslova Republike Italije, italijanske ambasade u Beogradu i Sarajevu, kao i diplomatski institut “Mario Toscano” italijanskog ministarstva vanjskih poslova.

Ovaj studij ima za cilj da pripremi mlade ljude, naročito zaposlenike u javnim i privatnim sektorima, da profesionalno djeluju u regionalnim, državnim i međunarodnim institucijama. Kroz studij, studenti se upoznaju s politikama dobrog upravljanja, strateškim upravljanjem javnim, privatnim i neprofitnim organizacijama, prevencijom i upravljanjem u kriznim situacijama, kao i zaštitom ljudskih prava.

- Magistarski program Rodne studije

Dvogodišnji interdisciplinarni magistarski program s ciljem edukacije studenata/studentica o metodama, teorijama i konceptima potrebnim za izučavanje roda, općim i posebnim kontekstima te provođenju istraživanja unutar ovog interdisciplinarnog područja. Studij treba da doprinese uspostavljanju mreže eksperata/ekspertica spremnih za rad u domaćim, regionalnim, međunarodnim, vladinim i nevladinim te akademskim institucijama itd., sa zajedničkim motivom da promoviraju rodno istraživanje, orodeno interdisciplinarno znanje i rodnu jednakopravnost unutar svojih zajednica. Struktura predavanja i predavača/predavačica naglašava regionalni pristup izučavanju roda.

- Magistarski program Religijske studije

Postdiplomski studij iz oblasti religijskih studija je dvogodišnji magistarski program zasnovan na principima komparativnosti i interdisciplinarnosti, s fokusom na naučnu problematiku tačaka dodira tradicionalnih vjerskih zajednica i konfesija. Osvrćući se na različite interese i oblasti specijalizacije predavača, nastavni program uvezuje raznolike disciplinarne pristupe predmetu, uključujući kulturne, historijske, književne, sociološke i teološke pristupe.

Ukupan broj upisanih studenata/studentica do sada: 598 studenata/studentica

- *Evropski regionalni magistarski program iz demokratije i ljudskih prava u jugoistočnoj Evropi* (ERMADHR): 263 studenta/studentice
- *Evropske studije* (ES): 151 student/studentica
- *Upravljanje državom i humanitarni poslovi* (SMHA): 108 studenata/studentica
- *Rodne studije*: 57 studenata/studentica
- *Magistarski program Religijske studije*: 19 studenata/studentica

Ukupno magistriralo: 425 studenata/studentica

- *Evropski regionalni magistarski program iz demokratije i ljudskih prava u jugoistočnoj Evropi* (ERMADHR): 225 studenata/studentica
- *Evropske studije* (ES): 98 studenata/studentica
- Upravljanje državom i humanitarni poslovi (SMHA): 83 studenta/studentice
- Rodne studije: 19 (diplome još nisu izdate)
- Religijske studije: 0

ISTRAŽIVAČKI PROJEKTI:

- *Disclosing hidden history: Lustration in the Western Balkans* (februar 2004 – august 2005)
- “State or Nation Building? Visions, Controversies and Perspectives of Political Transition in Bosnia and Herzegovina, RRPP, 2009-2010” (u procesu selekcije)

DRUGI PROJEKTI

- Politička akademija

Akademija za političko usavršavanje je obrazovna inicijativa koja se implementira uz podršku Vijeća Evrope. Ona predstavlja važan i neophodan interdisciplinarni program političkog obrazovanja u BiH. Razvojem političke pismenosti i kulture Akademija namjerava podstaći i ojačati demokratsku političku i javnu kulturu kroz svoj interdisciplinarni program među mladim osobama na polju politike, javne uprave, privatnog sektora i civilnog društva u širem smislu.

Akademija ističe i fokusira se na razvoj saradnje i razmjene s političkim školama u susjednim zemljama kroz Mrežu političkih škola Vijeća Evrope.

KONFERENCIJE / OKRUGLI STOLOVI

- Ljudska prava i migracije u jugoistočnoj Evropi – Prava na različitost i stabilnost u kontekstu evropskih integracija (2004)
- Etnicitet kao fenomen globalne istovremenosti? Transatlanska usporedba (2002)
- Terorizam u savremenom svijetu i odnos islama prema terorizmu (2003)
- Pravo vjeroispovijesti i sloboda izražavanja: postoje li granice (2005)
- BiH - ustavni amandmani (2005)

te brojna druga predavanja organizirana u saradnji s ACIPS-om

FILMSKI FESTIVAL

Filmski festival o ljudskim pravima *Pravo ljudski* je projekt s namjenom da se razvije javna svijest i proširi kultura ljudskih prava kroz medij filma. S obzirom na to da je snaga ovog medija prepoznata u obrazovanju, stimuliranju i utjecaju na široke krugove društva, CIPS je započeo s ovim festivalom u saradnji s Human Rights Nights Film Festivalom (Noći ljudskih prava), Bologna, Italija, Institute for East, Central and South East Europe (Institut za istočnu, centralnu i jugoistočnu Evropu), Forli, Italy, Human Rights Film Festival (Filmski festival ljudskih prava), Zagreb, i ACIPS, Sarajevo. Podršku ovom projektu pružili su Federalno ministarstvo kulture i sporta, Fondacija za kinematografiju, Fondacija Konrad Adenauer, Sarajevo, te Švicarska agencija za obnovu i razvoj, Sarajevo. Festival je organiziran u okviru CIPS-a dva puta, 2006 i 2007. godine.

PUBLIKACIJE

Centar je do sada objavio više od 35 publikacija.

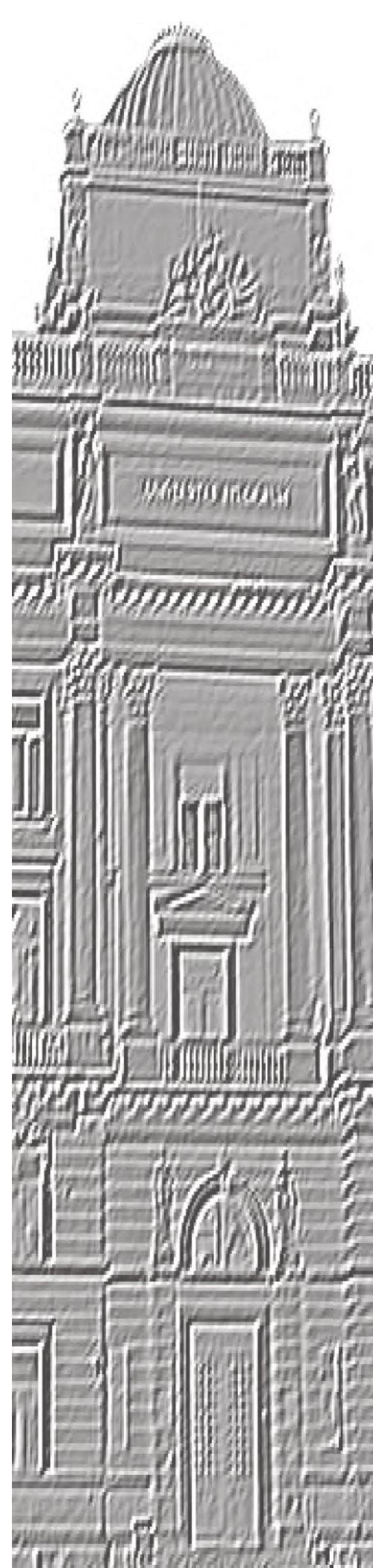

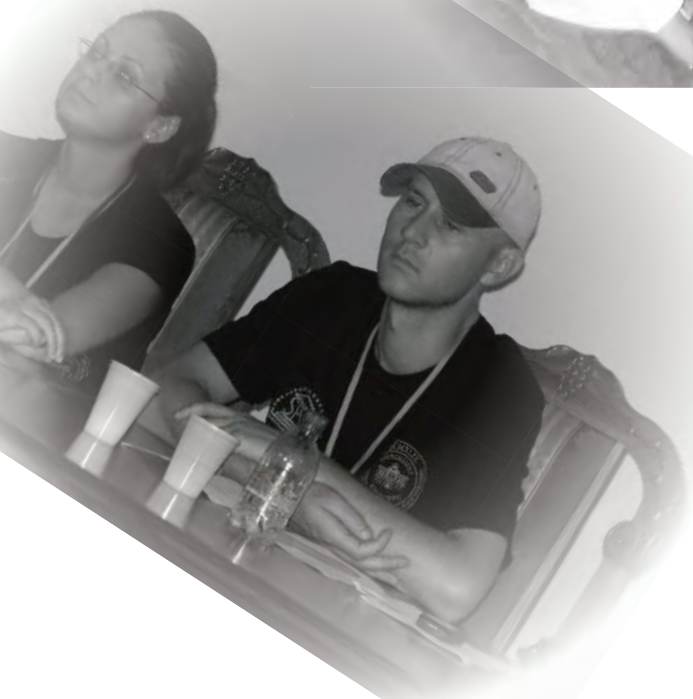
Iz aktivnosti Centra

60 GODINA Unsa
UNIVERZITET U SARAJEVU 1949 - 2009.

*STUDENSKA
ORGANIZACIJA*

Iz aktivnosti Studentskog parlamenta

STUDENTSKI PARLAMENT UNIVERZITETA U SARAJEVU

Adresa:

Zmaja od Bosne 8

Web:

www.spus.ba

Predsjednik:

ADI DŽAMALIJA

Studentski parlament Univerziteta u Sarajevu (skraćenica SPUS) je krovna studentska organizacija osnovana u januaru 2008. godine i registrovana kao udruženje građana u Ministarstvu pravde Kantona Sarajevo. Organizacija Studentskog parlamenta osnovana je sa ciljem integriranja studenata u jednu krovnu i stabilnu studentsku asocijaciju. Osnovna misija i svrha postojanja Studentskog parlamenta je zastupanje interesa i prava 40.000 studenata Univerziteta u Sarajevu. Punopravne članice SPUS-a su 24 matične asocijacije sa pojedinih fakulteta Univerziteta u Sarajevu, koje su na osnivačkoj skupštini dale svoju saglasnost i legitimitet Studentskom parlamentu kao krovnoj studentskoj organizaciji.

Od samog osnivanja SPUS je počeo sa organizacijom različitih projekata, od kojih među prvima izdvajamo festival kulture pod nazivom „Ventil“, realiziran od strane nekolicine studenata Filozofskog fakulteta, a sastojao se od predstavljanja studentskog stvaralastva kroz muziku, likovnu umjetnost, teatarske predstave, poeziju i dr. Naredni, možda do sada najzapazeniiji projekat bila je međunarodna konferencija pod nazivom „Kako mladi ljudi razumiju ljudska prava“, koja je održana od 20. do 28. jula 2008. godine na Univerzitetu u Sarajevu, u organizaciji Studentskog parlamenta. Cilj konferencije bilo je sticanje uvida u stanje ljudskih prava kako u BiH tako i sire, te iznalazenje mjera kako bi se

preveniralo njihovo masovno kršenje. Učesce u pomenutom projektu uzelo je preko 50 studenata koji dolaze iz različitih zemalja Evrope i ostatka svijeta, koji su takodjer kroz referate predstavili trenutno stanje kada je riječ o ljudskim pravima u njihovim zemljama. Sama tema konferencije obradjena je kroz nekoliko aspekata: ljudska prava sa politickog aspekta, ljudska prava sa ekonomskog aspekta, ljudska prava sa filozofskog aspekta, ljudska prava sa kulturološkog aspekta, ljudska prava sa ekološkog aspekta, te pravna zaštita ljudskih prava. Gosti ucesnici i gosti predavaci konferencije bili su eminentni profesori sarajevskog univerziteta i Univerziteta La Sapienza iz Rima-prof. dr. Massimo Caneva, te uvaženi ambasadori kao sto su ambasador OSCE-a g-din Douglas Davidson, ambasador Italije g-din Alessandro Fallavolita. Pored navedenih projekata SPUS je uzeo ucesce u nizu aktivnosti koje su organizirane od strane Univerziteta u Sarajevu, kao i drugih institucija, od kojih bi izdvojili godisnja savjetovanja o implementaciji Bolonjskog procesa, gdje smo u vidu prezentacija iznijeli misljenja i sugestije sa studentskog stajalista kada je riječ o provodjenju nastave po novom sistemu.

Jedan od najznacajnijih projekata Studentskog parlamenta je inicijativa za donosenje Zakona o studentskom organizovanju i Zakona o studentskom standardu, koji bi uveliko rijesili mnoga pitanja studenata. Naime, inicijativa za donosenje pomenuta dva zakona potekla je jos od momenta osnivanja SPUS-a od strane nekolicine studenata Pravnog fakulteta, koji su po uzoru na slicne zakone zemalja regiona u kojima su na snazi dugi niz godina izradili prednacrt i dostavili nadleznim institucijama na razmatranje i usvajanje. Navedeni zakoni jos uvijek nisu usvojeni na kantonalnom nivou, te Studentski parlament i dalje nastavlja sa radom i aktivnostima u cilju njihovog sto brzeg donosenja.

Studentski parlament se kao krovna studentska organizacija imao priliku predstaviti i na medjunaodnom nivou – studenti Muzicke akademije UNSA predstavili su se na medjunarodnom festivalu muzike, koji je odrzan u Burduru, u maju prosle godine, gdje su kroz izvodjenje sevdalinki predstavili dio

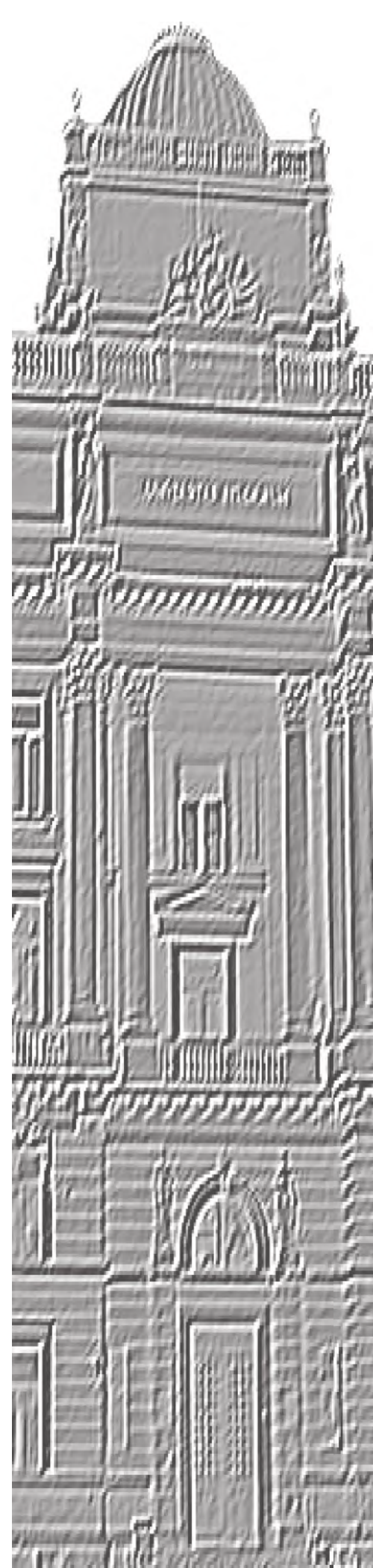
nase bosanske tradicije. Također, SPUS se predstavio i na međunarodnoj konferenciji na temu obrazovne saradnje BiH i SAD-a, koja je u oktobru mjesecu prole godine održana u New Yorku na New School University, gdje je iz među ostalog uz podršku SPUS-a potpisana saradnja Univerziteta u Sarajevu i New School University. Kada je riječ o međunarodnoj saradnji Studentskog parlamenta, vrijedi istaci da SPUS redovno održava saradnju kako sa krovnim studentskim asocijacijama u BiH, tako i sa asocijacijama iz regiona kao što Studentski parlament Univerziteta u Beogradu, Crnoj Gori, Hrvatskoj. Nedavno je uspostavljena i saradnja sa Evropskom studentskom unijom, koja predstavlja krovnu studentsku organizaciju studenata Evrope, a punopravne članice su krovne studentske asocijacije evropskih zemalja. Saradnja je uspostavljena usljed službene posjete stručnog tima predstavnika Evropske Studentske Unije univerzitetima u BiH, koja je trajala od 24. januara do 02. februara tekuće godine. Cilj posjete bio je sticanje uvida u stanje studenata u Federaciji BiH. Predstavnici SPUS-a su izložili kratku prezentaciju o organizaciji Studentskog parlamenta, te istakli posebno interesovanje za članstvo u ovoj prestižnoj evropskoj studentskoj organizaciji.

Izvori finansiranja Studentskog parlamenta, koji između ostalog predstavlja i neprofitabilnu studentsku organizaciju, jesu donacije od strane vladinih, nevladinih, međunarodnih i ostalih institucija u svrhu što boljeg funkcionisanja i ispunjenja zadatih ciljeva. Predstavnici SPUS-a su imali priliku da se pojave u mnogobrojnim tv i radio emisijama, kao legitiman predstavnik studentske populacije, raspravljajući o temama studentskog standarda, implementaciji Bolonjskog sistema, studentskog aktivizma, te mnogim drugim.

60 GODINA
Unsa
UNIVERZITET U SARAJEVU 1949 - 2009.

*SPORTSKE I KULTURNE
ORGANIZACIJE*

Iz aktivnosti USD „Bosna“

UNIVERZITETSKO SPORTSKO DRUŠTVO
“BOSNA”

Web:

www.usdbosna.org

BERIZ BELKIĆ, predsjednik Skupštine Društva

NIJAZ SKENDERAGIĆ, predsjednik Upravnog odbora

SLAVEN KOVAČEVIĆ, direktor Društva

KRATKA HISTORIJA “BOSNE”

Osnivanjem i početkom rada prvih visokoškolskih ustanova u Bosni i Hercegovini poslije Drugog svjetskog rata, lociranih u Sarajevu, pored nastavno-naučne djelatnosti, otpočela je i organizirana djelatnost društveno-sportskih, kulturnih i drugih organizacija studenata. U januaru 1946. osnovana je Viša pedagoška škola, u augustu Pravni fakultet, a u oktobru Medicinski fakultet. U septembru 1947. otpočela je s radom Visoka škola za planinsko gazdovanje (kasnije transformirana u Poljoprivredno-šumarski fakultet). Nakon osnivanja i početka rada navedenih visokoškolskih ustanova, sportska aktivnost studenata odvijala se u sportskim aktivima koji su bili organizirani na svakoj visokoškolskoj ustanovi.

Za početni period studentske sportske aktivnosti treba navesti da se cjelokupna fiskulturna djelatnost u Republici, pa prema tome i na visokoškolskim ustanovama, odvijala u skladu s programima Fiskulturnog saveza Bosne i Hercegovine (FISABiH) i Gradskog fiskulturnog odbora (GFO). Osnovni zahtjevi fizičke kulture u to vrijeme kretali su se ka razvoju masovne fizičke kulture i kvalitetnog sporta osnivanjem i radom sportskih društava. U to vrijeme reaktiviran je rad Sportskog društva Željezničar (osnovano 1921). Nešto kasnije osnovani su Omladinsko fiskulturno društvo Sloboda i Radničko-namješteničko fiskulturno društvo Udarnik, koji su se formirali u Radničko fiskulturno društvo metalaca Torpedo, koje je u 1947. nastavilo djelovati pod novim nazivom – Sportsko društvo metalaca Sarajevo. Na istim osnovama bila su organizirana i druga sportska društva u gradu. Društveno-sportska aktivnost na fakultetima narastala je upisom novih generacija studenata, među kojima je bilo i onih koji su prije studija bili aktivni sportisti u sportskim društvima u Bosni i Hercegovini ili u republikama iz kojih su došli. Značajni poticaji za tu aktivnost dolazili su iz sportskih društava koja su djelovala u bližem okruženju, to jest u Sarajevu, ali i onih koja su djelovala u drugim univerzitetskim centrima u bivšoj Jugoslaviji: na Univerzitetu u Beogradu, u okviru kojeg je djelovalo Sportsko društvo studenata Crvena zvezda (osnovano 4. marta 1945); na Sveučilištu u Zagrebu, u okviru kojeg je djelovalo Sportsko društvo studenata Mladost, koje je 1945. pod ovim nazivom nastavilo djelatnost Hrvatskog akademskog športskog kluba – HAŠK (osnovanog 1903); na Univerzi u Ljubljani, u okviru koje je djelovalo Akademsko športno društvo Enotnost (osnovano 1945), to jest na univerzitetima s kojima su visokoškolske ustanove iz Bosne i Hercegovine odmah nakon osnivanja otpočele ostvarivati odgovarajuću saradnju ne samo u naučno-nastavnom i stručnom nego i u području u oblasti kulture, sporta i drugih djelatnosti. U tom društveno-sportskom miljeu nastala je i sve se određenije oblikovala ideja o potrebi i mogućnostima za osnivanje sportskog društva studenata u Sarajevu. Ovu ideju dao je GFO, a promovirala ju je grupa studenata Pravnog fakulteta u kojoj su bili Husein Kratina, Miroslav Krvavica, Meho Muratbegović, Dževad Midžić, Hajrudin Mulalić, Ljubomir Tadić i Avdo Tataragić, zatim su je ubrzo podržali studenti Medicinskog fakulteta

Slobodan Jokić, Čedomir Jaroš, Dževad Imamović, Mladen Novak, Ibro Pašić, Aleksandar Marković, Božidar Pavić i drugi.

Sedmog decembra 1947. godine u dvorani Fiskulturnog doma u Sarajevu održana je osnivačka skupština Društva, kojoj je prisustvovalo preko 700 studenata i drugih omladinaca, društvenih i sportskih radnika iz grada i Republike. Osnivačkom skupštinom predsjedavao je Ibro Pašić, predsjednik Inicijativnog odbora. Nakon uvodnog referata, koji je u ime Inicijativnog odbora pročitao Aleksandar Aco Marković (student Medicinskog fakulteta), i pozdravnih govora Mirka Ostojića (FISABiH) i Arifa Tanovića (GFO), te rasprave o ciljevima, zadacima, organima i nazivu društva, skupština je usvojila Pravila Studentskog fiskulturnog društva Bosna, program rada i budžet za 1948. godinu.

Prema usvojenim pravilima:

- Studentsko fiskulturno društvo Bosna (SFD Bosna) organizira fiskulturnu djelatnost prvenstveno među studentskom omladinom i član je Fiskulturnog saveza Bosne i Hercegovine, i kao takvo osnovna je jedinica bivšeg Fiskulturnog saveza Jugoslavije;
- U sastavu Društva djeluju četiri ogranka (ranije studentski sportski aktivni): “Medicina”, “Pravo”, “Agronomija” i “Pedagoška”, čiji je zadatak da i dalje okupljaju studente na programima masovne fizičke kulture.

Usvajanjem osnovnih akata Društva, izborom organa, donošenjem programa rada i budžeta za 1948. godinu, sedmog decembra 1947. godine izvršeno je konstituiranje i stvoreni su osnovi za početak rada društva.

Iz aktivnosti AKCUS-a „Seljo

AKADEMSKI KULTURNI CENTAR
UNIVERZITETA U SARAJEVU
”SELJO”

Adresa:
 Mehmeda Spahe 20

Web:
www.seljo.org

Direktor:
DŽEVAD KORDIĆ

Datum osnivanja: oktobar 1949. godine – Početak akademske 1949/50. godine.

Struktura:

- Akademski ansambl tradicionalnih plesova i pjesama "Seljo"
- Narodni orkestar "Bentbaša"
- Plesni ansambl „Elenes“
- Likovni atelje „Seljo“
- Akademsko pozorište „ART Club“
- Vokalni ansambl „Prijetelji“
- Vokalni ansambl „Corona“
- Vokalna grupa tradicionalne muzike "Seljo"
- Mješoviti akademski hor „Seljo“
- Tamburaški orkestar "Seljo"

Do decembra 2008. godine ukupan broj članova koji su bili aktivni u radu "Selje" je preko 17.000. Trenutno je aktivno u aktuelnim ansamblima i sekcijama 230 članova.

Naučnoistraživački projekti: pripremljeno je nekoliko projekata iz oblasti etnokoreologije koji čekaju na odobrenje finansijskih sredstava od potencijalnih donatora. Umjetnički voditelji ansambala i sekcija iz oblasti etnokoreologije, muziciranja, modernog plesa i koerografranja, etnomuzikologije, muzikologije, etnologije, savremenog teatarskog izraza i glume, produkcije, tradicionalnog i stiliziranog višeglasnog pjevanja svoju aktivnost zasnivaju na naučnostručnim saznanjima.

Iz aktivnosti AKCUS-a „Seljo

